

**Επικαιροποιημένη
Περιφερειακή Στρατηγική
για την Ένταξη των Ρομά
στην Θεσσαλία**

**Περιφέρεια Θεσσαλίας
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ**

Σεπτέμβριος 2015

1	Πρόλογος	5
2	Εισαγωγή	5
2.1	Βασικές αρχές: Στόχοι της Στρατηγικής της ΕΕ για τους Ρομά	7
2.2	Στρατηγική «Ευρώπη 2020»	8
2.3	Εθνική Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη των Ρομά	8
3	Αποτύπωση κατάστασης των Ρομά της Περιφέρειας Θεσσαλίας	10
3.1	Δήμος Βόλου	11
3.1.1	Οικισμοί δήμου Βόλου.....	12
3.1.1.1	Αλιβέρι, Νέα Ιωνία.....	12
3.1.1.2	Αγία Παρασκευή, Βόλος	15
3.1.1.3	Νεάπολη, Βόλος	16
3.1.1.4	Προσφυγικά, Νέα Ιωνία	17
3.1.2	Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Βόλου	17
3.1.3	Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Βόλου	19
3.1.3.1	Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	19
3.1.3.2	Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	20
3.1.3.3	Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση	21
3.1.3.4	Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα	21
3.1.3.5	Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις	22
3.1.4	Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Βόλου	22
3.2	Δήμος Σοφάδων	23
3.2.1	Οικισμοί δήμου Σοφάδων.....	23
3.2.1.1	Παλιός οικισμός Σοφάδων	23
3.2.1.2	Νέος οικισμός Σοφάδων-«Νέα Ζωή»	25
3.2.2	Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Σοφάδων.....	27
3.2.3	Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Σοφάδων	29
3.2.3.1	Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	29
3.2.3.2	Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	30
3.2.3.3	Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση	31
3.2.3.4	Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα	32
3.2.3.5	Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις.....	32
3.2.4	Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Σοφάδων	33
3.3	Δήμος Καρδίτσας	33
3.3.1	Οικισμοί δήμου Καρδίτσας	33
3.3.1.1	Τσιγγάνικος οικισμός Καρδίτσας- «Μαύρικα»	33
3.3.2	Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Καρδίτσας	36
3.3.3	Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Καρδίτσας	38
3.3.3.1	Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	38
3.3.3.2	Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	39
3.3.3.3	Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση	39
3.3.3.4	Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα	40
3.3.3.5	Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις.....	41
3.3.4	Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Καρδίτσας.....	41
3.4	Δήμος Λαρισαίων	42
3.4.1	Οικισμοί δήμου Λαρισαίων	42
3.4.1.1	Οικισμός «Νταμάρια», Νέα Σμύρνη.....	42
3.4.2	Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Λαρισαίων	45
3.4.3	Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Λαρισαίων.....	47
3.4.3.1	Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	47

3.4.3.2	Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	48
3.4.3.3	Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση	48
3.4.3.4	Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα	49
3.4.3.5	Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις.....	49
3.4.4	Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Λαρισαίων	50
3.5	Δήμος Τυρνάβου	50
3.5.1	Οικισμοί δήμου Τυρνάβου.....	50
3.5.1.1	Οικισμός Τυρνάβου–«Κριτήρι»	50
3.5.2	Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Τυρνάβου.....	53
3.5.3	Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Τυρνάβου	55
3.5.3.1	Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	55
3.5.3.2	Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	56
3.5.3.3	Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση	56
3.5.3.4	Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα	57
3.5.3.5	Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις.....	57
3.5.4	Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Τυρνάβου	58
3.6	Δήμος Τρικκαίων.....	58
3.6.1	Οικισμοί δήμου Τρικκαίων.....	58
3.6.1.1	Οικισμός στο Κηπάκι	59
3.6.1.2	Οικισμός στον Πύργο	59
3.6.1.3	Οικισμός στην περιοχή Άγιοι Απόστολοι, Ρογγιά.....	60
3.6.2	Συνοπτική αποτίμηση οικισμού δήμου Τρικκαίων	60
3.6.3	Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Τρικκαίων.....	62
3.6.3.1	Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	62
3.6.3.2	Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	63
3.6.3.3	Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση	63
3.6.3.4	Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα	64
3.6.3.5	Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις.....	64
3.6.4	Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Τρικκαίων	65
3.7	Δήμος Φαρσάλων	65
3.7.1	Οικισμοί δήμου Φαρσάλων	65
3.7.1.1	Τσιγγάνικος οικισμός Φαρσάλων– «Λυόμενα»	65
3.7.2	Συνοπτική αποτίμηση οικισμού δήμου Φαρσάλων	68
3.7.3	Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Φαρσάλων	70
3.7.3.1	Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	70
3.7.3.2	Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	71
3.7.3.3	Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση	71
3.7.3.4	Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα	72
3.7.3.5	Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις.....	72
3.7.4	Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Φαρσάλων.....	73
4	Συνοπτική ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος για τους Ρομά	74
5	Στρατηγικοί στόχοι της Περιφέρειας για τον πληθυσμό των Ρομά.....	75
5.1	Στέγαση και Βασικές Υποδομές.....	75
5.2	Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση.....	76
5.3	Εκπαίδευση	78
5.4	Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα	79
5.5	Οριζόντιες δράσεις.....	80
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΡΟΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ		81
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΝΑ ΟΙΚΙΣΜΟ		83

- ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ.....84
- ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ.....90
- ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ100
- ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ107
- ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ115
- ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ123
- ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ132

1 Πρόλογος

Η εκπόνηση του τοπικού επιχειρησιακού σχεδίου για τους Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ακολουθεί την *Εθνική Στρατηγική για τους Ρομά* και εξειδικεύει τις δράσεις του αντίστοιχου Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου σε ότι αφορά τις ιδιαιτερότητες και τις τοπικές απαιτήσεις της Περιφέρειας. Η πολιτική και οι κατευθύνσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση για το συγκεκριμένο τμήμα του πληθυσμού οδήγησαν την Ελλάδα στη χάραξη της πολιτικής για τους Ρομά σε εθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτής της εθνικής στρατηγικής εκπονήθηκε και το παρόν σχέδιο για τους Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, το οποίο διαρθρώνεται ως εξής:

- Στην Εισαγωγή του σχεδίου παρατίθενται οι ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές που καθορίζουν τις αρχές σύνταξής του.
- Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η κατάσταση των τοπικών οικισμών Ρομά και των αναγκών τους μέσα από στοιχεία, τα οποία αντλήθηκαν από διάφορες πηγές, όπως: (1) μελέτες που εκπονήθηκαν για λογαριασμό της Περιφέρειας Θεσσαλίας στο Γ΄ ΠΕΠ στο πλαίσιο των τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης, (2) ερωτηματολόγια που διανεμήθηκαν στους αντίστοιχους με τους οικισμούς δήμους και στις κοινότητες Ρομά το 2012, (3) επιμέρους επιτόπιες συσκέψεις στους οικισμούς και συνεργασίες με τα Ιατροκοινωνικά Κέντρα, (4) καθώς και με φορείς που έχουν εργαστεί και γνωρίζουν τα θέματα των Ρομά (π.χ. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας). Επίσης, πρόσφατα στοιχεία που αφορούν τους πληθυσμούς Ρομά που κατοικούν στην Περιφέρεια Θεσσαλίας αντλήθηκαν από: (1) τα ερωτηματολόγια σχεδιασμού παρεμβάσεων «Πρώθισης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκαν από τους δήμους της Περιφέρειας Θεσσαλίας και συγκέντρωσε η ΕΥΔΕΠΘ (Φεβρουάριος 2015), και (2) τις προτάσεις που απέστειλαν στην ΕΥΔΕΠΘ οι δήμοι με οικισμούς Ρομά στο πλαίσιο της παρούσας επικαιροποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015). Το παρόν τεύχος επικαιροποιεί το εκπονηθέν το 2012 και εκπονήθηκε από την ΕΥΔΕΠΘ.
- Ακολουθεί η συνοπτική ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος για τους Ρομά και των Στρατηγικών Στόχων της Περιφέρειας για τον πληθυσμό των Ρομά στους ακόλουθους τέσσερις (4) τομείς: (α) Στέγαση–Βασικές Υποδομές, (β) Απασχόληση–Επαγγελματική Κατάρτιση, (γ) Εκπαίδευση, και (δ) Υγεία – Κοινωνική Φροντίδα.
- Τέλος, με μορφή Παραρτήματος παρουσιάζεται η εξειδίκευση των δράσεων ανά τομέα και δήμο με οικισμό Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

2 Εισαγωγή

Οι Τσιγγάνοι ή Ρομά αποτελούν μέλη της πολυπληθέστερης —εκτιμάται σε 10 έως 12 εκατομμύρια άτομα— και ίσως της πιο αδικημένης διακρατικής μειονότητας στην Ευρώπη.

Είναι πληθυσμοί παραδοσιακά νομαδικοί που εντοπίζονται, κατά ένα μεγάλο ποσοστό, στα όρια της ένταξης των κοινωνιών όπου διαβιούν.

Τα τεράστια προβλήματα των Ρομά σε όλο τον κόσμο άρχισαν μόλις πρόσφατα να δημοσιοποιούνται και να αντιμετωπίζονται. Συγκεκριμένα μέτρα άρχισαν να υιοθετούνται σταδιακά σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες για την επίλυση των προβλημάτων ως προς την απασχόληση, την εκπαίδευση και τη στέγαση των Ρομά. Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχει εξάλλου ένα ενεργό δίκτυο δράσης των ίδιων των Ρομά που ζητούν την αναγνώριση τους ως λαού χωρίς έδαφος και αντίστοιχη εκπροσώπηση στα Ηνωμένα Έθνη και την ΕΕ¹ (Ευρωπαϊκή Ένωση). Ζητούν, επίσης, κυρίως με την υποστήριξη των ΜΚΟ, λήψη ειδικών μέτρων από τις χώρες όπου ζουν με στόχο την κατάργηση όλων των δυσμενών διακρίσεων σε βάρος τους, την κατάργηση της περιθωριοποίησης στην οποία έχουν καταδικαστεί, με υιοθέτηση θετικών δράσεων, και την πλήρη αναγνώριση των κοινωνικών, οικονομικών, πολιτιστικών και πολιτικών δικαιωμάτων τους.²

Σύμφωνα με εκτίμηση του δικτύου ROM, ο πληθυσμός των Ρομά στην Ελλάδα ανέρχεται στα 250.000 άτομα. Ο αριθμός αυτός όμως δεν μπορεί να θεωρηθεί ακριβής, λόγω των αστικοδημοτικών εκκρεμοτήτων των Ρομά. Το συμβούλιο της Ευρώπης εκτιμά τον αριθμό των Ρομά στην Ελλάδα σε 80.000–150.000 άτομα, ενώ σύμφωνα με εκτιμήσεις της Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης Ενηλίκων, ο αριθμός τους φθάνει τις 300.000.³

Οι φυλές των Ρομά δεν αποτελούν μια απόλυτα ομοιογενή ομάδα, ενώ υπάρχουν κοινότητες Ρομά που είναι απρόθυμες να αποδεχτούν την ταυτότητα τους⁴. Στην κοινότητα των Ρομά εντάσσονται πλήθος διακριτών πολιτιστικών ομάδων (όπως Ρομά, Σίντι, Καλέ, Αθίγγανοι, Ντομ και Λομ), στις οποίες περιλαμβάνονται και μετακινούμενοι πληθυσμοί. Παρά τις όποιες διαφορές τους είναι γενικά παραδεκτό ότι οι ομάδες αυτές έχουν κοινά πολιτιστικά χαρακτηριστικά, ενώ παράλληλα έχουν υποστεί στο σύνολό τους σειρά από διώξεις και διακρίσεις σχεδόν σε όλες τις χώρες όπου έζησαν. Ειδικότερα στην Ελλάδα, οι Ρομά στην πλειοψηφία τους διαβιούν χωρίς να έχει επιτευχθεί η κοινωνική τους ένταξη παραμένοντας σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι προσπάθειες της πολιτείας⁵ για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά αν και έκαναν σαφή την πρόθεσή της για αντιμετώπιση των προβλημάτων, δεν κατάφεραν ωστόσο να τα αντιμετωπίσουν στο βαθμό που απαιτούνταν. Η κοινωνική ένταξη, η ισότιμη συνύπαρξη και η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά παραμένουν και σήμερα ζητήματα που η ελληνική πολιτεία καλείται να διαχειριστεί με αποτελεσματικό τρόπο.

¹ “Statement by the participants in the meeting of NGO from Eastern and Central Europe”, 15-8, Nov. 2000, Warsaw.

² Πρβλ. Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. (2001). *Η κατάσταση των τσιγγάνων στην Ελλάδα*.

³ Council of Europe. (2002). Questionnaire on the Legal Situation of Roma/Gypsies/ Travellers in Europe), <http://assembly.coe.int/documents/workingdocs/doc02/ EDOC9397.htm>.

⁴ Ringold, D., Orenstein, M.A., & Wilkens, E. (2005). *Roma in an expanding Europe: Breaking the poverty cycle*. Washington, DC: The World Bank.

⁵ Πλαίσιο Εθνικής Πολιτικής υπέρ των Ελλήνων Τσιγγάνων (1996)–Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων (2001 -2008).

2.1 Βασικές αρχές: Στόχοι της Στρατηγικής της ΕΕ για τους Ρομά

Οι διακρίσεις, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η απομόνωση που αντιμετωπίζουν οι Ρομά είναι στοιχεία αλληλένδετα και αλληλοενισχυόμενα. Οι Ρομά έχουν περιορισμένη πρόσβαση στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, αντιμετωπίζουν δυσκολίες ένταξης στην αγορά εργασίας και, επομένως, έχουν χαμηλό επίπεδο εισοδημάτων και κακή υγεία, με αποτέλεσμα υψηλά ποσοστά θνησιμότητας και χαμηλότερο προσδόκιμο επιβίωσης απ' ό,τι ο υπόλοιπος πληθυσμός. Ο αποκλεισμός των Ρομά δεν έχει μόνο κοινωνική διάσταση αλλά σημαίνει και μεγάλες άμεσες δαπάνες για το δημόσιο προϋπολογισμό, καθώς και έμμεσες δαπάνες λόγω απώλειας παραγωγικότητας.

Η πολυπλοκότητα και η αλληλεξάρτηση μεταξύ των προβλημάτων απαιτεί βιώσιμες λύσεις στις οποίες θα λαμβάνονται υπόψη όλες οι πτυχές της άνισης μεταχείρισης των Ρομά, μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης. Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τα εμπόδια στην αγορά εργασίας, ο διαχωρισμός στη στέγαση και σε άλλους τομείς, καθώς και η κακή κατάσταση της υγείας είναι ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν ταυτόχρονα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει στη διάθεση της ένα ευρύ φάσμα νομικών, πολιτικών και οικονομικών μέσων. Αν και οι ιδιαίτερες περιστάσεις, ανάγκες και απαιτούμενες λύσεις ποικίλλουν σε πολύ μεγάλο βαθμό μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών, οι κοινές αξίες της ελεύθερης μετακίνησης και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και οι κοινοί στόχοι για πολιτική σταθερότητα, οικονομική ευημερία, κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη καθιστούν απαραίτητη την ανάληψη ρόλου από την ΕΕ όσον αφορά τις πολιτικές για την ενσωμάτωση των Ρομά.

Στο πλαίσιο αυτό, στις 5 Απριλίου 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε το έγγραφο «Πλαίσιο της ΕΕ για εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά μέχρι το 2020», με το οποίο καλούσε τα κράτη μέλη να καταρτίσουν ή να επανεξετάσουν τις σχετικές εθνικές στρατηγικές τους, ώστε να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικότερα τις προκλήσεις που συνεπάγεται η ένταξη των Ρομά και να βελτιώσουν με απτό τρόπο την κατάσταση έως το τέλος της τρέχουσας δεκαετίας.

Η έγκριση του πλαισίου από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέδειξε ότι η ενσωμάτωση των Ρομά καθίσταται σημαντική προτεραιότητα για όλα τα κράτη μέλη παρά την οικονομική και δημοσιονομική κρίση.

Τα κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ιδίως των διαρθρωτικών ταμείων) θα μπορούσαν να είναι ένας ισχυρός μοχλός για τη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ομάδων μειονεκτούντων ατόμων, όπως οι Ρομά.

Η Επιτροπή, στην έκτακτη συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 22 Μαρτίου 2012, υιοθέτησε τέσσερις τομείς για την εξειδίκευση των εθνικών πολιτικών και την ανάπτυξη προγραμμάτων δράσης για την αντιμετώπιση των φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού που

βιώνει η συγκεκριμένη ομάδα στις χώρες κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι τομείς αυτοί είναι: *Στέγαση, Εκπαίδευση, Απασχόληση και Υγειονομική περίθαλψη.*

2.2 Στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Η Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρώπη 2020» για την ανάπτυξη και την απασχόληση έχει ως στόχο τη δημιουργία συνθηκών για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Η «έξυπνη» ανάπτυξη αναμένεται να προέλθει μέσα από αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην έρευνα, στην καινοτομία και στην εκπαίδευση, η «βιώσιμη» ανάπτυξη με την ισχυρή προώθηση της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, ενώ η «χωρίς αποκλεισμούς» μέσω της έμφασης στη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη μείωση της φτώχειας.

Η Στρατηγική «Ευρώπη 2020» περιλαμβάνει επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες μία από τις οποίες είναι η *Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού*. Σκοπός της Πλατφόρμας είναι η ανάληψη κοινής δέσμευσης των κρατών-μελών, των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ενδιαφερόμενων μερών να καταπολεμήσουν την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό με στόχο την έξοδο έως το 2020 είκοσι (20) εκατομμυρίων ανθρώπων από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Στο παραπάνω πλαίσιο η Ελλάδα κλήθηκε να σχεδιάσει τη Στρατηγική της για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Η Εθνική Στρατηγική ολοκληρώθηκε το 2014, ενώ η Περιφερειακή Στρατηγική για τη Θεσσαλία ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2015.

Η Στρατηγική για την ένταξη των Ρομά είναι σε συνέργεια με τις παραπάνω Στρατηγικές.

2.3 Εθνική Στρατηγική για την κοινωνική ένταξη των Ρομά

Η Ελλάδα, όπως και κάθε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι απαραίτητο να αναπτύξει Εθνική Στρατηγική και Εθνικό Στρατηγικό Σχεδιασμό για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη των στρατηγικών συμπεριλαμβάνονται στο «Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ελλήνων Τσιγγάνων (2001-2008)» αλλά και στη μελέτη «Καταγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης των Ρομά στην Ελλάδα: Απολογισμός Δράσεων και Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την 4η Προγραμματική Περίοδο».

Ο Στρατηγικός Στόχος του Σχεδίου Δράσης είναι η άρση των όρων του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και η δημιουργία των προϋποθέσεων της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, Ελλήνων και αλλοδαπών που διαβιούν νόμιμα στη χώρα.

Ο παραπάνω στρατηγικός στόχος αναλύεται σε τρεις επιμέρους γενικούς στόχους:

1. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν»
2. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής ένταξης)
3. Ανάπτυξη κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά.

Ειδικότερα, ανά γενικό στόχο:

1. Εξασφάλιση και εγγύηση του «κατοικείν»

Περιλαμβάνει παρεμβάσεις με στόχο την κάλυψη των αναγκών της ομάδας-στόχου των Ρομά για αποδεκτές συνθήκες διαβίωσης. Αποσκοπεί σε βιώσιμη, ασφαλή και λειτουργική κατοίκηση, οργανικά συνδεδεμένη με τον αστικό και κοινωνικό ιστό.

2. Ανάπτυξη υποστηρικτικού πλέγματος κοινωνικής παρέμβασης (στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής ένταξης)

Περιλαμβάνει παρεμβάσεις στους τομείς:

- **Εκπαίδευσης**, ώστε έως το 2020 να αυξηθεί ο αριθμός των παιδιών Ρομά που εγγράφονται και παρακολουθούν την υποχρεωτική εκπαίδευση, με την απόκτηση των αντίστοιχων γνώσεων, τη μείωση της σχολικής διαρροής και τη διάχυση της εκπαίδευσής τους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ως αποτέλεσμα αναμένεται η αύξηση του επιπέδου του κοινωνικού, πολιτιστικού και λειτουργικού εγγραμματισμού τους.
- **Απασχόλησης**, ώστε έως το 2020 να μειωθεί η αδήλωτη εργασία, να αυξηθεί η προσβασιμότητα στην αγορά εργασίας και να ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα ιδιαίτερα για τους νέους Ρομά.
- **Υγείας-Κοινωνικής Φροντίδας**, ώστε έως το 2020 να εξασφαλίζονται η πρόσβαση στις πρωτοβάθμιες Υπηρεσίες Υγείας, οι παρεμβάσεις προληπτικής ιατρικής, αγωγής υγείας και οι παρεμβάσεις στους τομείς των κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας της πλήρους ένταξης των Ρομά.

3. Ανάπτυξη κοινωνικού διαλόγου και συναίνεσης, μέσω της κοινωνικής χειραφέτησης και της συμμετοχής των ίδιων των Ρομά

Η Στρατηγική της κοινωνικής ένταξης των Ρομά, προκειμένου να αποτελεί μια διακριτή και αποδεκτή πολιτική, πρέπει να προκύπτει μέσα από διαδικασίες κοινωνικής διαβούλευσης και

κοινωνικής συναίνεσης. Για τον λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η ανάπτυξη ενός θεσμού κοινωνικής διαβούλευσης, με σημαντική εκπροσώπηση των Ρομά, που θα συζητά την πρόοδο των πολιτικών ένταξης και θα στηρίζει την εφαρμογή τους.

Οι παραπάνω γενικοί στόχοι συμπληρώνονται από *οριζόντιες δράσεις υποστηρικτικού χαρακτήρα* λαμβάνοντας υπόψη τις 10 βασικές αρχές για την κοινωνική ένταξη των Ρομά όπως αυτές διατυπώνονται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (COM 2011/173).

Οι εν λόγω οριζόντιες δράσεις αφορούν:

- Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης
- Πολιτισμό
- Ευαισθητοποίηση

3 Αποτύπωση κατάστασης των Ρομά της Περιφέρειας Θεσσαλίας

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας οι πληθυσμοί των Ρομά αποτελούν σημαντικό τμήμα του πληθυσμού της (περί τους 15.600 σε σύνολο 732.762 κατοίκων) και εμφανίζονται και στους τέσσερις νομούς. Οι οικισμοί τους εντοπίζονται στις παρυφές των αστικών και ημιαστικών κέντρων και αριθμούν τους δεκατρείς (13) (βλ. πίνακα Παραρτήματος Ι). Βάσει της συνοπτικής καταγραφής στο Παράρτημα 1 του Πλαισίου Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά και λόγω της επικαιροποίησης που έγινε, καταγράφονται ορισμένες διαφοροποιήσεις

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας οι οικισμοί στην πλειοψηφία τους έχουν χαρακτήρα μόνιμης εγκατάστασης παρά τα προβλήματα ιδιοκτησίας και αυθαίρετης δόμησης. Με κριτήριο την κινητικότητά τους στο χώρο, οι Ρομά της περιοχής διακρίνονται σε εδραιωμένους και περιοδικά μετακινούμενους. Οι μετακινήσεις κατά κανόνα αφορούν την εποχική απασχόληση σε αγροτικές εργασίες, στο εποχικό εμπόριο ή σε πανηγύρια.

Οι οικισμοί που είναι ενταγμένοι στον ιστό αστικών και ημιαστικών περιοχών, παρά τα προβλήματα κοινωνικής απομόνωσης, δεν εμφανίζουν έντονη εικόνα υποβάθμισης ή απειλής της δημόσιας υγείας ούτε είναι αξιοσημείωτη η διαφορά του επιπέδου διαβίωσης.

Οι θύλακες με τα μεγαλύτερα προβλήματα εντοπίζονται στις παρυφές των μεγάλων αστικών συγκεντρώσεων. Τα συνηθέστερα προβλήματα είναι η απουσία τίτλων ιδιοκτησίας, η έλλειψη ρυμοτομικού σχεδίου, η έλλειψη αποχετευτικού δικτύου (ομβρίων και ακάθαρτων υδάτων), η κακή έως ανύπαρκτη εσωτερική οδοποιία, ο ανεπαρκής ηλεκτροφωτισμός δημόσιων χώρων, η ανυπαρξία ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων και η συσσώρευση απορριμμάτων στους ελάχιστους υπάρχοντες κάδους. Επίσης, παρατηρείται δυσκολία προσπελασιμότητας από τους χώρους διαμονής των Ρομά προς τον υπόλοιπο αστικό ιστό, αφού τα μέσα δημόσιας συγκοινωνίας δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες των περιοχών.

Στον τομέα της *εκπαίδευσης*, τα συνηθέστερα προβλήματα που εντοπίζονται σε αυτούς τους οικισμούς αφορούν την καθυστερημένη ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, τη δυσκολία πρόσβασης στις σχολικές μονάδες, τον αναλφαβητισμό και τη μαθητική διαρροή, με συνέπεια να δημιουργούνται περαιτέρω προβλήματα στην κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά αλλά και στη δημιουργία αρνητικών στερεότυπων και προκαταλήψεων εναντίον τους.

Στον τομέα της *υγείας* τα σημαντικότερα προβλήματα των οικισμών της Περιφέρειας αφορούν το ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό του πληθυσμού με προβλήματα ψυχικής υγείας και ψυχικών εξαρτήσεων, τη δυσκολία πρόσβασης του πληθυσμού στο Σύστημα Υγείας και στις αντίστοιχες δομές και την ανεπάρκεια πρόληψης και φροντίδας σε θέματα υγείας.

Στον τομέα της *απασχόλησης*, η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των Ρομά της Περιφέρειας αναδεικνύει την αναγκαιότητα παρέμβασης για την υποστήριξή τους και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Τα ποσοστά ανεργίας στην κοινωνία των Ρομά είναι πολύ υψηλά, με κύριους τομείς απασχόλησης τις εποχικές αγροτικές εργασίες, το πλανόδιο εμπόριο και την περιστασιακή απασχόληση σε τεχνικές και οικοδομικές εργασίες, ενώ βασική πηγή εισοδήματος είναι οι προνοιακές παροχές.

Αναγκαία είναι επίσης η παρέμβαση για την αντιμετώπιση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας μέσα στις κοινότητες των Ρομά. Περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, η παιδική εργασία, ζητήματα γυναικείας χειραφέτησης, παραβατικότητα, απουσία συλλογικότητας, καθώς και η καταπολέμηση των προκαταλήψεων και των στερεότυπων είναι φαινόμενα που εντοπίζονται στις κοινωνίες των Ρομά εμποδίζοντας την κοινωνική τους ένταξη.

Οι λεπτομέρειες σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση των οικισμών συλλέχθηκαν κυρίως από μελέτες που εκπονήθηκαν για την Περιφέρεια Θεσσαλίας στο Γ΄ ΠΕΠ, στο πλαίσιο των Τοπικών Πρωτοβουλιών Απασχόλησης για κοινωνικά ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, από ερωτηματολόγια που διανεμήθηκαν στους δήμους και τα Ιατρικοκοινωνικά Κέντρα (ΙΑΚ) κάθε οικισμού το 2012, καθώς και από ερωτηματολόγια που διανεμήθηκαν στους προέδρους και στους διαμεσολαβητές των Ρομά για κάθε οικισμό. Περισσότερο πρόσφατα στοιχεία που αφορούν τους πληθυσμούς Ρομά που κατοικούν στους δήμους της Θεσσαλίας αντλήθηκαν από: (α) τα ερωτηματολόγια σχεδιασμού παρεμβάσεων «Πρώτωσης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκαν από τους δήμους της Περιφέρειας Θεσσαλίας και συγκέντρωσε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Θεσσαλίας (ΕΥΔΕΠΘ/Φεβρουάριος 2015), και (β) τις προτάσεις που απέστειλαν στην ΕΥΔΕΠΘ οι δήμοι με οικισμούς Ρομά στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015).

3.1 Δήμος Βόλου

Στο δήμο Βόλου Μαγνησίας έχουν καταγραφεί περί τους 2.400 εδραιωμένους Ρομά που ζουν αποκλειστικά στο πολυεδομικό συγκρότημα Βόλου / Νέας Ιωνίας. Συνολικά, έχουν

καταμετρηθεί κατά καιρούς πάνω από 900 οικογένειες που δηλώνουν κάτοικοι της περιοχής για περισσότερο από 6 μήνες το χρόνο. Το μεγαλύτερο αριθμητικά τμήμα της ομάδας κατοικεί στο Δημοτικό Διαμέρισμα της Νέας Ιωνίας (στο Αλιβέρι και τα Προσφυγικά) ανάλογα με τη «φυλή» που αναγνωρίζει ο καθένας ότι ανήκει, την επαγγελματική του εξειδίκευση και το οικονομικό του επίπεδο. Συνολικά, στον δήμο εμφανίζονται 4 συμπαγείς ομάδες Ρομά:

- Στο Αλιβέρι (Νέα Ιωνία)
- Στα Προσφυγικά (Νέα Ιωνία)
- Στην Αγία Παρασκευή (Βόλος)
- Στη Νεάπολη (Βόλος)

Τα στοιχεία που παρατίθενται παρακάτω αποτελούν προϊόν καταγραφής των ΙΑΚ (Ν. Ιωνίας και Βόλου), στοιχεία από τους διαμεσολαβητές Ρομά, τα οποία και καταγράφηκαν σε: (α) ερωτηματολόγιο που διανεμήθηκε από την ΕΥΔΕΠΘ, της μελέτης που πραγματοποιήθηκε από την ANEM στο πλαίσιο του μέτρου 5.2 για το Γ΄ ΠΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας, (β) ερωτηματολόγιο σχεδιασμού παρεμβάσεων «Πρώθισης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκε από το δήμο Βόλου (Φεβρουάριος 2015), και (γ) προτάσεις που απέστειλε ο δήμος Βόλου στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015).

3.1.1 Οικισμοί δήμου Βόλου

3.1.1.1 Αλιβέρι, Νέα Ιωνία

Ο πληθυσμός των Ρομά στο Αλιβέρι ανέρχεται σε 1.225 κατοίκους. Πρόκειται για ημιεγκατεστημένο πληθυσμό που μετακινείται για μεγάλα χρονικά διαστήματα κυρίως στις υπόλοιπες πόλεις της Θεσσαλίας, την Αθήνα και τη βόρεια Ελλάδα. Οι μετακινήσεις αυτές πραγματοποιούνται σε όλη τη διάρκεια του χρόνου κυρίως όμως το καλοκαίρι και την περίοδο των γιορτών (Χριστούγεννα και Πάσχα). Νέο στοιχείο που αφορά τις μετακινήσεις αποτελεί η προσπάθεια για εξεύρεση εργασίας σε Κύπρο και Γερμανία (από το 2014 πολλές οικογένειες έχουν εγκατασταθεί στην Κύπρο, αρκετοί πηγαίνουν για κάποιο χρονικό διάστημα και επιστρέφουν, ενώ από τις αρχές του 2015 τουλάχιστον τρεις οικογένειες έχουν βρει μόνιμη εργασία στη Γερμανία).

Οι κάτοικοι του οικισμού είναι Ρομά, αλλά υπάρχουν και αρκετοί «μπαλαμοί» για τους οποίους η επέκταση του Σχεδίου Πόλεως λειτούργησε μάλλον θετικά. Οι πρώτοι κάτοικοι Ρομά εκτιμάται ότι ήρθαν στην περιοχή το 1922 με την ανταλλαγή του πληθυσμού και εγκαταστάθηκαν αρχικά στη συνοικία των Παλιών και μετά στο Αλιβέρι, στα τέλη της δεκαετίας του '50. Στη δεκαετία του '60 εκτιμάται ότι εγκαταστάθηκε το 20-25% του σημερινού πληθυσμού, ενώ το μεγαλύτερο μέρος εγκαταστάθηκε στη δεκαετία του '70. Οι περισσότεροι είναι δημότες Βόλου. Παλαιότερες έρευνες «πόρτα-πόρτα» έχουν καταμετρήσει 107 νοικοκυριά Ρομά με 850 μέλη (1995) ή 120 νοικοκυριά με 1.150 μέλη σε σχέση με 56

νοικοκυριά Μπαλαμών (220 μέλη) που παρέμειναν σταθεροί και στις δύο έρευνες (τα τσιγγάνικα νοικοκυριά έχουν υπερδιπλάσια μέλη από τον υπόλοιπο πληθυσμό, κάτι που υποδηλώνει μεγάλο αριθμό πολύτεκνων και «ευρεία» οικογενειακή δομή).

Υπάρχει δηλαδή μια σημαντική αυξητική τάση του πληθυσμού. Ωστόσο, σύμφωνα με τη τελευταία καταγραφή του 2010 (ΙΑΚ Ν. Ιωνίας) οι κλίμακες ηλικίας δείχνουν μια τάση μείωσης του μέσου μεγέθους οικογένειας.

Η ηλικιακή κατανομή διαφέρει ελαφρά από τη συνήθη εικόνα των οικισμών Ρομά στην υπόλοιπη Περιφέρεια Θεσσαλίας. Δηλαδή, υπάρχει μεν μια ηλικιακή πυραμίδα (με μεγάλο αριθμό ανηλίκων) αλλά υπάρχει και σημαντικός αριθμός ενήλικων ατόμων με ηλικιωμένα άτομα (φυσικά πολύ λιγότερα αναλογικά με τους νέους) αλλά σημαντικός σε σχέση με τους υπόλοιπους οικισμούς της Θεσσαλίας.

Στην περιοχή υπάρχουν Τσιγγάνοι και από άλλα κράτη (οικογένειες από την Αλβανία), οι οποίοι είναι εδραιωμένοι στην περιοχή. Ο πληθυσμός τους αποτελείται από 10 με 15 οικογένειες που παρουσιάζουν αυξητική τάση. Στον οικισμό μένουν και αλλοδαποί άλλων κρατών (π.χ. Πακιστάν) που απασχολούνται σε Ρομά εργοδότες.

Αναφορικά με την εκπαίδευση των παιδιών, στο νηπιαγωγείο είναι εγγεγραμμένα 33 παιδιά, 128 τσιγγανόπουλα είναι εγγεγραμμένα στο δημοτικό σχολείο της περιοχής (ποσοστό 75% με αυξητικές τάσεις), με μικρότερο όμως ποσοστό να αποφοιτά από αυτό. Στο γυμνάσιο παρακολουθούν σταθερά 10 παιδιά (ανάμεσά τους το μοναδικό κορίτσι από τον οικισμό), στο λύκειο 2 αγόρια, στο εσπερινό γυμνάσιο 3 αγόρια και στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ένας φοιτητής.

Στην πλειονότητά τους (περίπου 80%) είναι αναλφάβητοι, με τις γυναίκες να κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό στη δυσκολία πρόσβασης στην εκπαίδευση. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική τάση και αύξηση των ατόμων που μπαίνουν στη διαδικασία απόκτησης του απολυτήριου δημοτικού μέσω απολυτήριων εξετάσεων από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Το 98% των κατοίκων είναι τακτοποιημένο αστικοδημοτικά (έχουν ταυτότητα, είναι εγγεγραμμένοι σε ληξιαρχεία και δημοτολόγια). Επίσης, πάνω από το 70% έχει ΑΦΜ και πάνω από το 80% ασχολείται με το εμπόριο (η πλειοψηφία χωρίς άδεια).

Αξιοποιώντας τα στεγαστικά δάνεια Ρομά η πλειοψηφία των κατοίκων ζει σε σπίτια (περίπου 110), υπάρχουν όμως 80 περίπου παράγκες και 50 λυόμενα που έχει παραχωρήσει ο δήμος.

Τέλος, το 80% καλύπτεται ιατροφαρμακευτικά από την Πρόνοια και το 70% λαμβάνει προνοιακά και άλλα επιδόματα.

Χωροταξικά, ο οικισμός του Αλιβερίου βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του πολεοδομικού συγκροτήματος του Βόλου (ΠΣΒ). Το ΠΣΒ αποτελείται από τους πρώην δήμους Βόλου, Νέας Ιωνίας, Ιωλκού και τις κοινότητες Άλλης Μεριάς και Διμηνίου. Το Αλιβέρι βρίσκεται πάνω στο δρόμο Ν. Ιωνίας–Μελισσιάτικων (Ελ. Βενιζέλου) και δεξιά μετά τη διασταύρωση της σιδηροδρομικής γραμμής Βόλου-Λάρισας με την οδό Βενιζέλου. Όρια του οικισμού είναι από

τα ανατολικά η σιδηροδρομική γραμμή, από τα βορειοδυτικά ο χείμαρρος Ξηριάς και από τα νοτιοδυτικά ο δρόμος Ν. Ιωνίας–Μελισσιάτικων.

Ο οικισμός βρίσκεται μέσα σε κατοικημένη περιοχή και είναι κατά το ήμισυ εντός σχεδίου πόλεως.

Με τους σεισμούς του 1955 καταστράφηκε το 80% των σπιτιών της περιοχής (πρώην δήμος Ν. Ιωνίας). Η τελευταία επέκταση σχεδίου πόλεως έγινε στις αρχές της δεκαετίας του '90 και περιελάμβανε το 80% του σημερινού οικισμού των Ρομά.

Η περιοχή επιλέχθηκε από τους ίδιους τους Ρομά κατά την αρχική τους εγκατάσταση. Ιδιοκτησιακά, η περιοχή ανήκει στο δήμο και στην εκκλησία και οι Ρομά δεν πληρώνουν μίσθωμα για τη χρήση του χώρου. Υπάρχουν όμως και αρκετά ιδιόκτητα οικόπεδα, τα οποία αγοράστηκαν από τους Ρομά στη διάρκεια των χρόνων. Η περιοχή παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα που καθιστούν δύσκολη την επέκτασή της και τη χρήση της για κατοίκηση, όπως είναι ο χείμαρρος Ξηριάς και τα λιμνάζοντα νερά.

Σε ό,τι αφορά τις βασικές υποδομές του οικισμού, το 44% έχει αποχετευτικό δίκτυο (το τμήμα που βρίσκεται εντός σχεδίου). Σε όλα τα σπίτια και τα λυόμενα υπάρχει τουαλέτα και λουτρό. Επίσης, υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων και η αποκομιδή γίνεται κανονικά. Στο εντός σχεδίου τμήμα του οικισμού υπάρχει και δίκτυο ύδρευσης και ηλεκτροδότησης, καθώς και δημόσιος φωτισμός.

Μέσα στον οικισμό δεν υπάρχουν υποδομές εκπαίδευσης, οι οποίες όμως βρίσκονται σχετικά κοντά με τις κατοικίες των Ρομά. Από αυτές δεν χρησιμοποιούνται καθόλου οι βρεφονηπιακές και προσχολικές δομές, ενώ λίγο χρησιμοποιούνται από τα παιδιά το Γυμνάσιο–Λύκειο και το Νηπιαγωγείο και αρκετά το Δημοτικό σχολείο.

Οι Ρομά χρησιμοποιούν κυρίως το νοσοκομείο για την κάλυψη των ιατρικών τους αναγκών και τις υπηρεσίες του Ιατροκοινωνικού Κέντρου. Για τους εμβολιασμούς, η πλειοψηφία του πληθυσμού απευθύνεται στο Κέντρο Μάνας και Παιδιού του ΠΕΔΥ.

Από τα προγράμματα συμβουλευτικής, επιμόρφωσης κτλ. περισσότερο έχουν εφαρμοστεί αυτά που αφορούσαν την ατομική και οικογενειακή συμβουλευτική υποστήριξη, αρκετά την προκατάρτιση/κατάρτιση αλλά και την επιμόρφωση/εκπαίδευση ενηλίκων (αρκετά προγράμματα επιμόρφωσης ενηλίκων είτε στο Κέντρο από ίδιους στελεχιακούς πόρους είτε στο Κέντρο από εξωτερικούς φορείς, π.χ. ΚΕΘΙ, κέντρα δια βίου μάθησης, εθελοντές για αγγλικά σε έφηβους).

Οι Ρομά του οικισμού απασχολούνται κυρίως με πλανόδιο εμπόριο (εποχικά, κηπευτικά, λουλούδια, ρουχισμό) και στεγασμένο εμπόριο (χαλιά). Επίσης, σημαντική ασχολία αποτελεί η συλλογή μετάλλων (scrap).

Στην περιοχή κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες και για διάστημα περίπου ενός μήνα έρχονται εποχικές/περαστικές οικογένειες που ασχολούνται με το γυρολογικό εμπόριο και τις λαϊκές αγορές. Η προέλευσή τους είναι από τους υπόλοιπους οικισμούς της Θεσσαλίας.

Συμπερασματικά, ο οικισμός του Αλιβερίου παρουσιάζει μια σχετική διαδραστικότητα με τον υπόλοιπο οικοδομικό και κοινωνικό ιστό της περιοχής. Είναι πολύ σημαντικό ότι «μπαλαμοί» βρίσκονται γείτονες με Ρομά και με τη συμβολή των κοινωνικών υπηρεσιών των πρώην δήμων Ν. Ιωνίας και Βόλου (νυν δήμος Βόλου) παρουσιάζονται εμφανείς διαφορές σε σημαντικούς τομείς τόσο της καθημερινότητας των Ρομά όσο και στον τρόπο σκέψης τους, έναντι άλλων περιοχών της Θεσσαλίας.

3.1.1.2 Αγία Παρασκευή, Βόλος

Ο πληθυσμός της περιοχής ανέρχεται σε περίπου 700 άτομα (αριθμός κατά προσέγγιση). Ωστόσο, υπάρχουν και εδώ συγκεκριμένες περιόδους κάθε χρόνο που αρκετά άτομα μετακινούνται σε άλλες περιοχές της Ελλάδας, προκειμένου να ασκήσουν το επάγγελμα του μικροπωλητή ή να απασχοληθούν ως εργάτες σε γεωργικές εκτάσεις (ιδιαίτερα παλαιότερα). Τα ήθη και τα έθιμά τους δεν διαφέρουν σημαντικά από αυτά της ευρύτερης κοινωνίας.

Από τους υπόλοιπους Ρομά θεωρούνται ως μη γνήσιοι, ή «μπαλαμανέ », αφού «δεν μιλούν καλά τη Ρομανές» ή είναι «Ρουντάρηδες». Οι ίδιοι θεωρούν τον εαυτό τους Τσιγγάνο, και όχι «γύφτο» όπως αυτοί στο Αλιβέρι.

Στην Αγία Παρασκευή (συνοικία του Βόλου) έχουν εγκατασταθεί οι παλαιότεροι Ρομά της περιοχής (στη δεκαετία '50 -'60). Λίγοι στον αριθμό (αναφέρονται 130 οικογένειες), μόνιμα εγκατεστημένοι απασχολούμενοι στο λιαν εμπόριο και –τελευταία– ιδιοκτήτες καταστημάτων με αντίκες, καφενείων κτλ. Οι ίδιοι οι κάτοικοι ισχυρίζονται ότι προέρχονται από τη Ρουμανία, χωρίς να μπορεί να διασταυρωθεί κάτι τέτοιο από άλλες πηγές.

Ο οικισμός βρίσκεται στη βορειοδυτική πλευρά της πόλης, παραπλεύρως του ποταμού Κραυσίδωνα και σε απόσταση 3 χλμ. από το κέντρο της πόλης.

Η περιοχή –αν και με στοιχεία απομόνωσης– χαρακτηρίζεται από νεόκτιστα σπίτια. Δεν υπάρχουν πρόχειρες κατασκευές και παραπήγματα, φαινόμενο συνηθισμένο στους οικισμούς της Θεσσαλίας, και βρίσκεται εξολοκλήρου εντός σχεδίου πόλεως.

Το 75% πλέον είναι ιδιοκτήτες οικοπέδων και κατοικιών (βάσει του προγράμματος του Υπουργείου Εσωτερικών που υλοποιείται από το 2003). Στον οικισμό έχουν πραγματοποιηθεί έργα υποδομής (ασφαλτόστρωση, δημοτικός φωτισμός, ύδρευση-αποχέτευση και προστατευτικά κάγκελα παραπλεύρως του ποταμού).

Τα προβλήματα που αναφέρονται στον οικισμό, και κυρίως από τους κατοίκους Ρομά, αφορούν περισσότερο τις κοινωνικές υποδομές, τους χώρους πολιτιστικών και κοινωνικών συναθροίσεων και εκδηλώσεων και λιγότερο τις υποδομές και τις επεμβάσεις σε ύδρευση, αποχέτευση κτλ. Το σημαντικότερο σημείο από πλευράς υποδομών αφορά την αποκατάσταση της σύνδεσης μεταξύ των δύο τμημάτων του οικισμού (λόγω της κατασκευής της περιφερειακής οδού του Βόλου). Εκτός της ελλιπούς επικοινωνίας των δύο πλευρών υπάρχει και σημαντικό πρόβλημα επικινδυνότητας για τη ζωή των κατοίκων, δεδομένου ότι πρέπει να διασχίζουν συχνά το δρόμο (ταχείας κυκλοφορίας) για να περάσουν απέναντι.

Σε ό,τι αφορά τις υποδομές *εκπαίδευσης* υπάρχουν οι προσχολικές και οι σχολικές υποδομές εκπαίδευσης πολύ κοντά στον οικισμό, η χρήση των οποίων παρουσιάζει τη συνηθισμένη εικόνα των λοιπών οικισμών, δηλαδή μεγάλη συμμετοχή στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό και σημαντικά μικρότερη στις παραπάνω βαθμίδες της εκπαίδευσης. Το σημείο που πρέπει να τονιστεί είναι ότι και εδώ, σε μια περιοχή πολύ πιο κοντά στην κοινωνική ενσωμάτωση και την άμβλυνση των διαφορών με την υπόλοιπη κοινωνία, δεν υπάρχει συμμετοχή σε επίπεδο βρεφονηπιακών και προνηπιακών σταθμών.

Οι κάτοικοι απασχολούνται κυρίως ως μικροπωλητές, ελεύθεροι επαγγελματίες με εμπορικές επιχειρήσεις και κάποιοι συμβασιούχοι στο Δήμο ως εποχιακοί υπάλληλοι καθαριότητας. Υπάρχει μια εποχιακή κινητικότητα (Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο) προς άλλες περιοχές της Ελλάδας, κυρίως τα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου απασχολούνται με εμπορικές επιχειρήσεις και λιγότερο με αγροτικές εργασίες.

Η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης θεωρείται ότι αγγίζει το επίπεδο των υπόλοιπων μη Τσιγγάνων κατοίκων της περιοχής. Βασική αιτία γι' αυτό είναι η μόνιμη εγκατάσταση που διακρίνει την ομάδα και η πλήρως τακτοποιημένη αστικοδημοτική κατάσταση.

3.1.1.3 Νεάπολη, Βόλος

Ο οικισμός της Νεάπολης παρουσιάζει τη χειρότερη εικόνα από τους οικισμούς του δήμου Βόλου και πιθανόν ολόκληρης της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Στα τέλη της δεκαετίας του '80 ξεκίνησε η σταδιακή εγκατάσταση των Ρομά στην περιοχή. Προέρχονταν κυρίως από τη Χαλκίδα και εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της Νεάπολης και πιο συγκεκριμένα παράλληλα με το χείμαρρο Ξηριά στις εγκαταστάσεις του Βιολογικού Καθαρισμού στη Νότια είσοδο-έξοδο της πόλης. Μέχρι σήμερα, ο πληθυσμός είναι περίπου 100 άτομα, τα οποία κατοικούν σε παραπήγματα από νάιλον, νοβοπάν ξύλα και λαμαρίνες (20 περίπου στον αριθμό) και ασχολούνται κυρίως με τα ανθοκομικά. Ένα σημαντικό πρόβλημα εδώ είναι ότι η περιοχή συχνά πλημμύριζε λόγω του χείμαρρου. (Το αντιπλημμυρικό έργο που κατασκευάστηκε από το ΕΣΠΑ στην περιοχή αναμένεται να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά αυτό το ζήτημα.) Η σύνδεση με τον υπόλοιπο ιστό της πόλης γίνεται μέσω ασφαλτοστρωμένου δρόμου, ενώ η τοποθεσία επιλέχθηκε από τους ίδιους τους Ρομά.

Μέσα στον οικισμό δεν υπάρχουν διαμορφωμένοι χώροι (π.χ. δρόμοι) και υποδομές εκπαίδευσης, αποχέτευση, δημόσιος φωτισμός, ύδρευση κτλ. Κανένα παιδί δεν πηγαίνει στο σχολείο (ή παρουσιάζονται σποραδικά), κανείς δεν είναι εγγεγραμμένος κάτοικος σε δήμο του πολεοδομικού συγκροτήματος και δεν έχουν πρόσβαση σε νερό και ηλεκτρισμό. Σχεδόν όλοι έχουν χαρτιά απορίας.

Οι τομείς απασχόλησής τους είναι κυρίως το πλανόδιο εμπόριο. Υπάρχει έντονο το στοιχείο της μετακίνησης κυρίως προς Χαλκίδα και Αθήνα.

3.1.1.4 Προσφυγικά, Νέα Ιωνία

Στη διάρκεια της δεκαετίας του '70, με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου, αρκετοί από τους κατοίκους των προσφυγικών της Νέας Ιωνίας μετακινήθηκαν σε άλλες περιοχές του ίδιου δήμου ή του Βόλου. Στα Προσφυγικά παρέμειναν οι οικονομικά ασθενέστεροι, οι ηλικιωμένοι και οι «ρομαντικοί». Παράλληλα, την ίδια εποχή αναπτύσσεται αλματωδώς το λιανεμπόριο στις λαϊκές αγορές. Οι Ρομά, έχοντας τη δυνατότητα να μετακινούνται συνεχώς, αναδείχθηκαν σταδιακά σε βασικό παράγοντα εμπορίας ρουχισμού στις λαϊκές αγορές της περιοχής. Έτσι, η περιοχή έγινε πόλος έλξης για Ρομά και άλλων μικρότερων πόλεων. Ένα πολύπλοκο σύστημα εσωτερικής κατανομής των θέσεων στη λαϊκή απέκλεισε εκ των πραγμάτων Ρομά κάποιων κατηγοριών. Ρομά από την Αμαλιάδα και (λιγότεροι) από τη Χαλκίδα μονοπώλησαν από την αρχή την κατανομή των θέσεων στη λαϊκή και αναζήτησαν στέγη στην περιοχή. Τα Προσφυγικά με τα χαμηλά ενοίκια και τα σπίτια προς διάθεση έγιναν πόλος έλξης. Δεν υπάρχει σαφής εικόνα για την κατηγορία αυτή, αφού μέχρι σήμερα δεν έχουν γίνει συστηματικές έρευνες αλλά και οι ίδιοι δεν επεδίωξαν να ενταχθούν στον πολεοδομικό ιστό θεωρώντας την παραμονή τους αυτή «προσωρινή». (Ο τόπος τους είναι η Αμαλιάδα όπου και είναι εγγεγραμμένοι.)

Η περιοχή, με δεδομένο ότι αποτελεί γειτονιά της πόλης του Βόλου, απαιτεί και τις λιγότερες ενέργειες από πλευράς βασικών υποδομών. Η εστίαση πρέπει να είναι κυρίως στην ενδυνάμωση της απασχόλησης και της συμμετοχής στην εκπαίδευση, καθώς υπάρχει έντονο ενδιαφέρον για εμπορικές δραστηριότητες.

3.1.2 Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Βόλου

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
1. Στέγαση <ul style="list-style-type: none">Έλλειψη στοιχειωδών καταλυμάτων/ ακατάλληλες συνθήκες διαβίωσης (οικισμός Νεάπολης)Απομακρυσμένες/αποκομμένες θέσεις εγκατάστασης /εκτός σχεδίου (μισός οικισμός Αλιβερίου–οικισμός Νεάπολης)Έλλειψη βασικών υποδομών σε σπίτια και οικισμούς (οικισμός Νεάπολης)Πυκνοκατοίκηση οικισμών (Αλιβέρι και Αγ. Παρασκευή)Έλλειψη κατάλληλων εκτάσεων για επέκταση οικισμώνΠαράνομες συνδέσεις ύδρευσης και ηλεκτρικού ρεύματος	1. Στέγαση <ul style="list-style-type: none">Ένταξη στο Σχέδιο ΠόλεωςΕξασφάλιση βασικών συνθηκών διαβίωσηςΒελτίωση υφιστάμενων οικισμών και οικίσκωνΠαρεμβάσεις για τη στεγαστική αποκατάσταση πληθυσμού που διαμένει σε μη νόμιμους οικισμούςΜετακίνηση σε κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των πόλεωνΒελτίωση προσπελασιμότηταςΒιοκλιματική κατοικία (για τη Νεάπολη)

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μη ένταξη στην αγορά εργασίας /περιθωριοποίηση • Περιορισμός σε κλαδικές δραστηριότητες • Άτυπες εργασιακές σχέσεις • Έλλειψη αδειών άσκησης επαγγελμάτων • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Εποχική εργασία/Απασχόληση • Εργασιακός αποκλεισμός γυναικών • Έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης • Εργάτες γης/Οικονομικοί μετανάστες 	<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης • Πρωτοβουλίες απασχόλησης/Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων • Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας • Δράσεις για τη μείωση της αδήλωτης εργασίας • Ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα της πράσινης ανάπτυξης • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας • Ενθάρρυνση της πρόσβασης σε μικροπιστώσεις • Αντικείμενα εξελισσόμενα και συσχετιζόμενα με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών
<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης /Αναλφαβητισμός • Δυσκολία παραμονής των παιδιών στα σχολεία • Αρνητική στάση των ενηλίκων του πληθυσμού Ρομά στην εκπαίδευση • Σημαντικός αριθμός παιδιών Ρομά σε σχέση με μη Ρομά σε σχολεία των περιοχών όπου κατοικούν Ρομά • Έλλειψη επαρκών υποδομών εκπαίδευσης και ειδικευμένου διδακτικού προσωπικού • Δυσκολία παρακολούθησης και αφομοίωσης των μαθημάτων λόγω της μη καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας • Έλλειψη υλικών μέσων και εφοδίων για το σχολείο εξαιτίας οικονομικών δυσχερειών • Υποβάθμιση των ενεργειών εκπαίδευσης, εκπαιδευτών και στελεχών για την κατανόηση της ομάδας των τσιγγάνων και την απόκτηση εξειδικευμένων μεθόδων προσέγγισης • Πρόβλημα που οφείλεται σε ένα σύνολο κοινωνικών και ατομικών δυσκολιών που πηγάζουν από τις συνθήκες ζωής των Ρομά οικογενειών • Έλλειψη προσαρμοστικότητας του σχολείου απέναντι στα παιδιά των Ρομά • Έλλειψη κινήτρων από την οικογένεια και το κοινωνικό περιβάλλον 	<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαγενεακή μείωση της μη φοίτησης στα σχολεία • Μείωση της σχολικής διαρροής των Ρομά • Παρεμβάσεις για την ένταξη παιδιών Ρομά στο σύστημα εκπαίδευσης • Δράσεις ευαισθητοποίησης σε οικισμούς Ρομά αναφορικά με την εκπαίδευση • Εκπαιδευτικά εργαλεία και καλύτερα μέσα • Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας • Επιμόρφωση εκπαιδευτών • Προγράμματα προσαρμοσμένα στο διαφορετικό προφίλ του κάθε μαθητή. • Καθιέρωση βιβλιαρίου μετακινούμενου μαθητή • Ευαισθητοποίηση /Επιμόρφωση εκπαιδευτικών • Εκστρατεία προσέλευσης και ενίσχυσης της φοίτησης • Έλεγχος των διαρροών • Προπομπός εκπαίδευσης • Δημιουργία κατάλληλων υποδομών • Συμμετοχή διαμεσολαβητών • Κίνητρα και ευαισθητοποίηση για συμμετοχή των μικρών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα <ul style="list-style-type: none"> • Υψηλά ποσοστά θνησιμότητας/μικρό προσδόκιμο ζωής • Έλλειψη εμβολιασμού • Αδυναμία πρόσβασης και συνεννόησης στο σύστημα υγείας • Έλλειψη ενημέρωσης • Πολλαπλός κοινωνικός αποκλεισμός • Ανυπαρξία συνταξιοδότησης • Καταστροφή ή απώλεια των ατομικών βιβλιαρίων υγείας των παιδιών • Αυξημένα ποσοστά μεσογειακής αναιμίας και ηπατίτιδας • Αυξημένα ποσοστά ψυχικών διαταραχών ιδιαίτερα στις Τσιγγάνες 	4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση συχνότητας εμβολιασμών • Ιατρική παρακολούθηση γυναικών • Βελτίωση της πρόσβασης στο σύστημα υγείας • Δράσεις αγωγής υγείας • Παροχή υπηρεσιών για την κοινωνική ένταξη • Καθιέρωση κάρτας υγείας Ρομά

3.1.3 Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Βόλου

Ο δήμος Βόλου, μέσω της Κοινωφελούς Επιχείρησης ΚΕΚΠΑ–ΔΙΕΚ του δήμου Βόλου έχει εκπονήσει ένα επιχειρησιακό σχέδιο για τους Ρομά στο Βόλο για την περίοδο 2011- 2015. Αυτό το επιχειρησιακό σχέδιο βασίστηκε στο Local Action Plan για την περιοχή του Αλιβερίου Ν. Ιωνίας που υλοποιήθηκε ως διακρατικό fast track έργο με διακριτικό τίτλο URBAMECO της κοινοτικής πρωτοβουλίας URBACT και ολοκληρώθηκε το 2009. Το επιχειρησιακό σχέδιο βρίσκεται σε στάδιο αναθεώρησης, ωστόσο αποτέλεσε μια αρχική βάση και κάποιες δράσεις του έχουν ενσωματωθεί στις προτεινόμενες δράσεις του παρόντος σχεδίου.

3.1.3.1 Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

3.1.3.1.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Όπως αναφέρθηκε στην υφιστάμενη κατάσταση, στο δήμο Βόλου υπάρχουν 4 οικισμοί, οι οποίοι δεν έχουν τις ίδιες ανάγκες από πλευράς στέγασης και βασικών υποδομών. Πιο «ψηλά» σε επίπεδο ικανοποιητικών συνθηκών βρίσκονται τα Προσφυγικά στη Ν. Ιωνία, περιοχή η οποία δεν αποτελεί κατ' ουσία ξεχωριστό καταυλισμό, αλλά οι Ρομά ενσωματώθηκαν εκεί και εντάχθηκαν στον οικονομικό και κυρίως στον κοινωνικό ιστό της πόλης. Αμέσως μετά έρχεται ο οικισμός της Αγίας Παρασκευής, ο οποίος βρίσκεται εντός σχεδίου και το ουσιαστικό πρόβλημα που υπάρχει από πλευράς υποδομών είναι ο διαχωρισμός της γειτονιάς λόγω της κατασκευής του περιφερειακού δρόμου.

Ο επόμενος σε κατάταξη οικισμός είναι το Αλιβέρι στη Ν. Ιωνία, ο οποίος είναι στο σχέδιο πόλεως κατά το ήμισυ και παρουσιάζει προβλήματα λόγω του χειμάρρου Ξηριά αλλά και της γεωγραφικής του απομόνωσης (εθνική οδός, σιδηροδρομική γραμμή κτλ.).

Τέλος, ο οικισμός της Νεάπολης, που βρίσκεται σε πολύ χαμηλό επίπεδο από πλευράς στέγασης και βασικών υποδομών (ουσιαστικά ανυπαρξία υποδομών). Σε αυτό τον οικισμό πρέπει να γίνουν σημαντικές παρεμβάσεις κυρίως σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα με δεδομένο ότι ακόμη δεν έχει λυθεί το πρόβλημα στέγασης. (Ο οικισμός αποτελείται από παραπήγματα.)

Πιθανότατα, θα πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα της μετεγκατάστασης του συνόλου του οικισμού βάσει κατάλληλης μελέτης και με γνώμονα την προσπάθεια κοινωνικής ενσωμάτωσης και απογκετοποίησης.

- Στο ΕΣΠΑ 2007 – 2013 έχει ενταχθεί & κατασκευάζεται το έργο το έργο «Κατασκευή Δικτύου Ακαθάρτων στο Συνοικισμό Ρομά στο Αλιβέρι Νέας Ιωνίας» προϋπολογισμού 369.000,00 €. Αντικείμενο του έργου είναι η κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων για τη συλλογή των λυμάτων από τους υπάρχοντες βόθρους, η συγκέντρωσή τους στο χώρο του αντλιοστασίου και η κατάθλιψή τους προς το υφιστάμενο δίκτυο ακαθάρτων της Δ.Ε.Υ.Α.Μ.Β. στην οδό Ελ. Βενιζέλου, στη Νέα Ιωνία.

3.1.3.1.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα στον τομέα της Στέγασης και των Βασικών Υποδομών για το δήμο Βόλου αφορούν τεχνικές μελέτες και δράσεις βελτίωσης των υποδομών και των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού των Ρομά. (Αναλυτικά παρουσιάζονται στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος.)

3.1.3.2 Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

3.1.3.2.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Οι κάτοικοι Ρομά του δήμου Βόλου απασχολούνται κυρίως με το πλανόδιο εμπόριο και τη συλλογή μεταλλικών αντικειμένων (παλιατζήδες) και κάποιοι με τις αγροτικές εργασίες ως εποχικοί υπάλληλοι. Επίσης, υπάρχει ένας μικρός αριθμός του πληθυσμού κυρίως από την Αγία Παρασκευή και το Αλιβέρι οι οποίοι απασχολούνται ως ιδιωτικοί υπάλληλοι ή δημοτικοί υπάλληλοι (τμήμα καθαριότητας). Οι δράσεις στο συγκεκριμένο άξονα θα πρέπει να εστιαστούν σε αυτού του είδους τις ασχολίες και τις πιθανές δραστηριότητες που ασκούν για εργασία.

Επίσης, με δεδομένο το γεγονός ότι αρκετοί κάτοικοι έχουν ενσωματωθεί στον οικονομικό ιστό της περιοχής θα πρέπει να εξεταστεί και το ζήτημα του εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης των υφιστάμενων επαγγελματικών ενασχολήσεων.

Τέλος, σε εδραιωμένους Ρομά (περιοχή Προσφυγικών) η υποστήριξη για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων θα μπορούσε να αποτελέσει πολύ σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη της περιοχής.

Η βασική επαγγελματική δραστηριότητα των Ρομά της περιοχής, το λιαν εμπόριο, δέχεται πιέσεις και έντονο ανταγωνισμό, γεγονός που οδηγεί στη μείωση του οικογενειακού εισοδήματος. Οι δράσεις λοιπόν για την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση θα πρέπει να προσανατολιστούν σε διαφορετικά επαγγέλματα και σε διεύρυνση των ήδη υπάρχουσών δραστηριοτήτων (πάντα με γνώμονα την έως τώρα λειτουργία των οικογενειών Ρομά) αλλά και σε βελτίωση των προσόντων και της εικόνας των Ρομά στην ευρύτερη

κοινωνία.

3.1.3.2.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα στους τομείς της Απασχόλησης και της Επαγγελματικής Κατάρτισης για το δήμο Βόλου αφορούν δράσεις μείωσης της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας, καθώς και χωρικά στοχευμένες δράσεις. Παρουσιάζονται αναλυτικά στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος II.

3.1.3.3 Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

3.1.3.3.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Η υφιστάμενη κατάσταση στους οικισμούς της περιοχής Βόλου διαφέρει σημαντικά από οικισμό σε οικισμό σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση. Κυρίως στα Προσφυγικά και στην Αγ. Παρασκευή, λιγότερο στο Αλιβέρι και σχεδόν καθόλου στη Νεάπολη, υπάρχει συμμετοχή των παιδιών στο σχολείο. Αυτό που πρέπει να ενδυναμωθεί είναι η συμμετοχή τους σε προσχολική ηλικία (νηπιαγωγείο ή και πιο πριν), το οποίο δεν προϋποθέτει μόνο τεχνικές υποδομές αλλά και παρεμβάσεις σε οικογενειακό επίπεδο και κυρίως στις μητέρες.

3.1.3.3.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα στον τομέα της Εκπαίδευσης για το δήμο Βόλου αφορούν:

- Διερεύνηση αναγκών
- Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης
- Δράσεις στήριξης των εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12–17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά

(Αναλυτικά τα μέτρα παρουσιάζονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.1.3.4 Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα

3.1.3.4.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στο δήμο Βόλου, το Νοσοκομείο Βόλου είναι επιφορτισμένο με την ιατρική φροντίδα των Ρομά. Σε ό,τι αφορά κοινωνικές υπηρεσίες, υπάρχει μια σημαντική παρουσία των δημοτικών κοινωνικών υπηρεσιών μέσω των οποίων έχουν εφαρμοστεί αρκετά προγράμματα και έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές δράσεις σε άμεση ή έμμεση σχέση με την υγεία και την κοινωνική φροντίδα. Άλλωστε, κέντρα στήριξης των Ρομά λειτουργούν από το 1998 στην περιοχή και οπωσδήποτε υπάρχει σημαντική εμπειρία σε θέματα κοινωνικής ενσωμάτωσης και αντιμετώπισης φαινομένων γκετοποίησης. Ωστόσο, υπάρχουν μια σειρά από παρεμβάσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν είτε μέσω των χωρικών παρεμβάσεων είτε μέσω της εθνικής στρατηγικής, ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση των πολιτών Ρομά.

3.1.3.4.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα στους τομείς της Υγείας και της Κοινωνικής Φροντίδας για το δήμο Βόλου αφορούν:

- Την πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας –ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες– και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων
- Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού
- Δράσεις για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά

(Τα μέτρα παρουσιάζονται αναλυτικά στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.1.3.5 Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις

3.1.3.5.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στις οριζόντιες δράσεις θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αστικοδημοτική κατάσταση αρχικά των κατοίκων του οικισμού της Νεάπολης και μετέπειτα του Αλιβερίου.

Ο πολιτισμός των Ρομά και ειδικά των Ρομά της περιοχής του Βόλου είναι ένα σημείο που πρέπει να τονιστεί και να αποτελέσει συνδεδετικό κρίκο με του υπόλοιπο πληθυσμό.

Τέλος, πρέπει να αναληφθούν δράσεις που θα έχουν ως στόχο τη μόχλευση των δύο πληθυσμών και την ανάδειξη των διαφορών τους αλλά και των κοινών τόπων.

3.1.3.5.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα οριζόντια μέτρα αφορούν την τακτοποίηση της αστικοδημοτικής κατάστασης, τον πολιτισμό και την ευαισθητοποίηση των Ρομά και του γενικού πληθυσμού. Παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα του Παραρτήματος II.

3.1.4 Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Βόλου

Α/Α ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	6.440.000,00 €
2	ΠΡΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	1.000.000,00 €
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3.435.000,00 €
4	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	730.000,00 €
5	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	170.000,00 €
ΣΥΝΟΛΑ		11.775.000,00 €

3.2 Δήμος Σοφάδων

Ο Δήμος Σοφάδων αποτελεί σημείο αναφοράς για τους οικισμούς των Ρομά τόσο στη Θεσσαλία όσο και πανελλαδικά. Περιλαμβάνει στα διοικητικά του όρια δύο οικισμούς, τον παλιό οικισμό, ο οποίος βρίσκεται μέσα στον οικοδομικό ιστό της πόλης, και τον οικισμό «Νέα Ζωή», ο οποίος βρίσκεται 4 χλμ από το κέντρο της πόλης.

3.2.1 Οικισμοί δήμου Σοφάδων

3.2.1.1 Παλιός οικισμός Σοφάδων

Οι Τσιγγάνοι εμφανίζονται στους Σοφάδες από το 1930, ενώ μετά το 1960 (λόγω της εθνικής οδού) βρίσκονται εγκατεστημένοι σε έκταση στις παρυφές των ορίων του σχεδίου πόλεως των Σοφάδων. Η έκταση που καταλαμβάνουν ανέρχεται σε 150 στρέμματα περίπου. Η επιλογή αυτού του χώρου έγινε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους. Σήμερα, εκτός από αυτή την περιοχή βρίσκονται εγκατεστημένοι σε απόσταση 4 χλμ. από την πόλη των Σοφάδων σε ένα νέο, μεγαλύτερης έκτασης οικισμό.

Τα στοιχεία που παρατίθενται παρακάτω αποτελούν αποτελέσματα καταγραφής, που πραγματοποιήθηκε από το ΙΑΚ Σοφάδων το 2010, από: (α) το ερωτηματολόγιο σχεδιασμού παρεμβάσεων «Προώθησης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκε από το Δήμο Σοφάδων (Φεβρουάριος 2015), και (β) από τις προτάσεις που απέστειλε ο δήμος Σοφάδων στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015).

Ο παλιός οικισμός είναι ένας μεικτός καταυλισμός, δηλαδή αποτελείται από ανάμειξη σπιτιών (περίπου 123 τον αριθμό) με πρόχειρες κατασκευές, οι οποίες είναι κατασκευασμένες από νάιλον, κόντρα πλακέ και ξύλο και φτάνουν τα 380 περίπου σε αριθμό.

Το βασικό χαρακτηριστικό της εργασίας τους (εποχική που τους αναγκάζει να μεταναστεύουν για 6 μήνες περίπου το χρόνο) αλλά και το γεγονός ότι η περιοχή διαμονής τους αποτελεί πόλο έλξης και άλλων πλανόδιων της φυλής κάνει δύσκολο τον υπολογισμό του μόνιμου πληθυσμού τους.

Ο πρώτος οικισμός τους καταλαμβάνει το 1/15 του δομημένου χώρου της έδρας (παλιός οικισμός: 150 στρ.), έκταση η οποία βρίσκεται στη νότια είσοδο της πόλης και είναι ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη. Ο πυκνοδομημένος αυτός θύλακας αποτελεί και την πρώτη εικόνα της πόλης που αντικρίζει όποιος έρχεται από Αθήνα και αποτελεί τη μοναδική ίσως ιδιαίτερα υποβαθμισμένη αστική γειτονιά της πόλης, καθώς στον οικιστικό αυτό θύλακα διαμένουν σήμερα περίπου 500 οικογένειες.

Ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.000 άτομα περίπου, στη συντριπτική πλειοψηφία τους εδραιωμένοι, ενώ υπάρχει και μικρό ποσοστό (30 εξ αυτών) που είναι περιστασιακοί και προέρχονται από άλλες χώρες, κυρίως από την Αλβανία.

Ο Τσιγγάνικος πληθυσμός αυξάνεται με ετήσιο μέσο ρυθμό της τάξης του 9–10% σε αντίθεση με το υπόλοιπο πληθυσμό, ο οποίος παρουσιάζει υπογεννητικότητα και πτωτικές τάσεις. Η ηλικιακή κατανομή τους είναι μοιρασμένη για τους ανήλικους και τους ενήλικες (960 και 980 άτομα αντίστοιχα).

- Σε ό,τι αφορά τις *υποδομές* του οικισμού: Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, ασφαλτοστρωμένοι κατά 80%, ενώ το 20% των δρόμων είναι σκεπασμένοι με αδιαμόρφωτο χώμα.
- Σε ό,τι αφορά την *αποχέτευση*, υπάρχουν βόθροι στο 80% των σπιτιών ενώ τουαλέτες υπάρχουν στο 70% των σπιτιών. Λουτρό έχει μόνο το 10% των σπιτιών.
 - Υπάρχουν κάδοι για τα απορρίμματα και η αποκομιδή γίνεται κανονικά.
 - Το δίκτυο *υδροδότησης* του οικισμού καλύπτει το 30% των κελυφών ενώ το 70% καλύπτει τις ανάγκες του από παράνομες συνδέσεις.
 - Το ίδιο συμβαίνει και με το δίκτυο *ηλεκτροδότησης* το οποίο ναι μεν υπάρχει, αλλά τα περισσότερα κελύφη είναι συνδεδεμένα παράνομα (περίπου 80%). Υπάρχει δημόσιος φωτισμός στον οικισμό.
- Σχετικά με την *κοινωνική υποδομή*: Εντός του οικισμού υπάρχουν νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο τα οποία χρησιμοποιούνται λίγο από τα τσιγγανόπουλα αλλά δεν φοιτούν μαθητές μη Ρομά. Οι υπόλοιπες υποδομές εκπαίδευσης βρίσκονται έξω από τον οικισμό και χρησιμοποιούνται από καθόλου (υποδομές προσχολικής εκπαίδευσης) έως λίγο (γυμνάσιο–λύκειο).

Δεν υπάρχουν μέσα στον οικισμό υποδομές υγείας, αλλά σε σχετικά κοντινή απόσταση υπάρχει Κέντρο Υγείας και το ΙΑΚ (200 μ.), τα οποία χρησιμοποιούνται πολύ από τους Ρομά, ενώ σε λίγο μεγαλύτερη απόσταση (400 μ.) υπάρχει ιδιωτικό ιατρείο που χρησιμοποιείται αρκετά από τον πληθυσμό. Τέλος, πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού καταφεύγει στο Νοσοκομείο της Καρδίτσας, το οποίο βρίσκεται 17 χιλιόμετρα μακριά από τον οικισμό.

Επίσης, δεν υπάρχουν μέσα στον οικισμό υποδομές κοινωνικής αλληλεγγύης και υποστήριξης. Το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών Σοφάδων εξυπηρετεί και τον πληθυσμό του οικισμού ενώ κοντά υπάρχει και ΚΕΚ. Από τα προγράμματα συμβουλευτικής–απασχόλησης–επιμόρφωσης το μόνο που χρησιμοποιείται αρκετά από τους Ρομά είναι η ατομική και οικογενειακή συμβουλευτική υποστήριξη που εν πολλοίς παρέχεται από το ΙΑΚ.

Στις υποδομές πολιτισμού και κοινωνικής συμμετοχής συγκαταλέγονται: Πολιτιστικό Κέντρο, Ωδείο, Αθλητικό Κέντρο και ΚΑΠΗ, τα οποία βρίσκονται εκτός οικισμού αλλά μέσα στον οικοδομικό ιστό της πόλης των Σοφάδων την οποία χρησιμοποιούν και για τις εμπορικές τους εξυπηρετήσεις.

Τέλος μέσα στον οικισμό δεν υπάρχουν ελεύθεροι χώροι και χώροι συναθροίσεων όπως πλατείες, πάρκα κτλ.

Οι συνθήκες απασχόλησης των Ρομά του παλαιού οικισμού έχουν να κάνουν κυρίως με την αγροτική παραγωγή. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι εποχικοί εργάτες αγροτικών καλλιεργειών, παλιατζήδες ενώ υπάρχουν και ελάχιστοι έμποροι και μικροπωλητές.

Εποχικά, αρκετοί μετακινούνται σε περιοχές που χρειάζονται αγροτικά χέρια αν και αυτό τα τελευταία χρόνια τείνει να εκλείψει λόγω της υπερπροσφοράς εργατικών χεριών από τους μετανάστες.

Στον οικισμό έρχονται για μικρό χρονικό διάστημα 2-3 ημερών έμποροι-μικροπωλητές κυρίως από Αθήνα, Λαμία και τους οικισμούς της Θεσσαλίας.

Τα προβλήματα, λοιπόν, που προκύπτουν στον εν λόγω οικισμό από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης έχουν να κάνουν σε ό,τι αφορά τις υποδομές, την αποχέτευση, τη γειτνίαση με την εθνική οδό και κυρίως με την ένταξη στο σχέδιο πόλεως πυκνοδομημένων περιοχών που σήμερα είναι εκτός σχεδίου. Λόγω του υπερπληθυσμού υπάρχει αυθαίρετη δόμηση στην περιοχή και καταπάτηση οικοπέδων. Τέλος, ένα κομμάτι στον παλιό οικισμό έχει χαρακτηριστεί χώρος πρασίνου από το σχέδιο πόλεως και θα πρέπει να απαλλοτριωθεί (περίπου 80 στρ.), με αντίστοιχη μετακίνηση των ατόμων που διαβιούν σήμερα σε αυτό.

Σε ό,τι αφορά την απασχόληση, όπως και στους άλλους οικισμούς, η ανεργία αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο για τους κατοίκους και η δύσκολη οικονομική συγκυρία, η οποία περιβάλλει το σύνολο της χώρας, δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την κατάσταση των Ρομά.

Στην εκπαίδευση, καταγράφεται αποτυχία διασποράς μαθητών από τα γκετοποιημένα σχολεία του δήμου σε όμορα σχολεία του Νομού. Στην προγραμματική περίοδο που αρχίζει τώρα, η συγκεκριμένη δράση θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ενδεδειγμένης μελέτης και να σχεδιαστεί πραγματικά κάτω από το πρίσμα των επιστημονικών προτάσεων και με γνώση του ιδιαίτερου κοινωνικού χαρακτήρα που την περιβάλλει, ώστε να αντιμετωπιστεί.

3.2.1.2 Νέος οικισμός Σοφάδων-«Νέα Ζωή»

Σε απόσταση 4 χλμ. από την πόλη των Σοφάδων, σε ένα νέο οικισμό έκτασης 70 στρεμμάτων, δημιουργήθηκε πιλοτικά πριν από 10 χρόνια ο νέος οικισμός με σπίτια. Η επιλογή αυτού του χώρου έγινε από τον δήμο, ο οποίος και τον παραχώρησε χωρίς να πληρώνουν μίσθωμα οι Ρομά. Ο οικισμός αποτελείται αποκλειστικά από 96 σπίτια και κατοικούν εκεί γύρω στα 500 άτομα, περίπου στη συντριπτική πλειοψηφία τους εδραιωμένοι, ενώ υπάρχει και μικρό ποσοστό (2 οικογένειες εξ αυτών) που είναι περιστασιακοί και προέρχονται από άλλες χώρες, κυρίως από την Αλβανία.

Η ηλικιακή κατανομή τους είναι μοιρασμένη για τους ανήλικους και τους ενήλικες (248 και 271 άτομα, αντίστοιχα).

- Σε ό,τι αφορά στις *υποδομές* του οικισμού: Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, ασφαλτοστρωμένοι και υπάρχει δρόμος, ο οποίος συνδέει τον οικισμό με τον κύριο οδικό άξονα..
- Σε ό,τι αφορά την *αποχέτευση*, υπάρχουν βόθροι στο 100% των σπιτιών όπως και τουαλέτες και λουτρά. Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007 – 2013 χρηματοδοτήθηκε έργο κατασκευής αγωγού αποχέτευσης για την σύνδεση της περιοχής / κατοικιών με την ΕΕΛ της πόλης των Σοφάδων.
- Υπάρχουν κάδοι για τα απορρίμματα και η αποκομιδή γίνεται κανονικά.

- Το δίκτυο υδροδότησης του οικισμού καλύπτει το 100% των σπιτιών.
- Το ίδιο συμβαίνει και με το δίκτυο ηλεκτροδότησης ενώ υπάρχει δημόσιος φωτισμός στον οικισμό.
- ☞ Σχετικά με την *κοινωνική υποδομή*: Εντός του οικισμού λειτουργεί νηπιαγωγείο, το οποίο χρησιμοποιείται λίγο από τα τσιγγανόπουλα. Οι υπόλοιπες υποδομές εκπαίδευσης βρίσκονται έξω από τον οικισμό στην πόλη των Σοφάδων) και χρησιμοποιούνται από καθόλου (υποδομές προσχολικής εκπαίδευσης), αρκετά (δημοτικό) έως λίγο (γυμνάσιο–λύκειο).

Δεν υπάρχουν μέσα στον οικισμό υποδομές υγείας, αλλά σε σχετικά κοντινή απόσταση υπάρχει Κέντρο Υγείας και το ΙΑΚ (3,5 χλμ.), τα οποία χρησιμοποιούνται πολύ από τους Ρομά, ενώ σε λίγο μεγαλύτερη απόσταση (400 μ.) υπάρχει ιδιωτικό ιατρείο που χρησιμοποιείται αρκετά από τον πληθυσμό. Τέλος, πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού καταφεύγει στο Νοσοκομείο της Καρδίτσας, το οποίο βρίσκεται 17 χλμ. μακριά από τον οικισμό.

Δεν υπάρχουν επίσης μέσα στον οικισμό υποδομές κοινωνικής αλληλεγγύης και υποστήριξης. Το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών Σοφάδων εξυπηρετεί και τον πληθυσμό του οικισμού ενώ στην πόλη των Σοφάδων υπάρχει και ΚΕΚ. Από τα προγράμματα συμβουλευτικής–απασχόλησης–επιμόρφωσης το μόνο που χρησιμοποιείται αρκετά από τους Ρομά είναι η ατομική και οικογενειακή συμβουλευτική υποστήριξη που εν πολλοίς παρέχεται από το ΙΑΚ.

Στις υποδομές πολιτισμού και κοινωνικής συμμετοχής συγκαταλέγονται: Πολιτιστικό Κέντρο, Ωδείο, Αθλητικό Κέντρο και ΚΑΠΗ τα οποία βρίσκονται εκτός οικισμού αλλά μέσα στον οικοδομικό ιστό της πόλης των Σοφάδων την οποία χρησιμοποιούν και για τις εμπορικές τους εξυπηρετήσεις.

Τέλος, μέσα στον οικισμό υπάρχει πλατεία και χώρος παιδικής χαράς από όπου όμως έχουν κλαπεί τα όργανα και τα παιχνίδια.

Οι συνθήκες απασχόλησης των Ρομά και του νέου οικισμού συνδέονται κυρίως με την αγροτική παραγωγή. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι εποχικοί εργάτες αγροτικών καλλιεργειών, παλιατζήδες, ενώ υπάρχουν και ελάχιστοι έμποροι και μικροπωλητές.

Τα προβλήματα που παρουσιάζει ο οικισμός από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης έχουν να κάνουν κυρίως με θέματα εκπαίδευσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης και λιγότερο με θέματα υποδομών. Τα περισσότερα έχουν αναφερθεί και στην ανάλυση του παλιού οικισμού. Πέραν της σημαντικής διαφοράς στις υποδομές και στην εκ προοιμίου κατάσταση «γκέτο» που επικρατεί, οι υπόλοιπες παρεμβάσεις στους τομείς της απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και οριζόντιων δράσεων παρουσιάζουν ομοιότητες και μπορούν να εφαρμοστούν συνολικά.

3.2.2 Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Σοφάδων

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ακατάλληλοι χώροι στέγασης και παραμονής (στον παλιό οικισμό) • Θέσεις εγκατάστασης εκτός σχεδίου (προς απαλλοτρίωση) • Έλλειψη βασικών υποδομών σε σπίτια • Πυκνοκατοίκηση οικισμών • Έλλειψη κατάλληλων εκτάσεων για επέκταση οικισμών • Παράνομες συνδέσεις ύδρευσης και ηλεκτρικού ρεύματος 	<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξασφάλιση βασικών συνθηκών διαβίωσης • Βελτίωση υφιστάμενων οικισμών και οικίσκων • Παρεμβάσεις στέγασης • Παρεμβάσεις για τη στεγαστική αποκατάσταση πληθυσμού που διαμένει σε μη νόμιμους οικισμούς • Μετακίνηση σε κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των πόλεων • Η χωροθέτηση υπερτοπικής σημασίας χρήσεων και λειτουργιών • Βελτίωση προσπελασιμότητας • Μετατροπή του νέου οικισμού σε «μικτό οικισμό» (Ρομά και μη Ρομά)
<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μη ένταξη στην αγορά εργασίας/περιθωριοποίηση • Περιορισμός σε κλαδικές δραστηριότητες • Άτυπες εργασιακές σχέσεις • Έλλειψη αδειών άσκησης επαγγελματιών • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Εποχική εργασία/Απασχόληση • Εργασιακός αποκλεισμός γυναικών • Έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης • Εργάτες γης/Οικονομικοί μετανάστες 	<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης • Πρωτοβουλίες Απασχόλησης/Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων • Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας • Χωρικά στοχευμένες δράσεις • Δράσεις για τη μείωση της αδήλωτης εργασίας • Ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα της πράσινης ανάπτυξης • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας • Ενθάρρυνση της πρόσβασης σε μικροπιστώσεις • Δημιουργία συνθηκών ίσων ευκαιριών, ισότιμης πρόσβασης των Τσιγγάνων των αγροτικών περιοχών στη σύγχρονη επαγγελματική κατάρτιση • Αντικείμενα εξελισσόμενα και συσχετιζόμενα με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών • Συνεταιρισμός/συνεργατισμός

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
3. Εκπαίδευση	3. Εκπαίδευση
<ul style="list-style-type: none"> • Γκετοποιημένα σχολεία • Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης/Αναλφαβητισμός • Δυσκολία παραμονής των παιδιών στα σχολεία • Αρνητική στάση του πληθυσμού στην εκπαίδευση • Έλλειψη επαρκών υποδομών εκπαίδευσης και ειδικευμένου διδακτικού προσωπικού • Ελλιπής παρακολούθηση και συχνές διαρροές εξαιτίας των μετακινήσεων • Δυσκολία προσαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα • Δυσκολία παρακολούθησης και αφομοίωσης των μαθημάτων λόγω της μη καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας • Έλλειψη υλικών μέσων και εφοδίων για το σχολείο εξαιτίας των οικονομικών δυσχερειών τους • Υποβάθμιση των ενεργειών εκπαίδευσης εκπαιδευτών και στελεχών για την κατανόηση της ομάδας των τσιγγάνων και την απόκτηση εξειδικευμένων μεθόδων προσέγγισης • Απορριπτική στάση των συμμαθητών, των γονέων και κάποιων εκ των δασκάλων απέναντι τους • Άγνοια του κοινωνικού περιβάλλοντος και των σχολικών αρχών κτλ. • Πρόβλημα που οφείλεται σε ένα σύνολο κοινωνικών και ατομικών δυσκολιών, οι οποίες πηγάζουν από τις συνθήκες ζωής των Ρομά οικογενειών • Πρόβλημα που οφείλεται στην έλλειψη προσαρμοστικότητας του σχολείου απέναντι στα παιδιά των Ρομά • Δυσκολία να παρακολουθήσουν το μάθημα και να διαβάσουν τα σχολικά εγχειρίδια • Έλλειψη κινήτρων από την οικογένεια και το κοινωνικό περιβάλλον 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαγενεακή μείωση της μη φοίτησης στα σχολεία • Δημιουργία σχολείου-πρότυπο για Ρομά και μη Ρομά μαθητές • Μείωση της σχολικής διαρροής των Ρομά • Παρεμβάσεις για την ένταξη παιδιών Ρομά στο σύστημα εκπαίδευσης • Δράσεις ευαισθητοποίησης σε οικισμούς Ρομά αναφορικά με την εκπαίδευση • Εκπαιδευτικά εργαλεία και καλύτερα μέσα. • Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας • Επιμόρφωση εκπαιδευτών • Προγράμματα προσαρμοσμένα στο διαφορετικό προφίλ του κάθε μαθητή • Καθιέρωση βιβλιαρίου μετακινούμενου μαθητή • Ευαισθητοποίηση/επιμόρφωση εκπαιδευτικών • Εκστρατεία προσέλκυσης και ενίσχυσης της φοίτησης • Έλεγχος των διαρροών • Προπομπός εκπαίδευσης • Δημιουργία κατάλληλων υποδομών • Συμετοχή διαμεσολαβητών • Κίνητρα και ευαισθητοποίηση για συμμετοχή των μικρών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υψηλά ποσοστά θνησιμότητας/Μικρό προσδόκιμο ζωής • Έλλειψη εμβολιασμού • Αδυναμία πρόσβασης και συνεννόησης στο σύστημα Υγείας • Έλλειψη ενημέρωσης • Πολλαπλός κοινωνικός αποκλεισμός • Ανυπαρξία συνταξιοδότησης • Αυξημένα ποσοστά μεσογειακής αναιμίας και ηπατίτιδας • Αυξημένα ποσοστά ψυχικών διαταραχών ιδιαίτερα στις Τσιγγάνες 	<p>4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση συχνότητας εμβολιασμών • Ιατρική παρακολούθηση γυναικών • Βελτίωση της πρόσβασης στο σύστημα υγείας • Δράσεις αγωγής υγείας • Παροχή υπηρεσιών για την κοινωνική ένταξη • Καθιέρωση κάρτας υγείας Ρομά • Συμμετοχή Κέντρου Στήριξης Ρομά στη διαδικασία φροντίδας υγείας

3.2.3 Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Σοφάδων

Όπως προαναφέρθηκε, στο δήμο Σοφάδων υπάρχουν δύο οικισμοί. Ο παλιός οικισμός και ο οικισμός που δημιουργήθηκε από την αρχή πριν από 10 περίπου χρόνια. Διαφέρουν σημαντικά σε επίπεδο συνθηκών διαβίωσης των Ρομά κυρίως λόγω των έργων υποδομής που έχουν γίνει στο νέο οικισμό. Παρ' όλα αυτά, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και οι δύο πληθυσμοί σε ό,τι αφορά την απασχόληση, την εκπαίδευση και τα θέματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας είναι παρόμοια και αρκετά σημαντικά και εδώ. Η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί με το νέο οικισμό, ο οποίος βρίσκεται μακριά από την πόλη των Σοφάδων ήταν μία λύση που είχε επιλεχθεί παλιότερα & με δεδομένο ότι αφορά αποκλειστικά σε πληθυσμό Ρομά αντιτίθεται στις βασικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά. Ένα κομμάτι λοιπόν όπου πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα είναι και η βελτίωση των συνθηκών προσπελασιμότητας των κατοίκων του οικισμού, η εξεύρεση τρόπων συμμετοχής τους στην κοινωνική καθημερινότητα της πόλης των Σοφάδων αλλά και μια διερεύνηση δυνατοτήτων αύξησης του πληθυσμού του νέου οικισμού με κατοίκους μη Ρομά.

3.2.3.1 Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

3.2.3.1.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Ο παλιός οικισμός παρουσιάζει μια σημαντική υστέρηση σε επίπεδο υποδομών. Εκτός της περιοχής η οποία είναι ενταγμένη στο σχέδιο πόλεως, υπάρχει και σημαντικός αριθμός παραπηγμάτων και πρόχειρων κατασκευών εκτός του σχεδίου ή σε καταπατημένα οικοπέδα. Αντίθετα, ο νέος οικισμός έχει όλες τις βασικές υποδομές δεδομένου ότι στήθηκε από την αρχή. Ιδιαίτερη λοιπόν προσοχή πρέπει να δοθεί στη συγκοινωνιακή σύνδεση του οικισμού με την πόλη των Σοφάδων και στη διαμόρφωση των σημείων εισόδου.

Από την άλλη, στον παλιό οικισμό σε ένα αρχικό στάδιο θα πρέπει να ερευνηθεί η δυνατότητα εγκατάλειψης των πρόχειρων κατασκευών και η συντήρηση-επισκευή των ήδη υπαρχόντων δικτύων (ύδρευση, ηλεκτροφωτισμός κτλ.), καθώς και μια σειρά παρεμβάσεων για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων του οικισμού, μετά από πλήρη διερεύνηση

& οριστικοποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος & χρήσεων γης στην περιοχή. Αναφέρουμε ότι ζήτημα το οποίο έχει καταγγελθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση από του συλλόγους Ρομά και τους κατοίκους του οικισμού, είναι η απαλλοτρίωση 80 στρεμμάτων μεταξύ του παλιού οικισμού και των αθλητικών εγκαταστάσεων του δήμου Σοφάδων που περιγράφεται στο σχέδιο πόλεως ως χώρος αθλητικών εγκαταστάσεων. Στην έκταση αυτή, έχουν εγκατασταθεί Ρομά σε παραπήγματα είτε νέες οικογένειες από τον υπάρχοντα πληθυσμό είτε μετακινούμενοι (Έλληνες ή από χώρες του εξωτερικού).

- Η περιφέρεια Θεσσαλίας μέσω του ΕΣΠΑ 2007–2013 χρηματοδότησε το έργο «Αγωγός Ακαθάρτων Οικισμού Αθιγγάνων» προϋπολογισμού 250.000€. Το φυσικό αντικείμενο της πράξης περιλαμβάνει τον αγωγό μεταφοράς λυμάτων μήκους περίπου 2.000,00μ. από το νέο οικισμό των τσιγγάνων στην εγκατάσταση του βιολογικού καθαρισμού του δήμου Σοφάδων.

3.2.3.1.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τεχνικές μελέτες, βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης. (Λεπτομερής καταγραφή των έργων παρουσιάζεται στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.2.3.2 Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

3.2.3.2.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Οι κάτοικοι Ρομά του δήμου Σοφάδων απασχολούνται κυρίως με τις αγροτικές εργασίες και λιγότερο με το πλανόδιο εμπόριο αγροτικών και παρεμφερών προϊόντων και τη συλλογή των ανακυκλώσιμων υλικών.

Με δεδομένη την υπερπροσφορά εργατικών χεριών και μάλιστα σε πολύ χαμηλές τιμές (οικονομικοί μετανάστες), οι δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ο προσανατολισμός σε δράσεις αύξησης της απασχόλησης θα πρέπει να είναι σχετικές με νέες δραστηριότητες ή νέους τομείς των ήδη εφαρμοζόμενων δραστηριοτήτων.

3.2.3.2.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν:

- Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας
- Χωρικά στοχευμένες δράσεις

(Λεπτομερής καταγραφή των έργων παρουσιάζεται στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.2.3.3 Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

3.2.3.3.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στο νέο οικισμό που βρίσκεται εκτός της πόλης των Σοφάδων υπάρχει νηπιαγωγείο μέσα στον οικισμό, ενώ για τις υπόλοιπες βαθμίδες εκπαίδευσης θα πρέπει να μετακινηθούν τα μικρά παιδιά στην πόλη των Σοφάδων, στον παλιό οικισμό, σε απόσταση περίπου 4 χλμ. Οι παρεμβάσεις λοιπόν θα πρέπει να αφορούν την ενδυνάμωση του έμφυχου δυναμικού του νηπιαγωγείου, τη βελτίωση των υποδομών σε αυτό αλλά και την υποστήριξη των μικρών Ρομά για τη συνέχιση στο δημοτικό και στο γυμνάσιο-λύκειο. Συνδέοντας τη δράση αυτή με την προσπάθεια προσέλκυσης πληθυσμού μη Ρομά στον οικισμό, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στο σχολείο ώστε να αποτελέσει πόλο έλξης (σε επίπεδο υλικοτεχνικής υποδομής αλλά και τρόπου λειτουργίας και προγράμματος). Βέβαια, όπως και για τους υπόλοιπους οικισμούς, οι συνθήκες διαβίωσης και ο τρόπος ζωής των γονέων Ρομά παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση των παιδιών και η αναβάθμιση του επιπέδου της είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων και πολυεπίπεδης παρέμβασης.

Σε ό,τι αφορά τον παλιό οικισμό, αυτός περιλαμβάνει εντός των ορίων του νηπιαγωγείο και δημοτικό σχολείο όπως και γυμνάσιο και λύκειο, όπου επίσης παρατηρούνται φαινόμενα βανδαλισμών και καταστροφών. Σημαντικό είναι να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή τόσο σε προσπάθειες διασποράς μαθητών, όπως προαναφέρθηκε, αλλά και στην αναβάθμιση του σχολείου ώστε να προσελκύσει και μαθητές μη Ρομά.

- ☞ Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας μέσω προγράμματος του Υπ. Παιδείας υλοποίησε πρόγραμμα για την ενσωμάτωση των παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση και ένα σημείο παρέμβασης ήταν και οι οικισμοί των Σοφάδων.

Η εικόνα που παρουσιάζεται στα σχολεία αυτά είναι η αθρόα εισαγωγή παιδιών, αλλά η ελλιπής παρακολούθηση και η συνεχώς μειούμενη, όσο ανεβαίνει κανείς τις βαθμίδες εκπαίδευσης, συμμετοχή των Ρομά.

3.2.3.3.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν:

- Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών
- Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης
- Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12–17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής
- Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β' θμια και γ' θμια εκπαίδευση

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά & εκπαίδευσης ειδικότερα.

(Λεπτομερής καταγραφή των έργων παρουσιάζεται στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.2.3.4 Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα

3.2.3.4.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Η ιατρική φροντίδα παρέχεται εν πολλοίς για τους Ρομά, όπως & εν γένει για τους κατοίκους της περιοχής, από το Νοσοκομείο Καρδίτσας και λιγότερο από το Κέντρο Υγείας Σοφάδων. Το ΙΑΚ έχει αναλάβει πολλές δράσεις προς την κατεύθυνση αυτή και κρίνεται απαραίτητη η συνέχιση της λειτουργίας του και η πρόσληψη ιατρού. Όμως, υπάρχει Κέντρο Υγείας κοντά στον παλιό οικισμό, το οποίο επίσης χρησιμοποιείται από τους Ρομά και το οποίο θα πρέπει να αποτελέσει τη βάση για την καταγραφή και την παρακολούθηση των κατοίκων.

Σε ό,τι αφορά την κοινωνική υποστήριξη και φροντίδα, το Ιατροκοινωνικό Κέντρο του δήμου Σοφάδων, θέτοντας ως στόχους τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την κοινωνική ένταξη του τσιγγάνικου πληθυσμού των Σοφάδων, ανέπτυξε στο διάστημα των χρόνων λειτουργίας του, με τη βοήθεια των διαμεσολαβητών και την ενεργοποίηση του πληθυσμού των Ρομά, ποικίλες δραστηριότητες στον κοινωνικό τομέα, όπως δράσεις ατομικής συμβουλευτικής, υποστήριξης της μητέρας, δράσεις του διαμεσολαβητή κτλ.

3.2.3.4.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν:

- Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων
- Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού
- Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά

(Λεπτομερής καταγραφή των έργων παρουσιάζεται στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.2.3.5 Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις

3.2.3.5.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στις οριζόντιες δράσεις θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αστικοδημοτική κατάσταση των κατοίκων και των δύο οικισμών αλλά κυρίως του παλιού όπου και η κατάσταση κρίνεται πολύ δύσκολη. Ο πολιτισμός των Ρομά, ειδικά των Ρομά της περιοχής, είναι ένα σημείο που πρέπει να τονιστεί και να αποτελέσει συνδετικό κρίκο με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Τέλος, πρέπει να αναληφθούν δράσεις που θα έχουν ως στόχο τη μόχλευση των δύο πληθυσμών και την ανάδειξη των διαφορών τους αλλά και των κοινών τόπων. Ιδιαίτερη εστίαση πρέπει να δοθεί και στην παράδοση των Ρομά στη μουσική, δεδομένου ότι και στους οικισμούς των Σοφάδων κατοικούν αρκετοί οργανοπαίχτες πολύ γνωστοί στην τοπική κοινωνία της Καρδίτσας και με μεγάλη απήχηση σε λαϊκές και κοινωνικές εκδηλώσεις.

3.2.3.5.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν:

- Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης
- Πολιτισμός
- Ευαισθητοποίηση

(Λεπτομερής καταγραφή των έργων παρουσιάζεται στον πίνακα του Παραρτήματος ΙΙ.)

3.2.4 Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Σοφάδων

Α/Α ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	3.045.000,00 €
2	ΠΡΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	955.000,00 €
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	2.717.500,00 €
4	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	495.000,00 €
5	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	120.000,00 €
	ΣΥΝΟΛΑ	7.332.500,00 €

3.3 Δήμος Καρδίτσας

3.3.1 Οικισμοί δήμου Καρδίτσας

3.3.1.1 Τσιγγάνικος οικισμός Καρδίτσας- «Μαύρικα»

Η Καρδίτσα είναι πόλη της Θεσσαλίας, πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού, ο οποίος βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα της. Η πόλη βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της μεγάλης θεσσαλικής πεδιάδας, στο κέντρο του νομού σε υψόμετρο 105μ. και σε απόσταση 300 περίπου χλμ. από την Αθήνα. Λόγω της θέσης και του μεγέθους της αποτελεί το συγκοινωνιακό και διαμετακομιστικό κέντρο μιας εκτεταμένης περιοχής.

Τα στοιχεία που παρατίθενται σχετικά με τον οικισμό «Μαύρικα» έχουν συγκεντρωθεί κατά τη χρονική περίοδο από το 2008 έως το 2011 από: (α) το ΙΑΚ που λειτουργεί στην περιοχή, (β) τη μελέτη για την καταγραφή των ευπαθών ομάδων στο νομό Καρδίτσας που εκπόνησε η ΑΝΚΑ

για λογαριασμό της Περιφέρειας Θεσσαλίας στο Γ΄ ΠΕΠ, (γ) το ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε από το διαμεσολαβητή του Κέντρου, (δ) το ερωτηματολόγιο σχεδιασμού παρεμβάσεων «Πρώιμης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκε από το δήμο Καρδίτσας (Φεβρουάριος 2015), και (ε) τις προτάσεις που απέστειλε ο δήμος Καρδίτσας στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015).

Ο καταυλισμός των Τσιγγάνων της Καρδίτσας βρισκόταν στο βορειοανατολικό άκρο της πόλης. Χωριζόταν από την πόλη από το όριο του Περιφερειακού της Καρδίτσας προς Τρίκαλα και καταλάμβανε δημοτική έκταση περίπου 40 στρεμμάτων. Βρισκόταν δίπλα στις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού, εκτός του σχεδίου πόλης και εκτός των ορίων του Γ.Π.Σ, εντός των ορίων της Ζ.Ο.Ε. Σήμερα, η κατάσταση των Τσιγγάνων Καρδίτσας έχει αλλάξει ριζικά λόγω της μετεγκατάστασης των οικογενειών στο νέο οικισμό λυόμενων στη θέση «Μαύρικα», που επιλέχθηκε και δημιουργήθηκε από το δήμο Καρδίτσας. Ο οικισμός ανήκει στη Δημοτική Ενότητα Καρδίτσας και βρίσκεται νοτιοανατολικά της πόλης της Καρδίτσας. Ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2001. Ο πρώτος οικισμός που δημιουργήθηκε στη Μαύρικα είχε έκταση περίπου 30 στρεμμάτων. Αργότερα, επεκτάθηκε προς τα νότια σε έκταση περίπου 100 στρεμμάτων.

Ο οικισμός χτίστηκε με βάση πολεοδομικό σχέδιο, το οποίο δεν εγκρίθηκε ποτέ από το αρμόδιο Υπουργείο, και δεν τηρήθηκε πιστά. Προβλέπονται δρόμοι, πλατεία, χώροι στάθμευσης, αποχετευτικό σύστημα, παροχή νερού και ρεύματος σε κάθε ιδιοκτησία. Στον πρώτο οικισμό είχε εγκατασταθεί μικρή μονάδα βιολογικού καθαρισμού που στην πράξη ακυρώθηκε, επειδή οι κάτοικοι του οικισμού δεν χρησιμοποιούσαν την τουαλέτα. Σήμερα η εγκατάσταση δεν επαρκεί για το μέγεθος του πληθυσμού και η ΔΕΥΑΚ θεωρεί αναγκαία την σύνδεση του οικισμού με τον βιολογικό καθαρισμό της πόλης της Καρδίτσας,

Στον παλιό οικισμό υπάρχουν περίπου 35 λυόμενα και 20 πρόχειρες κατασκευές ενώ στο νέο 73 σπίτια, 35 περίπου λυόμενα και 10 παραπήγματα. Στην γύρω από τον οικισμό περιοχή αγοράστηκαν από τους τσιγγάνους αγροτεμάχια και κατασκευάστηκαν 20 περίπου σπίτια, 65 λυόμενα και 40 παραπήγματα.

Σύμφωνα με την καταγραφή του ΙΑΚ και τον διαμεσολαβητή των Ρομά η περιοχή σήμερα δεν είναι κατάλληλη για οικιστική χρήση, κυρίως εξαιτίας ρεμάτων που υπάρχουν τα οποία πλημμυρίζουν, και ενός αρδευτικού καναλιού που υπάρχει στα όρια του παλιού οικισμού, στο οποίο στο παρελθόν υπήρξε πνιγμός μικρού παιδιού. Προκειμένου ο οικισμός να πληροί τις προϋποθέσεις για την διαβίωση των Ρομά, είναι απαραίτητο να γίνουν αντιπλημμυρικά έργα στην περιοχή, και να υπάρξει κατάλληλη προστασία στο αρδευτικό κανάλι, ώστε να μην είναι προσβάσιμο από παιδιά. Στον οικισμό υπάρχει επίσης αποκατεστημένος ΧΑΔΑ, ο οποίος αποτελεί διαχωριστική επιφάνεια μεταξύ του νέου και του παλιού οικισμού

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Δημοτολογίου και με την απογραφή ΙΑΚ, η κοινότητα περιλαμβάνει 700 άτομα. Ο αριθμός αυτός όμως μεταβάλλεται περιοδικά, καθώς

δημιουργούνται νέες οικογένειες, μεσολαβούν νέες γεννήσεις (ο αριθμός των οποίων δεν είναι γνωστός καθώς δεν καταχωρίζονται τακτικά στο Δημοτολόγιο), εγκαθίστανται τσιγγάνοι από άλλες περιοχές (φιλοξενούνται για μικρά ή μεγάλα χρονικά διαστήματα) κ.ά. Επίσης υπάρχει 1 οικογένεια που προέρχεται από τη Βουλγαρία και εποχικά διαμένει στον οικισμό. Για όλα τα παραπάνω, ο πραγματικός πληθυσμός υπολογίζεται πολύ μεγαλύτερος, περίπου στα 1.500 άτομα.

- ☉ Σε ό,τι αφορά τις *υποδομές* του οικισμού: Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, ασφαλτοστρωμένοι σε ποσοστό 30%, με χαλίκι (30%), πατημένο χώμα (20%) και αδιαμόρφωτο χώμα (20%). Υπάρχει επίσης δρόμος, ο οποίος συνδέει τον οικισμό με τον κύριο οδικό άξονα (επαρχιακή οδός Καρδίτσας–Μέλισσας). Στον παλιό οικισμό δεν υπάρχει πλέον ασφαλτοστρωμένος δρόμος, έχει καταστραφεί ο ασφαλτοτάπητας και πάνω από αυτόν έχει πέσει χαλίκι. Στον νέο οικισμό με έργο που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΣΠΑ / Θεσσαλία κατασκευάστηκαν δίκτυα αποχέτευσης, κράσπεδα και πλήρης οδοποιία και φωτισμός, στο 50% των δρόμων.
- ☉ Σε ό,τι αφορά την *αποχέτευση*, το 70% των σπιτιών έχει αποχετευτικό δίκτυο, μόνο το 30% αυτών έχει σύνδεση με το βιολογικό καθαρισμό, ο οποίος δεν λειτουργεί, και υπάρχει μεγάλο ποσοστό (80%) κελυφών που έχουν βόθρους, ενώ ένα 20% δεν έχει καθόλου αποχέτευση ακαθάρτων. Το 90% των κελυφών έχει τουαλέτες και μόνο το 20% λουτρό. Συνήθως, κάνουν μπάνιο σε σκάφη με τον παραδοσιακό τρόπο.
- Δεν υπάρχουν κάδοι απορριμμάτων, αλλά τα σκουπίδια μαζεύονται σε μεγάλες «σκάφες», οι οποίες όμως είναι μικρές σε αριθμό και δεν επαρκούν.
- Το δίκτυο υδροδότησης του οικισμού καλύπτει περίπου το 80% των κελυφών ενώ υπάρχει και σημαντικό ποσοστό παράνομων συνδέσεων 60%.
- Μικρό ποσοστό του οικισμού (30% των κελυφών) καλύπτονται από το δίκτυο ηλεκτροδότησης, ένα 10% έχει ηλεκτρογεννήτριες, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία έχει κάνει παράνομη σύνδεση, επιτείνοντας τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας εξαιτίας των καλωδίων τα οποία είναι ακάλυπτα ή θαμμένα στο έδαφος.
- ☉ Σχετικά με την *κοινωνική υποδομή*: Εντός του οικισμού δεν λειτουργεί καμία υποδομή εκπαίδευσης. Όλες οι υποδομές βρίσκονται έξω από τον οικισμό και χρησιμοποιούνται από καθόλου (υποδομές προσχολικής εκπαίδευσης), αρκετά (νηπιαγωγείο–δημοτικό) έως λίγο (γυμνάσιο–λύκειο).

Δεν υπάρχουν μέσα στον οικισμό υποδομές *υγείας*. Ο πληθυσμός Ρομά εξυπηρετείται από το νοσοκομείο Καρδίτσας. Πρόσφατα δημιουργήθηκε το Κέντρο Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων του Δήμου Καρδίτσας, που αποτελεί μετεξέλιξη της δράσης των Ιατροκοινωνικών Κέντρων που υλοποιήθηκε κατά το Γ'ΚΠΣ μέσω των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων ΕΚΤ των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Πρόσφατα εγκαταστάθηκαν στον νέο οικισμό δύο λυόμενοι οικίσκοι των 25 τ.μ. ο καθένας, για την μετεγκατάσταση του Κέντρου Στήριξης, αλλά δεν λειτουργούν ακόμη λόγω προβλημάτων στην ηλεκτροδότηση τους.

Στις υποδομές *πολιτισμού* και κοινωνικής συμμετοχής συγκαταλέγονται: Πολιτιστικό Κέντρο, Ωδείο, Αθλητικό Κέντρο και ΚΑΠΗ, τα οποία βρίσκονται εκτός οικισμού αλλά μέσα στον

οικοδομικό ιστό της πόλης της Καρδίτσας την οποία χρησιμοποιούν και για τις εμπορικές τους εξυπηρετήσεις.

Τέλος, μέσα στον οικισμό υπάρχει πλατεία και χώρος παιδικής χαράς.

Οι περισσότεροι από τους Ρομά είναι παλιατζήδες, λιγότεροι έμποροι και μικροπωλητές και ελάχιστοι ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή εξαιτίας της υπερπροσφοράς εργατικών χεριών από μετανάστες.

Τα προβλήματα λοιπόν που προκύπτουν στον εν λόγω οικισμό από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης έχουν να κάνουν κυρίως με θέματα εκπαίδευσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης αλλά και με θέματα υποδομών.

3.3.2 Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Καρδίτσας

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ακατάλληλοι χώροι στέγασης και παραμονής • Απομακρυσμένες/Αποκομμένες θέσεις εγκατάστασης • Έλλειψη βασικών υποδομών σε λυόμενα και παραπήγματα • Έλλειψη παροχής ρεύματος στην πλειοψηφία των νοικοκυριών • Γειτνίαση με σημεία ακατάλληλα για οικιστική εγκατάσταση (αρδευτικό κανάλι κτλ.) • Παράνομες συνδέσεις ύδρευσης και ηλεκτρικού ρεύματος 	<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή του σχεδίου πόλης • Απόκτηση κατοικίας μέσω δανείων • Εξασφάλιση βασικών συνθηκών διαβίωσης • Βελτίωση υφιστάμενων οικισμών και οικίσκων • Παρεμβάσεις στέγασης • Παρεμβάσεις για τη στεγαστική αποκατάσταση πληθυσμού που διαμένει σε μη νόμιμους οικισμούς • Μετακίνηση σε κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των πόλεων • Χωροθέτηση υπερτοπικής σημασίας χρήσεων και λειτουργιών • Βελτίωση προσπελασιμότητας • Μετατροπή του νέου οικισμού σε «μεικτό οικισμό» (Ρομά και μη Ρομά) με μετεγκατάσταση λοιπού πληθυσμού στον οικισμό (κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια)
<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μη ένταξη στην αγορά εργασίας/Περιθωριοποίηση • Περιορισμός σε κλαδικές δραστηριότητες • Άτυπες εργασιακές σχέσεις • Έλλειψη αδειών άσκησης επαγγελματιών • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Εποχική εργασία/Απασχόληση • Εργασιακός αποκλεισμός γυναικών • Έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης • Εργάτες γης/Οικονομικοί μετανάστες 	<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης • Πρωτοβουλίες απασχόλησης/ Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων • Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας • Χωρικά στοχευμένες δράσεις • Δράσεις για τη μείωση της αδήλωτης εργασίας • Ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα της πράσινης ανάπτυξης • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας • Ενθάρρυνση της πρόσβασης σε μικροπιστώσεις • Δημιουργία συνθηκών ίσων ευκαιριών, ισότιμης πρόσβασης των Τσιγγάνων των

	<p>αγροτικών περιοχών στη σύγχρονη επαγγελματική κατάρτιση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αντικείμενα εξελισσόμενα και συσχετιζόμενα με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών
--	---

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Γκετοποιημένα σχολεία • Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης/Αναλφαβητισμός • Δυσκολία παραμονής των παιδιών στα σχολεία • Αρνητική στάση του πληθυσμού στην εκπαίδευση • Έλλειψη επαρκών υποδομών εκπαίδευσης και ειδικευμένου διδακτικού προσωπικού • Ελλιπής παρακολούθηση και συχνές διαρροές εξαιτίας των μετακινήσεων • Δυσκολία προσαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα • Δυσκολία παρακολούθησης και αφομοίωσης των μαθημάτων λόγω της μη καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας • Έλλειψη υλικών μέσων και εφοδίων για το σχολείο εξαιτίας των οικονομικών δυσχερειών τους • Υποβάθμιση των ενεργειών εκπαίδευσης εκπαιδευτών και στελεχών για την κατανόηση της ομάδας των τσιγγάνων και την απόκτηση εξειδικευμένων μεθόδων προσέγγισης • Άγνοια του κοινωνικού περιβάλλοντος και των σχολικών αρχών κτλ. • Δυσκολία να παρακολουθήσουν το μάθημα και να διαβάσουν τα σχολικά εγχειρίδια • Έλλειψη κινήτρων από την οικογένεια και το κοινωνικό περιβάλλον 	<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαγενεακή μείωση της μη φοίτησης στα σχολεία • Μείωση της σχολικής διαρροής των Ρομά • Παρεμβάσεις για την ένταξη παιδιών Ρομά στο σύστημα εκπαίδευσης • Δράσεις ευαισθητοποίησης σε οικισμούς Ρομά αναφορικά με την εκπαίδευση • Εκπαιδευτικά εργαλεία και καλύτερα μέσα • Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας • Επιμόρφωση εκπαιδευτών • Προγράμματα προσαρμοσμένα στο διαφορετικό προφίλ του κάθε μαθητή. • Καθιέρωση βιβλιαρίου μετακινούμενου μαθητή • Ευαισθητοποίηση/Επιμόρφωση εκπαιδευτικών • Εκστρατεία προσέλκυσης και ενίσχυσης της φοίτησης • Έλεγχος των διαρροών • Προπομπός εκπαίδευσης • Δημιουργία κατάλληλων υποδομών • Δημιουργία σχολείων-προτύπων • Συμετοχή διαμεσολαβητών • Κίνητρα και ευαισθητοποίηση για συμμετοχή των μικρών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση • Συμετοχή εξειδικευμένων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα <ul style="list-style-type: none"> • Υψηλά ποσοστά θνησιμότητας/Μικρό προσδόκιμο ζωής • Έλλειψη εμβολιασμού • Αδυναμία πρόσβασης και συνεννόησης στο σύστημα υγείας • Έλλειψη ενημέρωσης • Πολλαπλός κοινωνικός αποκλεισμός • Ανυπαρξία συνταξιοδότησης • Καταστροφή ή απώλεια των ατομικών βιβλιαρίων υγείας των παιδιών τους • Αυξημένα ποσοστά μεσογειακής αναιμίας και ηπατίτιδας • Αυξημένα ποσοστά ψυχικών διαταραχών ιδιαίτερα στις Τσιγγάνες 	4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση συχνότητας εμβολιασμών • Ιατρική παρακολούθηση γυναικών • Βελτίωση της πρόσβασης στο σύστημα υγείας • Δράσεις αγωγής υγείας • Παροχή υπηρεσιών για την κοινωνική ένταξη • Καθιέρωση κάρτας υγείας Ρομά • Συμμετοχή κέντρου στήριξης Ρομά στη διαδικασία φροντίδας υγείας

3.3.3 Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Καρδίτσας

Ο δήμος Καρδίτσας, όπως αναφέρθηκε και στην υφιστάμενη κατάσταση, έχει στα όριά του τον οικισμό της Μαύρικας. Ο οικισμός αποτελεί μια υποβαθμισμένη περιοχή, η οποία απαιτεί μεγάλες και σημαντικές παρεμβάσεις τόσο σε επίπεδο υποδομών όσο και σε επίπεδο δράσεων κοινωνικής ενσωμάτωσης. Το σημαντικότερο πρόβλημα είναι (όπως και στους περισσότερους οικισμούς) η άναρχη δόμηση και η χρήση των γειτονικών περιοχών του οικισμού για εγκατάσταση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλο ποσοστό πληθυσμού σε εκτός σχεδίου περιοχές, οι οποίες στερούνται βασικές υποδομές και παρουσιάζουν αδυναμία ικανοποίησης βασικών τους αναγκών, όπως η αποκομιδή σκουπιδιών. Επίσης, υπάρχει στην περιοχή χωματερή που όμως έχει αποκατασταθεί, καθώς και ανοιχτός αγωγός αποστραγγιστικού αρδευτικού δικτύου που αποτελεί συνεχή κίνδυνο για τις ζωές των μικρών Ρομά και χρήζει παρεμβάσεων προστασίας προσέγγισης.

3.3.3.1 Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

3.3.3.1.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Τα προβλήματα στέγασης και βασικών υποδομών αποτελούν για το συγκεκριμένο οικισμό σημαντική παράμετρο για την καθημερινή διαβίωση των Ρομά αλλά και για την προσπάθεια που γίνεται για την κοινωνική τους ενσωμάτωση. Υπάρχουν και λυόμενα που έχει τοποθετήσει ο δήμος αλλά και πρόχειρες κατασκευές όπου θα πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις απομάκρυνσής τους και μετεγκατάστασης των οικογενειών σε κανονικές οικίες. Ζήτημα μετεγκατάστασης ολόκληρου του οικισμού δεν υφίσταται δεδομένου ότι υπάρχουν πολλά ιδιόκτητα οικόπεδα από τους ίδιους τους Τσιγγάνους. Γι' αυτό θα πρέπει, συμπληρωματικά με την εθνική στρατηγική, να προωθηθεί και σε τοπικό επίπεδο χωρικής παρέμβασης η διαδικασία τακτοποίησης του οικισμού και αναβάθμισής του στο σύνολό του.

☞ Για το συγκεκριμένο οικισμό, η Περιφέρεια Θεσσαλίας ενέταξε στο ΕΣΠΑ δύο έργα που αφορούν βασικές υποδομές :

- «Ανάπτυξη βασικών δικτύων στον οικισμό Μαύρικα Καρδίτσας (Δίκτυα Ομβρίων)» προϋπολογισμού 438.531,90€, με Δικαιούχο τη ΔΕΥΑ Καρδίτσας και αντικείμενο την κατασκευή του δικτύου όμβριων του οικισμού
- «Ανάπτυξη βασικών δικτύων στον οικισμό Μαύρικα Καρδίτσας (Οδοποιία–Ηλεκτροφωτισμός)» προϋπολογισμού 507.015,00€, με Δικαιούχο το δήμο Καρδίτσας και αντικείμενο την πλήρη κατασκευή τμήματος του κεντρικού δρόμου, καθώς και δημοτικών δρόμων συνολικού μήκους 1.340μ. και την ολοκλήρωση του δικτύου ηλεκτροδότησης από τη ΔΕΗ στον οικισμό.

Τα παραπάνω έργα αφορούν το μέρος του νέου οικισμού, για τον οποίο προχωρά για τελική έγκριση τοπικό πολεοδομικό σχέδιο (έχει ζητηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο μία τροποποίηση του που σχετίζεται με το ρέμα που βρίσκεται στα όρια του οικισμού).

3.3.3.1.2 Προτεινόμενα μέτρα

Αφορούν τεχνικές μελέτες και παρεμβάσεις βελτίωσης υποδομών και συνθηκών διαβίωσης. (Αναλύονται στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.3.3.2 Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

3.3.3.2.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Οι συνθήκες απασχόλησης των Ρομά και του νέου οικισμού συνδέονται κυρίως με την αγροτική παραγωγή. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι εποχικοί εργάτες αγροτικών καλλιεργειών, παλιατζήδες, ενώ υπάρχουν και ελάχιστοι έμποροι και μικροπωλητές. Κάποιοι από αυτούς απασχολούνται με το πλανόδιο εμπόριο και με την ανακύκλωση υλικών (παλιατζήδες). Ο στόχος λοιπόν πρέπει να είναι, εκτός των άλλων, η εστίαση σε τέτοιου είδους καταρτίσεις, εξατομικευμένες και ειδικές αλλά και σε λύσεις που μπορεί να υπάρξουν μέσα από αυτές τις δραστηριότητες.

3.3.3.2.2 Προτεινόμενα μέτρα

Αφορούν τις εξής κατηγορίες:

- Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας
- Χωρικά στοχευμένες δράσεις

(Ανάλυση γίνεται στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.3.3.3 Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

3.3.3.3.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στον οικισμό της Καρδίτσας, η σχολική εκπαίδευση παρέχεται σε σχολείο μέσα στην Καρδίτσα

αλλά μόνο για παιδιά Ρομά τα οποία μεταφέρονται με λεωφορείο από τον οικισμό σε μια απόσταση 5 χλμ. περίπου. Όπως είναι εύκολα κατανοητό, μια τέτοια πρακτική αποτελεί παράδοξο και πρέπει να ληφθούν μέτρα τα οποία θα προνοούν για την εξάλειψη αυτού του φαινομένου και τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών εκπαίδευσης για όλα τα παιδιά Ρομά κυρίως προσχολικής ηλικίας στα οποία θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή.

Η απουσία επίσης απολυτηρίου γυμνασίου αποκλείει τους Ρομά από ένα μεγάλο αριθμό σεμιναρίων κατάρτισης/εκπαίδευσης και προώθησης στην εργασία που θα τους αποφέρει γνώσεις αλλά και οικονομικό όφελος

3.3.3.3.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τις εξής κατηγορίες:

- Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών
- Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης
- Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12–17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής
- Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β΄ θμια και γ΄ θμια εκπαίδευση
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά

(Η ανάλυση τους περιλαμβάνεται στον αντίστοιχο πίνακα του Παραρτήματος II.)

3.3.3.4 Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα

3.3.3.4.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Η ιατρική φροντίδα παρέχεται εν πολλοίς για τους Ρομά από το Νοσοκομείο Καρδίτσας. Πρέπει σε συνδυασμό με τις κοινωνικές υπηρεσίες του δήμου και του ΙΑΚ να δοθεί έμφαση στη συμβουλευτική για τις καθημερινές ανάγκες καθαριότητας και προσωπικής υγιεινής και να ευαισθητοποιηθούν και να επιμορφωθούν οι γονείς για την προσοχή και φροντίδα των μικρών Ρομά.

3.3.3.4.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στο παράρτημα και αφορούν τις εξής κατηγορίες:

- Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων

- Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού
- Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά

3.3.3.5 Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις

3.3.3.5.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στις οριζόντιες δράσεις θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αστικοδημοτική κατάσταση των κατοίκων. Ο πολιτισμός των Ρομά και ειδικά των Ρομά της περιοχής της περιοχής είναι ένα σημείο που πρέπει να τονιστεί και να αποτελέσει συνδυαστικό κρίκο με τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Τέλος, πρέπει να αναληφθούν δράσεις οι οποίες θα έχουν ως στόχο τη μόχλευση των δύο πληθυσμών και την ανάδειξη των διαφορών τους αλλά και των κοινών τόπων. Ιδιαίτερη εστίαση πρέπει να δοθεί και στην παράδοση των Ρομά στη μουσική, καθώς στη Μαύρικα κατοικούν αρκετοί οργανοπαίχτες πολύ γνωστοί στην τοπική κοινωνία της Καρδίτσας και με μεγάλη απήχηση σε λαϊκές και κοινωνικές εκδηλώσεις.

3.3.3.5.2 Προτεινόμενα μέτρα

Εντάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες και αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II:

- Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης
- Πολιτισμός
- Ευαισθητοποίηση

3.3.4 Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Καρδίτσας

Α/Α ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	1.440.000,00 €
2	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	625.000,00 €
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	2.482.500,00 €
4	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	475.000,00 €
5	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	60.000,00 €
	ΣΥΝΟΛΑ	5.082.500,00 €

3.4 Δήμος Λαρισαίων

Οι Τσιγγάνοι εμφανίστηκαν στην περιοχή της Νέας Σμύρνης στα μέσα περίπου της δεκαετίας του '40, αφού αγόρασαν οικόπεδα από τους Καλυβιώτες στην περιοχή των Νταμαριών. Η περιοχή φέρει το όνομα Νταμάρια επειδή εκεί γινόταν εξόρυξη αμμοχάλικου. Οι Τσιγγάνοι επέλεξαν ως τόπο εγκατάστασης την περιοχή της Ν. Σμύρνης επειδή τα οικόπεδα ήταν πολύ φτηνά, λόγω της προηγούμενης χρήσης τους. Προς τα τέλη της δεκαετίας του '40 (1947-48), άρχισε να αναπτύσσεται το βόρειο τμήμα της Νέας Σμύρνης και να εγκαθίσταται εκεί πληθυσμός από τα γύρω χωριά της Λάρισας. Το δεύτερο ισχυρό κύμα επέκτασης της συνοικίας παρατηρείται κατά τα έτη 1960-65, όταν στην περιοχή εγκαθίστανται κάτοικοι από το σύνολο του Θεσσαλικού διαμερίσματος.

Το 1948 μια Αμερικανή υπήκοος αγόρασε οικόπεδα στην περιοχή όπου σήμερα βρίσκεται η πλατεία (κοντά στα σχολικά κτήρια) και τα παραχώρησε μαζί με παράγκες σε Ελληνοπόντιους παλινοστούντες πρόσφυγες που εγκαθίσταντο στην περιοχή.

Το 1957 η Πρόνοια παραχώρησε στις οικογένειες των Ελληνοπόντιων προσφύγων από ένα οικόπεδο για ανέγερση οικίας και δάνειο 25.000 δραχμών για τις αναγκαίες εργασίες κατασκευής. Η ζωή του πληθυσμού στην περιοχή τα πρώτα χρόνια ήταν ιδιαίτερα δύσκολη. Υπήρχε μεγάλη φτώχεια και καταγράφονται πολλές συγκρούσεις μεταξύ των κατοίκων. Βασική αιτία των αντιπαραθέσεων μεταξύ των Καλυβιωτών και των προσφύγων ήταν τα κτήματα του Χασάν μπέη στο Καραγάτς (σημερινά Σουφλάρια), τα οποία είχαν καταρχάς προγραμματιστεί να παραχωρηθούν στο προσφυγικό πληθυσμό, αλλά καταπατήθηκαν με έμμεσο τρόπο από τους Καλυβιώτες που εργάζονταν σε αυτά και τελικά δεν έφτασαν ποτέ στα χέρια των προσφύγων.

Τέλος, στο πλαίσιο των αντιπαραθέσεων και των συγκρούσεων που καταγράφονται μεταξύ των διάφορων κοινωνικών ομάδων της περιοχής εμπίπτουν και οι «παραβατικές» συμπεριφορές των τσιγγάνων (κλοπές και φασαρίες) που εμφανίζονται συχνά στην περιοχή.

Στη δεκαετία του '50 γύρω από το χώρο κατοικίας των Τσιγγάνων δημιουργήθηκε ένα τρίγωνο με πλευρές, βόρεια τους Ελληνοπόντιους, νότια τους Καλυβιώτες και δυτικά τους Μικρασιάτες. Σήμερα, στη Νέα Σμύρνη κατοικούν αρμονικά και χωρίς σημαντικά προβλήματα Βλάχοι, Καραγκούνηδες, Μικρασιάτες, Τσιγγάνοι, Ρουμάνοι, Αλβανοί και Ελληνοπόντιοι.⁶

3.4.1 Οικισμοί δήμου Λαρισαίων

3.4.1.1 Οικισμός «Νταμάρια», Νέα Σμύρνη

Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν για την υφιστάμενη κατάσταση είναι αποτέλεσμα: (1) της καταγραφής του ΙΑΚ από την ημέρα της λειτουργίας του έως και σήμερα, (2) της διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ανάπτυξης του δήμου Λαρισαίων που πραγματοποίησε μια καταγραφή το 2010, (3) του ερωτηματολογίου σχεδιασμού παρεμβάσεων «Πρώθησης της κοινωνικής

⁶ Πρβλ. Οι Τσιγγάνοι του Νομού Λάρισας: Προκαταρκτική μελέτη για τη βελτίωση των όρων διαβίωσης. Τεύχος II: Οι Τσιγγάνοι της συνοικίας «Νέα Σμύρνη» Λάρισας. Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας (ΑΕΝΑΛ ΑΕ), Λάρισα, Απρίλιος 2003.

ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκε από το δήμο Λαρισαίων (Φεβρουάριος 2015), και (4) των προτάσεων που απέστειλε ο δήμος Λαρισαίων στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015).

Ο οικισμός βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα της συνοικίας της Νέας Σμύρνης εκτείνεται σε μια έκταση περίπου 500 στρεμμάτων, εντός της πόλης και εντός σχεδίου και αριθμεί 4.500 άτομα εκ των οποίων 2.155 άτομα είναι άνδρες και 2.345 άτομα γυναίκες.

Η επιλογή χώρου κατοικίας έγινε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους πριν από περίπου 90 χρόνια.

Ο οικισμός είναι μια γειτονιά, δηλαδή αποτελείται κυρίως από σπίτια (πάνω από 90% του συνόλου των κατοικιών) και κάποιες πρόχειρες κατασκευές (λιγότερο από 10% του συνόλου) από νάilon και τσίγκο. Ο πληθυσμός των Ρομ κατοικεί σε σπίτια όπου υπάρχουν διαμορφωμένοι χώροι (κουζίνα, μπάνιο, τουαλέτα) και συνήθως μένουν πολλές οικογένειες μαζί, π.χ., γονείς με παιδιά και νύφες.

Στην πλειοψηφία τους είναι εδραιωμένοι ενώ υπάρχει και ένα μέρος του πληθυσμού (500 έως 1000 άτομα/50 οικογένειες), οι οποίοι είναι περιστασιακοί και προέρχονται από άλλες χώρες, κυρίως τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία.

Η ηλικιακή κατανομή τους είναι μοιρασμένη για τους ανήλικους και τους ενήλικες.

Παρατηρείται δηλαδή ό,τι και στους υπόλοιπους οικισμούς. Μια ηλικιακή πυραμίδα με πολύ μεγάλο ποσοστό ανηλίκων και μικρότερα ποσοστά όσο ανεβαίνει κανείς ηλικιακά.

- ☞ Σε ό,τι αφορά τις *υποδομές* του οικισμού: Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, ασφαλτοστρωμένοι κατά 90% ενώ το 10% των δρόμων είναι σκεπασμένοι με χαλίκι. Υπάρχει κεντρικός άξονας που συνδέει τη γειτονιά με το κέντρο της πόλης (οδός Σωκράτους) που συνδέεται με ασφαλτοστρωμένους δρόμους με τον οικισμό.
- ☞ Σε ό,τι αφορά την *αποχέτευση*, υπάρχει δίκτυο που συνδέει τα σπίτια με το βιολογικό καθαρισμό στο 100% του οικισμού. Τουαλέτες υπάρχουν σε πάνω από το 90% του οικισμού όπως και λουτρό.
- Υπάρχουν κάδοι για τα απορρίμματα και η αποκομιδή γίνεται κανονικά.
- Το δίκτυο υδροδότησης του οικισμού καλύπτει το 100% των κελυφών.
- Το ίδιο συμβαίνει και με το δίκτυο ηλεκτροδότησης. Υπάρχει δημόσιος φωτισμός στον οικισμό.
- ☞ Σε ό,τι αφορά τις *τηλεφωνικές συνδέσεις*, δεν προκύπτει ότι χρησιμοποιούνται αρκετά από τους κατοίκους (περίπου 30% των σπιτιών) με δεδομένη τη χρήση κινητής τηλεφωνίας.
- ☞ Σχετικά με την *κοινωνική υποδομή*: Εντός του οικισμού υπάρχουν παιδικός σταθμός, νηπιαγωγείο, δημοτικό σχολείο, γυμνάσιο και λύκειο τα οποία χρησιμοποιούνται πολύ από τα τσιγγανόπουλα – εκτός του γυμνασίου/λυκείου που χρησιμοποιούνται λιγότερο.

Δεν υπάρχουν μέσα στον οικισμό υποδομές υγείας (εκτός του ΙΑΚ που προσφέρει και διαφορετικού είδους υπηρεσίες εκτός των ιατρικών και που το χρησιμοποιούν σε πολύ μεγάλο βαθμό οι Ρομά). Ωστόσο, σε σχετικά κοντινή απόσταση υπάρχει νοσοκομείο (5 χλμ.) και ιδιωτικά ιατρεία τα οποία χρησιμοποιούνται πολύ από τον πληθυσμό της γειτονιάς. Επίσης, οι Ρομά χρησιμοποιούν πολύ και το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Λάρισας, το οποίο βρίσκεται στην άλλη άκρη της πόλης.

Δεν υπάρχουν επίσης μέσα στον οικισμό υποδομές κοινωνικής αλληλεγγύης και υποστήριξης. Υπάρχει Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών και ΚΕΚ σε απόσταση 3 χλμ., ενώ ο ΟΑΕΔ βρίσκεται σε απόσταση 7χλμ. Από τα προγράμματα συμβουλευτικής-απασχόλησης-επιμόρφωσης χρησιμοποιούνται ή χρησιμοποιήθηκαν πολύ από τους Ρομά τα μαθήματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας (σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας), αρκετά η ατομική και οικογενειακή συμβουλευτική υποστήριξη, η επιμόρφωση ενηλίκων, οι καταρτίσεις, οι εξετάσεις για λήψη απολυτηρίου Δημοτικού και τέλος λιγότερο απασχολήθηκαν Ρομά σε προγράμματα stage (απόκτηση εργασιακής εμπειρίας).

Στις υποδομές πολιτισμού και κοινωνικής συμμετοχής συγκαταλέγονται: Πολιτιστικό Κέντρο (το οποίο δεν χρησιμοποιείται από τους Ρομά), Αθλητικό Κέντρο και ΚΑΠΗ, τα οποία βρίσκονται εκτός οικισμού αλλά μέσα στον οικοδομικό ιστό της πόλης της Λάρισας την οποία χρησιμοποιούν και για τις εμπορικές τους εξυπηρετήσεις.

Τέλος, μέσα στον οικισμό υπάρχουν ανοιχτοί χώροι άθλησης (χωμάτινο γήπεδο 5x5) και καφενεία ενώ εκτός του οικισμού σε απόσταση 1 χλμ. υπάρχει και παιδική χαρά (πλέον έχει κατασκευαστεί και νέα εντός περιοχής).

Οι συνθήκες απασχόλησης των Ρομά του οικισμού έχουν να κάνουν κυρίως με το εμπόριο (έμποροι λαϊκών αγορών και μικροπωλητές), την ανακύκλωση παλαιών υλικών και διάφορες χειρωνακτικές εργασίες. Αρκετοί είναι οι εποχικοί εργάτες αγροτικών καλλιεργειών και κάποιοι γυρολόγοι.

Εποχικά, αρκετοί μετακινούνται σε περιοχές που χρειάζονται αγροτικά χέρια αλλά και λόγω εμπορίου σε περιοχές όπως η Σπάρτη, η Κύπρος, διάφορα νησιά και η Λιβαδειά. Οι μήνες μετακίνησης είναι κυρίως από Ιούλιο έως Σεπτέμβριο και από Νοέμβριο έως Φεβρουάριο.

Στον οικισμό έρχονται έμποροι, κυρίως τον Απρίλιο και τις γιορτές των Χριστουγέννων, από Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Πάτρα για χρονικό διάστημα 20-30 ημερών (είδη προικός-χαλιά).

Ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, ηλικίας 18-45 ετών, είναι άνεργοι που ζουν με τα επιδόματα της Πρόνοιας που δικαιούνται.

3.4.2 Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Λαρισαίων

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πυκνοκατοίκηση οικισμού • Έλλειψη κατάλληλων εκτάσεων για επέκταση οικισμού • Γειτνίαση με σημεία ακατάλληλα για οικιστική εγκατάσταση (σιδηροδρομική γραμμή–εθνική οδός) • Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών δράσεων 	<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση υφιστάμενων οικισμών και οικίσκων • Παρεμβάσεις στέγασης • Μετακίνηση σε κτήρια εντός του υπόλοιπου οικιστικού ιστού της Λάρισας • Χωροθέτηση υπερτοπικής σημασίας χρήσεων και λειτουργιών • Βελτίωση προσπελασιμότητας • Παρεμβάσεις για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου
<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μη ένταξη στην αγορά εργασίας/Περιθωριοποίηση • Περιορισμός σε κλαδικές δραστηριότητες • Άτυπες εργασιακές σχέσεις • Έλλειψη αδειών άσκησης επαγγελμάτων • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Εποχική εργασία/Απασχόληση • Εργασιακός αποκλεισμός γυναικών • Έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης 	<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης • Πρωτοβουλίες απασχόλησης/Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων • Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας • Χωρικά στοχευμένες δράσεις • Δράσεις για τη μείωση της αδήλωτης εργασίας • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας • Ενθάρρυνση της πρόσβασης σε μικροπιστώσεις • Αντικείμενα εξελισσόμενα και συσχετιζόμενα με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών
<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης/Αναλφαβητισμός • Δυσκολία παραμονής των παιδιών στα σχολεία • Αρνητική στάση του πληθυσμού στην εκπαίδευση • Έλλειψη ειδικευμένου διδακτικού προσωπικού • Ελλιπής παρακολούθηση και συχνές διαρροές εξαιτίας των μετακινήσεων • Δυσκολία προσαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα • Δυσκολία παρακολούθησης και αφομοίωσης των μαθημάτων λόγω της μη καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας • Υποβάθμιση των ενεργειών εκπαίδευσης εκπαιδευτών και στελεχών για την κατανόηση της ομάδας των τσιγγάνων και την απόκτηση εξειδικευμένων μεθόδων προσέγγισης 	<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαγενεακή μείωση της μη φοίτησης στα σχολεία • Μείωση της σχολικής διαρροής των Ρομά • Παρεμβάσεις για την ένταξη παιδιών Ρομά στο σύστημα εκπαίδευσης • Δράσεις ευαισθητοποίησης σε οικισμούς Ρομά αναφορικά με την εκπαίδευση • Εκπαιδευτικά εργαλεία και καλύτερα μέσα • Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας • Επιμόρφωση εκπαιδευτών • Προγράμματα προσαρμοσμένα στο διαφορετικό προφίλ του κάθε μαθητή. • Καθιέρωση βιβλιαρίου μετακινούμενου μαθητή • Ευαισθητοποίηση/Επιμόρφωση εκπαιδευτικών • Εκστρατεία προσέλκυσης και ενίσχυσης της φοίτησης • Έλεγχος των διαρροών • Προπομπός εκπαίδευσης • Δημιουργία κατάλληλων υποδομών • Συμμετοχή διαμεσολαβητών

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Άγνοια του κοινωνικού περιβάλλοντος και των σχολικών αρχών • Πρόβλημα που οφείλεται σε ένα σύνολο κοινωνικών και ατομικών δυσκολιών, οι οποίες πηγάζουν από τις συνθήκες ζωής των οικογενειών Ρομά • Πρόβλημα που οφείλεται στην έλλειψη προσαρμοστικότητας του σχολείου απέναντι στα παιδιά των Ρομά • Δυσκολία να παρακολουθήσουν το μάθημα και να διαβάσουν τα σχολικά εγχειρίδια 	<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κίνητρα και ευαισθητοποίηση για συμμετοχή των μικρών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση • Συμμετοχή εξειδικευμένων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων
	<p>Πολιτισμός</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση πολιτιστικών δράσεων • Διαφύλαξη και προστασία της πολιτιστικής κουλτούρας των Ρομά • Δράσεις διαχείρισης του ελεύθερου χρόνου • Λειτουργία εκπαιδευτικών ομάδων (μουσική, εικαστικά, φωτογραφία, θέατρο κτλ.)
<p>4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υψηλά ποσοστά θνησιμότητας/Μικρό προσδόκιμο ζωής • Έλλειψη εμβολιασμού • Αδυναμία πρόσβασης και συνεννόησης στο σύστημα Υγείας • Έλλειψη ενημέρωσης • Ανυπαρξία συνταξιοδότησης • Καταστροφή ή απώλεια των ατομικών βιβλιαρίων υγείας των παιδιών • Αυξημένα ποσοστά ψυχικών διαταραχών ιδιαίτερα στις Τσιγγάνες 	<p>4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση συχνότητας εμβολιασμών • Ιατρική παρακολούθηση γυναικών • Βελτίωση της πρόσβασης στο σύστημα υγείας • Δράσεις αγωγής υγείας • Παροχή υπηρεσιών για την κοινωνική ένταξη • Καθιέρωση κάρτας υγείας Ρομά • Συμμετοχή κέντρου στήριξης Ρομά στη διαδικασία φροντίδας υγείας • Ψυχολογική υποστήριξη και συμβουλευτική παιδιού και οικογένειας • Ομάδες ανάπτυξης γονέων, παιδιών και εφήβων

3.4.3 Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Λαρισαίων

Ο οικισμός Ρομά στο δήμο Λαρισαίων βρίσκεται στην περιοχή Ν. Σμύρνης, συγκεκριμένα στην τοποθεσία Νταμάρια. Είναι ενσωματωμένος στον πολεοδομικό ιστό της πόλης και τα προβλήματα που κυρίως παρουσιάζονται έχουν να κάνουν με την πυκνή δόμηση και με θέματα κοινωνικής ενσωμάτωσης και εκπαίδευσης, καθώς και απασχόλησης. Σε σχέση με τους περισσότερους οικισμούς της Θεσσαλίας είναι σε καλύτερο επίπεδο από πλευράς βασικών υποδομών και αποδοχής από τους μη Ρομά. Παραμένουν όμως σημαντικά θέματα προς διευθέτηση με δεδομένο ότι βρίσκεται σε μια περιοχή που πλέον ασφυκτιά και γειτνιάζει με τη σιδηροδρομική γραμμή.

Βλέποντας κανείς όμως το επίπεδο των κατοίκων και το βαθμό κοινωνικής ενσωμάτωσης σε σχέση με τους άλλους οικισμούς (εκτός ίσως των οικισμών του Βόλου) θα ήταν πιθανή μια εκκίνηση διαδικασίας μετεγκατάστασης οικογενειών του οικισμού στα υπόλοιπα σημεία της πόλης της Λάρισας. Αυτό βέβαια δεν είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί χωρίς την πολυεπίπεδη παρέμβαση τόσο στους Ρομά όσο και στους υπόλοιπους κατοίκους του δήμου που θα κληθούν να συγκατοικήσουν με Ρομά.

3.4.3.1 Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

3.4.3.1.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Όπως προαναφέρθηκε, η περιοχή του οικισμού γειτνιάζει με σιδηροδρομική γραμμή και με την παλαιά εθνική οδό. Επίσης, με δεδομένο ότι τα οικόπεδα προς αξιοποίηση στην περιοχή σπανίζουν, δεν είναι δυνατή η εξάπλωση του οικισμού προς άλλες κατευθύνσεις. Επιπρόσθετα, καθίσταται δύσκολη και η δημιουργία κοινόχρηστων χώρων και χώρων συναθροίσεων και πρασίνου. Επίσης, προκύπτει ως επιτακτική η ανάγκη για τη δημιουργία ενός πολιτιστικού κέντρου για τη στέγαση όλων των δραστηριοτήτων των Ρομά (πολιτιστικοί σύλλογοι, χώρος συναθροίσεως εκδηλώσεων κτλ.).

- Στο ΕΣΠΑ 2007–2013 εντάχθηκε και ολοκληρώθηκε το έργο «Έργα Αναβάθμισης Περιοχής ΡΟΜ στη Νέα Σμύρνη» προϋπολογισμού 250.000,00€, το οποίο αφορά εργασίες ανάπλασης/αναβάθμισης κοινόχρηστων χώρων και οδών στην ευρύτερη περιοχή της Νέας Σμύρνης με σκοπό την ανάπτυξη της περιοχής και τη διενέργεια παρεμβάσεων στον αστικό ιστό, ώστε να αμβλυνθούν τα υφιστάμενα αρνητικά χαρακτηριστικά και να βελτιωθούν οι συνθήκες της καθημερινής ζωής των κατοίκων των ευπαθών ομάδων της πόλης.

3.4.3.1.2 Προτεινόμενα μέτρα

Αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Τεχνικές μελέτες
- Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης, εξέταση δυνατότητας μετεγκατάστασης κατοίκων Ρομά σε άλλες περιοχές της πόλης(κίνητρα, κ.α.)

3.4.3.2 Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

3.4.3.2.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Το επαγγελματικό προφίλ των κατοίκων της συνοικίας της Ν. Σμύρνης χαρακτηρίζεται κυρίως από συμμετοχή στο πλανόδιο εμπόριο και στη συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών, καθώς και στην εμπορία εποχικών και αγροτικών προϊόντων.

3.4.3.2.2 Προτεινόμενα μέτρα

Αναλύονται στον σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας
- Χωρικά στοχευμένες δράσεις

3.4.3.3 Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

3.4.3.3.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στον τομέα της εκπαίδευσης έχουν γίνει σημαντικά βήματα κυρίως λόγω της παρουσίας του σχολικού συγκροτήματος που υπάρχει μέσα στον οικισμό όπου παρακολουθούν μαθήματα και μη Ρομά μαθητές. Υπάρχει όμως ακόμη σημαντική υστέρηση στο μορφωτικό επίπεδο των Ρομά κατοίκων σε σχέση με τους μη Ρομά αλλά και στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν την εκπαίδευση γενικότερα. Γεγονός πάντως είναι ότι ο συγχρωτισμός των Ρομά με το λοιπό πληθυσμό έχει οδηγήσει σε προσπάθειες εκπαίδευσης των μικρών παιδιών και σε αναγνώριση της σπουδαιότητας της εκπαίδευσης περισσότερο από άλλους οικισμούς της Θεσσαλίας. Τα τελευταία χρόνια σχεδόν το σύνολο των παιδιών του οικισμού πηγαίνει στο σχολείο, τελειώνει το δημοτικό και συνεχίζει στο γυμνάσιο.

3.4.3.3.2 Προτεινόμενα μέτρα

Αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών
- Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης
- Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12–17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής
- Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β΄θμια και γ΄θμια εκπαίδευση
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά

3.4.3.4 Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα

3.4.3.4.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Δεν υπάρχει κάτι το διαφορετικό στον οικισμό της Λάρισας απ' ό,τι παρατηρείται και στους άλλους οικισμούς της Θεσσαλίας. Οι υπηρεσίες υγείας καλύπτονται από το Γενικό Νοσοκομείο Λάρισας που βρίσκεται πολύ κοντά στον οικισμό αλλά και από το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο με τους περισσότερους Ρομά να είναι ανασφάλιστοι και με κάρτες απορίας.

Σημαντικό κομμάτι στην ιατρική και κοινωνική φροντίδα παίζει το ΙΑΚ, το οποίο λειτουργεί κανονικά.

3.4.3.4.2 Προτεινόμενα μέτρα

Αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν τις εξής κατηγορίες:

- Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και Προγράμματα Αγωγής Υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων
- Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού
- Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά

3.4.3.5 Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις

3.4.3.5.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στις οριζόντιες δράσεις θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αστικοδημοτική κατάσταση των κατοίκων. Επίσης, με δεδομένη τη γειτνίαση με μη Ρομά πληθυσμούς πρέπει να αναληφθούν δράσεις που θα ενδυναμώσουν την κοινή πορεία και των δύο μέσα στον κοινό πολεοδομικό ιστό και στην καθημερινότητα τους.

Τέλος, πρέπει να αναληφθούν δράσεις που θα έχουν ως στόχο τη μόχλευση των δύο πληθυσμών και την ανάδειξη των διαφορών τους αλλά και των κοινών τόπων.

3.4.3.5.2 Προτεινόμενα μέτρα

Αναλύονται στον σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν τις εξής κατηγορίες:

- Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης
- Πολιτισμός
- Ευαισθητοποίηση

Τέλος, ως οριζόντια δράση λαμβάνεται υπόψη η πρόταση του δήμου Λαρισαίων για τη δημιουργία Πολιτιστικού και Κοινωνικού Κέντρου στα Νταμάρια. Το Κέντρο θα λειτουργεί ως οργανωμένη δομή ολιστικής κοινωνικής παρέμβασης παρέχοντας υπηρεσίες συμβουλευτικής και συνδυάζοντας ενέργειες για την ένταξη στην απασχόληση, δράσεις εκπαίδευσης, κατάρτισης, πολιτισμού, κοινωνικής φροντίδας και πρόληψης.

Πρόκειται στην ουσία για ένα Κέντρο που συμπληρώνει τις υπάρχουσες κοινωνικές, πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δομές που λειτουργούν στο δήμο Λαρισαίων, συνεργάζεται μαζί τους και απευθύνεται στους πολίτες Ρομά στην περιοχή της Νέας Σμύρνης.

3.4.4 Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Λαρισαίων

Α/Α ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	1.575.000,00 €
2	ΠΡΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	770.000,00 €
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3.471.000,00 €
4	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	475.000,00 €
5	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	65.000,00 €
	ΣΥΝΟΛΑ	6.356.000,00 €

3.5 Δήμος Τυρνάβου

3.5.1 Οικισμοί δήμου Τυρνάβου

3.5.1.1 Οικισμός Τυρνάβου–«Κριτήρι»

Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στην περιοχή Κριτήρι της πόλης του Τυρνάβου τα τελευταία 20 χρόνια. Πιο πριν ο οικισμός τους ήταν στον ποταμό Ξεριά. Βρίσκονται εγκατεστημένοι σε ιδιόκτητα οικόπεδα και σε περιοχή που παραχώρησε ο δήμος στις παρυφές των ορίων της πόλης. Η έκταση που καταλαμβάνουν ανέρχεται περίπου σε 150 στρέμματα. Η επιλογή αυτού του χώρου έγινε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους αλλά και από το δήμο.

Τα στοιχεία που παρατίθενται στη συνέχεια είναι το αποτέλεσμα καταγραφής που πραγματοποιήθηκε από το ΙΑΚ Τυρνάβου από την αρχή της λειτουργίας του (2007) έως σήμερα, από τη μελέτη του μέτρου 5.2 του Γ΄ ΠΕΠ για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες στο Νομό Λάρισας (που πραγματοποιήθηκε από την ΑΝΕΛ το 2002 για την Περιφέρεια Θεσσαλίας), από το ερωτηματολόγιο σχεδιασμού παρεμβάσεων «Πρωώθησης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκε από το δήμο Τυρνάβου (Φεβρουάριος 2015) και τέλος από τις προτάσεις που απέστειλε ο δήμος Τυρνάβου στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015).

Ο οικισμός είναι ένας μεικτός καταυλισμός, δηλαδή ανάμειξη σπιτιών (περίπου 55) και λυόμενων κατοικιών (70) με πρόχειρες κατασκευές, οι οποίες είναι κατασκευασμένες από νάιλον, τσίγκο και ξύλο που φτάνουν περίπου τις 300. Υπάρχει σημαντικό πρόβλημα πυκνοκατοίκησης. Ο οικισμός βρίσκεται στις παρυφές της πόλης, πολύ κοντά στην εθνική οδό

Λάρισας–Κοζάνης. Υπάρχει άμεση σύνδεση του οικισμού με την κύρια αυτή οδική αρτηρία με ασφαλτοστρωμένο δρόμο. Σημαντική παράμετρος για τον οικισμό είναι ότι βρίσκεται σε φάση σύνταξης το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο για την πόλη του Τυρνάβου, το οποίο περιλαμβάνει και την περιοχή του οικισμού.

Ο πληθυσμός ανέρχεται προσεγγιστικά σε 2.000 άτομα (350 οικογένειες περίπου), κυρίως εδραιωμένοι, ενώ υπάρχει και ένας μικρός αριθμός (100 εξ αυτών) οι οποίοι είναι περιστασιακοί και προέρχονται από άλλα μέρη της Ελλάδας.

Η ηλικιακή κατανομή τους σύμφωνα με την απογραφή τους από το ΙΑΚ ήταν:

- έως 6 ετών: 250 άτομα
- από 6 έως 15 ετών: 400 άτομα
- από 15 έως 18 ετών: 100 άτομα
- από 19 έως 40 ετών: 700 άτομα
- άνω των 40 ετών: 650 άτομα.

Διαπιστώνεται ότι, συγκρινόμενος με τους άλλους οικισμούς της Περιφέρειας, το Κριτήρι έχει αρκετά μεγάλο αριθμό ενήλικων ατόμων.

- Σε ό,τι αφορά τις *υποδομές* του οικισμού: Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, ασφαλτοστρωμένοι κατά 20% ενώ το 80% των δρόμων είναι σκεπασμένοι με πατημένο χώμα.
- Σε ό,τι αφορά την *αποχέτευση*, υπάρχουν βόθροι στο 95% των σπιτιών (5% δεν έχει καθόλου αποχέτευση), ενώ τουαλέτες υπάρχουν στο 95% των σπιτιών όπως και λουτρό.
- Υπάρχουν κάδοι για τα απορρίμματα και η αποκομιδή γίνεται κανονικά.
- Το δίκτυο υδροδότησης του οικισμού καλύπτει το 35% των κελυφών.

Το ίδιο συμβαίνει και με το δίκτυο ηλεκτροδότησης, το οποίο καλύπτει το 20% των σπιτιών του οικισμού. Ένα μεγάλο ποσοστό έχει γεννήτριες (55%) και το υπόλοιπο χρησιμοποιεί παράνομες συνδέσεις. Σημαντικό πρόβλημα όμως δημιουργείται από τις παράνομες συνδέσεις μεταξύ των γειτονικών σπιτιών μέσα στον οικισμό. Δημόσιος φωτισμός στον οικισμό τοποθετήθηκε σε μήκος δρόμων 950μ. στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007–2013, συγκεκριμένα του έργου «Έργα αναβάθμισης οικισμού τσιγγάνων δήμου Τυρνάβου». Επίσης, στο πλαίσιο του ίδιου έργου πραγματοποιήθηκε ανάπλαση περιοχής και έργα πρασίνου σε έκταση 5.000 μ² εντός του οικισμού.

- Σε ό,τι αφορά στις *τηλεπικοινωνίες* το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων χρησιμοποιεί κινητά τηλέφωνα.
- Σχετικά με την *κοινωνική υποδομή*: Δεν υπάρχουν εντός του οικισμού υποδομές εκπαίδευσης. Από τους Ρομά χρησιμοποιούνται λίγο το νηπιαγωγείο και το γυμνάσιο–λύκειο και αρκετά το δημοτικό σχολείο. Οι χώροι φύλαξης βρεφών και νηπίων δεν χρησιμοποιούνται καθόλου. Το σημαντικό στην περίπτωση του Τυρνάβου είναι ότι υπάρχει μια άτυπη διασπορά των μαθητών σε σχολικές μονάδες της πόλης.

Δεν υπάρχουν μέσα στον οικισμό υποδομές υγείας (εκτός του ΙΑΚ) , αλλά σε σχετικά κοντινή απόσταση υπάρχει Κέντρο Υγείας και ιδιωτικά ιατρεία, τα οποία χρησιμοποιούνται πολύ από τους Ρομά. Τέλος, πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού καταφεύγει στα νοσοκομεία της Λάρισας τα οποία βρίσκονται 16 χλμ. μακριά από τον οικισμό.

Δεν υπάρχουν επίσης μέσα στον οικισμό υποδομές κοινωνικής αλληλεγγύης και υποστήριξης. Το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών Τυρνάβου εξυπηρετεί και τον πληθυσμό του οικισμού. Από τα προγράμματα συμβουλευτικής–απασχόλησης–επιμόρφωσης χρησιμοποιούνται πολύ από τους Ρομά οι δράσεις προκατάρτισης/κατάρτισης, αρκετά τα προγράμματα επιμόρφωσης ενηλίκων και λίγο οι υποστηρικτικές δράσεις ατομικής και οικογενειακής συμβουλευτικής.

Στις υποδομές πολιτισμού και κοινωνικής συμμετοχής συγκαταλέγονται: Πολιτιστικό Κέντρο, Βιβλιοθήκη, Ωδείο, Αθλητικό Κέντρο, εργαστήριο Δημιουργικής Απασχόλησης και ΚΑΠΗ που βρίσκονται εκτός οικισμού αλλά μέσα στον οικοδομικό ιστό της πόλης του Τυρνάβου, την οποία χρησιμοποιούν και για τις εμπορικές τους εξυπηρετήσεις. Μέσα στον οικισμό δραστηριοποιείται σύλλογος Ρομά.

Τέλος, μέσα στον οικισμό δεν υπάρχουν ελεύθεροι χώροι και χώροι κοινών συναθροίσεων όπως πλατείες, πάρκα κτλ.

Οι συνθήκες απασχόλησης των Ρομά του οικισμού έχουν να κάνουν κυρίως με το πλανόδιο εμπόριο ανακυκλώσιμων υλικών, λευκών ειδών, ανθοκομικών προϊόντων και μαναβικής. Κάποιοι είναι εργάτες γης, κυρίως λόγω της μεγάλης αγροτικής οικονομίας που έχει αναπτυχθεί στην ευρύτερη περιοχή του Τυρνάβου.

Εποχικά αρκετοί μετακινούνται τους καλοκαιρινούς κυρίως μήνες κυρίως προς την Κατερίνη, Ορεστιάδα και Πτολεμαΐδα.

Στον οικισμό έρχονται για μικρό χρονικό διάστημα 2-3 μηνών (καλοκαιρινούς μήνες) έμποροι–μικροπωλητές κυρίως από τους υπόλοιπους οικισμούς της Θεσσαλίας.

Συμπερασματικά, τα προβλήματα που έχουν καταγραφεί στον οικισμό του Τύρναβου έχουν να κάνουν βασικά με την ένταξη του στο σχέδιο πόλεως ώστε να δρομολογηθούν και οι δράσεις οδοποιίας, αποχέτευσης και ηλεκτροφωτισμού. Επίσης, πρέπει να βρεθεί λύση και με τα στάσιμα νερά παρακείμενου καναλιού το οποίο εγκυμονεί υγειονομικούς κινδύνους.

Σημαντικό κομμάτι είναι και η έλλειψη υποδομών κοινωνικών συναθροίσεων και δευτερευόντως ελεύθερων χώρων.

Το θετικό στην περίπτωση του Τυρνάβου, όπως προαναφέρθηκε, είναι ότι συντάσσεται η αναθεώρηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Τυρνάβου, που περιλαμβάνει και την ενσωμάτωση της υπόψη περιοχής στο σχέδιο πόλης, ενέργεια που θα επιτρέψει την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών παρεμβάσεων αναβάθμισης της περιοχής. Η περιοχή στερείται βασικών υποδομών, με αποτέλεσμα η εικόνα που παρουσιάζει ο οικισμός γενικά να είναι μιας υποβαθμισμένης περιοχής αλλά με σαφή βελτίωση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

3.5.2 Συνοπτική αποτίμηση οικισμών δήμου Τυρνάβου

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ακατάλληλοι χώροι στέγασης και παραμονής • Θέσεις εγκατάστασης εκτός σχεδίου • Έλλειψη βασικών υποδομών σε σπίτια • Έλλειψη παροχής ρεύματος στην πλειοψηφία των νοικοκυριών • Έλλειψη αποχετευτικού δικτύου, • Παράνομες συνδέσεις ύδρευσης και ηλεκτρικού ρεύματος • Έλλειψη κοινόχρηστων χώρων και χώρων κοινωνικών συναθροίσεων 	<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη στο Σχέδιο Πόλεως • Βελτίωση υφιστάμενων οικίσκων • Παρεμβάσεις στέγασης • Μετακίνηση σε κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των πόλεων • Χωροθέτηση υπερτοπικής σημασίας χρήσεων και λειτουργιών • Βελτίωση προσπελασιμότητας
<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μη ένταξη στην αγορά εργασίας /Περιορισμοί • Περιορισμός σε κλαδικές δραστηριότητες • Άτυπες εργασιακές σχέσεις • Έλλειψη αδειών άσκησης επαγγελματιών • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Εποχική εργασία/Απασχόληση • Εργασιακός αποκλεισμός γυναικών • Έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης • Εργάτες γης/Οικονομικοί μετανάστες 	<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης • Πρωτοβουλίες απασχόλησης/Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων • Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας • Χωρικά στοχευμένες δράσεις • Δράσεις για τη μείωση της αδήλωτης εργασίας • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας • Ενθάρρυνση της πρόσβασης σε μικροπιστώσεις • Δημιουργία συνθηκών ίσων ευκαιριών, ισότιμης πρόσβασης των Τσιγγάνων των αγροτικών περιοχών στη σύγχρονη επαγγελματική κατάρτιση • Συμμετοχή σε αντικείμενα εξελισσόμενα και συσχετιζόμενα με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
3. Εκπαίδευση	3. Εκπαίδευση
<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης/Αναλφαβητισμός • Δυσκολία παραμονής των παιδιών στα σχολεία • Αρνητική στάση του πληθυσμού στην εκπαίδευση • Έλλειψη ειδικευμένου διδακτικού προσωπικού • Ελλιπής παρακολούθηση και συχνές διαρροές εξαιτίας των μετακινήσεων • Δυσκολία προσαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα • Δυσκολία παρακολούθησης και αφομοίωσης των μαθημάτων λόγω της μη καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας • Έλλειψη υλικών μέσων και εφόδων για το σχολείο εξαιτίας οικονομικών δυσχερειών • Υποβάθμιση των ενεργειών εκπαίδευσης εκπαιδευτών και στελεχών για την κατανόηση της ομάδας των τσιγγάνων και την απόκτηση εξειδικευμένων μεθόδων προσέγγισης • Απορριπτική στάση των συμμαθητών, των γονέων, και κάποιων εκ των δασκάλων απέναντί τους • Άγνοια του κοινωνικού περιβάλλοντος και των σχολικών αρχών • Πρόβλημα που οφείλεται στην έλλειψη προσαρμοστικότητας του σχολείου απέναντι στα παιδιά των Ρομά • Δυσκολία να παρακολουθήσουν το μάθημα και να διαβάσουν τα σχολικά εγχειρίδια • Έλλειψη κινήτρων από την οικογένεια και το κοινωνικό περιβάλλον 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαγενεακή μείωση της μη φοίτησης στα σχολεία • Μείωση της σχολικής διαρροής των Ρομά • Παρεμβάσεις για την ένταξη παιδιών Ρομά στο σύστημα εκπαίδευσης • Δράσεις ευαισθητοποίησης σε οικισμούς Ρομά αναφορικά με την εκπαίδευση • Εκπαιδευτικά εργαλεία και καλύτερα μέσα • Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας • Επιμόρφωση εκπαιδευτών • Προγράμματα προσαρμοσμένα στο διαφορετικό προφίλ του κάθε μαθητή • Καθιέρωση βιβλιαρίου μετακινούμενου μαθητή • Ευαισθητοποίηση/Επιμόρφωση εκπαιδευτικών • Εκστρατεία προσέλκυσης και ενίσχυσης της φοίτησης • Έλεγχος των διαρροών • Προπομπός εκπαίδευσης • Δημιουργία κατάλληλων υποδομών • Συμετοχή διαμεσολαβητών • Κίνητρα και ευαισθητοποίηση για συμμετοχή των μικρών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα <ul style="list-style-type: none"> Υψηλά ποσοστά θνησιμότητας/Μικρό προσδόκιμο ζωής Έλλειψη εμβολιασμού Αδυναμία πρόσβασης και συνεννόησης στο σύστημα Υγείας Έλλειψη ενημέρωσης Πολλαπλός κοινωνικός αποκλεισμός Ανυπαρξία συνταξιοδότησης Καταστροφή ή απώλεια των ατομικών βιβλιαρίων υγείας των παιδιών Αυξημένα ποσοστά μεσογειακής αναιμίας και ηπατίτιδας Αυξημένα ποσοστά ψυχικών διαταραχών ιδιαίτερα στις Τσιγγάνες 	4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα <ul style="list-style-type: none"> Αύξηση συχνότητας εμβολιασμών Ιατρική παρακολούθηση γυναικών Βελτίωση της πρόσβασης στο σύστημα υγείας Δράσεις αγωγής υγείας Παροχή υπηρεσιών για την κοινωνική ένταξη Καθιέρωση κάρτας υγείας Ρομά

3.5.3 Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Турνάβου

3.5.3.1 Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

3.5.3.1.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Δεν υπάρχουν βασικές υποδομές στον οικισμό ενώ το σημαντικότερο πρόβλημα είναι η έλλειψη Σχεδίου Πόλεως ώστε να διευθετηθούν τέτοιου είδους ζητήματα. Έχουν ήδη ενταχθεί και υλοποιηθεί στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ από την Περιφέρεια Θεσσαλίας έργα που αφορούν αναβάθμιση του οικισμού, προϋπολογισμού 790.000,00€. Πιο συγκεκριμένα, με τα έργα αυτά βελτιώνεται σημαντικά η πρόσβαση-κυκλοφορία πεζών και οχημάτων εντός του οικισμού, τόσο των Ρομά όσο και των λοιπών κατοίκων του δήμου Турνάβου, καθώς και των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής Λάρισας που διέρχονται του οικισμού. Επίσης, βελτιώνεται σημαντικά μέσω της σήμανσης και του φωτισμού η ασφάλεια της κυκλοφορίας στην εν λόγω περιοχή.

Επιπλέον: (α) ασφαλοστρώθηκαν οδοί συνολικού μήκους 2.460μ., (β) κατασκευάστηκαν πεζοδρόμια με πλακοστρώσεις, (γ) τοποθετήθηκαν ιστοί ηλεκτροφωτισμού σε μήκος δρόμου 950μ., και (δ) έγινε διαγράμμιση και σήμανση των οδών. Επίσης, πραγματοποιήθηκε ανάπλαση περιοχής και έργα πρασίνου σε έκταση 5.000 μ² εντός του οικισμού.

Το σημείο που πρέπει να επισημανθεί για τον οικισμό είναι τα πολλά παραπήγματα που υπάρχουν σε σημείο του οικισμού και η αναγκαιότητα διευθέτησης του καναλιού που γειτνιάζει με αυτόν και αποτελεί εστία μόλυνσης και κίνδυνο για τους κατοίκους.

3.5.3.1.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα Μέτρα αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Τεχνικές μελέτες

- Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης

3.5.3.2 Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

3.5.3.2.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Οι κάτοικοι της περιοχής ασχολούνται κυρίως με το εμπόριο αγροτικών προϊόντων και εποχικών ειδών σε εμποροπανήγυρες και λαϊκές αγορές. Υπάρχει βέβαια σημαντικό δυναμικό εργατών αγροτικής γης λόγω του αγροτικού χαρακτήρα της περιοχής. Έτσι, οι δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και ενίσχυσης της απασχόλησης πρέπει να είναι προς αυτή την κατεύθυνση αλλά και προς νέες δραστηριότητες που πιθανόν να έχουν σταματήσει να εξασκούν οι Ρομά ή να μην έχουν καν εμπλακεί. Τέτοιες είναι οι αγροτικές εργασίες και μάλιστα, λόγω της αγροτικής φύσης της περιοχής του Τυρνάβου, η εξειδίκευση σε τέτοιου είδους εργασίες θα μπορούσε να συνεισφέρει στη λύση του προβλήματος. Άλλωστε, οι περισσότεροι οικονομικοί μετανάστες που έχουν «κυριαρχήσει» σε τέτοιου είδους ασχολίες δεν προσφέρουν εξειδίκευση και ως εκ τούτου δεν είναι αποδοτικοί σε δουλειές όπως το κλάδεμα, το αραίωμα καρπών κτλ.

3.5.3.2.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα Μέτρα αναλύονται στον σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας
- Χωρικά στοχευμένες δράσεις

3.5.3.3 Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

3.5.3.3.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Όπως και στους άλλους οικισμούς, η εκπαίδευση για τα παιδιά Ρομά αποτελεί μια πολύ δύσκολη παρέμβαση και απαιτεί προσπάθεια σε πολλούς τομείς με μακροπρόθεσμη στόχευση. Τα παιδιά του οικισμού του δήμου πηγαίνουν σε σχολεία μέσα στην πόλη και αυτό, κατά συνέπεια, αποτελεί από μόνο του ένα σημαντικό βήμα. Ωστόσο, για να συνεχίσουν να παρακολουθούν πρέπει να γίνουν παρεμβάσεις στο οικογενειακό περιβάλλον και στον τρόπο ζωής τους. Η εστίαση λοιπόν πρέπει να στραφεί στη βελτίωση των συνθηκών μεταφοράς των μαθητών και στη συνεχή παρακολούθηση των παρουσιών των μαθητών Ρομά στην εκπαίδευση. Επίσης, να αξιοποιηθούν οι Ρομά που έχουν φτάσει σε υψηλότερες τάξεις του λυκείου ή και είναι απόφοιτοι σχολών ώστε να αποτελέσουν παράδειγμα για τους νεότερους.

3.5.3.3.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στον σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών
- Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση

- Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης
- Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12–17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής
- Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β΄θμια και γ΄θμια εκπαίδευση
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά

3.5.3.4 Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα

3.5.3.4.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Οι δράσεις που σχετίζονται με την υγεία και την κοινωνική φροντίδα για τον οικισμό του Τυρνάβου δεν αποτελούν κάτι διαφορετικό απ' ό,τι για τους άλλους οικισμούς της Θεσσαλίας. Να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει νοσοκομείο κοντά στον οικισμό και οι κάτοικοι χρησιμοποιούν το Κέντρο Υγείας της περιοχής και μόνο για τις πιο σοβαρές περιπτώσεις τα δύο νοσοκομεία της Λάρισας. Επίσης, θα πρέπει το ΙΑΚ να μπορεί να παρέχει μια πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα και μετά να καθοδηγεί τους κατοίκους προς τις δημόσιες υπηρεσίες υγείας και, επίσης, να υλοποιεί δράσεις που σχετίζονται με την κοινωνική ένταξη των Ρομά αλλά και την εξατομικευμένη οικογενειακή συμβουλευτική.

3.5.3.4.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος ΙΙ και αφορούν:

- Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων
- Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού
- Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά

3.5.3.5 Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις

3.5.3.5.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στις οριζόντιες δράσεις θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αστικοδημοτική κατάσταση των κατοίκων.

Τέλος, πρέπει να αναληφθούν δράσεις που θα έχουν ως στόχο τη μόχλευση των δύο πληθυσμών και την ανάδειξη των διαφορών τους αλλά και των κοινών τόπων.

3.5.3.5.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος ΙΙ και αφορούν:

- Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης
- Πολιτισμός
- Ευαισθητοποίηση

3.5.4 Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Τυρνάβου

Α/Α ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	1.665.000,00 €
2	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	1.350.000,00 €
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	4.663.000,00 €
4	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	375.000,00 €
5	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	53.000,00 €
	ΣΥΝΟΛΑ	8.106.000,00 €

3.6 Δήμος Τρικκαίων

3.6.1 Οικισμοί δήμου Τρικκαίων

Οι τρεις οικισμοί του δήμου Τρικκαίων και ειδικότερα το Κηπάκι, ο Πύργος και στους Αγίους Αποστόλους(Ρόγγια), πλησίον όλοι της πόλης των Τρικάλων, αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της πόλης των Τρικάλων και της κοινωνικής και οικονομικής τους καθημερινότητας. Είναι εντός κατοικημένης περιοχής αλλά εκτός σχεδίου. Τα στεγαστικά δάνεια έχουν αλλάξει λίγο την εικόνα των οικισμών και κυρίως λόγω αγοράς οικοπέδων και κατασκευής σπιτιών (χωρίς να εκλείπουν οι λάθος επιλογές όπως δηλώνεται, όπως η τοποθεσία Ρόγγια στην οποία κατασκευάστηκαν οικίες Ρομά χωρίς ουσιαστικά να μένει κανείς, λόγω αδυναμίας εξασφάλισης βασικών υποδομών και σύνδεσης με τον υπόλοιπο ιστό της πόλης και των γειτονικών χωριών).

Στην περιοχή υπάρχουν σημάδια γκετοποίησης με τους κατοίκους της πόλης και των παρακείμενων χωριών να έχουν εκφράσει αρκετές φορές τη δυσαρέσκειά τους για τους όμορους οικισμούς Ρομά.

Η πλειοψηφία των Τσιγγάνων ασχολείται με το πλανόδιο εμπόριο στην ανεπίσημη αγορά εργασίας. Ορισμένοι έχουν εμπορικές επιχειρήσεις, ενώ ένας μικρός αριθμός αυτών απασχολούνται ως ανειδίκευτοι εργάτες σε εξαρτημένη εργασία, περιστασιακή ή εποχική. Η

ύπαρξη στερεότυπων και προκαταλήψεων στην ευρύτερη κοινωνία εκτιμάται ότι αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες αποκλεισμού των Τσιγγάνων από την αγορά εργασίας. Ο αναλφαβητισμός τους υπολογίζεται γύρω στο 50%–80%, ενώ η ανεργία αποτελεί ουσιώδες πρόβλημα για την ομάδα αυτή. Επιπλέον, η έλλειψη πληροφόρησης γύρω από θέματα σχετικά με τα δικαιώματά τους στερεί τους τσιγγάνους από την ευκαιρία διεύρυνσης των επιλογών τους.

Τα στοιχεία που παρατίθενται στη συνέχεια είναι το αποτέλεσμα από συγκέντρωση πηγών, όπως: (α) καταγραφή που πραγματοποιήθηκε από το ΙΑΚ Κηπακίου από την αρχή της λειτουργίας του (2007) έως σήμερα, (β) ερωτηματολόγιο σχεδιασμού παρεμβάσεων «Πρώιμης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκε από το δήμο Τρικκαίων (Φεβρουάριος 2015), και (γ) από τις προτάσεις που απέστειλε ο δήμος Τρικκαίων στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του περιφερειακού επιχειρησιακού σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015).

3.6.1.1 Οικισμός στο Κηπάκι

Το Κηπάκι αποτελεί οικισμό στο βόρειο τμήμα της πόλης των Τρικάλων και κατοικείται από Ρομά. Σήμερα, στην περιοχή αυτή κατοικούν Ρομά που αριθμητικά υπολογίζονται στα 1.100 άτομα (180 οικογένειες), οι οποίοι διαμένουν σε σπίτια, προκατασκευασμένα καταλύματα και πρόχειρες, αυτοσχέδιες κατασκευές. Δεν έχουν όλοι νόμιμη ηλεκτροδότηση. Μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 0–18 ετών. Μεγάλο ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού είναι αναλφάβητοι, άνεργοι και ανασφάλιστοι.

Όσον αφορά την εμβολιαστική κάλυψη του πληθυσμού, η ποσοστιαία αναλογία των επιβεβαιωμένων εμβολιασμών δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί καθώς ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού είτε δεν είχε στην κατοχή του τα βιβλιάρια υγείας είτε τα έχει απολέσει. Ουσιαστικά, τα κυριότερα προβλήματα είναι η έλλειψη νόμιμης ηλεκτροδότησης σε πολλά σπίτια του οικισμού, η έλλειψη εργασίας, ο αναλφαβητισμός και η αδυναμία ασφαλιστικής κάλυψης.

Στον οικισμό Κηπακίου λειτουργεί Κέντρο Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων (πρώην ΙΑΚ) μέσω του οποίου εξυπηρετούνται όλοι οι οικισμοί του δήμου Τρικκαίων.

3.6.1.2 Οικισμός στον Πύργο

Ο Πύργος βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της πόλης των Τρικάλων και κατοικείται από ΡΟΜΑ.

Στον οικισμό στον Πύργο κατοικούν 105 οικογένειες, συνολικά 500 άτομα. Ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 0 – 18 ετών. Μεγάλος αριθμός είναι αναλφάβητοι, ενώ ένα πολύ μικρό ποσοστό είναι απόφοιτοι Γυμνασίου και Λυκείου. Μικρό ποσοστό έχει κάποιου είδους απασχόληση, ενώ η πλειοψηφία είναι άνεργοι. Τα κυριότερα

προβλήματα είναι η έλλειψη εργασίας, ο αναλφαβητισμός, η αδυναμία ασφαλιστικής κάλυψης και η αντιμετώπιση ρατσιστικών συμπεριφορών.

3.6.1.3 Οικισμός στην περιοχή Άγιοι Απόστολοι, Ρογγιά

Ο οικισμός βρίσκεται ΒΔ της πόλης των Τρικάλων και σε απόσταση 5,5 χλμ. από το κέντρο της πόλης. Στον οικισμό υπάρχουν 50 νόμιμες κατοικίες με άδεια οικοδόμησης, η ανέγερση των οποίων έγινε κάνοντας χρήση στεγαστικών δανείων. Από τις 50 κατοικίες κατοικούνται σήμερα οι 15, ενώ το σύνολο των ατόμων που κατοικεί σε αυτές είναι περίπου 85. Στον οικισμό δεν υπάρχει δίκτυο υδροδότησης και αποχέτευσης. Οι κάτοικοι εξυπηρετούνται με αρτεσιανή παροχή και αυτοσχέδια αποχέτευση. Κεντρικό δίκτυο ηλεκτροδότησης υπάρχει, αλλά δεν έχουν γίνει συνδέσεις με τις οικίες.

3.6.2 Συνοπτική αποτίμηση οικισμού δήμου Τρικκαίων

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
1. Στέγαση <ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη στοιχειωδών καταλυμάτων/Ακατάλληλες συνθήκες διαβίωσης • Ακατάλληλοι χώροι στέγασης και παραμονής • Απομακρυσμένες/Αποκομμένες θέσεις εγκατάστασης–εκτός σχεδίου • Έλλειψη βασικών υποδομών σε σπίτια και οικισμούς • Πυκνοκατοίκηση οικισμών • Έλλειψη κατάλληλων εκτάσεων για επέκταση οικισμών • Έλλειψη παροχής ρεύματος στην πλειοψηφία των νοικοκυριών • Έλλειψη αποχετευτικού δικτύου • Γειτνίαση με σημεία ακατάλληλα για οικιστική εγκατάσταση (στάσιμα νερά κτλ.) • Παράνομες συνδέσεις ύδρευσης και ηλεκτρικού ρεύματος 	1. Στέγαση <ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη στο Σχέδιο Πόλεως • Απόκτηση κατοικίας μέσω δανείων • Εξασφάλιση βασικών συνθηκών διαβίωσης • Βελτίωση υφιστάμενων οικισμών και οικίσκων • Παρεμβάσεις στέγασης • Παρεμβάσεις για τη στεγαστική αποκατάσταση πληθυσμού που διαμένει σε μη νόμιμους οικισμούς • Μετακίνηση σε κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των πόλεων • Η χωροθέτηση υπερτοπικής σημασίας χρήσεων και λειτουργιών • Βελτίωση προσπελασιμότητας

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μη ένταξη στην αγορά εργασίας/Περιθωριοποίηση • Περιορισμός σε κλαδικές δραστηριότητες • Άτυπες εργασιακές σχέσεις • Έλλειψη αδειών άσκησης επαγγελματιών • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Εποχική εργασία/Απασχόληση • Εργασιακός αποκλεισμός γυναικών • Έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης • Εργάτες γης/Οικονομικοί μετανάστες 	<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης • Πρωτοβουλίες απασχόλησης/Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων • Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας • Χωρικά στοχευμένες δράσεις • Δράσεις για την μείωση της αδήλωτης εργασίας • Ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα της πράσινης ανάπτυξης • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας • Ενθάρρυνση της πρόσβασης σε μικροπιστώσεις • Αποκεντρωμένη υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών επαγγελματικής • Δημιουργία συνθηκών ίσων ευκαιριών, ισότιμης πρόσβασης των Τσιγγάνων των αγροτικών περιοχών στη σύγχρονη επαγγελματική κατάρτιση • Αντικείμενα εξελισσόμενα και συσχετιζόμενα με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών
<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης/Αναλφαβητισμός • Δυσκολία παραμονής των παιδιών στα σχολεία • Αρνητική στάση του πληθυσμού στην εκπαίδευση • Έλλειψη επαρκών υποδομών εκπαίδευσης και ειδικευμένου διδακτικού προσωπικού • Ελλιπής παρακολούθηση και συχνές διαρροές εξαιτίας των μετακινήσεων • Δυσκολία προσαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα • Δυσκολία παρακολούθησης και αφομοίωσης των μαθημάτων λόγω της μη καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας • Έλλειψη υλικών μέσων και εφοδίων για το σχολείο εξαιτίας των οικονομικών δυσχερειών τους • Υποβάθμιση των ενεργειών εκπαίδευσης εκπαιδευτών και στελεχών για την κατανόηση της ομάδας των τσιγγάνων και την απόκτηση εξειδικευμένων μεθόδων προσέγγισης 	<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαγενεακή μείωση της μη φοίτησης στα σχολεία • Μείωση της σχολικής διαρροής των Ρομά • Παρεμβάσεις για την ένταξη παιδιών Ρομά στο σύστημα εκπαίδευσης • Δράσεις ευαισθητοποίησης σε οικισμούς Ρομά αναφορικά με την εκπαίδευση • Εκπαιδευτικά εργαλεία και καλύτερα μέσα • Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας • Επιμόρφωση εκπαιδευτών • Προγράμματα προσαρμοσμένα στο διαφορετικό προφίλ του κάθε μαθητή • Καθιέρωση βιβλιαρίου μετακινούμενου μαθητή • Ευαισθητοποίηση/Επιμόρφωση εκπαιδευτικών • Εκστρατεία προσέλκυσης και ενίσχυσης της φοίτησης • Έλεγχος των διαρροών • Προπομπός εκπαίδευσης • Δημιουργία κατάλληλων υποδομών • Συμμετοχή διαμεσολαβητών

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απορριπτική στάση των συμμαθητών, των γονέων και κάποιων εκ των δασκάλων απέναντί τους • Άγνοια του κοινωνικού περιβάλλοντος και των σχολικών αρχών • Πρόβλημα που οφείλεται σε ένα σύνολο κοινωνικών και ατομικών δυσκολιών, οι οποίες πηγάζουν από τις συνθήκες ζωής των οικογενειών Ρομά • Πρόβλημα που οφείλεται στην έλλειψη προσαρμοστικότητας του σχολείου απέναντι στα παιδιά των Ρομά • Δυσκολία να παρακολουθήσουν το μάθημα και να διαβάσουν τα σχολικά εγχειρίδια • Έλλειψη κινήτρων από την οικογένεια και το κοινωνικό περιβάλλον 	<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κίνητρα και ευαισθητοποίηση για συμμετοχή των μικρών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση
<p>4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υψηλά ποσοστά θνησιμότητας/Μικρό προσδόκιμο ζωής • Έλλειψη εμβολιασμού • Αδυναμία πρόσβασης και συνεννόησης στο σύστημα υγείας • Έλλειψη ενημέρωσης • Πολλαπλός κοινωνικός αποκλεισμός • Ανυπαρξία συνταξιοδότησης • Καταστροφή ή απώλεια των ατομικών βιβλιαρίων υγείας των παιδιών • Αυξημένα ποσοστά μεσογειακής αναιμίας και ηπατίτιδας • Αυξημένα ποσοστά ψυχικών διαταραχών ιδιαίτερα στις Τσιγγάνες 	<p>4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση συχνότητας εμβολιασμών • Ιατρική παρακολούθηση γυναικών • Βελτίωση της πρόσβασης στο σύστημα υγείας • Δράσεις αγωγής υγείας • Παροχή υπηρεσιών για την κοινωνική ένταξη • Καθιέρωση κάρτας υγείας Ρομά

3.6.3 Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Τρικκαίων

3.6.3.1 Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

3.6.3.1.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Οι τρεις οικισμοί βρίσκονται σε σχετικά καλή κατάσταση από πλευράς βασικών υποδομών με χειρότερο το Κηπάκι, το οποίο βρίσκεται κοντά σε σιδηροδρομική γραμμή και οι πλημμύρες είναι ένα συχνό φαινόμενο που καταπονούν την περιοχή. Ο οικισμός αποτελείται από περίπου 100 λυόμενα, τα οποία βρίσκονται σε ιδιόκτητα οικόπεδα αλλά και σπίτια που κατασκευάστηκαν με τη χρήση των στεγαστικών δανείων για τους Ρομά. Βρίσκονται κοντά στη δημοτική έκταση που είχε παραχωρηθεί αρχικά για τον οικισμό, με συνέπεια να μην υπάρχουν οι βασικές υποδομές και οι δρόμοι να μην είναι

ασφαλτοστρωμένοι. Η περιοχή βρίσκεται πλησίον του νέου κατασκευασμένου τμήματος της περιφερειακής οδού Πύλης – Δέλτα Καλαμπάκας, που αποτελεί το όριο με την πόλη των Τρικάλων.

Σε ότι αφορά τους άλλους δύο οικισμούς, τα πράγματα είναι καλύτερα αλλά και εδώ λόγω της αύξησης του πληθυσμού και της αυθαίρετης δόμησης υπάρχει πρόβλημα πυκνοκατοίκησης και κατά συνέπεια μη επαρκής χρήση των βασικών υποδομών.

- ☞ Σε ό,τι αφορά τις βασικές υποδομές, ειδικότερα την αποχέτευση, εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ 2007–2013 / Περιφέρεια Θεσσαλίας το έργο «Κατασκευή Αντλιοστασίου και Δικτύου Αποχέτευσης Ακαθάρτων στον Συνοικισμό των Τσιγγάνων του Δήμου Τρικκαίων», προϋπολογισμού 671.580,00€. Αντικείμενο του έργου είναι η κατασκευή του εσωτερικού δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων και ενός αντλιοστασίου ακαθάρτων στην περιοχή Κηπάκι του οικισμού των Ρομά του δήμου Τρικκαίων. Με τη λειτουργία του επιλύεται το σχετικό πρόβλημα του οικισμού.

3.6.3.1.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Τεχνικές μελέτες
- Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης

3.6.3.2 Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

3.6.3.2.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Οι κάτοικοι των οικισμών ασχολούνται κυρίως με το εμπόριο και τη συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών. Με βάση αυτά, η εκπαίδευση και ο επαγγελματικός προσανατολισμός πρέπει να δρομολογηθεί προς νέες διεξόδους για νέα επαγγέλματα αλλά και λύσεις για τους ήδη επαγγελματικούς τομείς όπου δραστηριοποιούνται.

3.6.3.2.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στον σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας
- Χωρικά στοχευμένες δράσεις

3.6.3.3 Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

3.6.3.3.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Δεν υπάρχουν σχολικές μονάδες εντός των οικισμών και κατά συνέπεια οι μαθητές Ρομά πηγαίνουν σε σχολεία μέσα στην πόλη των Τρικάλων. Το μεγάλο πρόβλημα και εδώ δεν είναι η εγγραφή των μαθητών αλλά η συνέχιση της παρακολούθησης.

3.6.3.3.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών
- Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης
- Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12–17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής
- Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β΄θμια και γ΄θμια εκπαίδευση
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά

3.6.3.4 Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα

3.6.3.4.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Δεν υπάρχει κάτι το διαφορετικό στους οικισμούς των Τρικάλων απ' ό,τι παρατηρείται και στους άλλους οικισμούς της Θεσσαλίας. Οι υπηρεσίες υγείας καλύπτονται από το Νοσοκομείο Τρικάλων με τους περισσότερους ανασφάλιστους και με κάρτες απορίας.

3.6.3.4.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και Προγράμματα Αγωγής Υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων
- Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού
- Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά

3.6.3.5 Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις

3.6.3.5.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στις οριζόντιες δράσεις θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αστικοδημοτική κατάσταση των κατοίκων και των τριών οικισμών. Τέλος, πρέπει να αναληφθούν δράσεις που θα έχουν ως στόχο τη μόχλευση των δύο πληθυσμών και την ανάδειξη των διαφορών τους αλλά και των κοινών τόπων.

3.6.3.5.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II και αφορούν:

- Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης
- Πολιτισμός
- Ευαισθητοποίηση

3.6.4 Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Τρικκαίων

Α/Α ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	1.555.000,00 €
2	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	1.350.000,00 €
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	3.221.500,00 €
4	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	475.000,00 €
5	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	53.000,00 €
	ΣΥΝΟΛΑ	6.654.500,00 €

3.7 Δήμος Φαρσάλων

3.7.1 Οικισμοί δήμου Φαρσάλων

3.7.1.1 Τσιγγάνικος οικισμός Φαρσάλων– «Λυόμενα»

Οι Τσιγγάνοι βρίσκονται στην περιοχή Τσιγγάνικα (Λυόμενα) της πόλης των Φαρσάλων εδώ και 60 χρόνια. Βρίσκονται εγκατεστημένοι σε ιδιόκτητα οικόπεδα σε περιοχή που παραχώρησε ο δήμος στις παρυφές των ορίων της πόλεως των Φαρσάλων. Η έκταση που καταλαμβάνουν ανέρχεται σε 40 στρέμματα περίπου. Η επιλογή αυτού του χώρου έγινε από τους ίδιους τους Τσιγγάνους αλλά και από το δήμο.

Το ιδιαίτερο στην περίπτωση του οικισμού των Φαρσάλων είναι ότι ουσιαστικά στον ίδιο οικισμό υπάρχουν τρεις συνοικίες. Η πρώτη είναι τα *σπίτια* που είναι κτισμένα μέσα στον ιστό της πόλης, η δεύτερη τα *λυόμενα* που είναι τοποθετημένα στις παρυφές της πόλης απέναντι από τα *σπίτια* και η τελευταία είναι οι *παράγκες* που κατασκευάστηκαν γειτονικά στις δύο προαναφερόμενες συνοικίες.

Τα στοιχεία που παρατίθενται στη συνέχεια είναι το αποτέλεσμα πηγών που χρησιμοποιήθηκαν όπως: (α) καταγραφή που πραγματοποιήθηκε από το ΙΑΚ Φαρσάλων το 2012 και από τη μελέτη του μέτρου 5.2 του Γ΄ ΠΕΠ για τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες στο Νομό Λάρισας (πραγματοποιήθηκε από την ΑΝΕΛ το 2002 για την Περιφέρεια Θεσσαλίας), (β) ερωτηματολόγιο σχεδιασμού παρεμβάσεων «Προώθησης της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των οποιωνδήποτε διακρίσεων» που συμπληρώθηκε από το Δήμο Φαρσάλων (Φεβρουάριος 2015), και (γ) προτάσεις που απέστειλε ο δήμος Φαρσάλων

στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου δράσης για την ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (Μάρτιος 2015).

Ο οικισμός είναι ένας μεικτός καταυλισμός, δηλαδή συνιστά ανάμειξη σπιτιών (περίπου 55) και λυόμενων κατοικιών (71) με πρόχειρες κατασκευές από νάιλον, τσίγκο και ξύλο, που φτάνουν τις 15 περίπου σε αριθμό. Βρίσκεται εντός του πολεοδομικού ιστού της πόλης (συγκεκριμένα στις παρυφές της) και εντός σχεδίου, πολύ κοντά στην περιφερειακή οδό της πόλεως.

Ο πληθυσμός ανέρχεται σε 900 άτομα περίπου (170 οικογένειες), κυρίως εδραιωμένοι, ενώ υπάρχει και ένας μικρός αριθμός (100 εξ αυτών) οι οποίοι είναι περιστασιακοί που προέρχονται από άλλα μέρη της Ελλάδας αλλά και άλλες χώρες, κυρίως από την Αλβανία (15 άτομα).

Η ηλικιακή κατανομή τους κατά την περίοδο της απογραφής τους από το ΙΑΚ ήταν:

- έως 6 ετών: 116 άτομα
- από 6 έως 15 ετών: 189 άτομα
- από 15 έως 18 ετών: 94 άτομα
- από 19 έως 40 ετών: 304 άτομα
- άνω των 40 ετών: 129 άτομα.

Παρατηρείται και εδώ το μεγάλο ποσοστό νέων ανθρώπων που κατοικούν στους οικισμούς και το χαμηλό όριο προσδόκιμου ζωής. Επίσης, θα πρέπει να αναφερθεί ότι υπάρχει, όπως και σε όλους τους οικισμούς, υψηλό ποσοστό παιδικής θνησιμότητας.

- Σε ό,τι αφορά τις *υποδομές* του οικισμού: Υπάρχουν διαμορφωμένοι δρόμοι μέσα στον οικισμό, ασφαλτοστρωμένοι κατά 99% ενώ το 1% των δρόμων είναι σκεπασμένοι με πατημένο χώμα.
- Σε ό,τι αφορά την *αποχέτευση*, υπάρχουν βόθροι στο 90% των σπιτιών (10% δεν έχει καθόλου αποχέτευση) ενώ τουαλέτες υπάρχουν στο 90% των σπιτιών όπως και λουτρό.
- Υπάρχουν κάδοι για τα απορρίμματα και η αποκομιδή γίνεται κανονικά.
- Το δίκτυο υδροδότησης του οικισμού καλύπτει το 90% των κελυφών ενώ το 10% καλύπτει τις ανάγκες του από κοινόχρηστη βρύση εντός του οικισμού.

Το ίδιο συμβαίνει και με το δίκτυο *ηλεκτροδότησης* το οποίο καλύπτει το 90% των σπιτιών του οικισμού. Ένα μικρό ποσοστό έχει γεννήτριες και 8% χρησιμοποιεί άλλου είδους συνδέσεις. Σημαντικό πρόβλημα όμως δημιουργείται από τις παράνομες συνδέσεις μεταξύ των γειτονικών σπιτιών μέσα στον οικισμό. Στον οικισμό υπάρχει δημόσιος φωτισμός.

- Σε ό,τι αφορά τις *τηλεπικοινωνίες* το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων χρησιμοποιεί κινητά τηλέφωνα.
- Σχετικά με την *κοινωνική υποδομή*: Εντός του οικισμού υπάρχει νηπιαγωγείο το οποίο χρησιμοποιείται λίγο από τα τσιγγανόπουλα και δημοτικό σχολείο το οποίο χρησιμοποιείται αρκετά. Οι υπόλοιπες υποδομές εκπαίδευσης βρίσκονται έξω από τον οικισμό και δεν χρησιμοποιούνται καθόλου.

Δεν υπάρχουν μέσα στον οικισμό υποδομές υγείας (εκτός του ΙΑΚ) , αλλά σε σχετικά κοντινή απόσταση υπάρχει Κέντρο Υγείας το οποίο χρησιμοποιείται πολύ από τους Ρομά ενώ σε λίγο μεγαλύτερη απόσταση (400 μ.) υπάρχει ιδιωτικό ιατρείο το οποίο χρησιμοποιείται αρκετά από τον πληθυσμό. Τέλος, πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού καταφεύγει στα νοσοκομεία της Λάρισας, τα οποία βρίσκονται 45 χλμ. μακριά από τον οικισμό.

Δεν υπάρχουν επίσης μέσα στον οικισμό υποδομές κοινωνικής αλληλεγγύης και υποστήριξης. Το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών Φαρσάλων εξυπηρετεί και τον πληθυσμό του οικισμού. Από τα προγράμματα συμβουλευτικής–απασχόλησης–επιμόρφωσης χρησιμοποιούνται αρκετά από τους Ρομά η ατομική και οικογενειακή συμβουλευτική υποστήριξη που εν πολλοίς παρέχεται από το ΙΑΚ τα προγράμματα επιμόρφωσης ενηλίκων και προγράμματα προκατάρτισης και κατάρτισης.

Στις υποδομές πολιτισμού και κοινωνικής συμμετοχής συγκαταλέγονται: Πολιτιστικό Κέντρο, Βιβλιοθήκη, Ωδείο, Αθλητικό Κέντρο εργαστήριο Δημιουργικής Απασχόλησης και ΚΑΠΗ, τα οποία βρίσκονται εκτός οικισμού αλλά μέσα στον οικοδομικό ιστό της πόλης των Φαρσάλων την οποία χρησιμοποιούν και για τις εμπορικές τους εξυπηρετήσεις.

Τέλος, μέσα στον οικισμό υπάρχει πάρκο και παιδική χαρά.

Οι συνθήκες απασχόλησης των Ρομά του οικισμού έχουν να κάνουν κυρίως με το πλανόδιο εμπόριο ανακυκλώσιμων υλικών, λευκών ειδών, ανθοκομικών προϊόντων και μαναβικής. Κάποιοι είναι εργάτες γης. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι εποχικοί εργάτες αγροτικών καλλιεργειών και παλιατζήδες ενώ υπάρχουν ελάχιστοι έμποροι και μικροπωλητές.

Εποχικά, αρκετοί μετακινούνται από το Μάρτιο έως τον Αύγουστο και κατόπιν το Νοέμβριο σε όλη την Ελλάδα.

Στον οικισμό έρχονται για μικρό χρονικό διάστημα (διάρκειας μηνός) και από Μάρτιο έως Νοέμβριο έμποροι–μικροπωλητές κυρίως από τους υπόλοιπους οικισμούς της Θεσσαλίας.

Συμπερασματικά, τα προβλήματα που έχουν καταγραφεί στον οικισμό των Φαρσάλων είναι οι τρεις διαφορετικές συνοικίες, οι οποίες απαιτούν διαφορετικού είδους προσέγγιση. Υπάρχουν προβλήματα υποδομών στις παράγκες και στα λυόμενα και λιγότερο στα σπίτια, αλλά τα σημαντικά θέματα και οι παρεμβάσεις που ζητούνται είναι κυρίως στην εκπαίδευση και στην απασχόληση. Τέλος, υπάρχει ένας πυρήνας νέων ανθρώπων (περίπου 30), ο οποίος φαίνεται διατεθειμένος να μετακομίσει σε άλλο σημείο εντός της πόλης τόσο για εμπορικούς σκοπούς όσο και για κοινωνικούς.

3.7.2 Συνοπτική αποτίμηση οικισμού δήμου Φαρσάλων

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη στοιχειωδών καταλυμάτων/Ακατάλληλες συνθήκες διαβίωσης • Ακατάλληλοι χώροι στέγασης και παραμονής • Απομακρυσμένες/Αποκομμένες θέσεις εγκατάστασης –εκτός σχεδίου • Έλλειψη βασικών υποδομών σε σπίτια και οικισμούς • Πυκνοκατοίκηση οικισμών • Έλλειψη κατάλληλων εκτάσεων για επέκταση οικισμών • Έλλειψη παροχής ρεύματος στην πλειοψηφία των νοικοκυριών • Έλλειψη αποχετευτικού δικτύου • Γειτνίαση με σημεία ακατάλληλα για οικιστική εγκατάσταση (στάσιμα νερά, χωματερή κτλ.) • Παράνομες συνδέσεις ύδρευσης και ηλεκτρικού ρεύματος 	<p>1. Στέγαση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απόκτηση κατοικίας μέσω δανείων • Εξασφάλιση βασικών συνθηκών διαβίωσης • Βελτίωση υφιστάμενων οικισμών και οικίσκων • Παρεμβάσεις στέγασης • Παρεμβάσεις για τη στεγαστική αποκατάσταση πληθυσμού που διαμένει σε μη νόμιμους οικισμούς • Μετακίνηση σε κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των πόλεων • Χωροθέτηση υπερτοπικής σημασίας χρήσεων και λειτουργιών • Βελτίωση προσπελασιμότητας
<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μη ένταξη στην αγορά εργασίας/Περιθωριοποίηση • Περιορισμός σε κλαδικές δραστηριότητες • Άτυπες εργασιακές σχέσεις • Έλλειψη αδειών άσκησης επαγγελματιών • Υψηλά ποσοστά ανεργίας • Εποχική εργασία/Απασχόληση • Εργασιακός αποκλεισμός γυναικών • Έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης • Εργάτες γης/Οικονομικοί μετανάστες 	<p>2. Απασχόληση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης • Πρωτοβουλίες Απασχόλησης/Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων • Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας • Χωρικά στοχευμένες δράσεις • Δράσεις για τη μείωση της αδήλωτης εργασίας • Ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα της πράσινης ανάπτυξης • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας • Ενθάρρυνση της πρόσβασης σε μικροπιστώσεις • Αποκεντρωμένη υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών επαγγελματικής • Δημιουργία συνθηκών ίσων ευκαιριών, ισότιμης πρόσβασης των Τσιγγάνων των αγροτικών περιοχών στη σύγχρονη επαγγελματική κατάρτιση • Αντικείμενα εξελισσόμενα και συσχετιζόμενα με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλά ποσοστά εκπαίδευσης/Αναλφαβητισμός • Δυσκολία παραμονής των παιδιών στα σχολεία • Αρνητική στάση του πληθυσμού στην εκπαίδευση • Έλλειψη ειδικευμένου διδακτικού προσωπικού • Ελλιπής παρακολούθηση και συχνές διαρροές εξαιτίας των μετακινήσεων • Δυσκολία προσαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα • Δυσκολία παρακολούθησης και αφομοίωσης των μαθημάτων λόγω της μη καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας • Έλλειψη υλικών μέσων και εφοδίων για το σχολείο εξαιτίας των οικονομικών δυσχερειών • Υποβάθμιση των ενεργειών εκπαίδευσης εκπαιδευτών και στελεχών για την κατανόηση της ομάδας των τσιγγάνων και την απόκτηση εξειδικευμένων μεθόδων προσέγγισης • Απορριπτική στάση των συμμαθητών, των γονέων και κάποιων εκ των δασκάλων απέναντί τους • Άγνοια του κοινωνικού περιβάλλοντος και των σχολικών αρχών • Πρόβλημα που οφείλεται σε ένα σύνολο κοινωνικών και ατομικών δυσκολιών, οι οποίες πηγάζουν από τις συνθήκες ζωής των οικογενειών Ρομά • Πρόβλημα που οφείλεται στην έλλειψη προσαρμοστικότητας του σχολείου απέναντι στα παιδιά των Ρομά • Δυσκολία να παρακολουθήσουν το μάθημα και να διαβάσουν τα σχολικά εγχειρίδια • Έλλειψη κινήτρων από την οικογένεια και το κοινωνικό περιβάλλον 	<p>3. Εκπαίδευση</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δράσεις ευαισθητοποίησης σε οικισμούς Ρομά αναφορικά με την εκπαίδευση • Εκπαιδευτικά εργαλεία και καλύτερα μέσα • Σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας • Επιμόρφωση εκπαιδευτών • Προγράμματα προσαρμοσμένα στο διαφορετικό προφίλ του κάθε μαθητή • Καθιέρωση βιβλιαρίου μετακινούμενου μαθητή • Ευαισθητοποίηση/Επιμόρφωση εκπαιδευτικών • Εκστρατεία προσέλκυσης και ενίσχυσης της φοίτησης • Έλεγχος των διαρροών • Προπομπός εκπαίδευσης • Δημιουργία κατάλληλων υποδομών • Συμμετοχή διαμεσολαβητών • Κίνητρα και ευαισθητοποίηση για συμμετοχή των μικρών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση

Ανάγκες/Προβλήματα ανά τομείς	Δυνητικές προτάσεις επίλυσης
4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα <ul style="list-style-type: none"> • Υψηλά ποσοστά θνησιμότητας/Μικρό προσδόκιμο ζωής • έλλειψη εμβολιασμού • Αδυναμία πρόσβασης και συνεννόησης στο σύστημα υγείας • Έλλειψη ενημέρωσης • Πολλαπλός κοινωνικός αποκλεισμός • Ανυπαρξία συνταξιοδότησης • Καταστροφή ή απώλεια των ατομικών βιβλιαρίων υγείας των παιδιών • Αυξημένα ποσοστά μεσογειακής αναιμίας και ηπατίτιδας • Αυξημένα ποσοστά ψυχικών διαταραχών ιδιαίτερα στις γυναίκες Τσιγγάνες 	4. Υγεία-Κοινωνική φροντίδα <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση συχνότητας εμβολιασμών • Ιατρική παρακολούθηση γυναικών • Βελτίωση της πρόσβασης στο σύστημα υγείας • Δράσεις αγωγής υγείας • Παροχή υπηρεσιών για την κοινωνική ένταξη • Καθιέρωση κάρτας υγείας Ρομά

3.7.3 Προτάσεις δράσεων επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Φαρσάλων

Ο οικισμός του δήμου Φαρσάλων βρίσκεται μεταξύ των δύο περιφερειακών οδών του δήμου και γειτνιάζει με την υπόλοιπη πόλη των Φαρσάλων. Εκτός των λυόμενων και των παραπηγμάτων υπάρχει ένας πυρήνας σπιτιών που βρίσκονται προς την πόλη και ουσιαστικά αποτελούν κομμάτι του οικισμού που επεκτάθηκε προς τον υπόλοιπο πολεοδομικό ιστό.

3.7.3.1 Άξονας προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

3.7.3.1.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Υπάρχουν ακόμη στον οικισμό αρκετά λυόμενα και παράγκες κάτι που συνεπάγεται σημαντικό πρόβλημα υγιεινής διαβίωσης και κοινωνικής ενσωμάτωσης. Αυτό που απαιτείται σε πρώτη φάση είναι η αποσυμφόρηση του οικισμού με επέκταση του οικισμού αλλά και η εγκατάλειψη των λυόμενων και των πρόχειρων κατασκευών. Επίσης, απαιτείται παρέμβαση σε τομείς αποχέτευσης και κοινόχρηστων χώρων και συντήρηση των ήδη υπαρχόντων δικτύων (όμβριων υδάτων), ενώ η γειτνίαση με τις εργατικές κατοικίες μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για την κοινωνική ενσωμάτωση και την αλληλεπίδραση των δύο γειτονιών.

Η υφιστάμενη κατάσταση στην περιοχή παρέμβασης είναι η ακόλουθη:

- Οι κοινόχρηστοι χώροι δεν είναι καθαροί, είναι χώροι απόθεσης σκουπιδιών και μπάζων, χρήση η οποία απαγορεύεται στην περιοχή.
- Τα υφιστάμενα υλικά εδαφοκάλυψης σε κάποιες οδούς είναι φθαρμένα σε τέτοιο βαθμό που περιορίζουν την προσβασιμότητα ενώ σε ορισμένες οδούς δεν είναι καν διαμορφωμένα.
- Ανυπαρξία αστικού εξοπλισμού
- Ανυπαρξία κάδων απορριμμάτων
- Δεν προσφέρεται η δυνατότητα στον πολίτη άσκησης/περιπάτου δίπλα στη φύση.
- Δεν υπάρχουν χώροι πρασίνου.

- Δεν υπάρχει πρόνοια για την προσπελασιμότητα των δημόσιων χώρων από ΑΜΕΑ.
- ☞ Στο ΕΣΠΑ 2007–2013 εντάχθηκε από την Περιφέρεια Θεσσαλίας το έργο που αφορά την περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανάπλαση του αστικού χώρου στο βορειοδυτικό τόξο της πόλης των Φαρσάλων. Το έργο αναπτύσσεται γραμμικά κατά μήκος της οδού Αθηνών, που αποτελεί σημαντική αρτηρία του οδικού δικτύου, επίσης βόρεια και νότια της Οδού Αθηνών όπου και εντοπίζεται ο οικισμός των Ρομά. Περιλαμβάνει επίσης διαμόρφωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων και θέσεων στάθμευσης και δημιουργία πλατείας στην περιοχή παρέμβασης συνολικού εμβαδού περίπου 5 στρεμμάτων. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου είναι 598.000€.

3.7.3.1.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τις παρακάτω κατηγορίες και αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II:

- Τεχνικές μελέτες
- Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης

3.7.3.2 Άξονας προτεραιότητας 2: Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

3.7.3.2.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Οι κάτοικοι του οικισμού ασχολούνται κυρίως με το πλανόδιο εμπόριο και ως εργάτες γης. Σε αυτούς τους τομείς θα πρέπει να επικεντρωθούν οι δράσεις απασχόλησης αλλά και οι καταρτίσεις.

3.7.3.2.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τις παρακάτω κατηγορίες και αναλύονται στον σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II:

- Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας
- Χωρικά στοχευμένες δράσεις

3.7.3.3 Άξονας προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

3.7.3.3.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Δεν υπάρχουν σχολικές μονάδες εντός των οικισμών και κατά συνέπεια οι μαθητές Ρομά πηγαίνουν σε σχολεία μέσα στην πόλη των Φαρσάλων. Το μεγάλο πρόβλημα και εδώ δεν είναι η εγγραφή των μαθητών αλλά η συνέχιση της παρακολούθησης.

3.7.3.3.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τις παρακάτω κατηγορίες και αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II:

- Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών
- Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης
- Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12–17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής
- Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β΄θμια και γ΄θμια εκπαίδευση
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά

3.7.3.4 Άξονας προτεραιότητας 4: Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα

3.7.3.4.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Τα περισσότερα περιστατικά υγείας για τον οικισμό εξυπηρετούνται από το Κέντρο Υγείας της περιοχής το οποίο και πρέπει να υποστηριχθεί. Επίσης, κάποια κομμάτια της φροντίδας υγείας παρέχονται και στο ΙΑΚ για το χρονικό διάστημα που υπάρχει γιατρός. Τέλος, σε ό,τι αφορά την κοινωνική φροντίδα, και εδώ το ΙΑΚ κάνει την περισσότερη δουλειά αλλά πρέπει να συνεχιστεί η λειτουργία και η συνεργασία με τους άλλους φορείς που παρέχουν κοινωνική φροντίδα, καθώς και με τις δημόσιες και αυτοδιοικητικές υπηρεσίες.

1.7.3.4.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τις παρακάτω κατηγορίες και αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II:

- Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και Προγράμματα Αγωγής Υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων
- Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού
- Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά

3.7.3.5 Άξονας προτεραιότητας 5: Οριζόντιες δράσεις

3.7.3.5.1 Ιεράρχηση αναγκών και προτεραιοτήτων

Στις οριζόντιες δράσεις θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αστικοδημοτική κατάσταση των κατοίκων του οικισμού. Τέλος, πρέπει να αναληφθούν δράσεις οι οποίες θα

έχουν ως στόχο τη μόχλευση των δύο πληθυσμών και την ανάδειξη των διαφορών τους αλλά και των κοινών τόπων.

3.7.3.5.2 Προτεινόμενα μέτρα

Τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τις παρακάτω κατηγορίες και αναλύονται στο σχετικό πίνακα του Παραρτήματος II:

- Τακτοποίηση αστικοδημοτικής Κατάστασης
- Πολιτισμός
- Ευαισθητοποίηση

3.7.4 Προϋπολογισμός χωρικού επιχειρησιακού σχεδίου δήμου Φαρσάλων

Α/Α ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	ΣΤΕΓΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	1.565.000,00 €
2	ΠΡΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	1.188.000,00 €
3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	4.555.000,00 €
4	ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	475.000,00 €
5	ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	65.000,00 €
	ΣΥΝΟΛΑ	7.848.000,00 €

4 Συνοπτική ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος για τους Ρομά

Αδυναμίες Απειλές	Δυνατά σημεία Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> • Οικονομική κρίση και προβλήματα ελληνικής οικονομίας • Ληξιαρχεία – Δημοτολόγια – Ελλιπής ενημέρωση • Έλλειψη στοιχείων και δεικτών για το βαθμό επίτευξης της κοινωνικής ένταξης • Ανομοιογένεια πληθυσμού • Αποσπασματικές και μη βιώσιμες παρεμβάσεις • Στερεότυπα και προκαταλήψεις • Δυσκολία εξεύρεσης πόρων • Δυσκολία επίτευξης συντονισμού – συνέργειας εμπλεκόμενων επιπέδων και φορέων • Έλλειψη εμπιστοσύνης • Αδυναμία ένταξης στις τοπικές κοινωνίες • Αδυναμία βιώσιμης συνέχειας των δομών που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων παρεμβάσεων • Αδυναμία στην προετοιμασία των τσιγγάνων και στην ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, για τη μείωση των προκαταλήψεων και την τόνωση της αλληλοαποδοχής (περιορισμός των δράσεων κυρίως στην οργάνωση ημερίδων και στην έκδοση φυλλαδίων και αφισών χωρίς σημαντικό αποτέλεσμα). • Δυσκολία ένταξης στην εκπαίδευση και κατάρτιση • Εγκατάλειψη της άσκησης παραδοσιακών επαγγελμάτων • Ανυπαρξία συσσωρευμένου και διαθέσιμου κεφαλαίου • Ανυπαρξία ιδιοκτησίας γης • Σημαντική εισροή οικονομικών μεταναστών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ελληνική ιθαγένεια • Δυνατότητα αξιοποίησης πόρων διαθρωτικών ταμείων • Εμπειρία παρελθόντος ως βάση για ανάπτυξη προγραμμάτων ολοκληρωμένης παρέμβασης • Μεταστροφή τρόπου ζωής Ρομά λόγω εδραιοποίησης • Κίνητρα για αυτοαπασχόληση και εμπόριο • Επαγγελματική ειδίκευση • Ευελιξία υπηρεσιών υγείας – απασχόλησης – εκπαίδευσης • Ανάπτυξη κοινωνικού διαλόγου • Μεγάλος στόλος αυτοκινήτων • Δημιουργία ευρωπαϊκών, εθνικών και άλλων δικτύων υποστήριξης των Τσιγγάνων • Ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την ανάληψη πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση καίριων προβλημάτων (στεγαστικά ζητήματα) • Ευαισθητοποίηση κυβερνητικών και μη κυβερνητικών φορέων • Εκπαίδευση Τσιγγάνων mediators και προώθησή τους στην απασχόληση • Διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού • Υψηλός βαθμός επιχειρηματικότητας εμπορίου • Διαθέσιμη τεχνογνωσία στην άσκηση παραδοσιακών επαγγελμάτων (με ταυτόχρονη εγκατάλειψή τους) • Επιθυμία των γονέων για μόρφωση των παιδιών τους

5 Στρατηγικοί στόχοι της Περιφέρειας για τον πληθυσμό των Ρομά

5.1 Στέγαση και Βασικές Υποδομές

Οι Ρομά σε όλους τους οικισμούς της Περιφέρειας ζουν κατά κύριο λόγο σε διακριτούς αμιγείς οικισμούς, στις περισσότερες περιπτώσεις σε εκτός σχεδίου περιοχές και οι επαφές με το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο είναι σε επίπεδο παράλληλης συμβίωσης. Αυτό εν μέρει αποτελεί επιλογή τους γιατί έτσι μπορούν να οργανώνουν το χώρο τους καλύτερα, όμως έτσι οδηγούνται σε καθεστώς απομόνωσης. Από την άλλη πλευρά, το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο δεν εμφανίζει προθέσεις προσέγγισης και συνεπώς είναι ορατός ο κίνδυνος της γκετοποίησης των περιοχών. Επιπλέον, οι συνθήκες διαβίωσης έχουν χειροτερέψει δραματικά με συνθήκες και πυκνότητες κατοίκησης και δόμησης που αγγίζουν ανεπίτρεπτα όρια προδιαγραφών.

Ο διαφορετικός τρόπος πολεοδόμησης και οι χωρικές ανισότητες που υπάρχουν μεταξύ των περιοχών κατοικίας των Ρομά και των υπόλοιπων κατοίκων, η έλλειψη υποδομών, αλλά και το γεγονός ότι στην πραγματικότητα οι υπόλοιποι κάτοικοι δεν συναναστρέφονται με τους Ρομά στους τοπικούς χώρους ψυχαγωγίας, αποδεικνύουν την απομόνωση και την απόρριψη των τελευταίων.

Για τους λόγους αυτούς, η αποσυμφόρηση αυτών των περιοχών κρίνεται απολύτως απαραίτητη. Αυτό που προέκυψε από τις συναντήσεις με τους προέδρους των Ρομά αλλά και με τους δήμους είναι η διάθεση για μετακίνηση ενός μέρους του πληθυσμού μέσα στον ιστό της πόλης όπου βρίσκονται οι οικισμοί κυρίως για λόγους εμπορικών συναλλαγών αλλά και κοινωνικής ένταξης και συγχρωτισμού με τους υπόλοιπους κατοίκους. Αναγκαίο κρίνεται επίσης να διευθετηθεί η αποτελεσματική βούληση κάθε δήμου για τέτοιου είδους μετακίνηση και φυσικά η δυνατότητα μέσα στο πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού κάθε πόλης. Για παράδειγμα, στην περιοχή των Φαρσάλων και του Τυρνάβου μπορεί εύκολα να γίνει διευθέτηση και καλύτερη κατανομή του χώρου ακόμη και επέκταση των τσιγγάνικων κατοικιών. Κάτι τέτοιο όμως είναι δύσκολο να συμβεί στη Νέα Σμύρνη λόγω των φυσικών ορίων που περιορίζουν την τσιγγάνικη κατοικία.

Όλος ο σχεδιασμός και οι παρεμβάσεις στους οικισμούς Ρομά πρέπει να δημιουργούν διεξόδους προς τους αστικούς ιστούς των πόλεων που ανήκουν, καθώς και διείσδυση των κατοίκων της πόλης στον οικισμό μέσα από υποδομές και δράσεις που θα αποτελέσουν σημείο προσέλκυσης. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Η χωροθέτηση υπερτοπικής σημασίας χρήσεων και λειτουργιών (π.χ. αθλητικοί χώροι, οικονομικές, εμπορικές, αναψυχής, ψυχαγωγίας) θα διευκολύνει την ποιοτική αναβάθμιση αυτών των περιοχών και θα προσελκύσει κατοίκους που θα ανήκουν στο σύνολο των κοινωνικών ομάδων.
- Η επέκταση της δημοτικής συγκοινωνίας, όπου υφίσταται
- Η λειτουργία Πολυκέντρου–Πολιτιστικού Κέντρου, στο οποίο θα μπορούν να στεγαστούν διάφορες λειτουργίες εναλλακτικής απασχόλησης των κατοίκων. Αυτό μπορεί, για παράδειγμα, να ενσωματώνει εκθεσιακό χώρο και καταστήματα όπου θα

διατίθενται έργα ή προϊόντα τσιγγάνικης λαϊκής τέχνης. Επίσης, στο πολιτιστικό αυτό κέντρο θα μπορούσε να γίνει εργαστήριο εκμάθησης μουσικών παραδοσιακών οργάνων με εκπαιδευτές τσιγγάνους μουσικούς, που θα παρακολουθείται τόσο από τσιγγάνους όσο και μη τσιγγάνους.

- Η χωροθέτηση σύγχρονου παζαριού, παιδούπολης/λούνα παρκ, πάρκου.

Η προσπελασιμότητα στις τσιγγάνικες αναβαθμισμένες περιοχές πρέπει να προσεχθεί. Αυτό μπορεί να γίνει με πρόβλεψη για πεζοδρομήσεις, ώστε οι πεζοί να κυκλοφορούν σχετικά άνετα και με φυτεύσεις/δενδροστοιχίες που θα εξασφαλίζουν την ιδιαίτερη ταυτότητα της περιοχής.

Υπάρχουν οικισμοί των Ρομά που βρίσκονται σε θέσεις ακατάλληλες για οικιστική χρήση, δηλαδή σε θέσεις που πλημμυρίζουν λόγω των φυσικών χαρακτηριστικών του εδάφους, διασχίζονται από ανοιχτούς αποχετευτικούς αγωγούς και ρέματα ή γειτνιάζουν με άλλη εστία μόλυνσης.

Επίσης, οικισμοί βρίσκονται σε θέσεις πολύ απομακρυσμένες ή αποκομμένες από τον αστικό ιστό, με αποτέλεσμα να αποκλείεται ή να δυσχεραίνεται η μελλοντική χωρική ενσωμάτωση. Η απόσταση του χώρου διαμονής από τον οικισμό αποτελεί μια ένδειξη του προβλήματος, όχι όμως τη μόνη. Άλλα χαρακτηριστικά, όπως η παρουσία φυσικών ή τεχνητών εμποδίων (ανάγλυφο, ρέμα κτλ.), μπορούν να αποκόπτουν το χώρο διαμονής από τον αστικό ιστό ακόμα και όταν η απόσταση είναι μικρή.

Τέλος, αρκετοί από τους οικισμούς βρίσκονται σε θέσεις εκτός σχεδίου ή καταλαμβάνουν γήπεδα που ανήκουν εν όλω ή εν μέρει σε δημόσιους ή δημοτικούς φορείς, σε τρίτους ιδιώτες κτλ. (π.χ. παλιός οικισμός Σοφάδων).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ο τομέας της Στέγασης – Βασικών Υποδομών εξυπηρετείται από τέσσερεις επιμέρους ειδικούς στόχους:

1. Εξασφάλιση βασικών συνθηκών στέγασης
2. Ολοκλήρωση δικτύου υποδομών
3. Διαμόρφωση κοινοχρήστων χώρων

Οι παραπάνω ειδικοί στόχοι εξυπηρετούνται, πέρα από τα αντίστοιχα έργα, με μια σειρά υποστηρικτικών ενεργειών (υποστηρικτικές μελέτες, κατάρτιση μητρώου ακίνητης περιουσίας, μελέτες μετεγκατάστασης οικισμών/οικογενειών, επιχορήγηση ενοικίου οικογενειών κτλ.).

- ☞ Τόσο τα έργα όσο και οι ενέργειες παρουσιάζονται ανά δήμο στους αντίστοιχους πίνακες του Παραρτήματος II.

5.2 Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

Οι κοινότητες των Ρομά αγωνίζονται έντονα να επιβιώσουν μέσα σε συνθήκες ταχύτατου εκσυγχρονισμού της αγροτικής οικονομίας και αλλαγής οικονομικών καταναλωτικών και πολιτισμικών αναγκών, οι οποίες υποβάθμισαν σταδιακά τα παραδοσιακά τους επαγγέλματα

(σιδηρουργοί, μουσικοί, μικροτεχνίτες κ.ά.) και έκλεισαν τις κύριες πύλες οικονομικής και κοινωνικής ένταξης στην ελληνική αγροτική οικονομία και κοινωνία.

Η όλο και αυξανόμενη κοινωνιοκεντρική/απορριπτική συμπεριφορά του υπόλοιπου κοινωνικού συνόλου προς τους Ρομά, λόγω των στερεότυπων και προκαταλήψεων που έχουν δημιουργηθεί (τα οποία πηγάζουν από την πολιτισμική ιδιαιτερότητα των τελευταίων) προκαλεί περισσότερα προβλήματα στην τσιγγάνικη κοινότητα και μειώνει τις δυνατότητες για παροχή νέων θέσεων εργασίας με ταυτόχρονη κάλυψη αυτών που χάνονται.

Εμφανίζονται μεγάλοι αριθμοί Ρομά αρχηγών οικογενειών των κοινοτήτων της Θεσσαλίας που χάνουν τις εναλλακτικές/συμπληρωματικές απασχολήσεις τους (εργάτες γης, μουσικής κτλ.) χωρίς μέχρι σήμερα να προσβλέπουν σε νέα επαγγέλματα, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση του βιοτικού τους επιπέδου.

Σήμερα, με την οργάνωση της παραγωγής και του εμπορίου καθώς και την αφθονία των καταναλωτικών ειδών, πολλά από τα παραπάνω επαγγέλματα έπαψαν να τους προσφέρουν οικονομικούς πόρους για να ζήσουν οι ίδιοι και οι οικογένειές τους. Η εποχική εργασία στη συγκομιδή όπου και αυτή αρχίζει να αντικαθίσταται από μεταναστευτικά χέρια και το γυρολογικό εμπόριο αποφέρουν κατά κάποιο τρόπο τα προς το ζην στους Ρομά.

Το χαμηλό έως ανύπαρκτο επίπεδο εκπαίδευσης, ο αναλφαριθμητισμός της μεγαλύτερης μερίδας αυτών και η έλλειψη επαγγελματικής εξειδίκευσης τους οδηγεί σε μειονεκτικότερη θέση έναντι του υπόλοιπου πληθυσμού ως προς την ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Κρίνεται αναγκαία η αποκεντρωμένη υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών επαγγελματικής κατάρτισης των Ρομά εστιασμένη στις ανάγκες και στις προοπτικές της Περιφέρειας αλλά και στις ιδιαιτερότητες του τομέα της απασχόλησης του πληθυσμού τους.

Επίσης, κρίνεται αναγκαία η δημιουργία συνθηκών ίσων ευκαιριών, ισότιμης πρόσβασης των Τσιγγάνων των αγροτικών περιοχών στη σύγχρονη επαγγελματική κατάρτιση για την ολοκληρωμένη επιχειρηματική υπέρβαση των παραδοσιακά υπάρχοντων τσιγγάνικων επαγγελμάτων.

Η φθίνουσα πορεία της απασχόλησης και της παραγωγής στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα με την ταυτόχρονη αύξουσα πορεία στον τριτογενή είναι πραγματικότητα τόσο στη Θεσσαλία όσο και στην Ελλάδα. Αυτές οι συνθήκες επιβάλλουν ώστε η κατάρτιση των Τσιγγάνων, που ως επί τω πλείστον έχουν μη πλήρη απασχόληση, να γίνεται σε αντικείμενα εξελισσόμενα και συσχετιζόμενα με τον τριτογενή τομέα και την παροχή υπηρεσιών.

Ο τομέας της Απασχόλησης–Επαγγελματικής Κατάρτισης αναλύεται στους εξής επιμέρους ειδικούς στόχους:

1. Καταπολέμηση της ανεργίας
2. Πιστοποίηση–Ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων
3. Ανάπτυξη τοπικής οικονομίας με στόχο την προσφορά υπηρεσιών για την κάλυψη των αναγκών των Ρομά αλλά και του ευρύτερου πληθυσμού

Οι παραπάνω ειδικοί στόχοι εξυπηρετούνται με μέτρα μείωσης της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας, καθώς και με χωρικά στοχευμένες δράσεις, όπως αυτά αναλύονται ανά δήμο στους αντίστοιχους πίνακες του Παραρτήματος II.

5.3 Εκπαίδευση

Στις κοινωνίες των Ρομά παρατηρούνται φαινόμενα όπως τα παρακάτω, τα οποία, σύμφωνα με τους διαμεσολαβητές και τους προέδρους των οικισμών Ρομά, αποτελούν σημαντικές αιτίες του υπάρχοντος μορφωτικού τους επιπέδου:

- Ελλιπής παρακολούθηση και συχνές διαρροές εξαιτίας των μετακινήσεων
- Δυσκολία προσαρμογής στο σχολικό πρόγραμμα
- Δυσκολία παρακολούθησης και αφομοίωσης των μαθημάτων λόγω της μη καλής γνώσης της ελληνικής γλώσσας
- Έλλειψη υλικών μέσων και εφοδίων για το σχολείο εξαιτίας των οικονομικών τους δυσχερειών
- Απορριπτική στάση των συμμαθητών, των γονέων και μέρος των δασκάλων, απέναντί τους
- Άγνοια του κοινωνικού περιβάλλοντος και των σχολικών αρχών κτλ.

Η αρνητική στάση του πληθυσμού των Ρομά απέναντι στην εκπαίδευση ερμηνεύεται μάλλον ως αποτέλεσμα των υπαρχουσών συνθηκών διαμονής και διαβίωσης παρά ως ένα στοιχείο πολιτισμού. Θα πρέπει λοιπόν οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στους οικισμούς να είναι συμπληρωματικές και πολλαπλής πίεσης σε όλους τους τομείς παρέμβασης με στενή συνεργασία δήμων, εκπροσώπων Ρομά και Διευθύνσεων Εκπαίδευσης.

Έως το 2020 πρέπει να αυξηθεί η ένταξη των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία, να μειωθεί η σχολική διαρροή και να αυξηθεί το ποσοστό συμμετοχής τους σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, εξασφαλίζοντας ότι όλα τα παιδιά Ρομά θα ολοκληρώνουν τη φοίτησή τους στο Δημοτικό Σχολείο. Επίσης, πρέπει να μειωθεί το ποσοστό των αναλφάβητων στον ενήλικο πληθυσμό.

Συνεπώς, οι ειδικοί στόχοι που τίθενται είναι οι εξής:

1. Μείωση της μαθητικής διαρροής
2. Μείωση του αναλφαβητισμού

Οι παραπάνω ειδικοί στόχοι εξυπηρετούνται με τα εξής μέτρα:

- Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών
- Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση
- Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης

- Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης
 - Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12–17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής
 - Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β'θμια και γ'θμια εκπαίδευση
 - Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά
- ☞ Τα παραπάνω μέτρα αναλύονται ανά δήμο στους αντίστοιχους πίνακες του Παραρτήματος II.

5.4 Υγεία και Κοινωνική Φροντίδα

Τα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζει ο πληθυσμός των Ρομά είναι άμεσα συνυφασμένα με το κοινωνικοοικονομικό τους προφίλ, τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας και το εκπαιδευτικό τους επίπεδο. Αν και μεγάλο μέρος των Τσιγγάνων εργάζεται, ελάχιστοι από αυτούς είναι ασφαλισμένοι, με αποτέλεσμα να μην έχουν πρόσβαση στα δικαιώματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που απορρέουν από την εργασία. Η χρήση του βιβλιαρίου Πρόνοιας παρέχει στοιχειώδεις υπηρεσίες υγείας που δεν καλύπτουν τις ανάγκες τους. Η έλλειψη επιδημιολογικών μελετών για τη συγκεκριμένη ομάδα αναφοράς δεν αποδίδει στις Υπηρεσίες στοιχεία για την ανάπτυξη εξειδικευμένης πολιτικής στο θέμα υγείας των Τσιγγάνων. Η έλλειψη παιδείας και αγωγής υγείας κρατά τους Τσιγγάνους συχνά εγκλωβισμένους σε προκαταλήψεις για τα θέματα πρόληψης, οικογενειακού προγραμματισμού κ.ά. Συνεπώς, όπως διαπιστώνεται και από τη λειτουργία των ΙΑΚ, υπάρχει μεγάλη ανάγκη για πρόληψη και συμβουλευτική σε όλους τους τομείς της υγείας.

Οι τσιγγάνικοι πληθυσμοί παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά χρόνιων λοιμώξεων, όπως ηπατίτιδες (λόγω άσχημων συνθηκών υγιεινής και επιβαρημένης κληρονομικότητας) και γαστρεντερικών παθήσεων (αποτέλεσμα κακής διατροφής).

Το μεγαλύτερο μέρος τους κάνει χρήση των υπηρεσιών υγείας, ιδιαίτερα των νοσοκομείων, καθώς και των βασικών υπηρεσιών Πρόνοιας λόγω της ασφαλιστικής κάλυψής τους ως άπορων και δικαιούχων κοινωνικών επιδομάτων.

Όσον αφορά τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων που απευθύνονται στο γενικό πληθυσμό, αξιοποιούνται λιγότερο από τους Ρομά της περιοχής (ΚΑΠΗ, παιδικός σταθμός, βοήθεια στο σπίτι κ.ά). Οι Τσιγγάνοι εκφράζουν μεγαλύτερο βαθμό ικανοποίησης για τις υπηρεσίες που έχουν σχεδιαστεί και εφαρμόζονται αποκλειστικά για την ομάδα τους, ενώ διαπιστώνουν την ανάγκη αλλαγών στη νοοτροπία και στην οργάνωση των δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών.

Τέλος, σημαντικό πρόβλημα στην αντιμετώπιση θεμάτων υγείας αποτελεί ο νομαδικός τρόπος ζωής και, κατά συνέπεια, η έλλειψη πλήρους ιατρικού ιστορικού για κάθε άτομο. Ένα τέτοιο θέμα θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με την κάρτα υγείας των Ρομά. Η ηλεκτρονική κάρτα υγείας θα μπορούσε να συμπληρώσει τα κενά που υπάρχουν σε αυτό το επίπεδο, καθώς και

να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο που θα επιτρέψει τη βελτίωση της πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας και τη διασφάλιση του συνεχούς της φροντίδας, παρέχοντας ταυτόχρονα αξιόπιστα δεδομένα υγείας αξιοποιήσιμα τόσο σε κλινικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο του σχεδιασμού για την κατάλληλη κάλυψη αναγκών.

Ο στόχος που τίθεται για το 2020 είναι να μειωθεί το χάσμα μεταξύ των Ρομά και του υπόλοιπου πληθυσμού όσον αφορά την υγειονομική περίθαλψη και να υποστηριχτεί η διαδικασία της πλήρους ένταξής τους. Λαμβάνοντας αυτό υπόψη, καθώς και τα παραπάνω, προτείνονται τα εξής μέτρα:

- Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων
- Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού
- Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά.

☞ Τα μέτρα αναλύονται ανά δήμο στους αντίστοιχους πίνακες του Παραρτήματος II.

5.5 Οριζόντιες δράσεις

Η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των Ρομά της Περιφέρειας επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα παρέμβασης για την άμβλυση φαινομένων παθογένειας μέσα στις κοινότητες των Ρομά. Περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας, η παιδική εργασία, ζητήματα γυναικείας χειραφέτησης, παραβατικότητα, απουσία συλλογικότητας αποτελούν εμπόδια στην προσπάθεια για την κοινωνική ένταξη των Ρομά. Παράλληλα, για την αρτιότερη επίτευξη της υλοποίησης των αξόνων του προγράμματος απαιτούνται οριζόντιες πρωτοβουλίες, οι οποίες θα συμβάλουν στον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των παρεμβάσεων.

Σε συμφωνία με το πλαίσιο που τίθεται από την εθνική στρατηγική για τους Ρομά, ο γενικός στόχος του Άξονα είναι η «Αντιμετώπιση των φαινομένων παθογένειας μέσα στις κοινότητες των Ρομά μέσω της ανάπτυξης ευρύτερου κοινωνικού διαλόγου», με σκοπό την άρση των εμποδίων στην προσπάθεια για κοινωνικοποίηση και ένταξη.

Οι προτεραιότητες που τίθενται είναι η καταπολέμηση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων, η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τόσο του γενικού πληθυσμού όσο και των Ρομά, η αντιμετώπιση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας, η ενίσχυση και ανάδειξη του πολιτισμού των Ρομά και τέλος η τακτοποίηση της αστικοδημοτικής κατάστασης για το κομμάτι του πληθυσμού όπου υπάρχει εκκρεμότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΡΟΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Περιφερειακή ενότητα	Δήμος	Χώρος διαμονής	Αριθμός ατόμων
Καρδίτσας	Καρδίτσας	Μαύρικα	1.500
	Σοφάδων	Νέος Οικισμός	500
	Σοφάδων	Παλιός Οικισμός	2.000

Περιφερειακή ενότητα	Δήμος	Χώρος διαμονής	Αριθμός ατόμων
Λάρισας	Λάρισας	Νέα Σμύρνη	4.500
	Τυρνάβου	Κριτήρι	2.000
	Φάρσαλα	Τσιγγάνικα	900

Περιφερειακή ενότητα	Δήμος	Χώρος διαμονής	Αριθμός ατόμων
Μαγνησίας	Βόλου	Αγία Παρασκευή	700
	Βόλου	Νεάπολη	100
	Βόλου	Αλιβέρι	1.225
	Βόλου	Ευαγγελίστρια (Προσφυγικά)	

Περιφερειακή ενότητα	Δήμος	Χώρος διαμονής	Αριθμός ατόμων
Τρικάλων	Τρικκαίων	Κηπάκι	1.100
	Τρικκαίων	Πύργος	500
	Τρικκαίων	Ρόγγια	85

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΝΑ ΟΙΚΙΣΜΟ

Δήμος Βόλου

Άξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.1	Τεχνικές μελέτες	1.1.1	Μελέτη καταγραφής αναγκών στέγασης και βασικών υποδομών	Αφορά κυρίως τους οικισμούς Αλιβέρι (Νέα Ιωνία) και Νεάπολη (Βόλος), οι οποίοι παρουσιάζουν σημαντικό αριθμό παρατηγμάτων, σκηνών και κοντέινερ.	ΜΕΛΕΤΕΣ	2
			1.1.2	Μελέτη χωροθέτησης και οργάνωσης κάμπινγκ διερχόμενων Ρομά	Στην περιοχή του Αλιβερίου όπου παρουσιάζονται εποχικά σημαντικές εισροές Ρομά από άλλες περιοχές της Ελλάδας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.3	Ανοικτός διαγωνισμός για νέους αρχιτέκτονες/πολεοδόμους	Βραβείο καινοτόμων προσεγγίσεων για τη χωροτακτική και αρχιτεκτονική βελτίωση των συνοικιών Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	3
			1.1.4	Μελέτη μετεγκατάστασης/ενσωμάτωσης οικισμού Νεάπολης	Υπάρχουν περίπου 250 άτομα στον οικισμό, τα οποία κατοικούν σε παραπήγματα. Υπάρχει πρόβλημα μετεγκατάστασης τους λόγω διαπλητυνσης του αγωγού της Κάρλας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.5	Μητρώο ακίνητης περιουσίας	GIS-«Κτηματολόγιο Ρομά»: Η δράση αφορά την αναλυτική καταγραφή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και των συνθηκών ενοίκησης των νοικοκυριών για τη διαμόρφωση πολιτικής στέγασης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			1.1.6	Μελέτη μετεστεύσεως οικογενειών	Μελέτη για την περίπτωση οικογενειών που επιθυμούν τη μετεγκατάστασή τους σε δημόσια κτήρια εντός του οικιστικού ιστού του Βόλου.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.7	Μελέτη Οργάνωσης Κοινωνικής Κατοικίας	Με βιοκλιματικό προσανατολισμό στο Αλιβέρι και στη Νεάπολη	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.2	Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης	1.2.1	Αναπλάσεις χώρων λυομένων	Καθαρισμός και επισκευές χώρων στο Αλιβέρι και στη Νεάπολη, αριθμοδότηση-σηματοδότηση οικισμού Αλιβερίου	ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ	2
			1.2.2	Κατασκευή διάβασης στην περιφερειακή οδό (Αγία Παρασκευή)	Σύνδεση των τμημάτων του οικισμού "Αγία Παρασκευή" που τέμνει ο περιφερειακός με πεζογέφυρα.	ΔΙΑΒΑΣΗ	1
			1.2.3	Κάμπινγκ διερχόμενων Ρομά	Στην περιοχή του Αλιβερίου όπου παρουσιάζονται εποχικά σημαντικές εισροές Ρομά από άλλες περιοχές της Ελλάδας.	ΚΑΜΠΙΝΓΚ	1
			1.2.4	Επιδότηση λεωφορειακής γραμμής	Ο οικισμός του Αλιβερίου παρουσιάζει μια σημαντική διαδραστικότητα με τον υπόλοιπο οικοδομικό και κοινωνικό ιστό της περιοχής. Η αύξηση των δρομολογίων από και προς τον οικισμό θα βοηθήσει την ώσμωση μεταξύ των δύο πληθυσμών.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			1.2.5	Δημιουργία βιοκλιματικής Κοινωνικής Κατοικίας	Στοχεύει στη συντονισμένη διαχείριση και υποστήριξη με σειρά προσφερόμενων υπηρεσιών και κατοικιών σε ομάδες πληθυσμού, οι οποίες θα επιλεγούν βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων. Τοποθεσία: Αλιβέρι	ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ	1
			1.2.6	Επιχορήγηση ενοικίου οικογενειών	Υπάρχει σημαντικός αριθμός οικογενειών Ρομά που κατοικούν μέσα ή στις παρυφές του πολεοδομικού ιστού της πόλης και ενοικιάζει σπίνια ή επιθυμεί να μετακομίσει σε άλλη κατοικία.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	10
			1.2.7	Δημιουργία γραφείου οργάνωσης και εποπτείας της Κοινωνικής Κατοικίας στο Αλιβέρι	Η Κοινωνική Κατοικία θα πρέπει να συντονίζεται και να "διοικείται" από συγκεκριμένο φορέα με οργανωμένη μορφή και αρμοδιότητες.	ΔΟΜΗ	1
			1.2.8	Αποκατάσταση-Αναβάθμιση λυομένων οικίσκων	Υπολογίζεται ότι στον οικισμό του Αλιβερίου υπάρχουν 50 λυόμενα κοντά στον ποταμό Ξηριά, τα οποία βρίσκονται σε κακή κατάσταση και χρήζουν αποκατάστασης.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	50
			1.2.9	Μετεστεύση οικογενειών	Οικογένειες που έχουν τη δυνατότητα και την επιθυμία να φύγουν από τους οικισμούς και να ενσωματωθούν στον ιστό της πόλης σε δημόσια κτήρια που θα τροποποιηθούν κατάλληλα.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	20
			1.2.10	Αντικατάσταση υφιστάμενων οικίσκων-κοντέινερ	Υπάρχουν 80 πρόχειρες κατασκευές στο Αλιβέρι και 20 στη Νεάπολη, οι οποίες θα πρέπει να αντικατασταθούν για όσες οικογένειες διαμένουν τελικά στις περιοχές αυτές.	ΣΠΙΤΙΑ	50
			1.2.11	Υποδομές-Κοινόχρηστοι χώροι-Οδοποιία	Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) κάδοι απορριμμάτων στο Αλιβέρι και στην Αγία Παρασκευή, (2) δημόσιος φωτισμός στο Αλιβέρι, (3) δίκτυο ομβρίων υδάτων στο Αλιβέρι και στην Αγία Παρασκευή.		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					6.440.000,00 €		

Δήμος Βόλου

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	2.1	Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας	2.1.1	Τακτοποίηση λογιστικών/φορολογικών εκκρεμοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών	Οι Ρομά των οικισμών του Δήμου Βόλου απασχολούνται κυρίως με πλανόδιο εμπόριο (εποχικά, κηπευτικά, λουλούδια, ρουχισμό) και στεγασμένο εμπόριο (χαλιά).	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	100
			2.1.2	Προγράμματα για ανάπτυξη της αυταπασχόλησης	Για παράδειγμα, επισκευή οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων, μεταλλικές κατασκευές, ανακύκλωση μετάλλου (scrap)	ΝΘΕ	50
			2.1.3	Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για απασχόληση Ρομά	Επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβάλλει ο εργοδότης στην περίπτωση πρόσληψης Ρομά.	ΝΘΕ	50
			2.1.4	Προγράμματα on the job training	Προγράμματα με αυξημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης με σκοπό την εξοικείωση με τη μισθωτή εργασία	ΝΘΕ	50
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	2.2	Χωρικά στοχευμένες δράσεις	2.2.1	Μελέτη ανάδειξης δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπορικών δραστηριοτήτων που καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων του Βόλου	Ειδικά για την περιοχή των Προσφυγικών που παρουσιάζουν αξιοπρόσπεκτη εμπορική δραστηριότητα και συναλλαγή με τον υπόλοιπο πληθυσμό.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			2.2.2	Καμπάνια για την απασχόληση των Ρομά τοπικά	Δράσεις ενημέρωσης στις 4 περιοχές με Ρομά του Δήμου Βόλου	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	20
			2.2.3	Οργάνωση/Εκπαίδευση στη συνεταιριστική επιχειρηματικότητα (Γυναίκες)	Η ίδρυση των γυναικείων συνεταιρισμών θα υποστηριχθεί υπό τη μορφή της επιμόρφωσης, της συμβουλευτικής, της επαγγελματικής κατάρτισης και σε ορισμένες περιπτώσεις και της οικονομικής στήριξης.	ΔΟΜΗ	1
			2.2.4	Job Center	Γραφείο υποστήριξης επιχειρηματικότητας και συνεταιριστικών δράσεων (μικροπιστώσεις, επιχειρησιακά σχέδια κτλ.), ειδικά στην περιοχή Προσφυγικά. Οι Ρομά της συγκεκριμένης περιοχής αναδείχθηκαν σταδιακά σε βασικό παράγοντα εμπορίας ρουχισμού στις λαϊκές αγορές της περιοχής, με συνέπεια να γίνει η περιοχή πόλος έλξης για Ρομά άλλων μικρότερων πόλεων.	ΔΟΜΗ	1
			2.2.5	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς	Από τους ίδιους τους κατοίκους (Χ3 ετήσια max 5000) με στόχο τη σύσφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προστασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	3
			2.2.6	Δημιουργία μονάδας διαχωρισμού καλωδίων/γαλκού	(Βλ. Πιλοτική εφαρμογή Δήμου Ρόδου)	ΜΟΝΑΔΑ	1
			2.2.7	Μελέτη ανάδειξης δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπορικών δραστηριοτήτων	Η μελέτη θα καλύπτει τις ανάγκες των κατοίκων του Αλιβερίου και των γειτονικών περιοχών.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			2.2.8	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακατασκευής και επέκτασης υφιστάμενων λυομένων	Εκπαίδευση κατοίκων στις αντίστοιχες εργασίες και απασχόλησή τους στο πρόγραμμα ανακατασκευής/επέκτασης (μελέτη-επιλογή-εκπαίδευση-απασχόληση)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					1.000.000,00 €		

Δήμος Βόλου

Άξονας Προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
3: Εκπαίδευση	3.1	Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών	3.1.1	Αναζήτηση και καταγραφή ανά οικισμό των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Συνεχής αναζήτηση και καταγραφή ανά οικισμό των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη συνδρομή των ΙΑΚ και συνεργατών των προγράμματος. Συνυπόκειται και με πρόταση εκπαιδευτικής στήριξης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.2	Διασφάλιση πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Συννοδοί—Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών	ΣΧΟΛΕΙΑ	8
			3.1.3	Μελέτη για την ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.4	Μελέτη για τη διασπορά μαθητών/τριών Ρομά σε όμορες σχολικές μονάδες	Με εστίαση στην πολύπλευρη αντιμετώπιση του θέματος και στην κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση του λοιπού πληθυσμού	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.5	Ενίσχυση όμορων σχολικών μονάδων	(Σε περίπτωση διασποράς) Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) οργάνωση συμβουλευτικού σταθμού για παιδιά και ενήλικες (2) επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς (3) παροχή παράλληλης μαθησιακής στήριξης και ενισχυτικής διδασκαλίας σε όλους τους μαθητές που έχουν ανάγκη, (4) παροχή διδακτικών υλικών και εποπτικών μέσων διδασκαλίας (5) παροχή δημιουργικών δραστηριοτήτων σε όλους τους μαθητές με σκοπό την αλληλεπίδραση και αποδοχή, (6) οργάνωση και εξοπλισμός εργαστηρίων, (7) σεμινάρια για γονείς σχετικά με ζητήματα εκπαίδευσης, (8) κοινές εκδηλώσεις γονέων και μαθητών, (9) στήριξη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων κτλ.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.6	Οργάνωση και εμπλουτισμός σχολικής βιβλιοθήκης	Με γνώμονα την πολυπολιτισμικότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών Ρομά που φοιτούν σε μικρά σχολεία αλλά και τη δημιουργία σχολείου-πρότυπου.	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	5
			3.1.7	Διερεύνηση και εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών των νέων Ρομά	Ειδικά για νέους Ρομά (12-17 ετών) που παρουσιάζουν κενά από τα αρχικά ήδη στάδια της εκπαίδευσης.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.8	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών που απείχαν από την εκπαίδευση	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών ηλικίας μεταξύ 10 και 16 ετών, οι οποίοι δεν φοίτησαν ποτέ στο σχολείο, και δημιουργία τάξεων υποδοχής με στόχο τη σταδιακή τους σχολική ένταξη. Οι μαθητές αυτοί μπορούν με την κατάλληλη στήριξη να αποκτήσουν μέσω κατατακτήριων εξετάσεων το απολυτήριο του Δημοτικού Σχολείου.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.9	Συμπληρωματικός εξοπλισμός σχολείων προανατολισμένος στη Διαπολιτισμική Αγωγή	Υλικοτεχνική υποδομή για την προσέγγιση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μικρών Ρομά	ΣΧΟΛΕΙΑ	15
			3.1.10	Μελέτη διασφάλισης πρόσβασης μαθητών Ρομά στο σχολείο	Καταγραφή αναγκών και προτάσεις	ΜΕΛΕΤΗ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
3: Εκπαίδευση	3.2	Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση	3.2.1	Διευκόλυνση πρόσβασης των παιδιών Ρομά σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία	Καθημερινή επιμέλεια, στήριξη και καταγραφή της πρόσβασης στα νηπιαγωγεία με τη συνδρομή κοινωνικών λειτουργών, διαμεσολαβητών και κλινικών κοινωνιολόγων. Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών.	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	2
			3.2.2	Οδηγός διδασκαλίας-Εκπαιδευτικό υλικό	Συγγραφή οδηγού διδασκαλίας και εκπαίδευσης μαθητών Ρομά στο νηπιαγωγείο, καθώς και σχεδιασμός διδακτικού υλικού. Παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σε νηπιαγωγεία με μαθητές Ρομά, με σκοπό την προώθηση καλών πρακτικών διδασκαλίας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	2
			3.2.3	Ενημέρωση και εμφύχωση γονέων Ρομά και δημιουργία Σχολών Γονέων	Δράσεις με έμφαση στην ενημέρωση και εμφύχωση γονέων Ρομά, προκειμένου να τονιστεί η σημασία της προσχολικής αγωγής. Σκοπός είναι η πληροφόρηση και προετοιμασία των παιδιών που πρόκειται να εγγραφούν στο σχολείο για πρώτη φορά.	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	10
			3.2.4	Δικτύωση νηπιαγωγείων	Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων, υπεύθυνων σχολικών συμβούλων και Ρομά γονέων. Δικτύωση νηπιαγωγείων και οικογενειών Ρομά με τη συνδρομή ψυχολόγων και κλινικών κοινωνιολόγων. Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων με τα δημοτικά σχολεία υποδοχής.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.2.5	Δημιουργία θερινών τμημάτων	Με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	10
			3.2.6	Ευέλκτα προγράμματα δημιουργικής μάθησης	Μέσα στους οικισμούς με στόχο την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 4 ετών, τα οποία δεν μπορούν να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία ως προνήπια λόγω της έλλειψης θέσεων.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	2
			3.2.7	Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας	Η ελλιπής γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την εγγραφή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και στην ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.	ΑΤΟΜΑ	50
			3.2.8	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων για νήπια με στόχο την καλύτερη/ομαλότερη σχολική τους ένταξη.	ΑΤΟΜΑ	100
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.3	Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης	3.3.1	Ανάπτυξη του μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
			3.3.2	Προγράμματα εξασφάλισης σίτισης—ένδυσης	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.	ΑΤΟΜΑ	40			
			3.3.3	Ενημέρωση και αλφαριθμητικός γονέων με μαθητές στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού	Η έμφαση δίνεται σε κοινές δράσεις εκπαίδευσης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	4			
			3.3.4	Διάθεση υποστηρικτικού διδακτικού υλικού	Αναπαραγωγή του υπάρχοντος διδακτικού υλικού από τα προηγούμενα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά μαθητών	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	50			
			3.3.5	Οργάνωση θερινών τμημάτων	Με στόχο την εξειδικευμένη στήριξη ομάδων μαθητών. Έχει ως βάση τις αξιολογήσεις της μαθησιακής εξέλιξης των μαθητών στα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας.	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	50			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							590.000,00 €
	3.4	Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης	3.4.1	Καμπάνια ενάντια στους πρόωρους γάμους κοριτσιών			ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
			3.4.2	Οργάνωση μαθητικού συμβουλίου	Με τη συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
			3.4.3	Σχολεία ως Κοινότητες Μάθησης	Διαλογικές συναντήσεις λογοτεχνίας, διαδραστικές ομάδες, εκπαίδευση γονέων και κοινότητας			50		
			3.4.4	Ανάπτυξη δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	Ρομά και μη Ρομά με έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα	ΑΤΟΜΑ	50			
			3.4.5	Προγράμματα κοινών δράσεων Ρομά και μη Ρομά μαθητών	Για παράδειγμα, θερινές κατασκηνώσεις ή κοινές θεματικές εκδρομές	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	30			
			3.4.6	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά	Με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.	ΑΤΟΜΑ	50			
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							150.000,00 €		
	3.5	Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης	3.5.1	Προσθήκη Εκπαιδευτικών ενδιαμέσων τάξεων υποδοχής ως 2ου εκπαιδευτή	Με σκοπό την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας		ΑΤΟΜΑ	20		
			3.5.2	Γενικές επιμορφώσεις εξειδικευμένα για τους/τις μαθητές/τριες Ρομά	Συγκεκριμένα, θα απευθύνονται: (1) σε στελέχη εκπαίδευσης, (2) στους εκπαιδευτικούς των ΣΔΕ & ΚΕΕ, (3) στους κοινωνικούς λειτουργούς και (4) στους ψυχολόγους των ΙΑΚ. Εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Σεμινάρια ευαισθητοποίησης Εκπαιδευτικών. Διαρκής επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών μέσω συγκρότησης μιας κοινότητας μάθησης στην οποία θα συμμετέχουν μέλη της επιστημονικής ομάδας, οι νηπιαγωγοί και οι σχολικοί σύμβουλοι.		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
			3.5.3	Δημιουργία portfolio μαθητών/τριών	Αναφορικά με το "πώς μπορεί" αυτοί οι μαθητές να στηριχθούν μαθησιακά, ώστε οι δάσκαλοι και οι καθηγητές να έχουν μια καλή εικόνα για τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών/τριών Ρομά και να μπορούν να σχεδιάσουν τις δικές τους υποστηρικτικές δράσεις.		ΑΤΟΜΑ	150		
			3.5.4	Ευαισθητοποίηση μαθητών και Εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Για την υποδοχή μαθητών Ρομά και μεταναστών (μικρά project καθηγητών—μαθητών μη Ρομά)		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							100.000,00 €
			3.6							
	3: Εκπαίδευση	3.6	Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12-17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής	3.6.1	Καμπάνια ενημέρωσης - υποστήριξης για την επιμόρφωση ενηλίκων Ρομά	Μέσα στους οικισμούς		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
				3.6.2	Οργάνωση φροντιστηριακών μονάδων	Στα κέντρα Στήριξης Ρομά για την προετοιμασία παιδιών που δεν εντάσσονται στην εκπαίδευση και επιθυμούν να ενταχθούν σε σχολείο 2ης ευκαιρίας (12-17 ετών).		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	2	
3.6.3				Ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και στήριξης των μαθητών/τριών	Ηλικίας 12-17 ετών που εντάσσονται καθυστερημένα ή επανεντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα.		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	2		
3.6.4				Στοχευμένα προγράμματα αλφαριθμητισμού	Ο αναλφαριθμητισμός είναι βασικό χαρακτηριστικό του πληθυσμού Ρομά. Δυστυχώς οι ενήλικες δεν ενθαρρύνουν τα παιδιά τους ώστε να φοιτήσουν (τουλάχιστον) στο δημοτικό.		ΑΤΟΜΑ	100		
3.6.5				Προγράμματα Σύνδεσης Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ), Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τις βαθμίδες εκπαίδευσης	Σύνδεση προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τα ΣΔΕ. Δίνεται η δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου Γυμνασίου και η μετάβαση στα ΕΠΑΛ. Σύνδεση των ΣΔΕ με τα ΕΠΑΛ: Η σύνδεση ΣΔΕ και ΕΠΑΛ μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα ως προς το ζητούμενο της διασφάλισης της πρόσβασης του πληθυσμού στη λυκειακή εκπαίδευση και, κατά συνέπεια, στην επαγγελματική τους κατάρτιση.		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
3.6.6				Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας			ΑΤΟΜΑ	70		
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							440.000,00 €			
3.7		Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β' θμια και γ' θμια Εκπαίδευση	3.7.1	Δημιουργία γραφείου εθελοντισμού νέων	Για την αξιοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων με επικέντρωση σε νέους/νέες Ρομά που συμμετέχουν στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.		ΔΟΜΗ	1		
	3.7.2		Σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού	Εξειδικευμένα σεμινάρια		ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	50			
	3.7.3		Οργάνωση πολιτισμικών δράσεων	Σχολικοί διαγωνισμοί σε ειδικές δεξιότητες με ειδική πρόβλεψη ποσοστού μαθητών Ρομά που θα βραβεύονται.		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5			
	3.7.4		Παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας	Εξατομικευμένη ενισχυτική διδασκαλία στα Λύκεια. Οργάνωση θερινών τμημάτων.		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
	3.7.5		Κίνητρα για φοίτηση-Υποτροφίες- Βραβεία μαθητών	Αφορούν μαθητές Ρομά που πέτυχαν σε εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.		ΑΤΟΜΑ	75			
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							295.000,00 €		
	3.8									
3: Εκπαίδευση	3.8	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά	3.8.1	Προγράμματα ενημέρωσης—ευαισθητοποίησης μαθητικής και τοπικής κοινωνίας	Προβολή της θετικής επίδρασης της εκπαιδευτικής διαδικασίας		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
			3.8.2	Βιωματικό πρόγραμμα για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης	Η Διαδρομή των Ρομά "Ρομά για μία ημέρα—Βιωματικό πρόγραμμα" για: (1) σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης με ομάδα στόχο μαθητές και γονείς μη Ρομά και (β) επικέντρωση στα σχολεία που θα μπορούσαν να υποδεχθούν μαθητές Ρομά σε περίπτωση διασποράς μαθητών για την αποφυγή γενοτοπιζόμενων σχολείων.		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	35		
			3.8.3	Προβολή δράσεων	Προβολή όλων των δράσεων με τη διεξαγωγή ημερίδων, συνεδρίων και δημοσιεύσεων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	20		
			3.8.4	Δημιουργία δικτύου	«Ανοιχτα» των άτυπων φορέων μάθησης των πόλεων (π.χ. σύλλογοι, σωματεία) και στους μαθητές ρομά με στόχο τη σταδιακή «απογκετοποίηση» της ταυτότητάς τους και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά της πόλης (εκπαίδευση του πολίτη). Αξιοποίηση υπηρεσιών που προσφέρει η πανεπιστημιακή κοινότητα για επικοινωνία και συνεργασία όλων των συμμετεχόντων στα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά (πρόσβαση και στο υλικό και στα αποτελέσματα των παρεμβάσεων). Δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των σχολείων -όπου φοιτούν παιδιά Ρομά- και των οικογενειών των παιδιών αυτών, καθώς και με φορείς της τοπικής κοινωνίας.		ΔΙΚΤΥΟ	1		
			3.8.5	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Για την προβολή της ευρωπαϊκής κουλτούρας των Ρομά (προσκήλιες συμμετοχής και φιλοξενίας σε καλλιτέχνες Ρομά από όλη την Ευρώπη)		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			3.8.6	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά			ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							170.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							3.435.000,00 €			

Δήμος Βόλου

Άξονας Προτεραιότητας 4: Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
4:Υγεία- Κοινωνική Φροντίδα	4.1	Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων	4.1.1	Καμπάνια ευαισθητοποίησης προσωπικού Εθνικού Συστήματος Υγείας	Για τους εμβολιασμούς παιδιών Ρομά προκειμένου να εγγραφούν στο σχολείο αλλά και εξειδικευμένα θέματα για την αντιμετώπιση περιστατικών Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	10
			4.1.2	Δημιουργία εργαστηρίου νέων Ρομά	Ως μέτρο πρόληψης χρήσης ουσιών δεδομένου ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ διαπιστώνεται σε ανησυχητικό βαθμό, ενώ η εξάρτηση από το τσιγάρο αφορά όλο τον πληθυσμό, γυναίκες-άντρες-παιδιά.	ΔΟΜΗ	1
			4.1.3	Επιδημιολογική έρευνα πληθυσμού Ρομά	Σε Αλιβέρι και Νεάπολη	ΜΕΛΕΤΗ	1
			4.1.4	Ατομική, στοματική υγιεινή, γυναικολογικός έλεγχος	Σχολική αγωγή σε θέματα ατομικής και στοματικής υγιεινής και γυναικολογικού ελέγχου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.5	Προγράμματα πρόληψης/ αντιμετώπισης ψυχικών ασθενειών	Χαρακτηριστικό των Ρομά σε θέματα ψυχικής υγείας είναι η εμφάνιση ψυχικών διαταραχών, -όπως κατάθλιψη, άγχος, αγχώδης διαταραχή-, νευρολογικών νοσημάτων και η εύκολη προσφυγή σε φαρμακευτικές αγωγές.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.6	Μελέτη εφαρμογής κάρτας υγείας για Ρομά στους οικισμούς της Θεσσαλίας	Ανάγκη εφαρμογής συγκροτημένης, ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των σσιγγάνων από τις υπηρεσίες υγείας διαμέσου του σχεδιασμού και της εφαρμογής μιας καινοτόμου προσέγγισης, όπως είναι η ηλεκτρονική κάρτα υγείας.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
4:Υγεία- Κοινωνική Φροντίδα	4.2	Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού	4.2.1	Παροχή υπηρεσιών σε θέματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Ενδυνάμωση και επέκταση ρόλου Κέντρου Στήριξης Ρομά. Υιοθέτηση του θεσμού του "οικογενειακού γιατρού" ανά οικισμό	ΔΟΜΗ	1
			4.2.2	Υποστήριξη λειτουργίας κέντρων στήριξης Ρομά	Δικτύωση, συστηματοποίηση, προτυποποίηση, κωδικοποίηση εύρους εργασιών, αξιολόγηση συμβολής ΙΑΚ, δημιουργία εργαλείων, υποστήριξη, συντονισμός καθοδήγηση των ΙΑΚ, αποτύπωση δικτύου παροχής υπηρεσιών προς Ρομά	ΔΟΜΗ	2
			4.2.3	Υπηρεσίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κάλυψης βασικών αναγκών	Προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, οικογενειακού προγραμματισμού, αντιμετώπισης, παραβατικής συμπεριφοράς	ΔΟΜΗ	1
			4.2.4	Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ τοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας	Για ανταλλαγή καλών πρακτικών και προτάσεων	ΔΙΚΤΥΟ	1
			4.2.5	Οργάνωση και εκπαίδευση εθελοντών	Στο πλαίσιο δικτύου κατά της φτώχειας ευπαθών κοινωνικών ομάδων/για εθελοντές Ρομά και μη Ρομά	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	4
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	4.3	Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά	4.3.1	Δημιουργία συλλόγου γυναικών Ρομά	Στο Αλιβέρι, στην Αγία Παρασκευή και στα Προσφυγικά	ΔΟΜΗ	3
4.3.2	Εκπαίδευση γυναικών Ρομά	Στα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και στη συμμετοχή στα κοινά	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	20			
4.3.3	Εξωστρέφεια και διασύνδεση τοπικών συλλόγων	Σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο εστιασμένο σε δράσεις κοινωνικής ενσωμάτωσης γυναικών Ρομά	ΔΙΚΤΥΟ	1			
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					115.000,00 €		
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					730.000,00 €		

Δήμος Βόλου

Άξονας Προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
5: Οριζόντιες δράσεις	5.1	Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης	5.1.1	Συναλλαγές με δημόσιους φορείς-Εφορία	(1) Έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, (2) Έκδοση διπλώματος οδήγησης, (3) Πιστοποίηση υπαρχουσών επαγγελματικών δεξιοτήτων	ΑΤΟΜΑ	100
			5.1.2	Βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	Εκπαίδευση ενήλικων Ρομά για τη βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	ΑΤΟΜΑ	100
			5.1.3	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	5.2	Πολιτισμός	5.2.1	Ενέργειες καταγραφής, ανάδειξης, ενίσχυσης, υποστήριξης του πολιτισμού των Ρομά (rom pride)	Αναγκαιότητα καταπολέμησης των προκαταλήψεων και ενίσχυσης του πολιτισμού των Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			5.2.2	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ		
			5.2.3	Καμπάνια ενάντια στους πρόωρους γάμους κοριτσιών	Οι πρόωροι γάμοι αποτελούν μια πολύ διαδεδομένη πρακτική και παράδοση στις κοινωνίες των Ρομά, η οποία αποτελεί τροχπέδη για πολλά ζητήματα όπως, για παράδειγμα, αυτό της εκπαίδευσης.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	15
			5.2.4	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Με στόχο τη συμμετοχή Ρομά και μη Ρομά πληθυσμού και την ταυτοποίηση κοινών τόπων	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	15
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	5.3	Ευαισθητοποίηση	5.3.1	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης Ρομά και γενικού πληθυσμού	Από κοινού εκδηλώσεις με στόχο την ανάδειξη κοινών σημείων (μουσική, χορός κτλ.). Ενέργειες καταπολέμησης στίγματος, αντιμετώπιση στερεότυπων, προκαταλήψεων, προβολή θετικών προτύπων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	15
			5.3.2	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς	Από τους ίδιους τους κατοίκους με στόχο τη σύσφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προστασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών 8 Απριλίου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	3
			5.3.3	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά	Δράσεις δημοσιότητας σχετικές με τον πολιτισμό και την κουλτούρα των Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	20
			5.3.4	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					170.000,00 €	

Δήμος Σοφάδων

Άξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.1	Τεχνικές μελέτες	1.1.1	Μελέτη καταγραφής αναγκών στέγασης και βασικών υποδομών	Για τον παλιό οικισμό, ο οποίος παρουσιάζει σημαντικό αριθμό παραπηγμάτων, σιγνών, κοντέινερ και πυκνοδόμηση.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.2	Ανοικτός διαγωνισμός για νέους αρχιτέκτονες/πολεοδόμους	Βραβείο καινοτόμων προσεγγίσεων για τη χωροτακτική και αρχιτεκτονική βελτίωση του παλιού οικισμού των Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.3	Μελέτη μετεγκατάστασης /ενσωμάτωσης κατοίκων περιοχής απαλλοτρίωσης παλιού οικισμού	Μετακίνηση των κατοίκων της περιοχής του οικισμού που βρίσκεται εκτός σχεδίου πόλεως (με κατάλληλη μελέτη), λόγω της επικείμενης απαλλοτρίωσης του χώρου 80 στρεμμάτων. Αφορά χώρους άθλησης περίεξ των ήδη υπάρχοντων αθλητικών εγκαταστάσεων.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.4	GIS—"Κτηματολόγιο Ρομά"	Η δράση αφορά την αναλυτική καταγραφή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και των συνθηκών ενοίκησης των νοικοκυριών για τη διαμόρφωση μιας πολιτικής για τη στέγαση (κυρίως για τον παλιό οικισμό).	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.5	Μελέτη εγκατάστασης λοιπού πληθυσμού στους οικισμούς Ρομά	Εξέταση περίπτωσης παραχώρησης ή ενοικίασης με μικρό τίμημα οικοπέδων μέσα στον παλιό οικισμό ή περίεξ του νέου οικισμού απόρων ή οικογενειών με χαμηλό εισόδημα μη Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.6	Μελέτη οδικής σύνδεσης νέου οικισμού με παλιό οικισμό και πόλης Σοφάδων	Εξέταση περίπτωσης σύνδεσης με μικρά λεοφωρεία-αστική συγκοινωνία	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.7	Μελέτη μετεγκατάστασης οικογενειών	Μελέτη για την περίπτωση οικογενειών που επιθυμούν τη μετεγκατάστασή τους σε δημόσια κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των Σοφάδων.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.8	Μελέτη πολεοδόμησης και χωροθέτησης του παλιού οικισμού	Με δεδομένη την πυκνοκατοίκηση και τη χωρίς σχέδιο δόμηση στον παλιό οικισμό	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					155.000,00 €		

Δήμος Σοφάδων

Άξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.2	Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης	1.2.1	Αναπλάσεις χώρων παλιού οικισμού	Καθαρισμός & επισκευές χώρων στον παλιό οικισμό	ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ	1
			1.2.2	Επιχορήγηση ενοικίου οικογενειών	Υπάρχει σημαντικός αριθμός οικογενειών Ρομά που επιθυμούν να μετακινηθούν προς τον οικοδομικό ιστό της πόλης των Σοφάδων.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	10
			1.2.3	Αποκατάσταση—Αναβάθμιση οικιών νέου οικισμού	Τα σπίτια του νέου οικισμού απαιτούν επιδιορθώσεις και αναμορφώσεις.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	50
			1.2.4	Μετεστέγαση οικογενειών	Οικογένειες, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα και την επιθυμία να φύγουν από τους οικισμούς και να ενσωματωθούν στον ιστό της πόλης σε δημόσια κτήρια που θα τροποποιηθούν κατάλληλα.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	20
			1.2.5	Αντικατάσταση πρόχειρων κατασκευών- παραπηγμάτων στον παλιό οικισμό	Στον παλιό οικισμό υπάρχουν 380 περίπου πρόχειρες κατασκευές. Μια λύση για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης είναι η αντικατάσταση κάποιων από αυτές με μικρά λυόμενα ή κοντέινερ.	ΣΠΙΤΙΑ	50
			1.2.6	Συγκοινωνιακή σύνδεση νέου οικισμού με παλιό και το κέντρο της πόλης των Σοφάδων	Αστική συγκοινωνία με μικρά λεοφωρεία	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			1.2.7	Εγκατάσταση πληθυσμού μη Ρομά στο νέο οικισμό	Δράση για άπορους ή χαμηλού εισοδήματος μη Ρομά που επιθυμούν να εγκατασταθούν μέσα στο νέο οικισμό "Νέα Ζωή".	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	10
			1.2.8	Υποδομές—Κοινόχρηστοι χώροι—Οδοποιία	Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) διαμόρφωση εισόδων οικισμών, (2) δημόσιος φωτισμός, (3) αγωγός ακαθάρτων, και (4) δημιουργία κοινόχρηστων χώρων στον παλιό οικισμό.		
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					2.890.000,00 €		
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					3.045.000,00 €		

Δήμος Σοφάδων

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ		ΔΡΑΣΗ		ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020	
2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	2.1	Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας	2.1.1	Τακτοποίηση λογιστικών/φορολογικών εκκρεμοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών	Οι Ρομά των οικισμών του δήμου Σοφάδων απασχολούνται κυρίως με πλανόδιο εμπόριο (εποχικά, κηπευτικά, λουλούδια, ρουχισμό) και στεγασμένο εμπόριο (χαλιά).	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕ Σ	100	
			2.1.2	Προγράμματα για ανάπτυξη της αυτοαπασχόλησης	Για παράδειγμα: (1) επισκευή οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων, (2) μεταλλικές κατασκευές, (3) ανακύκλωση μετάλλου (scrap) κτλ.	ΝΘΕ	50	
			2.1.3	Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για απασχόληση Ρομά	Επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβάλει ο εργοδότης στην περίπτωση πρόσληψης Ρομά εργατών.	ΝΘΕ	50	
			2.1.4	Προγράμματα on the job training	Προγράμματα με αυξημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης με σκοπό την εξοικείωση με τη μισθωτή εργασία	ΝΘΕ	50	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	2.2	Χωρικά στοχευμένες δράσεις	2.2.1	Μελέτη ανάδειξης δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπορικών δραστηριοτήτων που καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων των Σοφάδων	Νέες εμπορικές προοπτικές που να συμβαδίζουν με τις ανάγκες των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			2.2.2	Καμπάνια για την απασχόληση των Ρομά τοπικά	Δράσεις ενημέρωσης στους 2 οικισμούς με Ρομά του δήμου Σοφάδων	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	10	
			2.2.3	Οργάνωση/Εκπαίδευση στη συνεταιριστική επιχειρηματικότητα (Γυναίκες)	Η ίδρυση των γυναικείων συνεταιρισμών θα υποστηριχθεί υπό τη μορφή της επιψύχωσης, της συμβουλευτικής, της επαγγελματικής κατάρτισης και σε ορισμένες περιπτώσεις, και της οικονομικής στήριξης.	ΔΟΜΗ	1	
			2.2.4	Δημιουργία Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ) για την εξυπηρέτηση των Ρομά - Σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού	Κοινωνική οικονομία - συνεταιρισμοί με στόχο: (1) την προσφορά υπηρεσιών για κάλυψη αναγκών της κοινότητας, (2) την οργάνωση και διαχείριση των προϊόντων από τις ασχολίες των Ρομά, (3) την εκμίσθωση-διάθεση δημοτικών γαιών για αγροτική εκμετάλλευση, (4) το συνεταιρισμό συλλογής και διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών	ΔΟΜΕΣ	2	
			2.2.5	Job Centre	Γραφείο υποστήριξης επιχειρηματικότητας και συνεταιριστικής δράσης (μικροπιστώσεις, επιχειρησιακά σχέδια κτλ.)	ΔΟΜΗ	1	
			2.2.6	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς	Από τους ίδιους τους κατοίκους (Χ2 ετήσια max 5000) με στόχο τη σύσφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προστασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	2	
			2.2.7	Μελέτη αξιοποίησης αδρανών δημόσιων γαιών για τη μίσθωση σε Ρομά	Μελέτη για την πιθανότητα αξιοποίησης δημόσιων γαιών από Ρομά	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			2.2.8	Μίσθωση δημόσιων γεωργικών γαιών	Διερεύνηση και υποστήριξη νέων Ρομά για την κατοχή αγροτικής γης είτε μέσω προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης είτε με επιδότηση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			2.2.9	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακατασκευής και επέκτασης υφιστάμενων οικιών	Εκπαίδευση κατοίκων στις αντίστοιχες εργασίες και απασχόλησή τους στο πρόγραμμα ανακατασκευής/επέκτασης (μελέτη-επιλογή-εκπαίδευση-απασχόληση)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							955.000,00 €

Δήμος Σοφάδων

Αξονας Προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
3: Εκπαίδευση	3.1	Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών	3.1.1	Αναζήτηση και καταγραφή ανά οικισμό των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Συνεχής αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη συνδρομή του ΙΑΚ και συνεργατών προγράμματος. Συνδιάζεται και με πρόταση εκπαιδευτικής στήριξης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.2	Διασφάλιση πρόσβασης μαθητών Ρομά στο σχολείο	Συνοδοί—Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών	ΣΧΟΛΕΙΑ	7
			3.1.3	Μελέτη για την ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.4	Μελέτη για τη διασπορά μαθητών Ρομά σε όμορες σχολικές μονάδες	Με εστίαση στην πολύπλευρη αντιμετώπιση του θέματος και στην κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση του λοιπού πληθυσμού	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.5	Ενίσχυση όμορων σχολικών μονάδων	(Σε περίπτωση διασποράς) Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) οργάνωση συμβουλευτικού σταθμού για παιδιά και ενήλικες, (2) επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς, (3) παροχή παράλληλης μαθησιακής στήριξης και ενισχυτικής διδασκαλίας σε όλους τους μαθητές που έχουν ανάγκη, (4) παροχή διδακτικών υλικών και εποπτικών μέσων διδασκαλίας, (5) παροχή δημιουργικών δραστηριοτήτων σε όλους τους μαθητές με σκοπό την αλληλεπίδραση και αποδοχή, (6) οργάνωση και εξοπλισμός εργαστηρίων, (7) σεμινάρια για γονείς σε ζητήματα εκπαίδευσης (8) κοινές εκδηλώσεις γονέων και μαθητών, (9) στήριξη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων κτλ.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.6	Οργάνωση και εμπλουτισμός σχολικής βιβλιοθήκης	Με γνώμονα την πολυπολιτισμικότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών Ρομά που φοιτούν σε μεικτά σχολεία αλλά και τη δημιουργία σχολείου-προτύπου.	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	7
			3.1.7	Διερεύνηση και εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών των νέων ρομά	Ειδικά για νέους Ρομά (12-17 ετών) που παρουσιάζουν κενά ήδη από τα αρχικά στάδια της εκπαίδευσης.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.8	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών που απείχαν της εκπαίδευσης	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών ηλικίας μεταξύ 10 και 16 ετών, που δεν φοίτησαν ποτέ στο σχολείο, και δημιουργία τάξεων υποδοχής με στόχο τη σταδιακή σχολική τους ένταξη. Οι μαθητές αυτοί μπορούν με την κατάλληλη στήριξη να αποκτήσουν μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων το απολυτήριο του Δημοτικού Σχολείου.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.9	Συμπληρωματικός εξοπλισμός σχολείων προσανατολισμένους στη Διαπολιτισμική Αγωγή	Υλικοτεχνική υποδομή για την προσέγγιση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μικρών Ρομά	ΣΧΟΛΕΙΑ	7
			3.1.10	Μελέτη διασφάλισης πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Καταγραφή αναγκών και προτάσεις	ΜΕΛΕΤΗ	1
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					755.000,00 €		

3: Εκπαίδευση	3.2	<i>Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση</i>	3.2.1	Διευκόλυνση πρόσβασης των παιδιών Ρομά σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία	Καθημερινή επιμέλεια, στήριξη και καταγραφή της πρόσβασης στα νηπιαγωγεία με τη συνδρομή κοινωνικών λειτουργών, διαμεσολαβητών και κλινικών κοινωνιολόγων. Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών.	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	2
			3.2.2	Οδηγός διδασκαλίας—εκπαιδευτικό υλικό	Συγγραφή οδηγού διδασκαλίας και εκπαίδευσης μαθητών Ρομά στο νηπιαγωγείο, καθώς και σχεδιασμός διδακτικού υλικού. Παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σε νηπιαγωγεία με μαθητές Ρομά, με σκοπό την προώθηση καλών πρακτικών διδασκαλίας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			3.2.3	Ενημέρωση και εμφύχωση γονέων Ρομά—Σχολές γονέων	Δράσεις με έμφαση στην ενημέρωση και εμφύχωση Ρομά γονέων για την ανάδειξη της σημασίας της προσχολικής αγωγής, με σκοπό την πληροφόρηση και προετοιμασία των παιδιών που πρόκειται να εγγραφούν στο σχολείο για πρώτη φορά.	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	10
			3.2.4	Δικτύωση νηπιαγωγείων	Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων, υπεύθυνων σχολικών συμβούλων και γονέων Ρομά. Δικτύωση νηπιαγωγείων και οικογενειών Ρομά με τη συνδρομή ψυχολόγων και κλινικών κοινωνιολόγων. Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων με τα δημοτικά σχολεία υποδοχής.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.2.5	Δημιουργία θερινών τμημάτων	Με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	10
			3.2.6	Ευέλικτα προγράμματα δημιουργικής μάθησης	Μέσα στους οικισμούς με στόχο την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 4 ετών τα οποία δεν μπορούν να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία ως προνήπια λόγω της έλλειψης θέσεων	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	2
			3.2.7	Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας	Η ελλιπής γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την εγγραφή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και στην ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.	ΑΤΟΜΑ	50
			3.2.8	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων για νήπια με στόχο την καλύτερη σχολική ένταξη.	ΑΤΟΜΑ	100
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.3	Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης	3.3.1	Ανάπτυξη του μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημοσία Εκπαίδευση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.3.2	Προγράμματα εξασφάλισης στίσισης/ένδυσης	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.	ΑΤΟΜΑ	40
			3.3.3	Ενημέρωση και αλφαριθμητισμός γονέων με μαθητές στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού	Δίνοντας έμφαση σε κοινές δράσεις εκπαίδευσης	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	2
			3.3.4	Διάθεση υποστηρικτικού διδακτικού υλικού	Αναπαραγωγή του υπάρχοντος διδακτικού υλικού από τα προηγούμενα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά μαθητών	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	35
			3.3.5	Οργάνωση θερινών τμημάτων	Με στόχο την εξειδικευμένη στήριξη ομάδων μαθητών. Η εξειδικευμένη στήριξη έχει ως βάση τις αξιολογήσεις της μαθησιακής εξέλιξης των μαθητών στα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας.	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	35
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	3.4	Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης	3.4.1	Καμπάνια ενάντια στους πρόωρους γάμους κοριτσιών		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.4.2	Οργάνωση μαθητικού συμβουλίου	Με συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.4.3	Σχολεία ως Κοινότητες Μάθησης	Διαλογικές συναντήσεις λογοτεχνίας, δραστηριότητες ομάδες, εκπαίδευση γονέων και κοινότητας	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	35
			3.4.4	Ανάπτυξη δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	Ρομά και μη Ρομά με έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα	ΑΤΟΜΑ	50
			3.4.5	Προγράμματα κοινών δράσεων Ρομά και μη Ρομά μαθητών	Για παράδειγμα, θερινές κατασκηνώσεις ή κοινές θεματικές εκδρομές	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	20
			3.4.6	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά	Με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.	ΑΤΟΜΑ	50
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	3.5	Δράσεις Στήριξης για τους Εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης	3.5.1	Προσθήκη εκπαιδευτικών ενδιάμεσων τάξεων υποδοχής ως 2ου εκπαιδευτή	Με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΑΤΟΜΑ	14
			3.5.2	Γενικές επιμορφώσεις εξειδικευμένα για τους/τις μαθητές/τριες Ρομά	Για τα στελέχη εκπαίδευσης, τους εκπαιδευτικούς των ΣΔΕ & ΚΕΕ, τους κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους των ΙΑΚ. Εξ αποστάσεως επιμόρφωση, σεμινάρια ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών, διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσω συγκρότησης μιας κοινότητας μάθησης στην οποία θα συμμετέχουν μέλη της επιστημονικής ομάδας, οι νηπιαγωγοί και οι σχολικοί σύμβουλοι.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.5.3	Δημιουργία portfolio μαθητών/τριών	Αναφορικά με το "πώς μπορεί" αυτοί οι μαθητές να στηριχθούν μαθησιακά, ώστε οι δάσκαλοι και οι καθηγητές να έχουν μια καλή εικόνα για τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών/τριών Ρομά και να μπορούν να σχεδιάσουν τις δικές τους υποστηρικτικές δράσεις.	ΑΤΟΜΑ	120
			3.5.4	Ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Για την υποδοχή μαθητών/τριών Ρομά και μεταναστών (μικρά project καθηγητών—μαθητών μη Ρομά)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.6	Ενίσχυση της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων και Ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12 – 17 που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής	3.6.1	Καμπάνια ενημέρωσης-υποστήριξης για την επιμόρφωση ενηλίκων Ρομά	Μέσα στους οικισμούς	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.2	Οργάνωση φροντιστηριακών μονάδων	Στο κέντρο Στήριξης Ρομά για την προετοιμασία παιδιών που δεν εντάσσονται στην εκπαίδευση και επιθυμούν να ενταχθούν σε σχολείο 2ης ευκαιρίας (12-17 ετών).	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.3	Ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και στήριξης των μαθητών/τριών	Ηλικίας 12-17 ετών που εντάσσονται καθυστερημένα ή επανεντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.4	Στοχευμένα προγράμματα αλφαριθμητισμού	Ο αναλφαριθμητισμός είναι βασικό χαρακτηριστικό του πληθυσμού Ρομά και, δυστυχώς, οι ενήλικες δεν ενθαρρύνουν τα παιδιά τους να φοιτήσουν (τουλάχιστον) στο δημοτικό.	ΑΤΟΜΑ	100
			3.6.5	Προγράμματα Σύνδεσης Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ), Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τις βαθμίδες εκπαίδευσης	Σύνδεση προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τα ΣΔΕ. Δίνεται η δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου Γυμνασίου και η μετάβαση στα ΕΠΑΛ Σύνδεση των ΣΔΕ με τα ΕΠΑΛ. Η σύνδεση ΣΔΕ και ΕΠΑΛ μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα ως προς το ζητούμενο της διασφάλισης της πρόοδου της πληθυσμού στη λυκειακή εκπαίδευση και, κατά συνέπεια, στην επαγγελματική τους κατάρτιση.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.6	Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας		ΑΤΟΜΑ	70
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.7	Παροχή κινήτρων για Ένταξη και Επιτυχημένη Φοίτηση στη Β' θμια και γ' θμια Εκπαίδευση	3.7.1	Δημιουργία γραφείου εθελοντισμού νέων	Για την αξιοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων με επικέντρωση σε νέους Ρομά που συμμετέχουν στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.	ΔΟΜΗ	1	
			3.7.2	Σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού	Εξειδικευμένα σεμινάρια	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	35	
			3.7.3	Οργάνωση πολιτισμικών δράσεων	Σχολικοί διαγωνισμοί σε ειδικές δεξιότητες με ειδική πρόβλεψη ποσοστού μαθητών/τριών Ρομά που θα βραβεύονται.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			3.7.4	Παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας	Εξατομικευμένη ενισχυτική διδασκαλία στα Λύκεια και οργάνωση θερινών τμημάτων	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			3.7.5	Κίνητρα για φοίτηση—υποτροφίες— βραβεία μαθητών	Για μαθητές Ρομά που πέτυχαν σε εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	ΑΤΟΜΑ	50	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	3.8	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά	3.8.1	Προγράμματα ενημέρωσης— ευαισθητοποίησης μαθητικής και τοπικής κοινωνίας	Προβολή της θετικής επίδρασης της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			3.8.2	Βιωματικό πρόγραμμα για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης	(α) Η διαδρομή των Ρομά "Ρομά για μία μέρα—Βιωματικό πρόγραμμα" για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης με ομάδα στόχο μαθητές και γονείς μη Ρομά και (β) επικέντρωση στα σχολεία που θα μπορούσαν να υποδεχθούν μαθητές Ρομά σε περίπτωση διασποράς μαθητών για την αποφυγή γκετοποιημένων σχολείων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	35	
			3.8.3	Προβολή δράσεων	Προβολή όλων των δράσεων με τη διεξαγωγή ημερίδων, συνεδρίων και δημοσιεύσεων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	10	
			3.8.4	Δημιουργία δικτύου	(1) "Άνοιγμα" των άτυπων φορέων μάθησης των πόλεων (π.χ. σύλλογοι, σωματεία) και στους μαθητές Ρομά με στόχο τη σταδιακή "απογκετοποίηση" της ταυτότητάς τους και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά της πόλης (εκπαίδευση του πολίτη). (2) Αξιοποίηση υπηρεσιών που προσφέρει η πανεπιστημιακή κοινότητα για επικοινωνία και συνεργασία όλων των συμμετεχόντων στα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά (πρόσβαση και στο υλικό και στα αποτελέσματα των παρεμβάσεων). (3) Δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των σχολείων όπου φοιτούν παιδιά Ρομά και των οικογενειών των παιδιών αυτών, καθώς και με φορείς της τοπικής κοινωνίας.	ΔΙΚΤΥΟ	1	
3.8.5	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Για την προβολή της ευρωπαϊκής κουλτούρας των Ρομά (προσκλησεις συμμετοχής και φιλοξενίας σε καλλιτέχνες Ρομά από όλη την Ευρώπη)	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5				
3.8.6	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5				
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							150.000,00 €	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							2.717.500,00 €	

Δήμος Σοφάδων

Άξονας Προτεραιότητας 4: Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
4:Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα	4.1	Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων	4.1.1	Καμπάνια ευαισθητοποίησης προσωπικού εθνικού συστήματος υγείας	Για τους εμβολιασμούς παιδιών Ρομά, προκειμένου να εγγραφούν στο σχολείο αλλά και εξειδικευμένα θέματα για την αντιμετώπιση περιστατικών Ρομά.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	10
			4.1.2	Δημιουργία εργαστηρίου νέων Ρομά	Ως μέτρο πρόληψης χρήσης ουσιών δεδομένου ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ διαπιστώνεται σε ανησυχητικό βαθμό, ενώ η εξάρτηση από το τσιγάρο αφορά όλο τον πληθυσμό, γυναίκες-άντρες-παιδιά.	ΔΟΜΗ	1
			4.1.3	Επιδημιολογική έρευνα πληθυσμού Ρομά	Και στους δύο οικισμούς	ΜΕΛΕΤΗ	1
			4.1.4	Ατομική, στοματική υγιεινή, γυναικολογικός έλεγχος	Σχολική αγωγή σε θέματα ατομικής και στοματικής υγιεινής και γυναικολογικού ελέγχου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.5	Προγράμματα πρόληψης/ αντιμετώπισης ψυχικών ασθενειών	Χαρακτηριστικό των Ρομά σε θέματα ψυχικής υγείας είναι η εμφάνιση ψυχικών διαταραχών, -όπως κατάθλιψη, άγχος, αγχώδης διαταραχή-, νευρολογικών νοσημάτων και η εύκολη προσφυγή σε φαρμακευτικές αγωγές.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.6	Μελέτη εφαρμογής κάρτας υγείας για Ρομά στους οικισμούς της Θεσσαλίας	Ανάγκη εφαρμογής συγκροτημένης, πιο ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των τσιγγάνων από τις υπηρεσίες υγείας διαμέσου του σχεδιασμού και της εφαρμογής μιας καινοτόμου προσέγγισης, όπως είναι η ηλεκτρονική κάρτα υγείας.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
4:Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα	4.2	Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού	4.2.1	Παροχή υπηρεσιών σε θέματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Ενδυνάμωση και Επέκταση ρόλου ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΡΟΜΑ. «Οικογενειακός γιατρός» ανά οικισμό.	ΔΟΜΗ	1
			4.2.2	Υποστήριξη λειτουργίας κέντρων στήριξης Ρομά	Δικτύωση, συστηματοποίηση, προτυποποίηση, κωδικοποίηση εύρους εργασιών, αξιολόγηση συμβολής ΙΑΚ, δημιουργία εργαλείων, υποστήριξη, συντονισμός καθοδήγηση των ΙΑΚ, αποτύπωση δικτύου παροχής υπηρεσιών προς Ρομά	ΔΟΜΗ	1
			4.2.3	Υπηρεσίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κάλυψης βασικών αναγκών	Προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης, παραβατικής συμπεριφοράς	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			4.2.4	Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ τοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας	Για ανταλλαγή καλών πρακτικών και προτάσεων	ΔΙΚΤΥΟ	1
			4.2.5	Οργάνωση και εκπαίδευση εθελοντών	Στο πλαίσιο δικτύου κατά της φτώχειας ευπαθών κοινωνικών ομάδων/για εθελοντές Ρομά και μη Ρομά	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	2
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
4:Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα	4.3	Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά	4.3.1	Δημιουργία συλλόγου γυναικών Ρομά	Και στους δύο οικισμούς	ΔΟΜΗ	2
			4.3.2	Εκπαίδευση γυναικών Ρομά	Στα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και στη συμμετοχή στα κοινά	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	10
			4.3.3	Εξωστρέφεια και διασύνδεση τοπικών συλλόγων	Σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο εστιασμένο σε δράσεις κοινωνικής ενσωμάτωσης γυναικών Ρομά	ΔΙΚΤΥΟ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					495.000,00 €		

Δήμος Σοφάδων

Άξονας Προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ		ΔΡΑΣΗ		ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020	
5: Οριζόντιες δράσεις	5.1	Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης	5.1.1	Συναλλαγές με δημόσιους φορείς-Εφορία	(1) Έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, (2) έκδοση διπλώματος οδήγησης, (3) πιστοποίηση υπαρχουσών επαγγελματικών δεξιοτήτων	ΑΤΟΜΑ	100	
			5.1.2	Βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	Εκπαίδευση ενήλικων Ρομά για τη βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	ΑΤΟΜΑ	100	
			5.1.3	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	5.2	Πολιτισμός	5.2.1	Ενέργειες καταγραφής, ανάδειξης, ενίσχυσης, υποστήριξης του πολιτισμού των Ρομά (rom pride)	Αναγκαιότητα καταπολέμησης των προκαταλήψεων και ενίσχυσης του πολιτισμού των Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1	
			5.2.2	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			5.2.3	Καμπάνια ενάντια στους πρόωρους γάμους κοριτσιών	Οι πρόωροι γάμοι αποτελούν μια πολύ διαδεδομένη πρακτική και παράδοση στις κοινωνίες των Ρομά, η οποία αποτελεί τροχοπέδη για πολλά ζητήματα όπως, για παράδειγμα, της εκπαίδευσης.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	10	
			5.2.4	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Με στόχο τη συμμετοχή Ρομά και μη Ρομά πληθυσμού και την ταυτοποίηση κοινών τόπων	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	10	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	5.3	Ευαισθητοποίηση	5.3.1	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης Ρομά και γενικού πληθυσμού	Από κοινού εκδηλώσεις με ανάδειξη κοινών σημείων (μουσική, χορός κτλ.). Ενέργειες καταπολέμησης στίγματος: αντιμετώπιση στερεότυπων, προκαταλήψεων, προβολή θετικών προτύπων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	10	
			5.3.2	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς	Από τους ίδιους τους κατοίκους με στόχο τη σύσφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προσασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	2	
			5.3.3	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά	8 Απριλίου Δράσεις δημοσιότητας σχετικές με τον πολιτισμό και την κουλτούρα των Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	10	
			5.3.4	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							120.000,00 €

Δήμος Καρδίτσας

Άξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.1	Τεχνικές μελέτες	1.1.1	Μελέτη καταγραφής αναγκών στέγασης και βασικών υποδομών	Εκτός από τα σπίτια που κατασκευάστηκαν υπάρχουν επίσης αρκετά κοντέινερ και παραπήγματα.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.2	Ανοικτός διαγωνισμός για νέους αρχιτέκτονες/πολεοδόμους	Βραβείο καινοτόμων προσεγγίσεων για τη χωροτακτική και αρχιτεκτονική βελτίωση του οικισμού	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.3	Μητρώο ακίνητης περιουσίας	GIS-«Κτηματολόγιο Ρομά»: Η δράση αφορά την αναλυτική καταγραφή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και των συνθηκών ενοίκησης των νοικοκυριών για τη διαμόρφωση πολιτικής στέγασης (κυρίως για τον παλιό οικισμό).	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			1.1.4	Μελέτη εγκατάστασης λοιπού πληθυσμού στους οικισμούς Ρομά	Εξέταση περίπτωσης παραχώρησης ή ενοικίασης με μικρό τίμημα οικοπέδων μέσα στον παλιό οικισμό ή πέριξ του νέου οικισμού απόρων ή οικογενειών με χαμηλό εισόδημα μη Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.5	Μελέτη οδικής σύνδεσης οικισμού	Εξέταση περίπτωσης σύνδεσης με μικρά λεοφωρεία/αστική συγκοινωνία με την πόλη της Καρδίτσας και τα όμορα χωριά (Μέλισσα, Πελοπούλα κτλ.)	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.6	Μελέτη μετεγκατάστασης οικογενειών	Μελέτη για την περίπτωση οικογενειών που επιθυμούν τη μετεγκατάστασή τους σε δημόσια κτήρια εντός του οικιστικού ιστού της Καρδίτσας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.2	Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης	1.2.1	Αναπλάσεις χώρων οικισμού	Καθαρισμός και επισκευές χώρων στον οικισμό	ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ	1
			1.2.2	Επιχορήγηση ενοικίου οικογενειών	Υπάρχει σημαντικός αριθμός οικογενειών Ρομά που επιθυμούν να μετακινηθούν προς τον οικοδομικό ιστό της πόλης της Καρδίτσας, καθώς και σε γειτονικά χωριά.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	5
			1.2.3	Αποκατάσταση-Αναβάθμιση οικιών οικισμού	Τα σπίτια του οικισμού απαιτούν κάποιες επιδιορθώσεις και αναμορφώσεις.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	10
			1.2.4	Μετεστέγαση οικογενειών	Οικογένειες, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα και την επιθυμία να φύγουν από τους οικισμούς και να ενσωματωθούν στον ιστό της πόλης σε δημόσια κτήρια που θα τροποποιηθούν κατάλληλα.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	5
			1.2.5	Αντικατάσταση πρόχειρων κατασκευών/παραπηγμάτων στον οικισμό	Υπάρχουν 33 περίπου πρόχειρες κατασκευές στον παλιό οικισμό. Μια λύση για την αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης είναι η αντικατάσταση μέρους αυτών με μικρά λυόμενα ή κοντέινερ.	ΣΠΙΤΙΑ	20
			1.2.6	Συγκοινωνιακή σύνδεση οικισμού με το κέντρο της πόλης της Καρδίτσας και τα γύρω χωριά	Αστική συγκοινωνία με μικρά λεοφωρεία	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			1.2.7	Εγκατάσταση πληθυσμού μη Ρομά στον οικισμό	Δράση για άπορους ή χαμηλού εισοδήματος μη Ρομά που επιθυμούν να εγκατασταθούν μέσα στον οικισμό "Μαύρικα".	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	5
			1.2.8	Υποδομές—Κοινόχρηστοι χώροι—Οδοποιία	Ενδεικτικά αναφέρονται: διαμόρφωση εισόδου οικισμού, διευθέτηση αρδευτικού καναλιού κτλ.		1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					1.440.000,00 €		

Δήμος Καρδίτσας

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	2.1	2.1.1	Τακτοποίηση λογιστικών/φορολογικών εκκρεμοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών	Οι Ρομά των οικισμών του δήμου Καρδίτσας απασχολούνται κυρίως με εποχικές και αγροτικές εργασίες και πλανόδιο εμπόριο.	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	20	
		2.1.2	Προγράμματα για ανάπτυξη της αυτοαπασχόλησης	Για παράδειγμα: (1) επισκευή οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων, (2) μεταλλικές κατασκευές, (3) ανακύκλωση μετάλλου (scrap), (4) αγροτικές εργασίες κ.ά.	ΝΘΕ	20	
		2.1.3	Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για απασχόληση Ρομά	Επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβάλει ο εργοδότης στην περίπτωση πρόσληψης Ρομά εργατών.	ΝΘΕ	20	
		2.1.4	Προγράμματα on the job training	Προγράμματα με αυξημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης με σκοπό την εξοικείωση με την μισθωτή εργασία	ΝΘΕ	50	
		ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					250.000,00 €
	2.2	Χωρικά στοχευμένες δράσεις	2.2.1	Μελέτη ανάδειξης δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπορικών δραστηριοτήτων που καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων της Καρδίτσας	Νέες εμπορικές προοπτικές που να συμβαδίζουν με τις ανάγκες των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			2.2.2	Καμπάνια για την απασχόληση των Ρομά τοπικά	Δράσεις ενημέρωσης στον οικισμό με Ρομά του ίδιου του οικισμού	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			2.2.3	Οργάνωση/Εκπαίδευση στη συνεταιριστική επιχειρηματικότητα (Γυναίκες)	Η ίδρυση των γυναικείων συνεταιρισμών θα υποστηριχθεί υπό τη μορφή της εμπψύχωσης, της συμβουλευτικής, της επαγγελματικής κατάρτισης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, και της οικονομικής στήριξης.	ΔΟΜΗ	1
			2.2.4	Δημιουργία Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ) για την εξυπηρέτηση των Ρομά - Σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού	Κοινωνική οικονομία – συνεταιρισμοί με στόχο: (1) την προσφορά υπηρεσιών για κάλυψη αναγκών της κοινότητας, (2) την οργάνωση και διαχείριση των προϊόντων από τις ασχολίες των Ρομά, (3) την εκμίσθωση-διάθεση δημοτικών γαιών για αγροτική εκμετάλλευση, (4) το συνεταιρισμό συλλογής και διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών	ΔΟΜΕΣ	1
			2.2.5	Job Centre	Γραφείο υποστήριξης επιχειρηματικότητας και συνεταιριστικής δράσης (μικροπιστώσεις, επιχειρησιακά σχέδια κτλ.)	ΔΟΜΗ	1
			2.2.6	Μελέτη αξιοποίησης αδρανών δημοσίων γαιών για τη μίσθωση σε Ρομά	Μελέτη για την πιθανότητα αξιοποίησης δημοσίων γαιών από Ρομά	ΜΕΛΕΤΗ	1
			2.2.7	Μίσθωση δημοσίων γεωργικών γαιών	Διερεύνηση και υποστήριξη νέων Ρομά για την κατοχή αγροτικής γης είτε μέσω προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης είτε μέσω επιδότησης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			2.2.8	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακατασκευής και επέκτασης υφιστάμενων οικιών	Εκπαίδευση κατοίκων στις αντίστοιχες εργασίες και απασχόλησή τους στο πρόγραμμα ανακατασκευής/επέκτασης (μελέτη-επιλογή-εκπαίδευση-απασχόληση)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					625.000,00 €	

Δήμος Καρδίτσας

Άξονας Προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020	
3: Εκπαίδευση	3.1	3.1.1	Αναζήτηση και καταγραφή ανά οικισμό των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Συνεχής αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη συνδρομή του ΙΑΚ και συνεργατών προγράμματος. Συνδυάζεται και με πρόταση εκπαιδευτικής στήριξης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
		3.1.2	Διασφάλιση πρόσβασης μαθητών Ρομά στο σχολείο	Συνοδοί—Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών	ΣΧΟΛΕΙΑ	5
		3.1.3	Μελέτη για την ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΜΕΛΕΤΗ	1
		3.1.4	Μελέτη για τη διασπορά μαθητών Ρομά σε όμορες σχολικές μονάδες	Με εστίαση στην πολύπλευρη αντιμετώπιση του θέματος και στην κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση του λοιπού πληθυσμού	ΜΕΛΕΤΗ	1
		3.1.5	Ενίσχυση όμορων σχολικών μονάδων	(Σε περίπτωση διασποράς) Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) οργάνωση συμβουλευτικού σταθμού για παιδιά και ενήλικες, (2) επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς, (3) παροχή παράλληλης μαθησιακής στήριξης και ενισχυτικής διδασκαλίας σε όλους τους μαθητές που έχουν ανάγκη, (4) παροχή διδακτικών υλικών και εποπτικών μέσων διδασκαλίας, (5) παροχή δημιουργικών δραστηριοτήτων σε όλους τους μαθητές με σκοπό την αλληλεπίδραση και αποδοχή, (6) οργάνωση και εξοπλισμός εργαστηρίων, (7) σεμινάρια για γονείς σε ζητήματα εκπαίδευσης, (8) κοινές εκδηλώσεις γονέων και μαθητών, (9) στήριξη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων κτλ.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
		3.1.6	Οργάνωση και εμπλουτισμός σχολικής βιβλιοθήκης	Με γνώμονα την πολυπολιτισμικότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών Ρομά που φοιτούν σε μεικτά σχολεία αλλά και τη δημιουργία σχολείου-προτύπου.	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	7
		3.1.7	Διερεύνηση και εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών των νέων Ρομά	Ειδικά για νέους Ρομά (12-17 ετών) που παρουσιάζουν κενά ήδη από τα αρχικά στάδια της εκπαίδευσης.	ΜΕΛΕΤΗ	1
		3.1.8	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών που απέχχαν της εκπαίδευσης	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών ηλικίας μεταξύ 10 και 16 ετών, που δεν φοίτησαν ποτέ στο σχολείο, και δημιουργία τάξεων υποδοχής με στόχο τη σταδιακή σχολική τους ένταξη. Οι μαθητές αυτοί μπορούν με την κατάλληλη στήριξη να αποκτήσουν μέσω κατατακτριών εξετάσεων το απολυτήριο του Δημοτικού Σχολείου.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
		3.1.9	Συμπληρωματικός εξοπλισμός σχολείων προσανατολισμένους στη Διαπολιτισμική Αγωγή	Υλικοτεχνική υποδομή για την προσέγγιση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μικρών Ρομά	ΣΧΟΛΕΙΑ	5
		3.1.10	Μελέτη διασφάλισης πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Καταγραφή αναγκών και προτάσεις	ΜΕΛΕΤΗ	1
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					600.000,00 €	

3: Εκπαίδευση	3.2	Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση	3.2.1	Διευκόλυνση πρόσβασης των παιδιών ρομά σε παιδικούς σταθμούς και Νηπιαγωγεία	Καθημερινή επιμέλεια, στήριξη και καταγραφή της πρόσβασης στα νηπιαγωγεία με τη συνδρομή κοινωνικών λειτουργών, διαμεσολαβητών και κλινικών κοινωνιολόγων. Μικρά Λεωφορεία για διασπορά μαθητών.	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	1			
			3.2.2	Οδηγός διδασκαλίας—εκπαιδευτικό υλικό	Συγγραφή οδηγού διδασκαλίας και εκπαίδευσης μαθητών Ρομά στο νηπιαγωγείο, καθώς και σχεδιασμός διδακτικού υλικού. Παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σε νηπιαγωγεία με μαθητές Ρομά, με σκοπό την προώθηση καλών πρακτικών διδασκαλίας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1			
			3.2.3	Ενημέρωση και εμπύχωση γονέων Ρομά—Σχολές γονέων	Δράσεις με έμφαση στην ενημέρωση και εμπύχωση Ρομά γονέων για την ανάδειξη της σημασίας της προσχολικής αγωγής, με σκοπό την πληροφόρηση και προετοιμασία των παιδιών που πρόκειται να εγγραφούν στο σχολείο για πρώτη φορά.	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	5			
			3.2.4	Δικτύωση νηπιαγωγείων	Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων, υπεύθυνων σχολικών συμβούλων και γονέων Ρομά. Δικτύωση νηπιαγωγείων και οικογενειών Ρομά με τη συνδρομή ψυχολόγων και κλινικών κοινωνιολόγων. Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων με τα δημοτικά σχολεία υποδοχής.	ΔΙΚΤΥΟ	1			
			3.2.5	Δημιουργία θερινών τμημάτων	Με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5			
			3.2.6	Ευέλκτα προγράμματα δημιουργικής μάθησης	Μέσα στους οικισμούς με στόχο την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 4 ετών, τα οποία δεν μπορούν να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία ως προνήπια λόγω της έλλειψης θέσεων.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
			3.2.7	Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας	Η ελλιπής γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την εγγραφή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και στην ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.	ΑΤΟΜΑ	50			
			3.2.8	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων για νήπια με στόχο την καλύτερη σχολική ένταξη.	ΑΤΟΜΑ	30			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							355.000,00 €
			3.3	Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης	3.3.1	Ανάπτυξη του μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
3.3.2	Προγράμματα εξασφάλισης σίτισης/ένδυσης	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.			ΑΤΟΜΑ	40				
3.3.3	Ενημέρωση και αλφαριθμητισμός γονέων με μαθητές στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού	Δίνοντας έμφαση σε κοινές δράσεις εκπαίδευσης			ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1				
3.3.4	Διάθεση υποστηρικτικού διδακτικού υλικού	Αναπαραγωγή του υπάρχοντος διδακτικού υλικού από τα προηγούμενα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά μαθητών			ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	25				
3.3.5	Οργάνωση θερινών τμημάτων	Με στόχο την εξειδικευμένη στήριξη ομάδων μαθητών. Η εξειδικευμένη στήριξη έχει ως βάση τις αξιολογήσεις της μαθησιακής εξέλιξης των μαθητών στα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας.			ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	25				
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							225.000,00 €			
3.4	Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης	3.4.1	Οργάνωση μαθητικού συμβουλίου	Με συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1				
		3.4.2	Σχολεία ως Κοινότητες Μάθησης	Διαλογικές συναντήσεις λογοτεχνίας, διαδραστικές ομάδες, εκπαίδευση γονέων και κοινότητας	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	25				
		3.4.3	Ανάπτυξη δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	Ρομά και μη Ρομά με έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα	ΑΤΟΜΑ	50				
		3.4.4	Προγράμματα κοινών δράσεων Ρομά και μη Ρομά μαθητών	Για παράδειγμα, θερινές κατασκηνώσεις ή κοινές θεματικές εκδρομές	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5				
		3.4.5	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά	Με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.	ΑΤΟΜΑ	50				
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							102.500,00 €			

	3.5	Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης	3.5.1	Προσθήκη εκπαιδευτικών ενδιάμεσων τάξεων υποδοχής ως 2ου εκπαιδευτή	Με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΑΤΟΜΑ	25			
			3.5.2	Γενικές επιμορφώσεις εξειδικευμένα για τους/τις μαθητές/τριες Ρομά	Για τα στελέχη εκπαίδευσης, τους εκπαιδευτικούς των ΣΔΕ & ΚΕΕ, τους κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους των ΙΑΚ. Εξ αποστάσεως επιμόρφωση, σεμινάρια ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών, διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσω συγκρότησης μιας κοινότητας μάθησης στην οποία θα συμμετέχουν μέλη της επιστημονικής ομάδας, οι νηπιαγωγοί και οι σχολικοί σύμβουλοι.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
			3.5.3	Δημιουργία portfolio μαθητών/τριών	Αναφορικά με το "πώς μπορεί" αυτοί οι μαθητές να σπρηχθούν μαθησιακά, ώστε οι δάσκαλοι και οι καθηγητές να έχουν μια καλή εικόνα για τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών/τριών Ρομά και να μπορούν να σχεδιάσουν τις δικές τους υποστηρικτικές δράσεις.	ΑΤΟΜΑ	100			
			3.5.4	Ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Για την υποδοχή μαθητών/τριών Ρομά και μεταναστών (μικρά project καθηγητών-μαθητών μη Ρομά)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							70.000,00 €
3: Εκπαίδευση	3.6	Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδικά μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12-17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής	3.6.1	Καμπάνια ενημέρωσης-υποστήριξης για την επιμόρφωση ενηλίκων Ρομά	Μέσα στους οικισμούς	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
			3.6.2	Οργάνωση φροντιστηριακών μονάδων	Στο κέντρο Στήριξης Ρομά για την προετοιμασία παιδιών που δεν εντάσσονται στην εκπαίδευση και επιθυμούν να ενταχθούν σε σχολείο 2ης ευκαιρίας (12-17 ετών).	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
			3.6.3	Ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και στήριξης των μαθητών/τριών	Ηλικίας 12-17 ετών που εντάσσονται καθυστερημένα ή επανεντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
			3.6.4	Στοχευμένα προγράμματα αλφαριθμητισμού	Ο αναλφαριθμητισμός είναι βασικό χαρακτηριστικό του πληθυσμού Ρομά και, δυστυχώς, οι ενήλικες δεν ενθαρρύνουν τα παιδιά τους να φοιτήσουν (τουλάχιστον) στο δημοτικό.	ΑΤΟΜΑ	50			
			3.6.5	Προγράμματα Σύνδεσης Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ), Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τις βαθμίδες εκπαίδευσης	Σύνδεση προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τα ΣΔΕ. Δίνεται η δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου Γυμνασίου και η μετάβαση στα ΕΠΑΛ Σύνδεση των ΣΔΕ με τα ΕΠΑΛ. Η σύνδεση ΣΔΕ και ΕΠΑΛ μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα ως προς το ζητούμενο της διασφάλισης της πρόσβασης του πληθυσμού στη λυκειακή εκπαίδευση και κατά συνέπεια στην επαγγελματική τους κατάρτιση.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1			
			3.6.6	Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας		ΑΤΟΜΑ	70			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							255.000,00 €
3: Εκπαίδευση	3.7	Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β' θμια και γ' θμια εκπαίδευση	3.7.1	Δημιουργία γραφείου εθελοντισμού νέων	Για την αξιοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων με επικέντρωση σε νέους Ρομά που συμμετέχουν στο Γυμνάσιο και το Λύκειο	ΔΟΜΗ	1			
			3.7.2	Σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού	Εξειδικευμένα σεμινάρια	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	25			
			3.7.3	Οργάνωση πολιτισμικών δράσεων	Σχολικοί διαγωνισμοί σε ειδικές δεξιότητες με ειδική πρόβλεψη ποσοστού μαθητών Ρομά που θα βραβεύονται.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5			
			3.7.4	Παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας	Στα Λύκεια εξομοιωμένη ενισχυτική διδασκαλία Οργάνωση θερινών τιμημάτων	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	25			
			3.7.5	Κίνητρα για φοίτηση—υποτροφίες—βραβεία μαθητών	Για μαθητές Ρομά που πέτυχαν σε εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	ΑΤΟΜΑ	25			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							745.000,00 €
			3: Εκπαίδευση	3.8	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά	3.8.1	Προγράμματα ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης μαθητικής και τοπικής κοινωνίας	Προβολή της θετικής επίδρασης της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
3.8.2	Βιωματικό πρόγραμμα για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης	(α) Η διαδρομή των Ρομά "Ρομά για μία μέρα—Βιωματικό πρόγραμμα" για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης με ομάδα στόχο μαθητές και γονείς μη Ρομά και (β) επικέντρωση στα σχολεία που θα μπορούσαν να υποδεχθούν μαθητές Ρομά σε περίπτωση διασποράς μαθητών για την αποφυγή γκετοποιημένων σχολείων.				ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	25			
3.8.3	Προβολή δράσεων	Προβολή όλων των δράσεων με τη διεξαγωγή ημερίδων, συνεδρίων και δημοσιεύσεων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο				ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5			
3.8.4	Δημιουργία δικτύου	(1) "Ανοιγμα" των άτυπων φορέων μάθησης των πόλεων (π.χ. σύλλογοι, σωματεία) και στους μαθητές Ρομά με στόχο τη σταδιακή "απογκετοποίηση" της ταυτότητάς τους και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά της πόλης (εκπαίδευση του πολίτη). (2) Αξιοποίηση υπηρεσιών που προσφέρει η πανεπιστημιακή κοινότητα για επικοινωνία και συνεργασία όλων των συμμετεχόντων στα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά (πρόσβαση και στο υλικό και στα αποτελέσματα των παρεμβάσεων). (3) Δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των σχολείων όπου φοιτούν παιδιά Ρομά και των οικογενειών των παιδιών αυτών, καθώς και με φορείς της τοπικής κοινωνίας.				ΔΙΚΤΥΟ	1			
3.8.5	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Για την προβολή της ευρωπαϊκής κουλτούρας των Ρομά (προσκλησεις συμμετοχής και φιλοξενίας σε καλλιτέχνες Ρομά από όλη την Ευρώπη)				ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5			
3.8.6	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά					ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5			
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							130.000,00 €			
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							2.482.500,00 €			

Δήμος Καρδίτσας

Άξονας Προτεραιότητας 4: Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020			
4:Υγεία-Κοινωνική φροντίδα	4.1	Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων	4.1.1	Καμπάνια ευαισθητοποίησης προσωπικού Εθνικού Συστήματος Υγείας	Για τους εμβολιασμούς παιδιών Ρομά, προκειμένου να εγγραφούν στο σχολείο αλλά και εξειδικευμένα θέματα για την αντιμετώπιση περιστατικών Ρομά.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			4.1.2	Δημιουργία εργαστηρίου νέων Ρομά	Ως μέτρο πρόληψης χρήσης ουσιών δεδομένου ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ διαπιστώνεται σε ανησυχητικό βαθμό, ενώ η εξάρτηση από το τσιγάρο αφορά όλο τον πληθυσμό, γυναίκες-άντρες-παιδιά.	ΔΟΜΗ	1	
			4.1.3	Επιδημιολογική έρευνα πληθυσμού Ρομά	Για τον οικισμό	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			4.1.4	Ατομική, στοματική υγιεινή, γυναικολογικός έλεγχος	Σχολική αγωγή σε θέματα ατομικής και στοματικής υγιεινής και γυναικολογικού ελέγχου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5	
			4.1.5	Προγράμματα πρόληψης/ αντιμετώπισης ψυχικών ασθενειών	Χαρακτηριστικό των Ρομά σε θέματα ψυχικής υγείας είναι η εμφάνιση ψυχικών διαταραχών, -όπως κατάθλιψη, άγχος, αγχώδης διαταραχή-, νευρολογικών νοσημάτων και η εύκολη προσφυγή σε φαρμακευτικές αγωγές.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5	
			4.1.6	Μελέτη εφαρμογής κάρτας υγείας για Ρομά στους οικισμούς της Θεσσαλίας	Ανάγκη εφαρμογής συγκροτημένης, πιο ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των τσιγγάνων από τις υπηρεσίες υγείας διαμέσου του σχεδιασμού και της εφαρμογής μιας καινοτόμου προσέγγισης, όπως είναι η ηλεκτρονική κάρτα υγείας.	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					95.000,00 €
	4.2	Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού	4.2.1	Παροχή υπηρεσιών σε θέματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Ενδυνάμωση και επέκταση του ρόλου Κέντρου Στήριξης Ρομά. Υιοθέτηση του θεσμού του "οικογενειακού γιατρού" ανά οικισμό.	ΔΟΜΗ	1	
			4.2.2	Υποστήριξη λειτουργίας κέντρων στήριξης Ρομά	Δικτύωση, συστηματοποίηση, προτυποποίηση, κωδικοποίηση εύρους εργασιών, αξιολόγηση συμβολής ΙΑΚ, δημιουργία εργαλείων, υποστήριξη, συντονισμός καθοδήγηση των ΙΑΚ, αποτύπωση δικτύου παροχής υπηρεσιών προς Ρομά	ΔΟΜΗ	1	
			4.2.3	Υπηρεσίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κάλυψης βασικών αναγκών	Προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης, παραβατικής συμπεριφοράς	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			4.2.4	Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ τοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας	Για ανταλλαγή καλών πρακτικών και προτάσεων	ΔΙΚΤΥΟ	1	
			4.2.5	Οργάνωση και εκπαίδευση εθελοντών	Στο πλαίσιο δικτύου κατά της φτώχειας ευπαθών κοινωνικών ομάδων/για εθελοντές Ρομά και μη Ρομά	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					340.000,00 €
			4.3	Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά	4.3.1	Δημιουργία συλλόγου γυναικών Ρομά		ΔΟΜΗ
	4.3.2	Εκπαίδευση γυναικών Ρομά			Στα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και στη συμμετοχή στα κοινά	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	5	
	4.3.3	Εξωστρέφεια και διασύνδεση τοπικών συλλόγων			Σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο εστιασμένο σε δράσεις κοινωνικής ενσωμάτωσης γυναικών Ρομά	ΔΙΚΤΥΟ	1	
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							40.000,00 €	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					475.000,00 €			

Δήμος Καρδίτσας

Άξονας Προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ		ΔΡΑΣΗ		ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020	
5: Οριζόντιες δράσεις	5.1	Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης	5.1.1	Συναλλαγές με δημόσιους φορείς-Εφορία	(1) Έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, (2) έκδοση διπλώματος οδήγησης, (3) πιστοποίηση υπαρχουσών επαγγελματικών δεξιοτήτων	ΑΤΟΜΑ	50	
			5.1.2	Βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	Εκπαίδευση ενήλικων Ρομά για τη βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	ΑΤΟΜΑ	50	
			5.1.3	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	5.2	Πολιτισμός	5.2.1	Ενέργειες καταγραφής, ανάδειξης, ενίσχυσης, υποστήριξης του πολιτισμού των Ρομά (rom pride)	Αναγκαιότητα καταπολέμησης των προκαταλήψεων και ενίσχυσης του πολιτισμού των Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1	
			5.2.2	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			5.2.3	Καμπάνια ενάντια στους πρόωρους γάμους κοριτσιών	Οι πρόωροι γάμοι αποτελούν μια πολύ διαδεδομένη πρακτική και παράδοση στις κοινωνίες των Ρομά, η οποία αποτελεί τροχοπέδη για πολλά ζητήματα όπως για παράδειγμα, της εκπαίδευσης.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			5.2.4	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Με στόχο τη συμμετοχή Ρομά και μη Ρομά πληθυσμού και την ταυτοποίηση κοινών τόπων	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	5.3	Εναισθητοποίηση	5.3.1	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης Ρομά και γενικού πληθυσμού	Από κοινού εκδηλώσεις με ανάδειξη κοινών σημείων (μουσική, χορός κτλ.). Ενέργειες καταπολέμησης στίγματος: αντιμετώπιση στερεοτύπων, προκαταλήψεων, προβολή θετικών προτύπων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			5.3.2	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς	Από τους ίδιους τους κατοίκους με στόχο τη σύσφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προστασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			5.3.3	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά	8 Απριλίου Δράσεις δημοσιότητας σχετικές με τον πολιτισμό και την κουλτούρα των Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			5.3.4	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							60.000,00 €

Δήμος Λάρισας

Άξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
	1.1	<i>Τεχνικές μελέτες</i>	1.1.1	Μελέτη δημιουργίας κοινόχρηστων χώρων	Στη Νέα Σμύρνη υπάρχει σοβαρό πρόβλημα πυκνοκατοίκησης και ασφυκτικής δόμησης.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.2	Ανοικτός διαγωνισμός για νέους αρχιτέκτονες/πολεοδόμους	Βραβείο καινοτόμων προσεγγίσεων για τη χωροτακτική και αρχιτεκτονική βελτίωση του οικισμού	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.3	Μελέτη μετεγκατάστασης οικογενειών	Μελέτη για την περίπτωση οικογενειών που επιθυμούν τη μετεγκατάστασή τους σε δημόσια κτήρια εντός του οικιστικού ιστού της Λάρισας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.2	<i>Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης</i>	1.2.1	Αναπλάσεις χώρων οικισμού	Καθαρισμός και επισκευές χώρων στον οικισμό αλλά και αγορά οικόπεδων για την απαλλοτρίωσή τους και τη δημιουργία εστιών πρασίνου	ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ	1
			1.2.2	Επιχορήγηση ενοικίου οικογενειών	Υπάρχει σημαντικός αριθμός οικογενειών Ρομά που επιθυμούν να μετακινηθούν προς τον οικοδομικό ιστό της πόλης της Λάρισας, καθώς και σε γειτονικά χωριά.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	20
			1.2.3	Αποκατάσταση—Αναβάθμιση οικιών οικισμού	Τα σπίτια του οικισμού απαιτούν κάποιες επιδιορθώσεις και αναμορφώσεις.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	50
			1.2.4	Μετεστεγάση οικογενειών	Οικογένειες, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα και την επιθυμία να φύγουν από τον οικισμό και να ενσωματωθούν στον ιστό της πόλης σε δημόσια κτήρια που θα τροποποιηθούν κατάλληλα.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	15
			1.2.5	Συγκοινωνιακή σύνδεση οικισμού με το κέντρο της πόλης	Επιδότηση εισιτηρίου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			1.2.6	Υποδομές—Κοινόχρηστοι χώροι—Οδοποιία	Δημιουργία/βελτίωση κοινόχρηστων χώρων κ.ά.		1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					1.575.000,00 €		

Δήμος Λάρισας

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ		ΔΡΑΣΗ		ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020	
2: Προώθηση στην απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση	2.1	<i>Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας</i>	2.1.1	Τακτοποίηση λογιστικών/φορολογικών εκκρεμοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών	Οι Ρομά του οικισμού της Νέας Σμύρνης απασχολούνται κυρίως με πλανόδιο εμπόριο, συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών, καθώς και με εμπορία εποχικών και αγροτικών προϊόντων.	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	50	
			2.1.2	Προγράμματα για ανάπτυξη της αυτοαπασχόλησης	Για παράδειγμα: (1) ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων, (2) μεταλλικές κατασκευές, (3) ανακύκλωση μετάλλου (scrap), (4) αγροτικές εργασίες κ.ά.	ΝΘΕ	50	
			2.1.3	Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για απασχόληση Ρομά	Επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβάλει ο εργοδότης στην περίπτωση πρόσληψης Ρομά εργατών.	ΝΘΕ	50	
			2.1.4	Προγράμματα on the job training	Προγράμματα με αυξημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης με σκοπό την εξοικείωση με τη μισθωτή εργασία	ΝΘΕ	50	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	2.2	<i>Χωρικά στοχευμένες δράσεις</i>	2.2.1	Μελέτη ανάδειξης δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπορικών δραστηριοτήτων που καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων της Λάρισας	Νέες εμπορικές προοπτικές που να συμβαδίζουν με τις ανάγκες των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			2.2.2	Καμπάνια για την απασχόληση των Ρομά τοπικά	Δράσεις ενημέρωσης στον οικισμό Ρομά της Νέας Σμύρνης Λάρισας	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			2.2.3	Οργάνωση/Εκπαίδευση στη συνεταιριστική επιχειρηματικότητα (Γυναίκες)	Η ίδρυση των γυναικείων συνεταιρισμών θα υποστηριχθεί υπό τη μορφή της επιψύχωσης, της συμβουλευτικής, της επαγγελματικής κατάρτισης και σε ορισμένες περιπτώσεις, και της οικονομικής στήριξης.	ΔΟΜΗ	1	
			2.2.4	Δημιουργία Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ) για την εξυπηρέτηση των Ρομά	Κοινωνική οικονομία – συνεταιρισμοί με στόχο: (1) την προσφορά υπηρεσιών για κάλυψη αναγκών της κοινότητας (2) την οργάνωση και διαχείριση των προϊόντων από τις ασχολίες των Ρομά, (3) το συνεταιρισμό συλλογής και διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών	ΔΟΜΕΣ	1	
			2.2.5	Job Centre	Γραφείο Υποστήριξης επιχειρηματικότητας και συνεταιριστικής δράσης (μικροπιστώσεις, επιχειρησιακά σχέδια κτλ.)	ΔΟΜΗ	1	
			2.2.8	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακατασκευής και επέκτασης υφιστάμενων οικιών	Εκπαίδευση κατοίκων στις αντίστοιχες εργασίες και απασχόλησή τους στο πρόγραμμα ανακατασκευής/επέκτασης (μελέτη-επιλογή-εκπαίδευση-απασχόληση)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						295.000,00 €	
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							770.000,00 €

Δήμος Λάρισας

Άξονας Προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
3: Εκπαίδευση	3.1	<i>Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών</i>	3.1.1	Αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Συνεχής αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη συνδρομή του ΙΑΚ και συνεργατών προγράμματος. Συνδυάζεται και με πρόταση εκπαιδευτικής στήριξης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.2	Διασφάλιση πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Συνοδοί—Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών	ΣΧΟΛΕΙΑ	8
			3.1.3	Μελέτη για την ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.4	Μελέτη για τη διασπορά μαθητών/τριών Ρομά σε όμορες σχολικές μονάδες	Με εστίαση στην πολύπλευρη αντιμετώπιση του θέματος και στην κατάλληλη ενημέρωση και εκπαίδευση του λοιπού πληθυσμού	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.5	Ενίσχυση όμορων σχολικών μονάδων	(Σε περίπτωση διασποράς) Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) οργάνωση συμβουλευτικού σταθμού για παιδιά και ενήλικες, (2) επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς, (3) παροχή παράλληλης μαθησιακής στήριξης και ενισχυτικής διδασκαλίας σε όλους τους μαθητές που έχουν ανάγκη, (4) παροχή διδακτικών υλικών και εποπτικών μέσων διδασκαλίας, (5) παροχή δημοϋργικών δραστηριοτήτων σε όλους τους μαθητές με σκοπό την αλληλεπίδραση και αποδοχή, (6) οργάνωση και εξοπλισμός εργαστηρίων, (7) σεμινάρια για γονείς σε ζητήματα εκπαίδευσης, (8) κοινές εκδηλώσεις γονέων και μαθητών, (9) στήριξη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων κτλ.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.6	Οργάνωση και εμπλουτισμός σχολικής βιβλιοθήκης	Με γνώμονα την πολυπολιτισμικότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών Ρομά που φοιτούν σε μεικτά σχολεία αλλά και τη δημιουργία σχολείου-προτύπου	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	8
			3.1.7	Διερεύνηση και εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών των νέων Ρομά	Ειδικά για νέους Ρομά (12-17 ετών) που παρουσιάζουν κενά ήδη από τα αρχικά στάδια της εκπαίδευσης.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.8	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών που απείχαν της εκπαίδευσης	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών ηλικίας μεταξύ 10 και 16 ετών, που δεν φοίτησαν ποτέ στο σχολείο και δημιουργία τάξεων υποδοχής με στόχο τη σταδιακή σχολική τους ένταξη. Οι μαθητές/τριες αυτοί/ές μπορούν με την κατάλληλη στήριξη να αποκτήσουν μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων το απολυτήριο του Δημοτικού Σχολείου.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.9	Συμπληρωματικός εξοπλισμός σχολείων προσανατολισμένος στη Διαπολιτισμική Αγωγή	Υλικοτεχνική υποδομή για την προσέγγιση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μικρών Ρομά	ΣΧΟΛΕΙΑ	8
			3.1.10	Μελέτη διασφάλισης πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Καταγραφή αναγκών και προτάσεις	ΜΕΛΕΤΗ	1
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					795.000,00 €		

3: Εκπαίδευση	3.2	Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση	3.2.1	Διευκόλυνση πρόσβασης των παιδιών Ρομά σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία	Καθημερινή επιμέλεια, στήριξη και καταγραφή της πρόσβασης στα νηπιαγωγεία με τη συνδρομή κοινωνικών λειτουργών, διαμεσολαβητών και κλινικών κοινωνιολόγων. Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών.	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	2
			3.2.2	Οδηγός διδασκαλίας—εκπαιδευτικό υλικό	Συγγραφή οδηγού διδασκαλίας και εκπαίδευσης Ρομά μαθητών στο νηπιαγωγείο, καθώς και σχεδιασμός διδακτικού υλικού. Παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σε νηπιαγωγεία με μαθητές/τριες Ρομά με σκοπό την προώθηση καλών πρακτικών διδασκαλίας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			3.2.3	Ενημέρωση και εμφύχωση γονέων Ρομά—Σχολές γονέων	Δράσεις με έμφαση στην ενημέρωση και εμφύχωση Ρομά γονέων για την ανάδειξη της σημασίας της προσχολικής αγωγής, με σκοπό την πληροφόρηση και προετοιμασία των παιδιών που πρόκειται να εγγραφούν στο σχολείο για πρώτη φορά.	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	5
			3.2.4	Δικτύωση νηπιαγωγείων	Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων, υπεύθυνων σχολικών συμβούλων και γονέων Ρομά. Δικτύωση νηπιαγωγείων και οικογενειών Ρομά με τη συνδρομή ψυχολόγων και κλινικών κοινωνιολόγων. Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων με τα δημοτικά σχολεία υποδοχής.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.2.5	Δημιουργία θερινών τμημάτων	Με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	10
			3.2.6	Ευέλκτα προγράμματα δημιουργικής μάθησης	Μέσα στους οικισμούς με στόχο την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 4 ετών, τα οποία δεν μπορούν να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία ως προνήπια λόγω της έλλειψης θέσεων.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
3: Εκπαίδευση	3.3	Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης	3.2.7	Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας	Η ελλιπής γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την εγγραφή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και στην ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.	ΑΤΟΜΑ	100
			3.2.8	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων για νήπια με στόχο την καλύτερη/ομαλότερη σχολική ένταξη	ΑΤΟΜΑ	100
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				590.000,00 €
	3.3	Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης	3.3.1	Ανάπτυξη του μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.3.2	Προγράμματα εξασφάλισης σίτισης/ένδυσης	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθησή.	ΑΤΟΜΑ	40
			3.3.3	Ενημέρωση και αμφιβητισμός γονέων με μαθητές στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού	Δίνοντας έμφαση σε κοινές δράσεις εκπαίδευσης	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.3.4	Διάθεση υποστηρικτικού διδακτικού υλικού	Αναπαραγωγή του υπάρχοντος διδακτικού υλικού από τα προηγούμενα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά μαθητών	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	8
			3.3.5	Οργάνωση θερινών τμημάτων	Με στόχο την εξειδικευμένη στήριξη ομάδων μαθητών. Η εξειδικευμένη στήριξη έχει ως βάση τις αξιολογήσεις της μαθησιακής εξέλιξης των μαθητών στα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας.	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	8
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				106.000,00 €
	3.4	Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης	3.4.1	Οργάνωση μαθητικού συμβουλίου	Με συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.4.2	Σχολεία ως Κοινότητες Μάθησης	Διαλογικές συναντήσεις λογοτεχνίας, διαδραστικές ομάδες, εκπαίδευση γονέων και κοινότητας	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	40
			3.4.3	Ανάπτυξη δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	Ρομά και μη Ρομά με έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα	ΑΤΟΜΑ	200
			3.4.4	Προγράμματα κοινών δράσεων Ρομά και μη Ρομά μαθητών	Για παράδειγμα, θερινά κατασκηνώσεις ή κοινές θεματικές εκδρομές	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			3.4.5	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών-οικογενειών Ρομά	Με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθησή.	ΑΤΟΜΑ	150
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				285.000,00 €

3: Εκπαίδευση	3.5	Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης	3.5.1	Προσθήκη εκπαιδευτικών ενδιάμεσων τάξεων υποδοχής ως 2ου εκπαιδευτή	Με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΑΤΟΜΑ	130
			3.5.2	Γενικές επιμορφώσεις εξειδικευμένα για τους/τις μαθητές/τριες Ρομά	Για τα στελέχη εκπαίδευσης, τους εκπαιδευτικούς των ΣΔΕ & ΚΕΕ, τους κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους των ΙΑΚ. Εξ αποστάσεως επιμόρφωση, σεμινάρια ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών, διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσω συγκρότησης μιας κοινότητας μάθησης στην οποία θα συμμετέχουν μέλη της επιστημονικής ομάδας, οι νηπιαγωγοί και οι σχολικοί σύμβουλοι.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			3.5.3	Δημιουργία portfolio μαθητών/τριών	Αναφορικά με το "πώς μπορεί" αυτοί οι μαθητές να στηριχθούν μαθησιακά, ώστε οι δάσκαλοι και οι καθηγητές να έχουν μια καλή εικόνα για τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών Ρομά και να μπορούν να σχεδιάσουν τις δικές τους υποστηρικτικές δράσεις.	ΑΤΟΜΑ	200
			3.5.4	Ευαισθητοποίηση μαθητών/τριών και εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Για την υποδοχή μαθητών/τριών Ρομά και μεταναστών (μικρά project καθηγητών-μαθητών μη Ρομά)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
3: Εκπαίδευση	3.6	Ενίσχυση της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ενηλίκων και Ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12 - 17 που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής	3.6.1	Καμπάνια ενημέρωσης - υποστηρίξης για την επιμόρφωση ενηλίκων Ρομά	Μέσα στον οικισμό	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.2	Οργάνωση φροντιστηριακών μονάδων	Στο κέντρο Στήριξης Ρομά για την προετοιμασία παιδιών που δεν εντάσσονται στην εκπαίδευση και επιθυμούν να ενταχθούν σε σχολείο 2ης ευκαιρίας (12-17 ετών).	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.3	Ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και στήριξης των μαθητών/τριών	Ηλικίας 12-17 ετών που εντάσσονται καθυστερημένα ή επανεντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.4	Στοχευμένα προγράμματα αλφαριθμητισμού	Ο αναλφαριθμητισμός είναι βασικό χαρακτηριστικό του πληθυσμού Ρομά και, δυστυχώς, οι ενήλικες δεν ενθαρρύνουν τα παιδιά τους να φοιτήσουν (τουλάχιστον) στο δημοτικό.	ΑΤΟΜΑ	500
			3.6.5	Προγράμματα Σύνδεσης Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ), Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τις βαθμίδες εκπαίδευσης	Σύνδεση προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τα ΣΔΕ. Δίνεται η δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου Γυμνασίου και η μετάβαση στα ΕΠΑΛ Σύνδεση των ΣΔΕ με τα ΕΠΑΛ. Η σύνδεση ΣΔΕ και ΕΠΑΛ μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα ως προς το ζητούμενο της διασφάλισης της πρόσβασης του πληθυσμού στη λυκειακή εκπαίδευση και, κατά συνέπεια, στην επαγγελματική τους κατάρτιση.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.6	Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας		ΑΤΟΜΑ	200
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.7	<i>Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β' θμια και γ' θμια εκπαίδευση</i>	3.7.1	Δημιουργία γραφείου εθελοντισμού νέων	Για την αξιοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων με επικέντρωση σε νέους/νέες Ρομά που συμμετέχουν στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.	ΔΟΜΗ	1
			3.7.2	Σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού	Εξειδικευμένα σεμινάρια	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	40
			3.7.3	Οργάνωση πολιτισμικών δράσεων	Σχολικοί διαγωνισμοί σε ειδικές δεξιότητες με ειδική πρόβλεψη ποσοστού μαθητών/τριών Ρομά που θα βραβεύονται.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.7.4	Παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας	Εξατομικευμένη ενισχυτική διδασκαλία στα Λύκεια και οργάνωση θερινών τμημάτων	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	40
			3.7.5	Κίνητρα για φοίτηση—υποτροφίες—βραβεία μαθητών	Για μαθητές/τριες Ρομά που πέτυχαν σε εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	ΑΤΟΜΑ	25
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	3.8	<i>Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά</i>	3.8.1	Προγράμματα ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης μαθητικής και τοπικής κοινωνίας	Προβολή της θετικής επίδρασης της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.8.2	Βιωματικό πρόγραμμα για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης	(α) Η διαδρομή των Ρομά "Ρομά για μία μέρα—Βιωματικό πρόγραμμα" για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης με ομάδα στόχο μαθητές και γονείς μη Ρομά και (β) επικέντρωση στα σχολεία που θα μπορούσαν να υποδεχθούν μαθητές Ρομά σε περίπτωση διασποράς μαθητών για την αποφυγή γκετοποιημένων σχολείων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	40
			3.8.3	Προβολή δράσεων	Προβολή όλων των δράσεων με τη διεξαγωγή ημερίδων, συνεδρίων και δημοσιεύσεων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.8.4	Δημιουργία δικτύου	(1) "Ανοιγμα" των άτυπων φορέων μάθησης των πόλεων (π.χ. σύλλογοι, σωματεία) και στους μαθητές Ρομά με στόχο τη σταδιακή "απογκετοποίηση" της ταυτότητάς τους και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά της πόλης (εκπαίδευση του πολίτη). (2) Αξιοποίηση υπηρεσιών που προσφέρει η πανεπιστημιακή κοινότητα για επικοινωνία και συνεργασία όλων των συμμετεχόντων στα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά (πρόσβαση και στο υλικό και στα αποτελέσματα των παρεμβάσεων). (3) Δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των σχολείων όπου φοιτούν παιδιά Ρομά και των οικογενειών των παιδιών αυτών, καθώς και με φορείς της τοπικής κοινωνίας.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.8.5	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Για την προβολή της ευρωπαϊκής κουλτούρας των Ρομά (προσκλησεις συμμετοχής και φιλοξενίας σε καλλιτέχνες Ρομά από όλη την Ευρώπη)	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.8.6	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ						3.471.000,00 €

Δήμος Λάρισας

Άξονας Προτεραιότητας 4: Υγεία – Κοινωνική Φροντίδα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
4:Υγεία-Κοινωνική φροντίδα	4.1	Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής επιδημιολογικών δεδομένων	4.1.1	Καμπάνια ευαισθητοποίησης προσωπικού Εθνικού Συστήματος Υγείας	Για τους εμβολιασμούς παιδιών Ρομά προκειμένου να εγγραφούν στο σχολείο αλλά και εξειδικευμένα θέματα για την αντιμετώπιση περιστατικών Ρομά.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			4.1.2	Δημιουργία εργαστηρίου νέων Ρομά	Ως μέτρο πρόληψης χρήσης ουσιών δεδομένου ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ διαπιστώνεται σε ανησυχητικό βαθμό, ενώ η εξάρτηση από το τσιγάρο αφορά όλο τον πληθυσμό, γυναίκες-άντρες-παιδιά.	ΔΟΜΗ	1
			4.1.3	Επιδημιολογική έρευνα πληθυσμού Ρομά	Για τον οικισμό	ΜΕΛΕΤΗ	1
			4.1.4	Ατομική, στοματική υγιεινή, γυναικολογικός έλεγχος	Σχολική αγωγή σε θέματα ατομικής και στοματικής υγιεινής και γυναικολογικού ελέγχου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.5	Προγράμματα πρόληψης/ αντιμετώπισης ψυχικών ασθενειών	Χαρακτηριστικό των Ρομά σε θέματα ψυχικής υγείας είναι η εμφάνιση ψυχικών διαταραχών, -όπως κατάθλιψη, άγχος, αγχώδης διαταραχή-, νευρολογικών νοσημάτων και η εύκολη προσφυγή σε φαρμακευτικές αγωγές.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.6	Μελέτη εφαρμογής κάρτας υγείας για Ρομά στους οικισμούς της Θεσσαλίας	Ανάγκη εφαρμογής συγκροτημένης, πιο ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των τσιγγάνων από τις υπηρεσίες υγείας διαμέσου του σχεδιασμού και της εφαρμογής μιας καινοτόμου προσέγγισης, όπως είναι η ηλεκτρονική κάρτα υγείας.	ΜΕΛΕΤΗ	1
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					95.000,00 €	
	4.2	Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού	4.2.1	Παροχή υπηρεσιών σε θέματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Ενδυνάμωση και επέκταση του ρόλου Κέντρου Στήριξης Ρομά. Υιοθέτηση του θεσμού του "οικογενειακού γιατρού" ανά οικισμό.	ΔΟΜΗ	1
			4.2.2	Υποστήριξη λειτουργίας κέντρων στήριξης Ρομά	Δικτύωση, συστηματοποίηση, προτυποποίηση, κωδικοποίηση εύρους εργασιών, αξιολόγηση συμβολής ΙΑΚ, δημιουργία εργαλείων, υποστήριξη, συντονισμός καθοδήγηση των ΙΑΚ, αποτύπωση δικτύου παροχής υπηρεσιών προς Ρομά	ΔΟΜΗ	1
			4.2.3	Υπηρεσίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κάλυψης βασικών αναγκών	Προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης, παραβατικής συμπεριφοράς	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			4.2.4	Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ τοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας	Για ανταλλαγή καλών πρακτικών και προτάσεων	ΔΙΚΤΥΟ	1
			4.2.5	Οργάνωση και εκπαίδευση εθελοντών	Στο πλαίσιο δικτύου κατά της φτώχειας ευπαθών κοινωνικών ομάδων/για εθελοντές Ρομά και μη Ρομά	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					340.000,00 €	
	4.3	Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά	4.3.1	Δημιουργία συλλόγου γυναικών Ρομά		ΔΟΜΗ	1
			4.3.2	Εκπαίδευση γυναικών Ρομά	Στα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και στη συμμετοχή στα κοινά	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	5
			4.3.3	Εξωστρέφεια και διασύνδεση τοπικών συλλόγων	Σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο εστιασμένο σε δράσεις κοινωνικής ενσωμάτωσης γυναικών Ρομά	ΔΙΚΤΥΟ	1
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					40.000,00 €		
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					475.000,00 €		

Δήμος Λάρισας

Άξονας Προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
5: Οριζόντιες δράσεις	5.1	Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης	5.1.1	Συναλλαγές με δημόσιους φορείς-Εφορία	(1) Έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, (2) έκδοση διπλώματος οδήγησης, (3) πιστοποίηση υπαρχουσών επαγγελματικών δεξιοτήτων	ΑΤΟΜΑ	50
			5.1.2	Βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	Εκπαίδευση ενήλικων Ρομά για τη βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	ΑΤΟΜΑ	50
			5.1.3	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	5.2	Πολιτισμός	5.2.1	Ενέργειες καταγραφής, ανάδειξης, ενίσχυσης, υποστήριξης του πολιτισμού των Ρομά (rom pride)	Αναγκαιότητα καταπολέμησης των προκαταλήψεων και ενίσχυσης του πολιτισμού των Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			5.2.2	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ		
			5.2.3	Καμπάνια ενάντια στους πρόωρους γάμους κοριτσιών	Οι πρόωροι γάμοι αποτελούν μια πολύ διαδεδομένη πρακτική και παράδοση στις κοινωνίες των Ρομά, η οποία αποτελεί τροχοπέδη για πολλά ζητήματα όπως, για παράδειγμα, της εκπαίδευσης.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			5.2.4	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Με στόχο τη συμμετοχή Ρομά και μη Ρομά πληθυσμού και την ταυτοποίηση κοινών τόπων	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	5.3	Ευαισθητοποίηση	5.3.1	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης Ρομά και γενικού πληθυσμού	Από κοινού εκδηλώσεις με ανάδειξη κοινών σημείων (μουσική, χορός κτλ.). Ενέργειες καταπολέμησης στίγματος: αντιμετώπιση στερεότυπων, προκαταλήψεων, προβολή θετικών προτύπων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			5.3.2	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς	Από τους ίδιους τους κατοίκους με στόχο τη σύμφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προστασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			5.3.3	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά	8 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ ΤΩΝ ΡΟΜΑ	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			5.3.4	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					65.000,00 €	

Δήμος Τυρνάβου

Άξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.1	<i>Τεχνικές μελέτες</i>	1.1.1	Μελέτη δημιουργίας κοινόχρηστων χώρων	Ειδικά για το κομμάτι του οικισμού όπου βρίσκονται τα παραπήγματα.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.2	Μελέτη καταγραφής αναγκών και προτάσεις για έργα στέγασης	Στον οικισμό υπάρχουν 300 περίπου πρόχειρες κατασκευές.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.3	Ανοικτός διαγωνισμός για νέους αρχιτέκτονες/πολεοδόμους	Βραβείο καινοτόμων προσεγγίσεων για τη χωροτακτική και αρχιτεκτονική βελτίωση του οικισμού	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.4	Μελέτη πράξης εφαρμογής για την οργάνωση του οικισμού και την εφαρμογή θεσμοθετημένου ρυμοτομικού σχεδίου	Θα απαιτηθούν πόροι για τη μελέτη της πράξης εφαρμογής του σχεδίου πόλεως.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.5	GIS—"Κτηματολόγιο Ρομά"	Η δράση αφορά την αναλυτική καταγραφή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και των συνθηκών ενοίκησης των νοικοκυριών για τη διαμόρφωση μιας πολιτικής για τη στέγαση.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.6	Μελέτη οργάνωσης κοινωνικής κατοικίας με βιοκλιματικό προσανατολισμό	Ειδικά για την περιοχή στην οποία υπάρχει άναρχη δόμηση και παραπήγματα.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.7	Μελέτη μετεγκατάστασης οικογενειών	Μελέτη για την περίπτωση οικογενειών που επιθυμούν τη μετεγκατάστασή τους σε δημόσια κτήρια εντός του οικιστικού ιστού του Τυρνάβου.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					185.000,00 €		
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.2	<i>Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης</i>	1.2.1	Αναπλάσεις χώρων οικισμού	Καθαρισμός και επισκευές χώρων στον οικισμό για δημιουργία εστιών πρασίνου	ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ	1
			1.2.2	Επιχορήγηση ενοικίου οικογενειών	Υπάρχει σημαντικός αριθμός οικογενειών Ρομά που επιθυμούν να μετακινηθούν προς τον οικοδομικό ιστό της πόλης του Τυρνάβου, καθώς και σε γειτονικά χωριά.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	20
			1.2.3	Αποκατάσταση—Αναβάθμιση λυόμενων οικισμού	Τα λυόμενα του οικισμού (περίπου 70) απαιτούν κάποιες επιδιορθώσεις και αναμορφώσεις.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	50
			1.2.4	Μετεστέγαση οικογενειών	Οικογένειες, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα και την επιθυμία να φύγουν από τους οικισμούς και να ενσωματωθούν στον ιστό της πόλης σε δημόσια κτήρια που θα τροποποιηθούν κατάλληλα.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	10
			1.2.5	Υποδομές—Κοινόχρηστοι χώροι—Οδοποιία	Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) διαμόρφωση εισόδου οικισμού, (2) δημόσιος φωτισμός, (3) αγωγός ακαθάρτων, (4) διεύθυνση αρδευτικού καναλιού κτλ.		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					1.665.000,00 €		

Δήμος Τυρνάβου

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020			
2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	2.1	<i>Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας</i>	2.1.1	Τακτοποίηση λογιστικών/φορολογικών εκκρεμοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών	Οι Ρομά των οικισμών του δήμου Τυρνάβου απασχολούνται κυρίως με εποχικές και αγροτικές εργασίες και πλανόδιο εμπόριο.	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	50	
			2.1.2	Προγράμματα για ανάπτυξη της αυτοαπασχόλησης	Για παράδειγμα: (1) ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων, (2) μεταλλικές κατασκευές, (3) ανακύκλωση μετάλλου (scrap), (4) αγροτικές εργασίες κ.ά.	ΝΘΕ	50	
			2.1.3	Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για απασχόληση Ρομά	Επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβάλει ο εργοδότης στην περίπτωση πρόσληψης Ρομά εργατών.	ΝΘΕ	50	
			2.1.4	Προγράμματα ενίσχυσης αγροτικών εκμεταλλεύσεων για πρόσληψη Ρομά	Μέσω ΟΓΑ επιδότηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που χρησιμοποιούν Ρομά για τις εποχικές τους εργασίες (στη λογική του εργοσημου)	ΑΤΟΜΑ	150	
			2.1.5	Προγράμματα on the job training	Προγράμματα με αυξημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης με σκοπό την εξοικείωση με τη μισθωτή εργασία	ΝΘΕ	50	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					925.000,00 €
	2.2	<i>Χωρικά στοχευμένες δράσεις</i>	2.2.1	Μελέτη ανάδειξης δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπορικών δραστηριοτήτων που καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων του Νομού	Νέες εμπορικές προοπτικές που να συμβαδίζουν με τις ανάγκες των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			2.2.2	Καμπάνια για την απασχόληση των Ρομά τοπικά	Δράσεις ενημέρωσης στον οικισμό με Ρομά του ίδιου του οικισμού	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			2.2.3	Μελέτη αξιοποίησης αδρανών δημόσιων γαιών για τη μίσθωση σε Ρομά	Μελέτη για την πιθανότητα αξιοποίησης δημόσιων γαιών από Ρομά	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			2.2.4	Μίσθωση δημόσιων γεωργικών γαιών	Διερεύνηση και υποστήριξη νέων Ρομά για την κατοχή αγροτικής γης είτε μέσω προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης είτε μέσω επιδότησης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			2.2.5	Οργάνωση/Εκπαίδευση στη συνεταιριστική επιχειρηματικότητα (Γυναίκες)	Η ίδρυση των γυναικείων συνεταιρισμών θα υποστηριχθεί υπό τη μορφή της εμπψύχωσης, της συμβουλευτικής, της επαγγελματικής κατάρτισης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, και της οικονομικής στήριξης.	ΔΟΜΗ	1	
			2.2.6	Δημιουργία Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ) για την εξυπηρέτηση των Ρομά - Σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού	Κοινωνική οικονομία – συνεταιρισμοί με στόχο: (1) την προσφορά υπηρεσιών για κάλυψη αναγκών της κοινότητας, (2) την οργάνωση και διαχείριση των προϊόντων από τις ασχολίες των Ρομά, (3) την εκμίσθωση-διάθεση δημοτικών γαιών για αγροτική εκμετάλλευση, (4) το συνεταιρισμό συλλογής και διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών	ΔΟΜΕΣ	2	
			2.2.7	Job Centre	Γραφείο υποστήριξης επιχειρηματικότητας και συνεταιριστικής δράσης (μικροπιστώσεις, επιχειρησιακά σχέδια κτλ.)	ΔΟΜΗ	1	
			2.2.8	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακατασκευής και επέκτασης υφιστάμενων οικιών	Εκπαίδευση κατοίκων στις αντίστοιχες εργασίες και απασχόλησή τους στο πρόγραμμα ανακατασκευής/επέκτασης (μελέτη-επιλογή-εκπαίδευση-απασχόληση)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					425.000,00 €
			ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					1.350.000,00 €

Δήμος Τυρνάβου

Άξονας Προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
3: Εκπαίδευση	3.1	<i>Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών</i>	3.1.1	Αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Συνεχής αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη συνδρομή του ΙΑΚ και συνεργατών προγράμματος. Συνδυάζεται και με πρόταση εκπαιδευτικής στήριξης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.2	Διασφάλιση πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Συνοδοί—Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών	ΣΧΟΛΕΙΑ	8
			3.1.3	Μελέτη για την ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.4	Ενίσχυση όμορων σχολικών μονάδων	Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) οργάνωση συμβουλευτικού σταθμού για παιδιά και ενήλικες, (2) επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς, (3) παροχή παράλληλης μαθησιακής στήριξης και ενισχυτικής διδασκαλίας σε όλους τους μαθητές που έχουν ανάγκη, (4) παροχή διδακτικών υλικών και εποπτικών μέσων διδασκαλίας, (5) παροχή δημιουργικών δραστηριοτήτων σε όλους τους μαθητές με σκοπό την αλληλεπίδραση και αποδοχή, (6) οργάνωση και εξοπλισμός εργαστηρίων, (7) σεμινάρια για γονείς σε ζητήματα εκπαίδευσης, (8) κοινές εκδηλώσεις γονέων και μαθητών, (9) στήριξη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων κτλ.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.5	Οργάνωση και εμπλουτισμός σχολικής βιβλιοθήκης	Με γνώμονα την πολυπολιτισμικότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών Ρομά που φοιτούν σε μεικτά σχολεία αλλά και την δημιουργία σχολείου-προτύπου	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	14
			3.1.6	Διερεύνηση και εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών των νέων Ρομά	Ειδικά για νέους/νέες Ρομά (12-17 ετών) που παρουσιάζουν κενά ήδη από τα αρχικά στάδια της εκπαίδευσης.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.7	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών που απείχαν της εκπαίδευσης	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών ηλικίας μεταξύ 10 και 16 ετών, που δεν φοίτησαν ποτέ στο σχολείο και δημιουργία τάξεων υποδοχής με στόχο τη σταδιακή σχολική τους ένταξη. Οι μαθητές/τριες αυτοί/ές μπορούν με την κατάλληλη στήριξη να αποκτήσουν μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων το απολυτήριο του Δημοτικού Σχολείου.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.8	Συμπληρωματικός εξοπλισμός σχολείων προσανατολισμένους στη Διαπολιτισμική Αγωγή	Υλικοτεχνική υποδομή για την προσέγγιση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μικρών Ρομά	ΣΧΟΛΕΙΑ	14
			3.1.9	Μελέτη διασφάλισης πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Καταγραφή αναγκών και προτάσεις	ΜΕΛΕΤΗ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.2	Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην Προσχολική Εκπαίδευση	3.2.1	Διευκόλυνση πρόσβασης των παιδιών Ρομά σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία	Καθημερινή επιμέλεια, στήριξη και καταγραφή της πρόσβασης στα νηπιαγωγεία με τη συνδρομή κοινωνικών λειτουργών, διαμεσολαβητών και κλινικών κοινωνιολόγων. Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών.	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	7
			3.2.2	Οδηγός διδασκαλίας—εκπαιδευτικό υλικό	Συγγραφή οδηγού διδασκαλίας και εκπαίδευσης μαθητών Ρομά στο νηπιαγωγείο, καθώς και σχεδιασμός διδακτικού υλικού. Παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σε νηπιαγωγεία με μαθητές Ρομά, με σκοπό την προώθηση καλών πρακτικών διδασκαλίας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			3.2.3	Ενημέρωση και εμφύχωση γονέων Ρομά—Σχολές γονέων	Δράσεις με έμφαση στην ενημέρωση και εμφύχωση Ρομά γονέων για την ανάδειξη της σημασίας της προσχολικής αγωγής, με σκοπό την πληροφόρηση και προετοιμασία των παιδιών που πρόκειται να εγγραφούν στο σχολείο για πρώτη φορά.	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	5
			3.2.4	Δικτύωση νηπιαγωγείων	Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων, υπεύθυνων σχολικών συμβούλων και γονέων Ρομά. Δικτύωση νηπιαγωγείων και οικογενειών Ρομά με τη συνδρομή ψυχολόγων και κλινικών κοινωνιολόγων. Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων με τα δημοτικά σχολεία υποδοχής.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.2.5	Δημιουργία θερινών τμημάτων	Με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	35
			3.2.6	Ευέλικτα προγράμματα δημιουργικής μάθησης	Μέσα στους οικισμούς με στόχο την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 4 ετών, τα οποία δεν μπορούν να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία ως προνήπια λόγω της έλλειψης θέσεων.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.2.7	Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας	Η ελλιπής γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την εγγραφή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και στην ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.	ΑΤΟΜΑ	200
			3.2.8	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων για νήπια με στόχο την καλύτερη/ομαλότερη σχολική ένταξη	ΑΤΟΜΑ	200
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							1.365.000,00 €

3: Εκπαίδευση	3.3	Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης	3.3.1	Ανάπτυξη του μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.3.2	Προγράμματα εξασφάλισης σίτισης/ένδυσης	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.	ΑΤΟΜΑ	200
			3.3.3	Ενημέρωση και αλφαριθμητικός γονέων με μαθητές στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού	Δίνοντας έμφαση σε κοινές δράσεις εκπαίδευσης	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.3.4	Διάθεση υποστηρικτικού διδακτικού υλικού	Αναπαραγωγή του υπάρχοντος διδακτικού υλικού από τα προηγούμενα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά μαθητών	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	14
			3.3.5	Οργάνωση θερινών τμημάτων	Με στόχο την εξειδικευμένη στήριξη ομάδων μαθητών. Η εξειδικευμένη στήριξη έχει ως βάση τις αξιολογήσεις της μαθησιακής εξέλιξης των μαθητών στα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας.	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	14
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	3.4	Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης	3.4.1	Οργάνωση μαθητικού συμβουλίου	Με συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.4.2	Σχολεία ως Κοινότητες Μάθησης	Διαλογικές συναντήσεις λογοτεχνίας, διαδραστικές ομάδες, εκπαίδευση γονέων και κοινότητας	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	70
			3.4.3	Ανάπτυξη δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	Ρομά και μη Ρομά με έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα	ΑΤΟΜΑ	200
			3.4.4	Προγράμματα κοινών δράσεων Ρομά και μη Ρομά μαθητών	Για παράδειγμα, θερινές κατασκηνώσεις ή κοινές θεματικές εκδρομές	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			3.4.5	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά	Με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.	ΑΤΟΜΑ	150
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	3.5	Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης	3.5.1	Προσθήκη εκπαιδευτικών ενδιάμεσων τάξεων υποδοχής ως 2ου εκπαιδευτή	Με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΑΤΟΜΑ	300
			3.5.2	Γενικές επιμορφώσεις εξειδικευμένα για τους/τις μαθητές/τριες Ρομά	Για τα στελέχη εκπαίδευσης, τους εκπαιδευτικούς των ΣΔΕ & ΚΕΕ, τους κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους των ΙΑΚ. Εξ αποστάσεως επιμόρφωση, σεμινάρια ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών, διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσω συγκρότησης μιας κοινότητας μάθησης στην οποία θα συμμετέχουν μέλη της επιστημονικής ομάδας, οι νηπιαγωγοί και οι σχολικοί σύμβουλοι.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			3.5.3	Δημιουργία portfolio μαθητών/τριών	Αναφορικά με το "πώς μπορεί" αυτοί οι μαθητές να στηριχθούν μαθησιακά, ώστε οι δάσκαλοι και οι καθηγητές να έχουν μια καλή εικόνα για τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών/τριών Ρομά και να μπορούν να σχεδιάσουν τις δικές τους υποστηρικτικές δράσεις.	ΑΤΟΜΑ	200
			3.5.4	Ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Για την υποδοχή μαθητών/τριών Ρομά και μεταναστών (μικρά project καθηγητών—μαθητών μη Ρομά)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.6	Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12-17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής	3.6.1	Καμπάνια ενημέρωσης-υποστήριξης για την επιμόρφωση ενηλίκων Ρομά	Μέσα στον οικισμό	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.2	Οργάνωση φροντιστηριακών μονάδων	Στο κέντρο Στήριξης Ρομά για την προετοιμασία παιδιών που δεν εντάσσονται στην εκπαίδευση και επιθυμούν να ενταχθούν σε σχολείο 2ης ευκαιρίας (12-17 ετών).	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.3	Ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και στήριξης των μαθητών/τριών	Ηλικίας 12-17 ετών που εντάσσονται καθυστερημένα ή επανεντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.4	Στοχευμένα προγράμματα αλφαριθμητισμού	Ο αναλφαριθμητισμός είναι βασικό χαρακτηριστικό του πληθυσμού Ρομά και, δυστυχώς, οι ενήλικες δεν ενθαρρύνουν τα παιδιά τους να φοιτήσουν (τουλάχιστον) στο δημοτικό.	ΑΤΟΜΑ	500
			3.6.5	Προγράμματα Σύνδεσης Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ), Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τις βαθμίδες εκπαίδευσης	Σύνδεση προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τα ΣΔΕ. Δίνεται η δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου Γυμνασίου και η μετάβαση στα ΕΠΑΛ Σύνδεση των ΣΔΕ με τα ΕΠΑΛ. Η σύνδεση ΣΔΕ και ΕΠΑΛ μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα ως προς το ζητούμενο της διασφάλισης της πρόσβασης του πληθυσμού στη λυκειακή εκπαίδευση και, κατά συνέπεια, στην επαγγελματική τους κατάρτιση.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.6	Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας		ΑΤΟΜΑ	200
				ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			830.000,00 €
	3.7	Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β' θμια και γ' θμια εκπαίδευση	3.7.1	Δημιουργία γραφείου εθελοντισμού νέων	Για την αξιοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων με επικέντρωση σε νέους Ρομά που συμμετέχουν στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.	ΔΟΜΗ	1
			3.7.2	Σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού	Εξειδικευμένα σεμινάρια	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	70
			3.7.3	Οργάνωση πολιτισμικών δράσεων	Σχολικοί διαγωνισμοί σε ειδικές δεξιότητες με ειδική πρόβλεψη ποσοστού μαθητών/τριών Ρομά που θα βραβεύονται.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.7.4	Παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας	Εξατομικευμένη ενισχυτική διδασκαλία στα Λύκεια και οργάνωση θερινών τμημάτων	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	70
			3.7.5	Κίνητρα για φοίτηση—υποτροφίες—βραβεία μαθητών	Για μαθητές Ρομά που πέτυχαν σε εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	ΑΤΟΜΑ	25
						ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	
	3.8	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά	3.8.1	Προγράμματα ενημέρωσης—ευαισθητοποίησης μαθητικής και τοπικής κοινωνίας	Προβολή της θετικής επίδρασης της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.8.2	Βιωματικό πρόγραμμα για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης	(α) Η διαδρομή των Ρομά "Ρομά για μία μέρα—Βιωματικό πρόγραμμα" για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης με ομάδα μαθητές και γονείς μη Ρομά και (β) επικέντρωση στα σχολεία που θα μπορούσαν να υποδεχθούν μαθητές Ρομά σε περίπτωση διασποράς μαθητών για την αποφυγή γκετοποιημένων σχολείων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	70
			3.8.3	Προβολή δράσεων	Προβολή όλων των δράσεων με τη διεξαγωγή ημερίδων, συνεδρίων και δημοσιεύσεων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.8.4	Δημιουργία δικτύου	(1) "Ανοιγμα" των άτυπων φορέων μάθησης των πόλεων (π.χ. σύλλογοι, σωματεία) και στους μαθητές Ρομά με στόχο τη σταδιακή "απογκετοποίηση" της ταυτότητάς τους και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά της πόλης (εκπαίδευση του πολίτη). (2) Αξιοποίηση υπηρεσιών που προσφέρει η πανεπιστημιακή κοινότητα για επικοινωνία και συνεργασία όλων των συμμετεχόντων στα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά (πρόσβαση και στο υλικό και στα αποτελέσματα των παρεμβάσεων). (3) Δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των σχολείων όπου φοιτούν παιδιά Ρομά και των οικογενειών των παιδιών αυτών, καθώς και με φορείς της τοπικής κοινωνίας.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.8.5	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Για την προβολή της ευρωπαϊκής κουλτούρας των Ρομά (προσκλήσεις συμμετοχής και φιλοξενίας σε καλλιτέχνες Ρομά από όλη την Ευρώπη)	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.8.6	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
						ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	
				ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ			4.663.000,00 €

Δήμος Τυρνάβου

Άξονας Προτεραιότητας 4: Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020			
4:Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα	4.1	Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων	4.1.1	Καμπάνια ευαισθητοποίησης προσωπικού Εθνικού Συστήματος Υγείας	Για τους εμβολιασμούς παιδιών Ρομά, προκειμένου να εγγραφούν στο σχολείο αλλά και εξειδικευμένα θέματα για την αντιμετώπιση περιστατικών Ρομά.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			4.1.2	Δημιουργία εργαστηρίου νέων Ρομά	Ως μέτρο πρόληψης χρήσης ουσιών δεδομένου ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ διαπιστώνεται σε ανησυχητικό βαθμό, ενώ η εξάρτηση από το τσιγάρο αφορά όλο τον πληθυσμό, γυναίκες-άντρες-παιδιά.	ΔΟΜΗ	1	
			4.1.3	Επιδημιολογική έρευνα πληθυσμού Ρομά	Για τον οικισμό	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			4.1.4	Ατομική, στοματική υγιεινή, γυναικολογικός έλεγχος	Σχολική αγωγή σε θέματα ατομικής και στοματικής υγιεινής και γυναικολογικού ελέγχου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5	
			4.1.5	Προγράμματα πρόληψης/ αντιμετώπισης ψυχικών ασθενειών	Χαρακτηριστικό των Ρομά σε θέματα ψυχικής υγείας είναι η εμφάνιση ψυχικών διαταραχών, -όπως κατάθλιψη, άγχος, αγχώδης διαταραχή-, νευρολογικών νοσημάτων και η εύκολη προσφυγή σε φαρμακευτικές αγωγές.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5	
			4.1.6	Μελέτη εφαρμογής κάρτας υγείας για Ρομά στους οικισμούς της Θεσσαλίας	Ανάγκη εφαρμογής συγκροτημένης, πιο ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των τσιγγάνων από τις υπηρεσίες υγείας διαμέσου του σχεδιασμού και της εφαρμογής μιας καινοτόμου προσέγγισης, όπως είναι η ηλεκτρονική κάρτα υγείας.	ΜΕΛΕΤΗ	1	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					95.000,00 €
4:Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα	4.2	Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού	4.2.1	Παροχή υπηρεσιών σε θέματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Ενδυνάμωση και επέκταση του ρόλου Κέντρου Στήριξης Ρομά. Υιοθέτηση του θεσμού του "οικογενειακού γιατρού" ανά οικισμό.	ΔΟΜΗ	1	
			4.2.2	Υποστήριξη λειτουργίας κέντρων στήριξης Ρομά	Δικτύωση, συστηματοποίηση, προτυποποίηση, κωδικοποίηση εύρους εργασιών, αξιολόγηση συμβολής ΙΑΚ, δημιουργία εργαλείων, υποστήριξη, συντονισμός καθοδήγηση των ΙΑΚ, αποτύπωση δικτύου παροχής υπηρεσιών προς Ρομά	ΔΟΜΗ	1	
			4.2.3	Υπηρεσίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κάλυψης βασικών αναγκών	Προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης, παραβατικής συμπεριφοράς	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			4.2.4	Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ τοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας	Για ανταλλαγή καλών πρακτικών και προτάσεων	ΔΙΚΤΥΟ	1	
			4.2.5	Οργάνωση και εκπαίδευση εθελοντών	Στο πλαίσιο δικτύου κατά της φτώχειας ευπαθών κοινωνικών ομάδων/για εθελοντές Ρομά και μη Ρομά	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					240.000,00 €
			ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					375.000,00 €
4:Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα	4.3	Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά	4.3.1	Δημιουργία συλλόγου γυναικών Ρομά		ΔΟΜΗ	1	
			4.3.2	Εκπαίδευση γυναικών Ρομά	Στα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και στη συμμετοχή στα κοινά	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	5	
			4.3.3	Εξωστρέφεια και διασύνδεση τοπικών συλλόγων	Σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο εστιασμένο σε δράσεις κοινωνικής ενσωμάτωσης γυναικών Ρομά	ΔΙΚΤΥΟ	1	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					40.000,00 €

Δήμος Τυρνάβου

Άξονας Προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ		ΔΡΑΣΗ		ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020	
5: Οριζόντιες δράσεις	5.1	Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης	5.1.1	Συναλλαγές με δημόσιους φορείς-Εφορία	(1) Έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, (2) έκδοση διπλώματος οδήγησης, (3) πιστοποίηση υπαρχουσών επαγγελματικών δεξιοτήτων	ΑΤΟΜΑ	50	
			5.1.2	Βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	Εκπαίδευση ενήλικων Ρομά για τη βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	ΑΤΟΜΑ	50	
			5.1.3	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	5.2	Πολιτισμός	5.2.1	Ενέργειες καταγραφής, ανάδειξης, ενίσχυσης, υποστήριξης του πολιτισμού των Ρομά (rom pride)	Αναγκαιότητα καταπολέμησης των προκαταλήψεων και ενίσχυσης του πολιτισμού των Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1	
			5.2.2	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			5.2.3	Καμπάνια ενάντια στους πρόωρους γάμους κοριτσιών	Οι πρόωροι γάμοι αποτελούν μια πολύ διαδεδομένη πρακτική και παράδοση στις κοινωνίες των Ρομά, η οποία αποτελεί τροχοπέδη για πολλά ζητήματα όπως για παράδειγμα, της εκπαίδευσης.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			5.2.4	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Με στόχο τη συμμετοχή Ρομά και μη Ρομά πληθυσμού και την ταυτοποίηση κοινών τόπων	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	5.3	Ευαισθητοποίηση	5.3.1	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης Ρομά και γενικού πληθυσμού	Από κοινού εκδηλώσεις με ανάδειξη κοινών σημείων (μουσική, χορός κτλ.). Ενέργειες καταπολέμησης στίγματος: αντιμετώπιση στερεότυπων, προκαταλήψεων, προβολή θετικών προτύπων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			5.3.2	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς	Από τους ίδιους τους κατοίκους με στόχο τη σύσφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προστασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			5.3.3	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά	8 Απριλίου Δράσεις δημοσιότητας σχετικές με τον πολιτισμό και την κουλτούρα των Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5	
			5.3.4	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ			
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							53.000,00 €

Δήμος Τρικκαίων							
Αξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές							
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.1	Τεχνικές μελέτες		Μελέτη καταγραφής αναγκών και προτάσεις για έργα στέγασης	Στον οικισμό Κηπάκι όπου παρουσιάζεται και το μεγαλύτερο πρόβλημα.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.3	Ανοικτός διαγωνισμός για νέους αρχιτέκτονες/πολεοδόμους	Βραβείο καινοτόμων προσεγγίσεων για τη χωροτακτική και αρχιτεκτονική βελτίωση του οικισμού	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.5	GIS—“Κτηματολόγιο Ρομά”	Η δράση αφορά την αναλυτική καταγραφή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και των συνθηκών ενοίκησης των νοικοκυριών για τη διαμόρφωση μιας πολιτικής για τη στέγαση.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.6	Μελέτη μετεγκατάστασης οικογενειών	Μελέτη για την περίπτωση οικογενειών που επιθυμούν τη μετεγκατάστασή τους σε δημόσια κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των Τρικαλών.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						75.000,00 €
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.2	Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης	1.2.1	Αναπλάσεις χώρων οικισμού	Καθαρισμός και επισκευές χώρων στον οικισμό για δημιουργία εστιών πρασίνου αλλά και καθαρισμοί οικοπέδων και δρόμων.	ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ	1
			1.2.2	Επιχορήγηση ενοικίου οικογενειών	Υπάρχει σημαντικός αριθμός οικογενειών Ρομά που επιθυμούν να μετακινηθούν προς τον οικοδομικό ιστό της πόλης των Τρικαλών, καθώς και σε γειτονικά χωριά.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	20
			1.2.3	Αποκατάσταση—Αναβάθμιση λυόμενων οικισμού	Τα λυόμενα του οικισμού Κηπάκι απαιτούν κάποιες επιδιορθώσεις και αναμορφώσεις.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	50
			1.2.4	Μετεστεγαση οικογενειών	Οικογένειες, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα και την επιθυμία να φύγουν από τους οικισμούς και να ενσωματωθούν στον ιστό της πόλης σε δημόσια κτήρια που θα τροποποιηθούν κατάλληλα. Ιδιαίτερα ορισμένες οικογένειες που ζουν στην περιοχή Ρόγγια και δεν έχουν επαφή με τον υπόλοιπο ιστό της πόλης.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	10
			1.2.5	Υποδομές—Κοινόχρηστοι χώροι—Οδοποιία	Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) διαμόρφωση εισόδου οικισμού, (2) δημόσιος φωτισμός κτλ.		
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						1.480.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ						1.555.000,00 €	

Δήμος Τρικκαίων

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
2: Προώθηση στην απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση	2.1	Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας	2.1.1	Τακτοποίηση λογιστικών/φορολογικών εκκρεμοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών	Οι Ρομά των οικισμών του Δήμου Τρικκαίων απασχολούνται κυρίως με πλανόδιο εμπόριο αγροτικών προϊόντων και ειδών προικός.	ΑΤΟΜΑ	50
			2.1.2	Προγράμματα για ανάπτυξη της αυτοαπασχόλησης	Για παράδειγμα: (1) ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων, (2) μεταλλικές κατασκευές, (3) ανακύκλωση μετάλλου (scrap), (4) αγροτικές εργασίες κ.ά.	ΝΘΕ	50
			2.1.3	Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για απασχόληση Ρομά	Επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβάλει ο εργοδότης στην περίπτωση πρόσληψης Ρομά εργατών.	ΝΘΕ	50
			2.1.4	Προγράμματα ενίσχυσης αγροτικών εκμεταλλεύσεων για πρόσληψη Ρομά	Μέσω ΟΓΑ, επιδότηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που χρησιμοποιούν Ρομά για τις εποχικές τους εργασίες. Στη λογική του εργοδημίου που έχει προωθήσει το ΥΠΑΑΤ.	ΑΤΟΜΑ	150
			2.1.5	Προγράμματα on the job training	Προγράμματα με αυξημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης με σκοπό την εξοικείωση με τη μισθωτή εργασία	ΝΘΕ	50
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	2.2	Χωρικά στοχευμένες δράσεις	2.2.1	Μελέτη ανάδειξης δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπορικών δραστηριοτήτων	Δράση για τη μελέτη νέων εμπορικών προοπτικών που να συμβαδίζουν με τις ανάγκες των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής του Νομού αλλά και την οικονομική συγκυρία.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			2.2.2	Καμπάνια για την απασχόληση των Ρομά τοπικά στον οικισμό	Δράσεις ενημέρωσης στον οικισμό με Ρομά του οικισμού Κηπάκι και Άγιοι Απόστολοι	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			2.2.3	Μελέτη αξιοποίησης αδρανών δημόσιων γαιών για τη μίσθωση σε Ρομά	Μελέτη για την πιθανότητα αξιοποίησης δημόσιων γαιών από Ρομά με χαμηλό εμμόκιο ή με διαδικασία παραχώρησης	ΜΕΛΕΤΗ	1
			2.2.4	Μίσθωση δημόσιων γεωργικών γαιών	Διερεύνηση και υποστήριξη νέων Ρομά για την κατοχή αγροτικής γης είτε μέσω προγραμμάτων του Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης είτε με επιδότηση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			2.2.5	Οργάνωση/Εκπαίδευση στη συνεταιριστική επιχειρηματικότητα (Γυναίκες)	Η ίδρυση των γυναικείων συνεταιρισμών θα υποστηριχθεί υπό τη μορφή της εμφύχωσης, της συμβουλευτικής, της επαγγελματικής κατάρτισης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, και της οικονομικής στήριξης.	ΔΟΜΗ	1
			2.2.6	Δημιουργία Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ) για την εξυπηρέτηση των Ρομά - Σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού	Κοινωνική οικονομία – συνεταιρισμοί με στόχο: (1) την προσφορά υπηρεσιών για κάλυψη αναγκών της κοινότητας, (2) την οργάνωση και διαχείριση των προϊόντων από τις ασχολίες των Ρομά, (3) την εκμίσθωση-διάθεση δημοτικών γαιών για αγροτική εκμετάλλευση, (4) το συνεταιρισμό συλλογής και διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών	ΔΟΜΕΣ	2
			2.2.7	Job Centre	Γραφείο υποστήριξης επιχειρηματικότητας και συνεταιριστικής δράσης (μικροπιστώσεις, επιχειρησιακά σχέδια κτλ.)	ΔΟΜΗ	1
			2.2.8	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακατασκευής και επέκτασης υφιστάμενων οικιών	Εκπαίδευση κατοίκων στις αντίστοιχες εργασίες και απασχόλησή τους στο πρόγραμμα ανακατασκευής/επέκτασης (μελέτη-επιλογή-εκπαίδευση-απασχόληση)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					1.350.000,00 €	

Δήμος Τρικκαίων							
Άξονας Προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση							
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
3: Εκπαίδευση	3.1	Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών	3.1.1	Αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Συνεχής αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη συνδρομή του ΙΑΚ και συνεργατών προγράμματος. Συνδυάζεται και με πρόταση εκπαιδευτικής στήριξης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.2	Διασφάλιση πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Συνοδοί—Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών	ΣΧΟΛΕΙΑ	7
			3.1.3	Μελέτη για την ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.4	Ενίσχυση όμορων σχολικών μονάδων	Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) οργάνωση συμβουλευτικού σταθμού για παιδιά και ενήλικες, (2) επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς, (3) παροχή παράλληλης μαθησιακής στήριξης και ενισχυτικής διδασκαλίας σε όλους τους μαθητές που έχουν ανάγκη, (4) παροχή διδακτικών υλικών και εποπτικών μέσων διδασκαλίας, (5) παροχή δημιουργικών δραστηριοτήτων σε όλους τους μαθητές με σκοπό την αλληλεπίδραση και αποδοχή, (6) οργάνωση και εξοπλισμός εργαστηρίων, (7) σεμινάρια για γονείς σε ζητήματα εκπαίδευσης, (8) κοινές εκδηλώσεις γονέων και μαθητών, (9) στήριξη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων κτλ.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.5	Οργάνωση και εμπλουτισμός σχολικής βιβλιοθήκης	Με γνώμονα την πολυπολιτισμικότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών Ρομά που φοιτούν σε μεικτά σχολεία.	ΣΧΟΛΕΙΑ	7
			3.1.6	Διερεύνηση και εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών των νέων Ρομά	Ειδικά για νέους Ρομά (12-17 ετών) που παρουσιάζουν κενά ήδη από τα αρχικά στάδια της εκπαίδευσης.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.7	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών που απείχαν της εκπαίδευσης	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών ηλικίας μεταξύ 10 και 16 ετών, που δεν φοίτησαν ποτέ στο σχολείο και δημιουργία τάξεων υποδοχής με στόχο τη σταδιακή σχολική τους ένταξη. Οι μαθητές/τριες αυτοί/ές μπορούν με την κατάλληλη στήριξη να αποκτήσουν μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων το απολυτήριο του Δημοτικού Σχολείου.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.8	Συμπληρωματικός εξοπλισμός σχολείων προσανατολισμένος στη Διαπολιτισμική Αγωγή	Υλικοτεχνική υποδομή για την προσέγγιση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μικρών Ρομά	ΣΧΟΛΕΙΑ	7
			3.1.9	Μελέτη διασφάλισης πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Καταγραφή αναγκών και προτάσεις ειδικά για την περιοχή Κηπάκι και Ρόγγια	ΜΕΛΕΤΗ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.2	Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση	3.2.1	Διευκόλυνση πρόσβασης των παιδιών Ρομά σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία	Καθημερινή επιμέλεια, στήριξη και καταγραφή της πρόσβασης στα νηπιαγωγεία με τη συνδρομή κοινωνικών λειτουργών, διαμεσολαβητών και κλινικών κοινωνιολόγων. Μικρά Λεωφορεία για διασπορά μαθητών.	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	2
			3.2.2	Οδηγός διδασκαλίας—εκπαιδευτικό υλικό	Συγγραφή οδηγού διδασκαλίας και εκπαίδευσης μαθητών/τριών Ρομά στο νηπιαγωγείο, καθώς και σχεδιασμός διδακτικού υλικού. Παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σε νηπιαγωγεία με μαθητές/τριες Ρομά, με σκοπό την προώθηση καλών πρακτικών διδασκαλίας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			3.2.3	Ενημέρωση και εμπύχωση γονέων Ρομά—Σχολές γονέων	Δράσεις με έμφαση στην ενημέρωση και εμπύχωση Ρομά γονέων για την ανάδειξη της σημασίας της προσχολικής αγωγής, με σκοπό την πληροφόρηση και προετοιμασία των παιδιών που πρόκειται να εγγραφούν στο σχολείο για πρώτη φορά.	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	5
			3.2.4	Δικτύωση νηπιαγωγείων	Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων, υπεύθυνων σχολικών συμβούλων και γονέων Ρομά. Δικτύωση νηπιαγωγείων και οικογενειών Ρομά με τη συνδρομή ψυχολόγων και κλινικών κοινωνιολόγων. Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων με τα δημοτικά σχολεία υποδοχής.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.2.5	Δημιουργία θερινών τμημάτων	Με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	35
			3.2.6	Ευέλικτα προγράμματα δημιουργικής μάθησης	Μέσα στους οικισμούς με στόχο την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 4 ετών, τα οποία δεν μπορούν να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία ως προνήπια λόγω της έλλειψης θέσεων.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.2.7	Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας	Η ελλιπής γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα για την εγγραφή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία αλλά και στην ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.	ΑΤΟΜΑ	200
3.2.8	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων για νήπια με στόχο την καλύτερη/ομαλότερη σχολική ένταξη.	ΑΤΟΜΑ	200			
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							885.000,00 €

3: Εκπαίδευση

3.3	Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης	3.3.1	Ανάπτυξη του μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
		3.3.2	Προγράμματα εξασφάλισης σίτισης/ένδυσης	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών—οικογενειών Ρομά με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση.	ΑΤΟΜΑ	100
		3.3.3	Ενημέρωση και αλφαριθμητικός γονέων με μαθητές στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού	Δίνοντας έμφαση σε κοινές δράσεις εκπαίδευσης	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
		3.3.4	Διάθεση υποστηρικτικού διδακτικού υλικού	Αναπαραγωγή του υπάρχοντος διδακτικού υλικού από τα προηγούμενα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά μαθητών	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	7
		3.3.5	Οργάνωση θερινών τμημάτων	Με στόχο την εξειδικευμένη στήριξη ομάδων μαθητών. Η εξειδικευμένη στήριξη έχει ως βάση τις αξιολογήσεις της μαθησιακής εξέλιξης των μαθητών στα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας.	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	7
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						144.000,00 €
3.4	Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης	3.4.1	Οργάνωση μαθητικού συμβουλίου	Με συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
		3.4.2	Σχολεία ως Κοινότητες Μάθησης	Διαλογικές συναντήσεις λογοτεχνίας, δραστηριτικές ομάδες, εκπαίδευση γονέων και κοινότητας	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	35
		3.4.3	Ανάπτυξη δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	Ρομά και μη Ρομά με έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα. Δράση που μπορεί να πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με τα Κέντρα Στήριξης Ρομά.	ΑΤΟΜΑ	100
		3.4.4	Προγράμματα κοινών δράσεων Ρομά και μη Ρομά μαθητών/τριών	Για παράδειγμα, θερινές κατασκηνώσεις ή κοινές θεματικές εκδρομές	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
		3.4.5	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών-οικογενειών Ρομά	Ειδικά για παιδιά Ρομά των οποίων οι οικογένειες αντιμετωπίζουν προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθηση στις σχολικές μονάδες.	ΑΤΟΜΑ	100
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						182.500,00 €
3.5	Δράσεις στήριξης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης	3.5.1	Προσθήκη εκπαιδευτικών ενδιάμεσων τάξεων υποδοχής ως 2ου εκπαιδευτή	Με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΑΤΟΜΑ	300
		3.5.2	Γενικές επιμορφώσεις εξειδικευμένα για τους μαθητές Ρομά	Για τα στελέχη εκπαίδευσης, τους εκπαιδευτικούς των ΣΔΕ & ΚΕΕ, τους κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους των ΙΑΚ. Εξ αποστάσεως επιμόρφωση, σεμινάρια ευαισθητοποίησης εκπαιδευτικών, διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσω συγκρότησης μιας κοινότητας μάθησης στην οποία θα συμμετέχουν μέλη της επιστημονικής ομάδας, οι νηπιαγωγοί και οι σχολικοί σύμβουλοι.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
		3.5.3	Δημιουργία portfolio μαθητών/τριών	Αναφορικά με το "πώς μπορεί" αυτοί οι μαθητές να στηριχθούν μαθησιακά, ώστε οι δάσκαλοι και οι καθηγητές να έχουν μια καλή εικόνα για τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών Ρομά και να μπορούν να σχεδιάσουν τις δικές τους υποστηρικτικές δράσεις.	ΑΤΟΜΑ	100
		3.5.4	Ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Για την υποδοχή μαθητών Ρομά και μεταναστών (μικρά project καθηγητών-μαθητών μη Ρομά)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						365.000,00 €

3: Εκπαίδευση	3.6	<i>Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12-17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής</i>	3.6.1	Καμπάνια ενημέρωσης-υποστήριξης για την επιμόρφωση ενηλίκων Ρομά	Μέσα στον οικισμό δράσεις που θα αναδεικνύουν τη σημασία της εκπαίδευσης στην ενσωμάτωση των μικρών Ρομά.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.2	Οργάνωση φροντιστηριακών μονάδων	Στο κέντρο Στήριξης Ρομά για την προετοιμασία παιδιών που δεν εντάσσονται στην εκπαίδευση και επιθυμούν να ενταχθούν σε σχολείο 2ης ευκαιρίας (12-17 ετών).	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.3	Ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και στήριξης των μαθητών/τριών	Ηλικίας 12-17 ετών που εντάσσονται καθυστερημένα ή επανεντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.4	Στοχευμένα προγράμματα αλφαριθμητισμού	Ο αναλφαριθμητισμός είναι βασικό χαρακτηριστικό του πληθυσμού Ρομά και, δυστυχώς, οι ενήλικες δεν ενθαρρύνουν τα παιδιά τους να φοιτήσουν (τουλάχιστον) στο δημοτικό.	ΑΤΟΜΑ	200
			3.6.5	Προγράμματα Σύνδεσης Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ), Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τις βαθμίδες εκπαίδευσης	Σύνδεση προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τα ΣΔΕ. Δίνεται η δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου Γυμνασίου και η μετάβαση στα ΕΠΑΛ. Σύνδεση των ΣΔΕ με τα ΕΠΑΛ. Η σύνδεση ΣΔΕ και ΕΠΑΛ μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα ως προς το ζητούμενο της διασφάλισης της πρόσβασης του πληθυσμού στη λυκειακή εκπαίδευση και, κατά συνέπεια, στην επαγγελματική τους κατάρτιση.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.6	Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας	Τα ΣΔΕ υπηρετούν την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω της εκπαίδευσης. Οι στόχοι των ΣΔΕ είναι η επανασύνδεση με την τυπική εκπαίδευση, η διαμόρφωση θετικής στάσης προς τη μάθηση, η απόκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων και η πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης διαφέρει από το αντίστοιχο της τυπικής εκπαίδευσης ως προς το περιεχόμενο, τη διδακτική μεθοδολογία και την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων.	ΑΤΟΜΑ	100
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	3.7	<i>Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β' θμια και γ' θμια Εκπαίδευση</i>	3.7.1	Δημιουργία γραφείου εθελοντισμού νέων	Για την αξιοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων με επικέντρωση σε νέους/νέες Ρομά που συμμετέχουν στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.	ΔΟΜΗ	1
			3.7.2	Σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	35
			3.7.3	Οργάνωση πολιτισμικών δράσεων	Σχολικοί διαγωνισμοί σε ειδικές δεξιότητες με ειδική πρόβλεψη ποσοστού μαθητών Ρομά που θα βραβεύονται.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.7.4	Παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας	Εξατομικευμένη ενισχυτική διδασκαλία στα Λύκεια και οργάνωση θερινών τμημάτων	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	35
			3.7.5	Κίνητρα για φοίτηση—υποτροφίες—βραβεία μαθητών	Για μαθητές/τριες Ρομά που πέτυχαν σε εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	ΑΤΟΜΑ	25
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.8	<i>Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά</i>	3.8.1	Προγράμματα ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης μαθητικής και τοπικής κοινωνίας	Προβολή της θετικής επίδρασης της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
			3.8.2	Βιωματικό πρόγραμμα για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης	(α) Η διαδρομή των Ρομά "Ρομά για μία μέρα—Βιωματικό πρόγραμμα" για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης με ομάδα στόχο μαθητές και γονείς μη Ρομά και (β) επικέντρωση στα σχολεία που θα μπορούσαν να υποδεχθούν μαθητές Ρομά σε περίπτωση διασποράς μαθητών για την αποφυγή γκετοποιημένων σχολείων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	35		
			3.8.3	Προβολή δράσεων	Προβολή όλων των δράσεων με τη διεξαγωγή ημερίδων, συνεδρίων και δημοσιεύσεων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			3.8.4	Δημιουργία δικτύου	(1) "Ανοιγμα" των άτυπων φορέων μάθησης των πόλεων (π.χ. σύλλογοι, σωματεία) και στους μαθητές Ρομά με στόχο τη σταδιακή "απογκετοποίηση" της ταυτότητάς τους και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά της πόλης (εκπαίδευση του πολίτη). (2) Αξιοποίηση υπηρεσιών που προσφέρει η πανεπιστημιακή κοινότητα για επικοινωνία και συνεργασία όλων των συμμετεχόντων στα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά (πρόσβαση και στο υλικό και στα αποτελέσματα των παρεμβάσεων). (3) Δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των σχολείων όπου φοιτούν παιδιά Ρομά και των οικογενειών των παιδιών αυτών, καθώς και με φορείς της τοπικής κοινωνίας.	ΔΙΚΤΥΟ	1		
			3.8.5	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Για την προβολή της ευρωπαϊκής κουλτούρας των Ρομά (προσκλήσεις συμμετοχής και φιλοξενίας σε καλλιτέχνες Ρομά από όλη την Ευρώπη)	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			3.8.6	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						140.000,00 €
			ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ						3.221.500,00 €

Δήμος Τρικκαίων

Άξονας Προτεραιότητας 4: Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
4:Υγεία-Κοινωνική Φροντίδα	4.1	Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων	4.1.1	Καμπάνια ευαισθητοποίησης προσωπικού Εθνικού Συστήματος Υγείας	Για τους εμβολιασμούς παιδιών Ρομά προκειμένου να εγγραφούν στο σχολείο αλλά και εξειδικευμένα θέματα για την αντιμετώπιση περιστατικών Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			4.1.2	Δημιουργία εργαστηρίου νέων Ρομά	Ως μέτρο πρόληψης χρήσης ουσιών δεδομένου ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ διαπιστώνεται σε ανησυχητικό βαθμό, ενώ η εξάρτηση από το τσιγάρο αφορά όλο τον πληθυσμό, γυναίκες-άντρες-παιδιά.	ΔΟΜΗ	1
			4.1.3	Επιδημιολογική έρευνα πληθυσμού Ρομά	Για τον οικισμό	ΜΕΛΕΤΗ	1
			4.1.4	Ατομική, στοματική υγιεινή, γυναικολογικός έλεγχος	Σχολική αγωγή σε θέματα ατομικής και στοματικής υγιεινής και γυναικολογικού ελέγχου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.5	Προγράμματα πρόληψης/ αντιμετώπισης ψυχικών ασθενειών	Χαρακτηριστικό των Ρομά σε θέματα ψυχικής υγείας είναι η εμφάνιση ψυχικών διαταραχών, -όπως κατάθλιψη, άγχος, αγχώδης διαταραχή-, νευρολογικών νοσημάτων και η εύκολη προσφυγή σε φαρμακευτικές αγωγές.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.6	Μελέτη εφαρμογής κάρτας υγείας για Ρομά στους οικισμούς της Θεσσαλίας	Ανάγκη εφαρμογής συγκροτημένης, πιο ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των τσιγγάνων από τις υπηρεσίες υγείας διαμέσου του σχεδιασμού και της εφαρμογής μιας καινοτόμου προσέγγισης, όπως είναι η ηλεκτρονική κάρτα υγείας.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	4.2	Κέντρα Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων Πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού	4.2.1	Παροχή υπηρεσιών σε θέματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Ενδυνάμωση και επέκταση του ρόλου Κέντρου Στήριξης Ρομά. Υιοθέτηση του θεσμού του "οικογενειακού γιατρού" ανά οικισμό.	ΔΟΜΗ	1
			4.2.2	Υποστήριξη λειτουργίας κέντρων στήριξης Ρομά	Δικτύωση, συστηματοποίηση, προτυποποίηση, κωδικοποίηση εύρους εργασιών, αξιολόγηση συμβολής ΙΑΚ, δημιουργία εργαλείων, υποστήριξη, συντονισμός καθοδήγηση των ΙΑΚ, αποτύπωση δικτύου παροχής υπηρεσιών προς Ρομά	ΔΟΜΗ	1
			4.2.3	Υπηρεσίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κάλυψης βασικών αναγκών	Προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης, παραβατικής συμπεριφοράς	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			4.2.4	Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ τοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας	Για ανταλλαγή καλών πρακτικών και προτάσεων	ΔΙΚΤΥΟ	1
			4.2.5	Οργάνωση και εκπαίδευση εθελοντών	Στο πλαίσιο δικτύου κατά της φτώχειας ευπαθών κοινωνικών ομάδων/για εθελοντές Ρομά και μη Ρομά	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	4.3	Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά	4.3.1	Δημιουργία συλλόγου γυναικών Ρομά		ΔΟΜΗ	1
			4.3.2	Εκπαίδευση γυναικών Ρομά	Στα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και στη συμμετοχή στα κοινά	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	5
			4.3.3	Εξωστρέφεια και διασύνδεση τοπικών συλλόγων	Σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο εστιασμένο σε δράσεις κοινωνικής ενσωμάτωσης γυναικών Ρομά	ΔΙΚΤΥΟ	1
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					40.000,00 €		
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					475.000,00 €		

Δήμος Τρικκαίων

Άξονας Προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ		ΔΡΑΣΗ		ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
5: Οριζόντιες δράσεις	5.1	Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης	5.1.1	Συναλλαγές με δημόσιους φορείς-Εφορία	(1) Έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, (2) έκδοση διπλώματος οδήγησης, (3) πιστοποίηση υπαρχουσών επαγγελματικών δεξιοτήτων	ΑΤΟΜΑ	50		
			5.1.2	Βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	Εκπαίδευση ενήλικων Ρομά για τη βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	ΑΤΟΜΑ	50		
			5.1.3	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ				
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						10.000,00 €
	5.2	Πολιτισμός	5.2.1	Ενέργειες καταγραφής, ανάδειξης, ενίσχυσης, υποστήριξης του πολιτισμού των Ρομά (rom pride)	Αναγκαιότητα καταπόλησης των προκαταλήψεων και ενίσχυσης του πολιτισμού των Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1		
			5.2.2	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ				
			5.2.3	Καμπάνια ενάντια στους πρόωγους γάμους κοριτσιών	Οι πρόωγοι γάμοι αποτελούν μια πολύ διαδεδομένη πρακτική και παράδοση στις κοινωνίες των Ρομά, η οποία αποτελεί τροχοπέδη για πολλά ζητήματα όπως, για παράδειγμα, της εκπαίδευσης.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			5.2.4	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Με στόχο τη συμμετοχή Ρομά και μη Ρομά πληθυσμού και την ταυτοποίηση κοινών τόπων	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						25.000,00 €
			ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ						53.000,00 €
	5.3	Εναισθητοποίηση	5.3.1	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης Ρομά και γενικού πληθυσμού	Από κοινού εκδηλώσεις με ανάδειξη κοινών σημείων (μουσική, χορός κτλ.). Ενέργειες καταπόλησης στίγματος: αντιμετώπιση στερεότυπων, προκαταλήψεων, προβολή θετικών προτύπων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			5.3.2	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς	Από τους ίδιους τους κατοίκους με στόχο τη σύμφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προστασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
			5.3.3	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά	8 Απριλίου Δράσεις δημοσιότητας σχετικές με τον πολιτισμό και την κουλτούρα των Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			5.3.4	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ				
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						18.000,00 €

Δήμος Φαρσάλων

Άξονας Προτεραιότητας 1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.1	Τεχνικές μελέτες	1.1.1	Μελέτη δημιουργίας κοινόχρηστων χώρων	Ειδικά για το κομμάτι του οικισμού όπου βρίσκονται τα παραπήγματα.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.2	Μελέτη καταγραφής αναγκών και προτάσεις για έργα στέγασης	Υπάρχουν στον οικισμό 300 περίπου πρόχειρες κατασκευές.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.3	Ανοικτός διαγωνισμός για νέους αρχιτέκτονες/πολεοδόμους	Βραβείο καινοτόμων προσεγγίσεων για τη χωροτακτική και αρχιτεκτονική βελτίωση του οικισμού	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.4	Επέκταση σχεδίου πόλεως και μελέτη πράξης εφαρμογής για την οργάνωση του οικισμού και την εφαρμογή θεσμοθετημένου ρυμοτομικού σχεδίου	Θα απαιτηθούν πόροι για εκπόνηση μελετών για την ένταξη του οικισμού στο σχέδιο πόλης και τη μελέτη της πράξης εφαρμογής του σχεδίου πόλεως.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.5	GIS-«Κτηματολόγιο-Ρομά»	Η δράση αφορά την αναλυτική καταγραφή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος και των συνθηκών ενοίκησης των νοικοκυριών για τη διαμόρφωση πολιτικής στέγασης.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.6	Μελέτη οργάνωσης κοινωνικής κατοικίας με βιοκλιματικό προσανατολισμό	Ειδικά για την περιοχή στην οποία υπάρχει άναρχη δόμηση και παραπήγματα.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			1.1.6	Μελέτη μετεγκατάστασης οικογενειών	Μελέτη για την περίπτωση οικογενειών που επιθυμούν τη μετεγκατάστασή τους σε δημόσια κτήρια εντός του οικιστικού ιστού των Φαρσάλων.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
1: Στέγαση και Βασικές Υποδομές	1.2	Βελτίωση υποδομών και συνθηκών διαβίωσης	1.2.1	Αναπλάσεις χώρων οικισμού	Καθαρισμός και επισκευές χώρων στον οικισμό για δημιουργία εστιών πρασίνου	ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ	1
			1.2.2	Επιχορήγηση ενοικίου οικογενειών	Υπάρχει σημαντικός αριθμός οικογενειών Ρομά που επιθυμούν να μετακινηθούν προς τον οικοδομικό ιστό της πόλης των Φαρσάλων καθώς επίσης και σε γειτονικά χωριά.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	20
			1.2.3	Αποκατάσταση-Αναβάθμιση λυόμενων οικισμού	Τα λυόμενα του οικισμού (περίπου 70) απαιτούν κάποιες επιδιορθώσεις και αναμορφώσεις.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΠΙΤΙΩΝ	70
			1.2.4	Μετεστέγαση οικογενειών	Οικογένειες που έχουν την δυνατότητα και την επιθυμία να φύγουν από τους οικισμούς και να ενσωματωθούν στον ιστό της πόλης σε δημόσια κτήρια που θα τροποποιηθούν κατάλληλα.	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ	10
			1.2.5	Υποδομές—Κοινόχρηστοι χώροι—Οδοποιία	Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) διαμόρφωση εισόδου οικισμού, (2) δημόσιος φωτισμός, (3) αγωγός ακαθάρτων, (3) διευθέτηση αρδευτικού καναλιού κτλ.		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					1.565.000,00 €		

Δήμος Φαρσάλων

Άξονας Προτεραιότητας 2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
2: Προώθηση στην Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση	2.1	Μείωση της ανεργίας των Ρομά μέσω της ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της μισθωτής εργασίας	2.1.1	Τακτοποίηση λογιστικών/φορολογικών εκκρεμοτήτων ελεύθερων επαγγελματιών	Οι Ρομά των οικισμών του Δήμου Φαρσάλων απασχολούνται κυρίως με εποχικές εργασίες, αγροτικές και πλανόδιο εμπόριο.	ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ	50
			2.1.2	Προγράμματα για ανάπτυξη της αυτοαπασχόλησης	Ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων, μεταλλικές κατασκευές, ανακύκλωση μετάλλου (scrap), αγροτικές εργασίες	ΝΘΕ	50
			2.1.3	Επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών για απασχόληση Ρομά	Επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών που πρέπει να καταβάλλει ο εργοδότης στην περίπτωση πρόσληψης Ρομά.	ΝΘΕ	50
			2.1.4	Προγράμματα ενίσχυσης αγροτικών εκμεταλλεύσεων για πρόσληψη Ρομά	Επιδότηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που χρησιμοποιούν Ρομά για τις εποχικές τους εργασίες (στη λογική του εργόσημου).	ΑΤΟΜΑ	150
			2.1.5	Προγράμματα on the job training	Προγράμματα με αυξημένη διάρκεια πρακτικής άσκησης που αποβλέπουν στην εξοικείωση με τη μισθωτή εργασία	ΝΘΕ	50
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	2.2	Χωρικά στοχευμένες δράσεις	2.2.1	Μελέτη ανάδειξης δυνατοτήτων ανάπτυξης εμπορικών δραστηριοτήτων που καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων του Νομού	Εξέταση νέων εμπορικών προοπτικών που να συμβαδίζουν με τις ανάγκες των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			2.2.2	Καμπάνια για την απασχόληση των Ρομά τοπικά	Δράσεις ενημέρωσης στον οικισμό Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			2.2.3	Μελέτη αξιοποίησης αδρανών δημόσιων γαιών για τη μίσθωση σε Ρομά	Μελέτη για την πιθανότητα αξιοποίησης δημόσιων γαιών από Ρομά	ΜΕΛΕΤΗ	1
			2.2.4	Μίσθωση δημόσιων γεωργικών γαιών	Διερεύνηση και υποστήριξη νέων Ρομά για την κατοχή αγροτικής γης είτε μέσω προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης είτε με επιδότηση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			2.2.5	Οργάνωση/Εκπαίδευση στη συνεταιριστική επιχειρηματικότητα (Γυναίκες)	Η ίδρυση των γυναικείων συνεταιρισμών θα υποστηριχθεί υπό τη μορφή της εμφύχωσης, της συμβουλευτικής, της επαγγελματικής κατάρτισης και - σε ορισμένες περιπτώσεις - και της οικονομικής στήριξης.	ΔΟΜΗ	1
			2.2.6	Δημιουργία Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ) για την εξυπηρέτηση των Ρομά - Σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού	Κοινωνική οικονομία - συνεταιρισμοί με στόχο: την προσφορά υπηρεσιών για την κάλυψη αναγκών της κοινότητας, την οργάνωση και διαχείριση των προϊόντων από τις ασχολίες των Ρομά, την εκμίσθωση-διάθεση δημοτικών γαιών για αγροτική εκμετάλλευση. Συνεταιρισμός συλλογής και διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών.	ΔΟΜΕΣ	2
			2.2.7	Job Center	Γραφείο Υποστήριξης επιχειρηματικότητας και συνεταιριστικής δράσης (μικροπιστώσεις, επιχειρησιακά σχέδια κτλ.)	ΔΟΜΗ	1
			2.2.8	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακατασκευής και επέκτασης υφιστάμενων οικιών	Εκπαίδευση κατοίκων στις αντίστοιχες εργασίες και απασχόλησή τους στο πρόγραμμα ανακατασκευής/επέκτασης (μελέτη-επιλογή-εκπαίδευση-απασχόληση)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					1.188.000,00 €		

Δήμος Φαρσάλων

Άξονας Προτεραιότητας 3: Εκπαίδευση

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
3: Εκπαίδευση	3.1	Διερεύνηση αναγκών και υλοποίηση βελτιώσεων των σχολικών υποδομών	3.1.1	Αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας	Συνεχής αναζήτηση και καταγραφή των παιδιών προσχολικής ηλικίας με τη συνδρομή του ΙΑΚ και συνεργατών προγράμματος. Συνδυάζεται και με πρόταση εκπαιδευτικής στήριξης.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.2	Διασφάλιση πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Συνοδοί και μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών	ΣΧΟΛΕΙΑ	8
			3.1.3	Μελέτη για την ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.4	Ενίσχυση όμορων σχολικών μονάδων	Ενδεικτικά αναφέρονται: (1) οργάνωση συμβουλευτικού σταθμού για παιδιά και ενήλικες, (2) επιμορφωτικές δράσεις για εκπαιδευτικούς, (3) παροχή παράλληλης μαθησιακής στήριξης και ενισχυτικής διδασκαλίας σε όλους τους μαθητές που έχουν ανάγκη, (4) παροχή διδακτικών υλικών και εποπτικών μέσων διδασκαλίας, (5) παροχή δημιουργικών δραστηριοτήτων σε όλους τους μαθητές με σκοπό την αλληλεπίδραση και αποδοχή, (6) οργάνωση και εξοπλισμός εργαστηρίων, (7) σεμινάρια για γονείς σε ζητήματα εκπαίδευσης, (8) κοινές εκδηλώσεις γονέων και μαθητών, (9) στήριξη του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων κτλ.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.5	Οργάνωση και εμπλουτισμός σχολικής βιβλιοθήκης	Με γνώμονα την πολυπολιτισμικότητα και την κοινωνική ενσωμάτωση των παιδιών Ρομά που φοιτούν σε μεικτά σχολεία αλλά και την δημιουργία σχολείου-πρότυπου	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕ Σ	14
			3.1.6	Διερεύνηση και εντοπισμός των εκπαιδευτικών αναγκών των νέων Ρομά	Ειδικά για νέους Ρομά (12-17 ετών) που παρουσιάζουν κενά από τα αρχικά ήδη στάδια της εκπαίδευσης.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			3.1.7	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών που απείχαν από την εκπαίδευση	Αναζήτηση και καταγραφή μαθητών/τριών ηλικίας μεταξύ 10 και 16 ετών, οι οποίοι/ες δεν φοίτησαν ποτέ στο σχολείο και δημιουργία τάξεων υποδοχής με στόχο τη σταδιακή τους σχολική ένταξη. Οι μαθητές/τριες θα μπορούν έτσι με την κατάλληλη στήριξη να αποκτήσουν μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων το απολυτήριο του Δημοτικού Σχολείου.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.1.8	Συμπληρωματικός εξοπλισμός σχολείων προσανατολισμένος στη Διαπολιτισμική Αγωγή	Υλικοτεχνική υποδομή για την προσέγγιση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μικρών Ρομά	ΣΧΟΛΕΙΑ	14
			3.1.9	Μελέτη διασφάλισης πρόσβασης μαθητών/τριών Ρομά στο σχολείο	Καταγραφή αναγκών και προτάσεις	ΜΕΛΕΤΗ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				

3: Εκπαίδευση	3.2	Ενίσχυση και στήριξη της φοίτησης των παιδιών Ρομά στην προσχολική εκπαίδευση	3.2.1	Διευκόλυνση πρόσβασης των παιδιών Ρομά σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία	Καθημερινή επιμέλεια, στήριξη και καταγραφή της πρόσβασης στα νηπιαγωγεία με τη συνδρομή κοινωνικών λειτουργών, διαμεσολαβητών και κλινικών κοινωνιολόγων. Μικρά λεωφορεία για διασπορά μαθητών.	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	7
			3.2.2	Οδηγός διδασκαλίας-εκπαιδευτικό υλικό	Συγγραφή οδηγού διδασκαλίας και εκπαίδευσης Ρομά μαθητών στο νηπιαγωγείο, καθώς και σχεδιασμός διδακτικού υλικού. Παροχή κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σε νηπιαγωγεία με μαθητές Ρομά με σκοπό την προώθηση καλών πρακτικών διδασκαλίας.	ΜΕΛΕΤΕΣ	1
			3.2.3	Ενημέρωση και εμπύχωση Ρομά γονέων/Σχολές Γονέων	Δράσεις με έμφαση στην ενημέρωση και εμπύχωση Ρομά γονέων για την ανάδειξη της σημασίας της προσχολικής αγωγής, με σκοπό την πληροφόρηση και προετοιμασία των παιδιών που πρόκειται να εγγραφούν στο σχολείο για πρώτη φορά.	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	5
			3.2.4	Δικτύωση νηπιαγωγείων	Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων, υπεύθυνων σχολικών συμβούλων και Ρομά γονέων. Δικτύωση νηπιαγωγείων και οικογενειών Ρομά με τη συνδρομή ψυχολόγων και κλινικών κοινωνιολόγων. Δράσεις σύνδεσης νηπιαγωγείων με τα δημοτικά σχολεία υποδοχής.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.2.5	Δημιουργία θερινών τμημάτων	Με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	35
			3.2.6	Ευέλικτα προγράμματα δημιουργικής μάθησης	Μέσα στους οικισμούς με στόχο την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε παιδιά ηλικίας 4 ετών, τα οποία δεν μπορούν να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία ως προνήπια λόγω της έλλειψης θέσεων.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.2.7	Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας	Η ελλειψής γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί βασικό ανασταλτικό παράγοντα τόσο στην εγγραφή των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία όσο και στην ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.	ΑΤΟΜΑ	200
			3.2.8	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων	Προγράμματα ενίσχυσης κοινωνικών δεξιοτήτων για νήπια με στόχο την καλύτερη/ομαλότερη σχολική ένταξη.	ΑΤΟΜΑ	200
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							1.295.000,00 €

3: Εκπαίδευση	3.3	Συστημική παρέμβαση για την παρακολούθηση της εγγραφής και φοίτησης παιδιών Ρομά στις υποχρεωτικές βαθμίδες εκπαίδευσης	3.3.1	Ανάπτυξη του Μηχανισμού Παρακολούθησης και Καταγραφής του πληθυσμού	Παρατηρητήριο πρόσβασης ομάδων Ρομά στη Δημόσια Εκπαίδευση	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			3.3.2	Προγράμματα εξασφάλισης σίτισης-ένδυσης	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών-οικογενειών Ρομά με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθησή.	ΑΤΟΜΑ	200	
			3.3.3	Ενημέρωση και αλφαριθμητισμός γονέων με μαθητές στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού	Δίνοντας έμφαση σε κοινές δράσεις εκπαίδευσης	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			3.3.4	Διάθεση υποστηρικτικού διδακτικού υλικού	Αναπαραγωγή του υπάρχοντος διδακτικού υλικού από τα προηγούμενα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά μαθητών	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	14	
			3.3.5	Οργάνωση θερινών τμημάτων	Με στόχο την εξειδικευμένη στήριξη ομάδων μαθητών: Η εξειδικευμένη στήριξη έχει ως βάση τις αξιολογήσεις της μαθησιακής εξέλιξης των μαθητών στα τμήματα ενισχυτικής διδασκαλίας.	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	14	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	3.4	Εκπαιδευτική στήριξη των μαθητών Ρομά και δράσεις κοινωνικής ένταξης	3.4.1	Οργάνωση μαθητικού συμβουλίου	Με συμμετοχή του Συλλόγου Γονέων για την καταπολέμηση της ενδοσχολικής βίας	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			3.4.2	Σχολεία ως Κοινότητες Μάθησης	Διαλογικές συναντήσεις λογοτεχνίας, Διαδραστικές ομάδες, Εκπαίδευση γονέων και κοινότητας	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	70	
			3.4.3	Ανάπτυξη δραστηριοτήτων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών	Ρομά και μη Ρομά με έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα	ΑΤΟΜΑ	200	
			3.4.4	Προγράμματα κοινών δράσεων Ρομά και μη Ρομά μαθητών	Για παράδειγμα, θερινές κατασκηνώσεις ή κοινές θεματικές εκδρομές	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5	
			3.4.5	Εξωσχολική υποστήριξη μαθητών-οικογενειών Ρομά	Με προβλήματα φτώχειας που εμποδίζουν την ισότιμη παρακολούθησή.	ΑΤΟΜΑ	150	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					
	3.5	Δράσεις Στήριξης για τους Εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων υποχρεωτικής εκπαίδευσης	3.5.1	Προσθήκη εκπαιδευτικών ενδιάμεσων τάξεων υποδοχής ως 2ου εκπαιδευτή	Με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας	ΑΤΟΜΑ	300	
			3.5.2	Γενικές Επιμορφώσεις εξειδικευμένα για τους μαθητές Ρομά	Αφορούν: (1) τα στελέχη εκπαίδευσης, (2) τους εκπαιδευτικούς των ΣΔΕ & ΚΕΕ, (3) τους κοινωνικούς λειτουργούς και (4) τους ψυχολόγους των ΙΑΚ. Εξ αποστάσεως επιμόρφωση. Σεμινάρια ευαισθητοποίησης Εκπαιδευτικών. Διαρκής επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών μέσω συγκρότησης μιας κοινότητας μάθησης στην οποία θα συμμετέχουν μέλη της επιστημονικής ομάδας, οι νηπιαγωγοί και οι σχολικοί σύμβουλοι.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5	
			3.5.3	Δημιουργία portfolio μαθητών/τριών	Αναφορικά με το «πώς μπορεί» αυτοί οι μαθητές να στηριχθούν μαθησιακά, ώστε οι δάσκαλοι και οι καθηγητές να σχηματίσουν μια πληρέστερη εικόνα για τις ιδιαίτερες μαθησιακές τους ανάγκες των μαθητών Ρομά και να μπορούν, κατ'επέκταση, να σχεδιάσουν τις δικές τους υποστηρικτικές δράσεις.	ΑΤΟΜΑ	200	
			3.5.4	Ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Για την υποδοχή μαθητών Ρομά και μεταναστών (μικρά project καθηγητών-μαθητών μη Ρομά)	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1	
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					

3: Εκπαίδευση	3.6	Ενίσχυση της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και ειδική μέριμνα για τα παιδιά ηλικίας 12-17 ετών που εμφανίζουν ποσοστά διαρροής	3.6.1	Καμπάνια ενημέρωσης-υποστήριξης για την επιμόρφωση ενηλίκων Ρομά	Μέσα στον οικισμό	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.2	Οργάνωση φροντιστηριακών μονάδων	Στο Κέντρο Στήριξης Ρομά για την προετοιμασία παιδιών που δεν εντάσσονται στην εκπαίδευση και επιθυμούν να ενταχθούν σε σχολείο 2ης ευκαιρίας (12-17 ετών).	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.3	Ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης και στήριξης των μαθητών/τριών	Μαθητές/τριες ηλικίας 12-17 ετών που εντάσσονται καθυστερημένα ή επανεντάσσονται στο εκπαιδευτικό σύστημα.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.4	Στοχευμένα προγράμματα αλφαριθμητισμού	Ο αναλφαριθμητισμός είναι βασικό χαρακτηριστικό του πληθυσμού Ρομά. Δυστυχώς, οι ενήλικες δεν ενθαρρύνουν τα παιδιά τους να φοιτήσουν (τουλάχιστον) στο δημοτικό.	ΑΤΟΜΑ	500
			3.6.5	Προγράμματα Σύνδεσης Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΚΕΕ), Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) και προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τις βαθμίδες εκπαίδευσης	Σύνδεση προγραμμάτων αλφαριθμητισμού με τα ΣΔΕ. Δίνεται η δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου Γυμνασίου και η μετάβαση στα ΕΠΑΛ Σύνδεση των ΣΔΕ με τα ΕΠΑΛ. Η σύνδεση ΣΔΕ και ΕΠΑΛ μπορεί να επιφέρει σημαντικά αποτελέσματα ως προς το ζητούμενο της διασφάλισης της πρόσβασης του πληθυσμού στη λυκειακή εκπαίδευση και, κατά συνέπεια, στην επαγγελματική τους κατάρτιση.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.6.6	Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας		ΑΤΟΜΑ	200
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	3.7	Παροχή κινήτρων για ένταξη και επιτυχημένη φοίτηση στη β' θμια και γ' θμια εκπαίδευση	3.7.1	Δημιουργία γραφείου εθελοντισμού νέων	Για την αξιοποίηση προγραμμάτων ανταλλαγής νέων με επικέντρωση σε νέους/νέες Ρομά που συμμετέχουν στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.	ΔΟΜΗ	1
			3.7.2	Σεμινάρια επαγγελματικού προσανατολισμού	Εξειδικευμένα σεμινάρια	ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	70
			3.7.3	Οργάνωση πολιτισμικών δράσεων	Σχολικοί διαγωνισμοί σε ειδικές δεξιότητες με ειδική πρόβλεψη ποσοστού μαθητών Ρομά που θα βραβεύονται.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.7.4	Παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας	Εξατομικευμένη ενισχυτική διδασκαλία στα Λύκεια και οργάνωση θερινών τμημάτων	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.7.5	Κίνητρα για φοίτηση-υποτροφίες-βραβεία μαθητών	Αφορούν μαθητές/τριες Ρομά που πέτυχαν σε εισαγωγικές εξετάσεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.	ΑΤΟΜΑ	25
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	3.8	Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών κοινοτήτων σε θέματα Ρομά	3.8.1	Προγράμματα ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης μαθητικής και τοπικής κοινωνίας	ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΘΕΤΙΚΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			3.8.2	Βιωματικό πρόγραμμα για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης	Η Διαδρομή των Ρομά "Ρομά για μία ημέρα-Βιωματικό πρόγραμμα" για σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης με ομάδα στόχο μαθητές/τριες και γονείς μη Ρομά και επικέντρωση στα σχολεία που θα μπορούσαν να υποδεχθούν μαθητές/τριες Ρομά σε περίπτωση διασποράς μαθητών για την αποφυγή γκετοποιημένων σχολείων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	70
			3.8.3	Προβολή δράσεων	Προβολή όλων των δράσεων με τη διεξαγωγή ημερίδων, συνεδρίων και δημοσιεύσεων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.8.4	Δημιουργία δικτύου	«Άνοιγμα» των άτυπων φορέων μάθησης των πόλεων (π.χ. σύλλογοι, σωματεία) και στους μαθητές/τριες Ρομά με στόχο τη σταδιακή «απογκετοποίηση» της ταυτότητάς τους και την ενεργό συμμετοχή τους στα κοινά της πόλης (εκπαίδευση του πολίτη). Αξιοποίηση υπηρεσιών που προσφέρει η πανεπιστημιακή κοινότητα για επικοινωνία και συνεργασία όλων των συμμετεχόντων στα προγράμματα εκπαίδευσης Ρομά (πρόσβαση και στο υλικό και τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων). Δημιουργία γέφυρας επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των σχολείων όπου φοιτούν παιδιά Ρομά και των οικογενειών των παιδιών αυτών, καθώς και με φορείς της τοπικής κοινωνίας.	ΔΙΚΤΥΟ	1
			3.8.5	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Για την προβολή της ευρωπαϊκής κουλτούρας των Ρομά (προσκλήσεις συμμετοχής και φιλοξενίας σε καλλιτέχνες Ρομά από όλη την Ευρώπη)	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			3.8.6	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά		ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			ΣΥΝΟΛΟ				
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ						4.555.000,00 €

Δήμος Φαρσάλων

Άξονας Προτεραιότητας 4: Υγεία – Κοινωνική Φροντίδα

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ	ΔΡΑΣΗ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
4: Υγεία—Κοινωνική φροντίδα	4.1	Πρόσβαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ιδιαίτερα σε παιδιά και γυναίκες και προγράμματα αγωγής υγείας και έρευνας πεδίου επιδημιολογικών δεδομένων	4.1.1	Καμπάνια ευαισθητοποίησης προσωπικού Εθνικού Συστήματος Υγείας	Για τους εμβολιασμούς παιδιών Ρομά, προκειμένου να εγγραφούν στο σχολείο αλλά και εξειδικευμένα θέματα για την αντιμετώπιση περιστατικών Ρομά.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
			4.1.2	Δημιουργία εργαστηρίου νέων Ρομά	Ως μέτρο πρόληψης χρήσης ουσιών δεδομένου ότι η χρήση ναρκωτικών ουσιών και αλκοόλ διαπιστώνεται σε ανησυχητικό βαθμό, ενώ η εξάρτηση από το τσιγάρο αφορά όλο τον πληθυσμό, γυναίκες-άντρες-παιδιά.	ΔΟΜΗ	1
			4.1.3	Επιδημιολογική έρευνα πληθυσμού Ρομά	Για τον οικισμό	ΜΕΛΕΤΗ	1
			4.1.4	Ατομική, στοματική υγιεινή, γυναικολογικός έλεγχος	Σχολική αγωγή σε θέματα ατομικής και στοματικής υγιεινής και γυναικολογικού ελέγχου	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.5	Προγράμματα πρόληψης/ αντιμετώπισης ψυχικών ασθενειών	Χαρακτηριστικό των Ρομά σε θέματα ψυχικής υγείας είναι η εμφάνιση ψυχικών διαταραχών, -όπως κατάθλιψη, άγχος, αγχώδης διαταραχή-, νευρολογικών νοσημάτων και η εύκολη προσφυγή σε φαρμακευτικές αγωγές.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	5
			4.1.6	Μελέτη εφαρμογής κάρτας υγείας για Ρομά στους οικισμούς της Θεσσαλίας	Ανάγκη εφαρμογής συγκροτημένης, πιο ολοκληρωμένης πολιτικής καταπολέμησης του αποκλεισμού των τσιγγάνων από τις υπηρεσίες υγείας διαμέσου του σχεδιασμού και της εφαρμογής μιας καινοτόμου προσέγγισης, όπως είναι η ηλεκτρονική κάρτα υγείας.	ΜΕΛΕΤΗ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
	4.2	Κέντρα στήριξης Ρομά και ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στήριξης οικογένειας και παιδιού	4.2.1	Παροχή υπηρεσιών σε θέματα υγείας και κοινωνικής φροντίδας	Ενδυνάμωση και επέκταση του ρόλου Κέντρου Στήριξης Ρομά. Υιοθέτηση του θεμού του "οικογενειακού γιατρού" ανά οικισμό.	ΔΟΜΗ	1
			4.2.2	Υποστήριξη λειτουργίας κέντρων στήριξης Ρομά	Δικτύωση, συστηματοποίηση, προτυποποίηση, κωδικοποίηση εύρους εργασιών, αξιολόγηση συμβολής ΙΑΚ, δημιουργία εργαλείων, υποστήριξη, συντονισμός καθοδήγηση των ΙΑΚ, αποτύπωση δικτύου παροχής υπηρεσιών προς Ρομά	ΔΟΜΗ	1
			4.2.3	Υπηρεσίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κάλυψης βασικών αναγκών	Προγράμματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης οικογενειακού προγραμματισμού, αντισύλληψης, παραβατικής συμπεριφοράς	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			4.2.4	Ανάπτυξη δικτύων μεταξύ τοπικών φορέων κοινωνικής φροντίδας	Για ανταλλαγή καλών πρακτικών και προτάσεων	ΔΙΚΤΥΟ	1
			4.2.5	Οργάνωση και εκπαίδευση εθελοντών	Στο πλαίσιο δικτύου κατά της φτώχειας ευπαθών κοινωνικών ομάδων/για εθελοντές Ρομά και μη Ρομά	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
4.3	Ανάπτυξη δράσεων για την ενδυνάμωση των γυναικών Ρομά	4.3.1	Δημιουργία συλλόγου γυναικών Ρομά		ΔΟΜΗ	1	
		4.3.2	Εκπαίδευση γυναικών Ρομά	Στα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και στη συμμετοχή στα κοινά	ΕΚΔΗΛΩΣΗ	5	
		4.3.3	Εξωστρέφεια και διασύνδεση τοπικών συλλόγων	Σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο εστιασμένο σε δράσεις κοινωνικής ενσωμάτωσης γυναικών Ρομά	ΔΙΚΤΥΟ	1	
		ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ					40.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ					475.000,00 €		

Δήμος Φαρσάλων

Άξονας Προτεραιότητας 5: Οριζόντιες Δράσεις

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΕΤΡΟ		ΔΡΑΣΗ		ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΚΤΗ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2020		
5: Οριζόντιες Δράσεις	5.1	Τακτοποίηση αστικοδημοτικής κατάστασης	5.1.1	Συναλλαγές με δημόσιους φορείς-Εφορία	(1) Έκδοση αστυνομικής ταυτότητας, (2) έκδοση διπλώματος οδήγησης, (3) πιστοποίηση υπαρχουσών επαγγελματικών δεξιοτήτων	ΑΤΟΜΑ	50		
			5.1.2	Βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	Εκπαίδευση ενήλικων Ρομά για τη βελτίωση της αυτοπρόσωπης προσβασιμότητας σε υπηρεσίες	ΑΤΟΜΑ	50		
			5.1.3	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ				
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						10.000,00 €
	5.2	Πολιτισμός	5.2.1	Ενέργειες καταγραφής, ανάδειξης, ενίσχυσης, υποστήριξης του πολιτισμού των Ρομά (rom pride)	Αναγκαιότητα καταπολέμησης των προκαταλήψεων και ενίσχυσης του πολιτισμού των Ρομά	ΜΕΛΕΤΕΣ	1		
			5.2.2	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες	ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ				
			5.2.3	Καμπάνια ενάντια στους πρόωρους γάμους κοριτσιών	Οι πρόωροι γάμοι αποτελούν μια πολύ διαδεδομένη πρακτική και παράδοση στις κοινωνίες των Ρομά, η οποία αποτελεί τροχοπέδη για πολλά ζητήματα όπως, για παράδειγμα, της εκπαίδευσης.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			5.2.4	Καλοκαιρινές εκδηλώσεις	Με στόχο τη συμμετοχή Ρομά και μη Ρομά πληθυσμού και την ταυτοποίηση κοινών τόπων	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
			ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ						25.000,00 €
			5.3	Εναισθητοποίηση	5.3.1	Δράσεις ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης Ρομά και γενικού πληθυσμού	Από κοινού εκδηλώσεις με ανάδειξη κοινών σημείων (μουσική, χορός κτλ.). Ενέργειες καταπολέμησης στίγματος: αντιμετώπιση στερεότυπων, προκαταλήψεων, προβολή θετικών προτύπων.	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5
	5.3.2	Μικρά προγράμματα βελτίωσης της γειτονιάς			Από τους ίδιους τους κατοίκους με στόχο τη σύσφιξη των δεσμών των κατοίκων, την προστασία της γειτονιάς από τους ίδιους και την εκπαίδευση σε διαδικασίες διαχείρισης μικρών έργων από τους κατοίκους Ρομά των περιοχών	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1		
	5.3.3	Δράσεις για την Παγκόσμια Ημέρα των Ρομά			8 Απριλίου Δράσεις δημοσιότητας σχετικές με τον πολιτισμό και την κουλτούρα των Ρομά	ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	5		
	5.3.4	Λοιπές υποστηρικτικές ενέργειες-μελέτες			ΘΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΟΥΝ				
	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ							30.000,00 €	
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ							65.000,00 €	